

NIBIO

NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

NIBIO BOK/S-106-17

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk

Rekneskapsresultat 2016

Account results in agriculture and forestry 2016

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk

Rekneskapsresultat 2016

*Account results in agriculture
and forestry 2016*

106. rekneskapsår

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Tittel	Driftsgranskingar i jord- og skogbruk. Rekneskapsresultat 2016
Utgivar	Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)
Utgivarstad	Oslo
Utgivingsår	2017
Tal sider	252
ISBN	978-82-17-02019-6
ISSN	2464-1189
Emneord	rekneskapsresultat, rekneskapsstatistikk, landbruksøkonomi, skogbruksøkonomi, driftsrekneskap, landbruksstatistikk

Om NIBIO

Instituttet forskar og leverer kunnskap om mat- og planteproduksjon, miljø, kart, arealbruk, genressursar, skog, foretaks-, nærings- og samfunnsøkonomi.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) vart oppretta 1. juli 2015 som ein fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi handlar om utnytting og forvaltning av biologiske ressursar frå jord og hav. Motsatsen er ein fossil økonomi som byggjer på kol, olje og gass. NIBIO skal vere nasjonalt leiande for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til mattryggleik, berekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innanfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringar. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til bruk i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet elles.

NIBIO er eigd av Landbruks- og matdepartementet som eit forvaltningsorgan med særskilde fullmakter og eige styre. Hovudkontoret er på Ås. Instituttet har fleire regionale einingar og eit avdelingskontor i Oslo.

Forord

Foreword

Driftsgranskingane er eit forvaltningsoppdrag som NIBIO utfører for Landbruks- og matdepartementet. Den årlege undersøkinga viser status og utvikling for økonomien i landbruket og får fram verknadene av politikk og rammevilkår. Ho er såleis eit viktig verktøy for forvaltninga. Analysar av granskingsmaterialet gir dessutan grunnlag for rådgiving, forskning og undervisning.

Den årlege statusrapporten vert utarbeidd med utgangspunkt i skatterekneskapane til eit representativt og tilfeldig utval av gardbrukarar frå heile landet. For 2016 deltek 920 enkeltbruk. Av desse er 141 med i driftsgranskingane i skogbruket. Undersøkinga omfattar i tillegg 20 samdrifter med kumjolkproduksjon.

Utanom skatterekneskapane har undersøkinga fleire datakjelder. Gardbrukarane som deltek, gir opplysningar om areal, avlingar og arbeidsinnsats. Landbruksdirektoratet, TINE og Nortura bidreg med nyttige registerdata. Rekneskapsførarane har ei viktig rolle ved at dei sender inn rekneskapane til NIBIO. Medverknaden til alle desse samarbeidspartnarane er avgjerande for at NIBIO kan produsere driftsgranskingane.

NIBIO sine kontor i Bergen, Bodø, Trondheim og Oslo gjennomfører driftsgranskingane saman.

The survey of account statistics for agriculture and forestry is carried out by NIBIO on commission of the Norwegian Ministry of Agriculture and Food. This annual survey presents financial status and long-term economic development of Norwegian farms. Effects of the current national politics and frame conditions are made visible. The survey makes an important tool to be used by public authorities and produces a basis for advisory, research and education.

The annual status report is based on tax accounts collected from a representative and random sample of Norwegian farmers located all over the country. As concerns 2016, 920 family holdings are involved in the survey for agriculture. Of this 141 holdings also take part in the separate forestry survey. The survey additionally includes 20 dairy joint operations.

The survey utilizes complementary data sources in addition to the tax accounts. Participating farmers provide additional data on yields, labour input and use of farmlands. Norwegian Agricultural Agency, TINE and Nortura deliver essential information. The farmers' accountants contribute an important part by passing on the tax accounts to NIBIO. The efforts of all these collaborators are cardinal to NIBIO's ability to accomplish the survey.

The survey is produced by NIBIO's offices in Bergen, Bodø, Trondheim and Oslo.

Oslo, desember 2017

Hildegunn Norheim

Innhold *Contents*

	Side
SAMANDRAG.....	1
1 FORMÅL, UTVAL OG METODE	7
1.1 Formål	7
1.2 Prinsipp og metode for utval	8
1.3 Presentasjon av resultat	8
1.4 Inndelingskriterium	8
1.4.1 Skogbruket.....	8
1.4.2 Jordbruket.....	10
1.5 Representativitet.....	14
1.6 Prinsipp for rekneskapsoppgjeret	14
1.7 Resultatmål og resultatrekning.....	15
1.7.1 Jordbruket.....	16
1.7.2 Den samla inntekta til brukarfamilien	17
1.7.3 Skogbruket.....	18
1.8 Andre tema i undersøkinga	18
1.8.1 Variasjon innanfor nokre driftsformer i jordbruket.....	18
1.8.2 Samdrifter.....	19
1.8.3 Økologisk jordbruk.....	19
1.8.4 Mjølkeproduksjon med robot	19
1.9 Definisjonar og forklaring av omgrep.....	19
2 JORDBRUK, RESULTAT FRÅ 2016 OG UTVIKLINGSTREKK GJENNOM 10 ÅR27	
2.1 Innleiing.....	27
2.2 Innsatsfaktorar og oppnådde resultat.....	27
2.2.1 Arbeidsforbruk	27
2.2.2 Areal	28
2.2.3 Eigedelar og investeringar	28
2.2.4 Avlingar.....	30
2.2.5 Husdyrproduksjon	31
2.2.6 Oppnådde produktprisar	32
2.2.7 Kostnader.....	34
2.2.8 Inntekter.....	35
2.2.9 Oppnådde driftsresultat	37
2.3 Gjennomsnittresultat og variasjonsanalysar for utvalde driftsformer	42
2.3.1 Produksjon av kumjolk og storfeslakt.....	42
2.3.2 Kumjolkproduksjon og svinehald	68
2.3.3 Kumjolkproduksjon og sauehald.....	70
2.3.4 Korndyrking	72
2.3.5 Sauehald	79
2.3.6 Geitehald	86
2.3.7 Korndyrking og svinehald.....	88
2.3.8 Produksjon av storfekjøtt.....	91
2.3.9 Andre driftsformer.....	92
2.3.10 Rangering av driftsformene etter lønsemd	95

3	SKOGBRUK. RESULTAT FRÅ 2016 OG UTVIKLINGSTREKK GJENNOM 10 ÅR	97
3.1	Grunnlagsmaterialet for granskinga	97
3.2	Framdrift.....	97
3.2.1	Avverking og transport.....	97
3.2.2	Arbeidskraft.....	98
3.3	Økonomisk oversikt	98
3.3.1	Om dei valde presentasjonsmåtane	98
3.3.2	Produksjonsinntekter	98
3.3.3	Kostnader.....	99
3.3.4	Resultat	100
3.3.5	Investering og finansiering	101
3.3.6	Balanse	101
3.4	Hovudtrekk ved driftsgranskingane i skogbruket i 2016	101
3.5	Tiårsoversikter	102
4	SAMLA ØKONOMISK RESULTAT FOR BRUKARFAMILIEN.....	109
4.1	Innleiing.....	109
4.2	Tilleggsnæringar.....	109
4.2.1	Definisjonar og avgrensing	109
4.2.2	Klassifisering av bruk med tilleggsnæring	110
4.2.3	Omfang, omsetning og driftsoverskot i tilleggsnæring	110
4.2.4	Arbeidsinnsats i tilleggsnæringar	114
4.2.5	Kva betyr tilleggsnæringane for total inntening på bruket?.....	115
4.2.6	Lønsemd i tilleggsnæringar	116
4.3	Balanse	116
4.3.1	Eigedelar.....	116
4.3.2	Nettoinvestering utanom jordbruket.....	117
4.3.3	Gjeld og eigenkapital.....	117
4.4	Nettoinntekt per familie	118
4.5	Tilgang på og bruk av middel	120
4.5.1	Arbeidskapital	120
4.5.2	Sparing.....	120
4.6	Skatt.....	123
4.7	Samanlikning med andre yrkesgrupper	126
1	PURPOSE, SAMPLE AND METHODS.....	135
1.1	Purpose	135
1.2	Principles and methods of sampling.....	136
1.3	Presentation	136
1.4	Criteria for classification.....	136
1.4.1	Agriculture.....	136
1.4.2	Forestry.....	137
1.5	Representativeness	137
1.6	Accounting principles	138
1.7	Result measures and calculations.....	139
1.7.1	Agriculture.....	139
1.7.2	Total net income for the farmer's family	141
1.7.3	Forestry.....	141
1.8	Supplementary survey themes.....	142
1.8.1	Variation within certain categories of farming.....	142
1.8.2	Dairy joint operations.....	142

1.8.3 Organic farming	142
1.8.4 Dairy farming with robot.....	143
1.9 Definitions and explanation of terms	143

HOVUDTABELLAR **APPENDIX TABLES**

JORDBRUK. BRUKETS TOTALØKONOMI

AGRICULTURE. FARM FINANCES

1	Bruksstorleik, dekar. Alder på brukar <i>Size of holdings, decares. Farmer's age</i>	152
2	Bruk av jordbruksarealet, dekar <i>Use of agricultural area, decares</i>	154
3	Avling, kg per dekar <i>Crop yields, kg per decare.....</i>	156
4	Avling, FEm per dekar <i>Crop yields, FUm per decare</i>	157
5	Storleik på buskapen, gjennomsnitt per bruk <i>Numbers of livestock per holding</i>	158
6	Husdyrproduksjon <i>Livestock production</i>	160
7	Arbeidsforbruk per bruk, fullverdige timar <i>Labour input, hours per holding</i>	162
8	Oppnådde prisar på garden, kroner per kg/l/stk. <i>Prices at farm gate, NOK per kg/l/animal.....</i>	164
9	Eigedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding.....</i>	166
10	Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvestering i jordbruket, 1000 kroner per bruk <i>Investments, depreciation, sales, grants and net investment in agriculture, NOK 1000 per holding</i>	170
11	Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvestering i skogbruk, anna næring og privat, 1000 kroner per bruk <i>Investments, depreciation, sales, grants and net investment in forestry, other occupations and private, NOK 1000 per holding</i>	172
12a	Eigedelar 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Assets on 31 December, NOK 1000 per holding</i>	174
b	Gjeld og egenkapital 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Debts and own capital on 31 December, NOK 1000 per holding.....</i>	176
13a	Variable kostnader, 1000 kroner per bruk <i>Variable costs, NOK 1000 per holding</i>	178
b	Faste kostnader og kostnader i alt, 1000 kroner per bruk <i>Fixed costs and total costs, NOK 1000 per holding</i>	180
14a	Inntekter frå planteproduksjon, 1000 kroner per bruk <i>Output from crop products, NOK 1000 per holding</i>	182
b	Inntekter frå husdyrproduksjon, eksklusive pristilskot, 1000 kroner per bruk <i>Output from livestock products, price support not included, NOK 1000 per holding</i>	184
c	Tilskot, andre inntekter og produksjonsinntekt i alt, 1000 kroner per bruk <i>Grants, other income and total output, NOK 1000 per holding</i>	186
15	Netto mekaniseringskostnad, 1000 kroner per bruk <i>Net mechanization costs, NOK 1000 per holding</i>	188
16	Driftsresultat i jordbruket, 1000 kroner per bruk <i>Operating results, agriculture, NOK 1000 per holding.....</i>	190
17	Drift og driftsresultat ved ulike driftsformer <i>Summary of accounts for different types of farming</i>	

a	Produksjon av kumjolk og storfeslakt <i>Combined dairy and beef farming</i>	192
b	Kumjolkproduksjon og svinehald <i>Combined dairy and pig farming</i>	206
c	Kumjolkproduksjon og sauehald <i>Combined dairy and sheep farming</i>	208
d	Korndyrking <i>Cereal production</i>	212
e	Korndyrking og svinehald <i>Combined cereal production and pig farming</i>	218
f	Sauehald <i>Sheep farming</i>	222
g	Geitehald <i>Production of goat's milk</i>	230
h	Produksjon av storfeslakt <i>Beef farming</i>	232
18	Rekneskapsamandrag, 1000 kroner per familie <i>Summary of accounts, NOK 1000 per family</i>	238

SKOGBRUK *FARM FORESTRY*

19	Opplysningar om skogane og eigarane <i>Some characteristics of the forests and their owners</i>	240
20	Avverking og transport <i>Volume cut and logging</i>	241
21	Arbeidskraft <i>Labour input</i>	242
22	Produksjonsinntekt, kostnader og driftsoverskot i skogbruket <i>Output, costs and net income, forestry</i>	243
23	Driftsresultat <i>Operating result</i>	244
24	Driftsoverskot i jord- og skogbruk <i>Net income from agriculture and forestry</i>	245
25	Investeringar og finansiering <i>Investments and financing</i>	246

OVERSIKT *OVERWIEV*

26	Alle bruk, 1954 - 2016 <i>All holdings, 1954-2016</i>	248
----	--	-----

Samandrag

Kort om undersøkinga

Driftsgranskingane skal vise årlege resultat, og meir langsiktige utviklingslinjer, for økonomien i jordbruket. Undersøkinga er avgrensa til gardsbruk der inntekta frå jordbruket utgjer ein viktig del av den samla inntekta til brukarfamilien.

Driftsgranskingane byggjer på skatterekneskapar som er omarbeidde til driftsrekneskapar. Rekneskapane kjem frå gardsbruk som er spreidde rundt i heile landet. For rekneskapsåret 2016 har 920 bruk teke del i driftsgranskingane i jordbruket. Av desse har 141 vore med i dei spesielle driftsgranskingane i skogbruket. Dessutan har 20 samdrifter innan kumjølksproduksjon levert data til undersøkinga.

Driftsgranskingane omfattar gardsbruk med ei standard omsetning som minst svarer til kr 150 000.

Jordbruket

Arbeidsinnsats, areal og talet på husdyr

Omfanget av arbeidsinnsatsen i jordbruket i 2016, rekna som gjennomsnitt for alle deltakarbruk, var 2 872 timar. Samanlikna med 2015 var det ein oppgang på 2 timar per bruk. Brukarfamiliane stod sjølve for 71 prosent av den registrerte arbeidsinnsatsen.

Gjennomsnittleg jordbruksareal i 2016 var 379 dekar per bruk. Sett i høve til året før var jordbruksarealet til deltakarane i snitt 11 dekar større. Omfanget av leigd jord aukar frå år til år og kom opp i 176 dekar per bruk i 2016.

Sauer og «andre storfe» er dei dyreslaga som prosentvis auka mest i tal på deltakarbruka frå 2015 til 2016. Kyr og «andre grisar» har også vorte fleire. Medan tal avlsgrisar har halde seg uendra, har tal fjørfe og geiter gått litt ned.

Eigedelar og investeringar

Verdien av eigedelane i jordbruket på deltakarbruka gjekk opp med 7 prosent i 2016, til kr 3 859 100 per bruk. Gjennomsnittleg bruttoinvestering var kr 427 100, og snittet for nettoinvestering var kr 150 700. Nettoinvesteringa i 2016 ligg på eit nivå som er det tredje høgste i siste tiår, når heile tiårsserien er omrekna til kroneverdien i 2016.

Avlingar, husdyrproduksjon og prisar

I 2016 hadde gjennomsnittsavlinga på deltakarbruka ein fôrverdi som svarte til 361 FEm per dekar. Avlingsnivået låg dermed 2 prosent over gjennomsnittet for dei tre

førre åra. Havre, og særleg kveite, gav lågare avlingar i 2016 enn i det uvanleg gode kornåret 2015. For bygg har det derimot vore ein avlingsauke i 2016. Sett i høve til gjennomsnittet for perioden 2013–2015 er 2016-avlingane av bygg, havre og kveite høvesvis 16 prosent større, 14 prosent større og 8 prosent mindre. Grovfôr gav litt mindre avlingar i 2016 enn i 2015. Nivået er likvel 2 prosent høgare enn snittet for dei tre åra før.

Mjølkeavdråttan per årsku heldt seg nesten uendra frå 2015 til 2016. Resultatet for 2016 ligg 2 prosent over middelavdråttan for 2013–2015. Ytinga til mjølkegeitene gjekk ned i 2016, til eit nivå som er lik gjennomsnittsytinga for dei tre førre åra. Produsert mengd saue- og lammekjøt per vinterfôra sau i 2016 var den same som året før, men 1 prosent større enn snittet for 2013-2015.

Blant dei vanlege produkta som deltakarane selde i 2016, hadde poteter, havre, kveite og geitemjolk sterkast prisvekst frå året før. Prisnedgang er registrert for saue- og lammekjøt og smågrisar.

Kostnader og inntekter

Deltakarane sin gjennomsnittlege totalkostnad i jordbruket var 5 prosent større i 2016 enn i 2015. Summen for 2016 var kr 1 471 300 per bruk.

Deltakarane oppnådde i gjennomsnitt 4 prosent auke i samla produksjonsinntekt i jordbruket. Produksjonsinntekta i 2016 var kr 1 917 600 per bruk. Planteproduksjon bidrog med 12 prosent og husdyrhald med 60 prosent av totalbeløpet. Resten (28 prosent) kom frå tilskot, bortleige av maskinar, sal av mjølkekvote med meir.

Sum utbetalt tilskot per deltakarbruk auka med 3 prosent frå 2015 til 2016.

Oppnådde resultat: Samla sett og for dei vanlegaste driftsformene

Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per bruk i driftsgranskingane har halde seg så å seie uendra frå 2015 til 2016. Det utgjorde i gjennomsnitt kr 446 300.

I 2016 vart det i snitt oppnådd kr 332 800 i vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka. Beløpet var 2 prosent høgare enn i 2015. Vederlaget til *familiens* arbeid og eigenkapital per årsverk i 2016 hadde same prosentvise auke, til kr 324 800. Familiens arbeidsforteneste per årsverk i 2016 var tilnærma lik resultatet for 2015 og er utrekna til kr 310 300. Satsen for det kalkulerde rentekravet på innsett jordbrukskapital er halden på 2,0 prosent for begge åra. For åtte av dei driftsformene som er best representerte i driftsgranskingane, kan resultata verte oppsummerte slik:

Produksjon av kumjølke og storfeslakt

313 av deltakarbruka i 2016 hadde denne driftsforma. I snitt hadde bruka i gruppa 27,3 årskyr og eit jordbruksareal på 393 dekar. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 345 900. Beløpet var 5 prosent høgare enn i 2015.

2016-rekneskapar for 20 samdrifter med kumjølkeproduksjon er analyserte som eit supplement til dei ordinære driftsgranskingane. Data frå desse samdriftene er ikkje med i sjølve driftsgranskingsmaterialet. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2016 var i gjennomsnitt kr 401 300. Samanlikna med 2015 er beløpet 4 prosent høgare.

For 2016 er resultatata frå 22 økologiske mjølkebruk analyserte særskilt. På desse bruka vart det oppnådd eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på kr 313 700. Summen er 6 prosent lågare enn tilsvarende resultat frå 2015.

Dei 77 deltakarane som dreiv mjølkeproduksjon med robot i 2016, oppnådde i gjennomsnitt kr 375 900 i vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Summen er 9 prosent lågare enn kva vi finn for deltakarbruk med same tal årskyr, men med andre typar mjølkesystem.

Kumjølkeproduksjon og svinehald

I denne gruppa var det 27 deltakarbruk, som i gjennomsnitt hadde 28,2 årskyr og 33,9 avlsgrisar i 2016. Jordbruksarealet per driftseining var 341 dekar. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 9 prosent høgare i 2016 enn året før og var kr 435 400.

Kumjølkeproduksjon og sauehald

Denne driftsforma galdt for 46 deltakarbruk, som i snitt hadde 443 dekar jordbruksareal i 2016. Middels dyretal var 20,6 årskyr og 102 vinterfôra sauer. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 331 500. Beløpet steig med 4 prosent frå 2015 til 2016.

Korndyrking

97 bruk høyrde til i denne gruppa. Middels storleik på jordbruksarealet var 413 dekar. Det var avlingsnedgang for havre, og særleg for kveite, men avlingsauke for bygg. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 259 000 i 2016, ned 29 prosent frå året før.

Sauehald

For dei 118 deltakarbruka med sauehald var gjennomsnittleg jordbruksareal i 2016 278 dekar. Talet på vinterfôra sauer per bruk var 167. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk utgjorde kr 181 900, ned 10 prosent frå året før.

Geitehald

20 deltakarbruk (av desse 13 i Nord-Noreg) hadde geitehald som driftsform. Middels jordbruksareal i gruppa var 185 dekar, og gjennomsnittsbruket hadde 133 årsgeiter i

2016. Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk gjekk opp med 6 prosent frå året før, til kr 409 700.

Korndyrking og svinehald

Denne gruppa hadde 31 bruk. Gjennomsnittleg jordbruksareal i 2016 var 420 dekar, og bruka hadde i middel 47,3 avlsgrisar. Arbeid og egenkapital gav eit vederlag per årsverk på kr 511 300, opp heile 15 prosent frå året før.

Produksjon av storfekjøtt

Gruppa hadde 82 bruk i 2016. I gjennomsnitt var jordbruksarealet 412 dekar, og bruka omsette i middel 8 200 kg storfekjøtt. Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk var kr 249 400. Resultatet var 6 prosent høgare enn i 2015.

Skogbruk

For dei 141 bruka som var med i driftsgranskingane i skogbruket, gjekk avverkinga i 2016 litt opp samanlikna med året før. Tømmerprisen gjekk litt ned.

Skogarealet på deltakarbruka i 2016 var noko mindre samanlikna med 2015, og var i gjennomsnitt i overkant av 1 500 daa. På desse eigedomane vart det i 2016 avverka 109 prosent av balansekvantumet (sjå kapittel 1.9), mot 104 prosent i 2015. Rekna per bruk vart det avverka 394 m³ i gjennomsnitt. Det var om lag 14 m³ meir enn året før. I alt vart 90 prosent av tømmeret drive fram av entreprenørar i 2016. Her inngår også bygningstømmer og anna virke til eigen bruk.

I 2016 gjekk produksjonsinntekta ned med kr 3 000, til kr 132 000. Samtidig auka kostnadane med kr 7 000, og dei utgjorde kr 87 000. Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per skogeigedom gjekk dermed ned med kr 10 000, til kr 45 000 i 2016. Driftsoverskotet i skogbruket utgjorde 11 prosent av samla driftsoverskot frå jord- og skogbruk i 2016. Året før var tilsvarande del 12 prosent.

Dersom vi set inn tarifføløn for arbeidsinnsatsen til brukarfamilien, og trekkjer verdien av dette arbeidet frå driftsoverskotet, vert gjennomsnittleg overskot i 2016 kr 32 000. Det er kr 10 000 mindre enn i 2015.

Prisen på selt virke på deltakarbruka var kr 328 per m³ i 2016, mot kr 346 i 2015. Nedgang i prisane på både massevirke og skurtømmer gjorde at gjennomsnittsprisen fall samanlikna med fjoråret. At prisen på speisaltømmer auka med nær 20 prosent, hadde liten effekt på gjennomsnittleg tømmerpris. Volumet av spesialtømmer er lite samanlikna med skurtømmer og massevirke. Landbruksdirektoratet har rekna ut pris på selt virke i 2016 til kr 323.

Utrekna per m³ var all produksjonsinntekt til deltakarane i 2016 kr 335 medan kostnadene kom opp i kr 221. Dette gav eit driftsoverskot på kr 114 per m³. Tilsvarande tal for 2015 var kr 353, kr 210 og kr 143 per m³.

Familien la ned i gjennomsnitt 64 arbeidstimar i skogbruket i 2016. Det var det same som året før. Den årlege arbeidsinnsatsen i jordbruket for desse familiane ligg rundt 1 770 timar.

Investeringane i 2016 utgjorde 77 prosent av resultatet før skogkultur, mot 50 prosent året før. Av investeringane i 2016 vart meir enn 70 prosent dekte av skogfond. Det er nesten 15 prosentpoeng over gjennomsnittet for tiåret 2007–2016. I gjennomsnitt stod det i overkant av kr 61 000 inne på skogfondkontoen ved utgangen av 2016.

Samla økonomisk resultat for brukarfamilien

Tilleggsnæringar

Tilleggsnæring er definert som næringsverksemd utanom tradisjonelt jord- og skogbruk, med basis i ressursane på bruket (til dømes areal, bygningar og maskinar). På 81 prosent av bruka som var med i driftsgranskingane for 2016, er det registrert tilleggsnæring. Inntektene frå sal av varer og tenester innan tilleggsnæring (omsetninga) var større enn kr 20 000 på 62 prosent av bruka. I gjennomsnitt for *alle* deltakarbruk med tilleggsnæring i 2016 var driftsoverskotet frå tilleggsnæring kr 78 900.

Balanse

Verdien av alle egedelane til den gjennomsnittlege brukarfamilien i driftsgranskingane auka med 6 prosent i løpet av 2016, til kr 7 066 500 ved slutten av året. Da var verdien fordelt med 75 prosent på anleggsmiddel og 25 prosent på omløpsmiddel¹. Ved utgangen av 2016 var 39 prosent av omløpsmidla bankinnskott og kontantar. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 55 prosent.

Samla nettoinvestering utanom jordbruket i 2016 var kr 89 700 i gjennomsnitt for deltakarane. Av den summen gjekk kr 62 600 til private egedelar.

Total gjeld per deltakarbruk auka med 6 prosent frå slutten av 2015 til utgangen av 2016, da beløpet var kr 3 335 100. Eigenkapitalen auka i snitt med 6 prosent i løpet av året, til kr 3 731 400. Ved slutten av 2016 var gjeldsprosenten 47, som ved utgangen av 2015.

Nettoinntekt per familie

Nettoinntekta er den samla inntekta til familien, etter frådrag av betalte gjeldsrenter og kår. Gjennomsnittleg nettoinntekt per deltakarfamilie var kr 952 200 i 2016, opp 1 prosent samanlikna med 2015.

Jordbruk bidrog med 42 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting på deltakarbruka i 2016. Delen til lønsarbeid var 39 prosent medan tilleggsnæring, anna næring og skogbruk hadde delar på høvesvis 6 prosent, 3 prosent og 1 prosent.

¹ Sjå kapittel 1.9 for forklaring av omgrep.

Tilgang på og bruk av middel

Arbeidskapital er omløpsmiddel minus kortsiktig gjeld. I løpet av 2016 auka arbeidskapitalen med 11 prosent i snitt for alle deltakarbruk, til ein gjennomsnittsverdi på kr 1 220 300. Familiane i driftsgranskingane sparte i snitt kr 245 000 i 2016. Sparinga svarte til 7 prosent av verdien som eigenkapitalen hadde ved starten av året.

Skatt

Sidan år 2000 har skatt og frådrag i jordbruksinntekta (jordbruksfrådraget) vore ein del av inntektspolitikken i jordbruksforhandlingane. For skatteåret 2016 var maksimalt jordbruksfrådrag kr 166 400 per bruk. Eit inntektsuavhengig frådrag på kr 63 500 ligg i botnen. Sats ut over dette har vore 38 prosent. For å oppnå maksimal skattereduksjon for 2016 måtte skattyteren ha ei næringsinntekt i jordbruket på minst kr 334 300. Deltakarane i driftsgranskingane i 2016 hadde i gjennomsnitt eit jordbruksfrådrag på kr 133 100 og ein oppnådd skattereduksjon på kr 33 300. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget i 2016 er rekna ut til kr 53 700 per deltakarbruk (ned kr 4 900 frå 2015) og kr 34 500 per årsverk (ned kr 3 200). Skattereduksjonen påverkar ingen av dei sentrale resultatmåla for jordbruket som driftsgranskingane publiserar. Men frå og med rekneskapsåret 2007 nyttar driftsgranskingane eit supplerande driftsresultat: Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital. Der er inntektsverknaden av jordbruksfrådraget teken omsyn til.

Samanlikning med andre yrkesgrupper

I 2016 utgjorde vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka i driftsgranskingane 74 prosent av ei gjennomsnittleg årsløn for industriarbeidarar i NHO-bedrifter. Tilsvarende del for det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 81 prosent.

1 Formål, utval og metode

1.1 Formål

Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise årlege resultat og meir langsiktige utviklingslinjer for økonomien på gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit vesentleg omfang.

Driftsgranskingane har desse delmåla:

- Presentere økonomiske data for jordbruksbedrifter av ulik storleik, med ulike driftsformer og med forskjellig geografisk plassering
- Gi grunnlag for samanlikning med annan nasjonal og internasjonal statistikk
- Leggje grunnlag for vidare forskning og utgreiing
- Gi grunnlag for rådgiving og undervisning
- Gi innspel til offentleg politikk og forvaltning
- Dokumentere den samfunnsøkonomiske verdiskapinga som skjer i landbruk og tilknytte næringar

Sidan 1950 har talet på deltakarbruk i driftsgranskingane stort sett halde seg i underkant av 1 000. Ved val av bruk er det lagt vekt på at driftsgranskingane skal vere representative for den delen av landbruket kor ein viktig del av inntekta til brukarfamilien kjem frå sjølve bruket. For 2016 har driftsgranskingane 920 deltakarbruk. Dessutan har 20 samdrifter innan kumjølkeproduksjon levert data til undersøkinga. Talmaterialet deira vert behandla separat, og resultata frå samdriftene går ikkje inn i sjølve driftsgranskingsmaterialet.

Frå og med 1964 har nokre av bruka også vore med i særskilde skogbruksgranskingar. Talet på bruk i skogbruksgranskingane for 2016 er 141.

Tilleggsnæringar til tradisjonelt landbruk er eit eige tema i driftsgranskingane. Det same gjeld effekten av jordbruksfrådraget på skatt. Samdrifter, økologisk drift og mjølkeproduksjon med robot er undertema i kapitlet om driftsforma «produksjon av kumjolk og storfeslakt».

1.2 Prinsipp og metode for utval

Uttaket av nye bruk er basert på lister over brukarar som vert tilfeldig trekte frå Landbruksdirektoratet sitt register over direkte tilskot. Frå og med rekneskapsåret 2013 vert utvalet gjort etter standard omsetning. Før vart standard dekningsbidrag nytta. Uttrekte brukarar skal ha ei standard omsetning som minst svarer til kr 150 000. Det er omfanget av drifta, og ikkje økonomisk resultat på det enkelte bruket, som er kriterium for utvalet. Sjå meir om standard omsetning i kapittel 1.9.

Deltaking i driftsgranskingane er frivillig. Det er inga avgrensing på kor lenge eit bruk kan vere med, men brukaren skal ikkje vere eldre enn 70 år. Rundt 10 prosent av deltakarbruka vert skifta ut årleg.

Deltakarar i skogbruksgranskingane må ha skog med eit balansekvantum på minst 50 m³.

1.3 Presentasjon av resultat

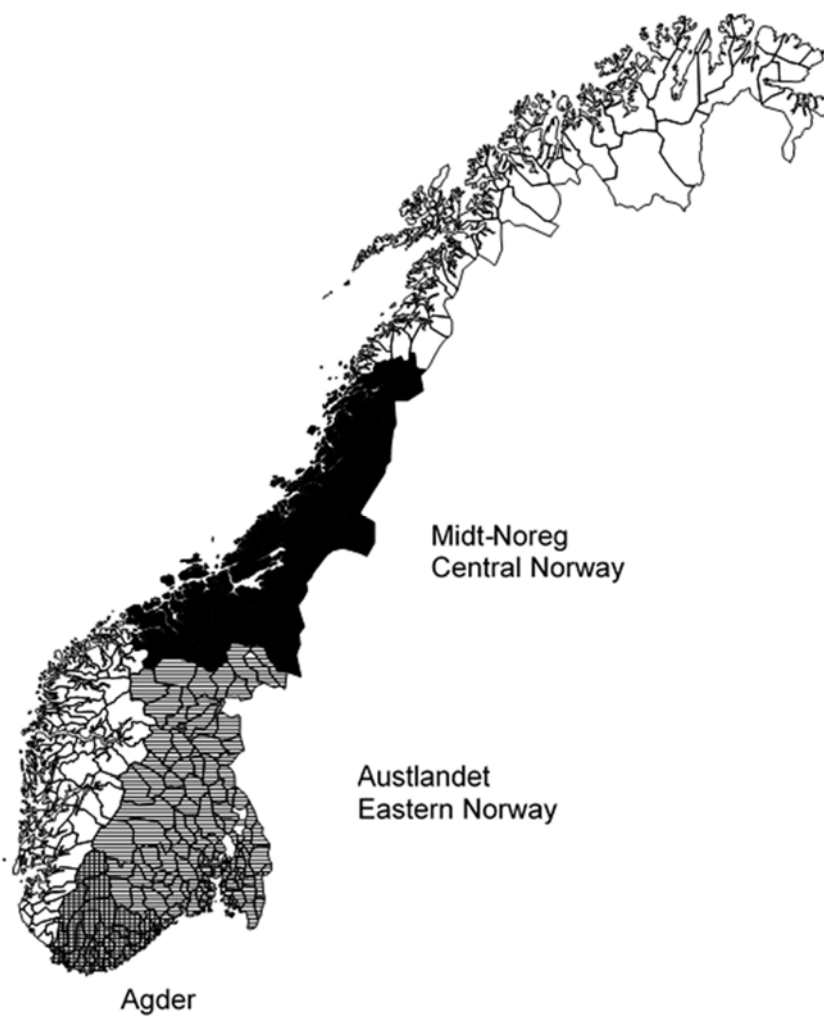
Om det er fem eller færre bruk i ei gruppe, vert ikkje gruppegjennomsnittet gitt opp. Bruka i denne gruppa tel likevel med i dei totale gjennomsnittsresultata.

1.4 Inndelingskriterium

1.4.1 Skogbruket

Regionar

Alle skogeigedomane i utvalet ligg i barskogområda. Det er brukt følgjande inndeling i regionar: Austlandet, Agder og Midt-Noreg. Regionen Midt-Noreg er samansett av Trøndelagsfylka, Helgeland i Nordland fylke og Møre og Romsdal fylke nord for Romsdalsfjorden. Inndelinga er altså noko annleis i skogbruksdelen enn i jordbruksdelen, sjå figur 1.2.

Figur 1.1 Regioninndeling som vert nytta i skogbruksgranskingane
Regional classification used in account statistics for farm forestry

Avverkingsskvantum

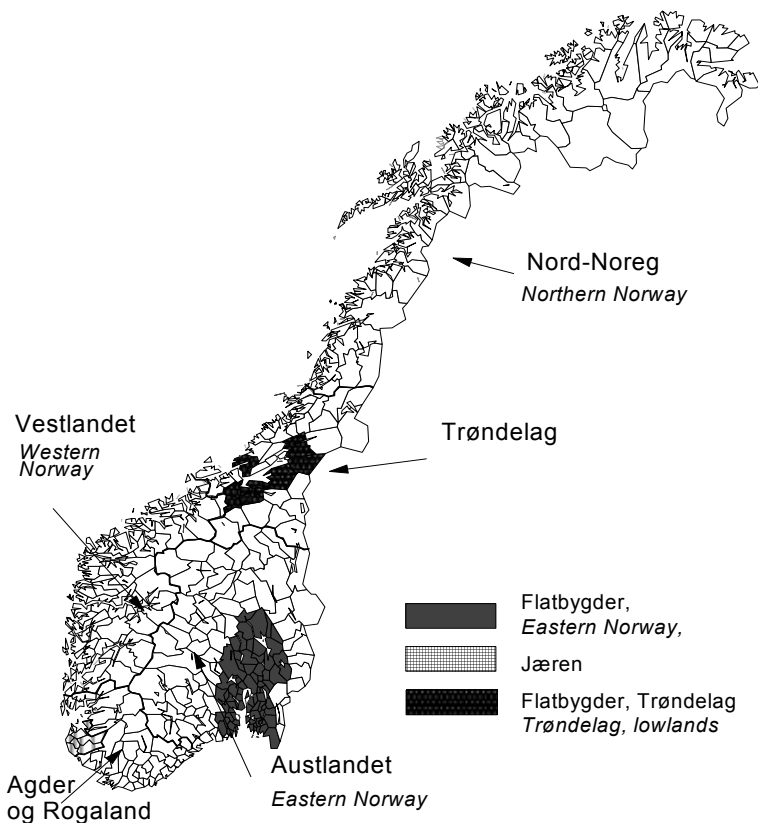
Bruka er grupperte etter avverking for sal. Bruk utan avverking, eller med avverking berre til eigen bruk på garden og til familien, vert samla i ei eiga gruppe. Det totale avverka kvantumet på bruket i året vert nytta som inndelingskriterium for bruk som har hatt avverking for sal. Dette er gjort for å vise korleis det økonomiske resultatet avheng av produsert mengd. Desse storleiksgruppene er nytta for samla avverking:

< 100 m³
100–199 m³
200–399 m³
≥ 400 m³

1.4.2 Jordbruket

Regionar

Inndelinga i regionar går fram av figur 1.1. Austlandet og Trøndelag er delte i underområda «flatbygder» og «andre bygder» medan Jæren er skild ut som eit eige underområde i Agder og Rogaland. Årsaka er at flatbygdene og Jæren har vesentleg betre grunnlag for jordbruksproduksjon enn resten av dei respektive regionane.

Figur 1.2 Regioninndeling som vert nytta i driftsgranskingane i jordbruket

Regional classification of account statistics for agriculture

Storleiksgrupper

Deltakarbruka vert delte inn i grupper etter storleiken på jordbruksarealet, slik som vist i tabell 1.1. Gruppa «under 50 dekar» er utelaten i nokre tabellar, fordi talet på bruk i gruppa er lågt, og fordi bruka er svært lite einsarta.

Tabell 1.1 Deltakarbruka delte på regionar og storleiksgrupper

Survey holdings classified by regions and by farm size

Region Region	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord- Noreg <i>Northern Norway</i>	Alle bruk <i>All holdings</i>
Storleiks- gruppe, dekar <i>Farm size, decares</i>	Flat- bygder <i>Lowlands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>	Jæren	Andre bygder <i>Other parts</i>		Flat- bygder <i>Low- lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>		
0–50	4	1	4	3	11				23
50–100	3	1	2	2	21	1		2	32
100–200	28	30	7	18	39	5	3	16	148
200–300	34	28	14	23	47	16	29	30	221
300–500	52	43	24	30	43	35	32	36	295
>500	67	33	11	19	18	15	11	27	201
Alle <i>All</i>	188	136	62	95	179	72	77	111	920

Driftsformer

Bruka vert delte på driftsformer ut frå arealbruk og husdyrhald. Produksjonsgreiner som utgjer mindre enn 10 prosent av total produksjon på bruket, kjem ikkje til uttrykk i driftsformkoden. Dersom meir enn 40 prosent av jordbruksarealet vert brukt til kornproduksjon på eit bruk som også har husdyrdrift, vert driftsforma kombinert korn/husdyr. Av dei 920 bruka som er med i driftsgranskingane for 2016, er 734 klassifiserte i ei av dei åtte driftsformene som er med i hovudtabell 17. Resten av bruka har anten meir enn to hovudproduksjonar eller ei driftsform som er mindre vanleg. Tabellane 1.2 og 1.3 gir oversikt over korleis deltakarbruka er fordelte.

Tabell 1.2 Deltakarbruka delte på regionar og driftsformer*Survey holdings classified by regions and by types of farming*

Region <i>Region</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vest- landet	Trøndelag		Nord- Noreg <i>Northern Norway</i>	Alle bruk <i>All holdings</i>
Driftsform <i>Type of farming</i>	Flat- bygder <i>Low- lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>	Jæren	Andre bygder <i>Other parts</i>	Western Norway	Flat- bygder <i>Low- lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>		
Kumjølk og storfeslakt <i>Dairy and beef farming</i>	21	39	19	34	75	19	45	61	313
Kumjølk og svin <i>Dairy and pig farming</i>	1		10	5	8	1		2	27
Kumjølk og sau <i>Dairy and sheep farming</i>	1	4	8	11	19			3	46
Korn Cereal production	68	11			1	16	1		97
Korn og svin <i>Cereal production and pig farming</i>	17	1			1	8	4		31
Sau Sheep	6	29	5	14	26	4	12	22	118
Geit Goat's milk		3			4			13	20
Storfeslakt <i>Beef farming</i>	13	24		8	9	11	11	6	82
Andre Others	61	25	20	23	36	13	4	4	186
Alle All holdings	188	136	62	95	179	72	77	111	920

Tabell 1.3 Deltakarbruka delte på storleiksgrupper og driftsformer*Survey holdings classified by farm size and by types of farming*

Storleiksgruppe, dekar <i>Farm size, decares</i>	0–50	50–100	100–200	200–300	300–500	> 500	Alle bruk <i>All holdings</i>
Driftsform <i>Type of farming</i>							
Kumjølk og storfeslakt <i>Dairy and beef farming</i>		1	33	80	127	72	313
Kumjølk og svin <i>Dairy and pig farming</i>			4	9	10	4	27
Kumjølk og sau <i>Dairy and sheep farming</i>			5	6	15	20	46
Korn Cereal production		1	22	22	29	23	97
Korn og svin <i>Cereal production and pig farming</i>			6	7	11	7	31
Sau Sheep	1	5	32	42	29	9	118
Geit Goat's milk	1	2	10	5	2		20
Storfeslakt Beef farming		1	13	19	30	19	82
Andre Others	21	22	23	31	42	47	186
Alle All holdings	23	32	148	221	295	201	920

1.5 Representativitet

Drøftinga av representativitet er avgrensa til å gjelde jordbruksdelen av driftsgranskingane. For skogbruksdelen gjer det låge deltakartalet, i tillegg til at vi manglar oppdatert nasjonalt samanlikningsgrunnlag, at ei slik drøfting er mindre aktuell.

I tabell 1.4 er deltakarbruka samanlikna på storleik med «alle» bruk i landet, slik desse siste er presenterte i Statistisk sentralbyrå (SSB) sin jordbruksstatistikk. Jordbruksstatistikken til SSB omfattar alle bruk, ikkje berre dei med yrkesmessig drift. Samdrifter utan areal tel der som eigne einingar og kjem i gruppa med minst areal. Dermed er ikkje samanlikningsgrunnlaget «skreddarsydd» for driftsgranskingane. Likevel gir tabell 1.4 eit signal om at i driftsgranskingane er dei minste bruka underrepresenterte og bruk med 200-500 dekar overrepresenterte. I driftsgranskingane har det vore avgjerande å byggje opp store nok grupper av deltakarbruk innanfor dei viktigaste driftsformene. Derfor har omsynet til representativitet innan bruksstorleik til ein viss grad vore nøydd til å vike. Det vert lagt vekt på å behalde omtrent uendra deltakartal innanfor kvart enkelt fylke frå år til år. Over tid vil ein likevel justere talet på deltakarbruk i kvart fylke, i tråd med endring av faktisk tal bruk i fylka og endra totalt utval.

Tabell 1.4 Fordeling på storleiksgrupper. Deltakarbruk kontra alle bruk i landet. Prosent

Distribution of farm size. Survey sample versus all holdings involved in national agricultural statistics. Percentage

Arealgrupper, dekar per bruk <i>Farm size, decares per holding</i>	Driftsgranskingane <i>Survey of account statistics</i>			SSB sin jordbruksstatistikk ² <i>National agricultural statistics (Statistics Norway)</i>		
	2010	2015	2016	2010	2015	2016
0–50	2	2	3	13	13	13
50–100	6	4	3	17	18	17
100–200	24	17	16	29	27	27
200–500	54	57	56	33	32	32
> 500	14	20	22	8	10	11

1.6 Prinsipp for rekneskapsoppgjeret

For kvart deltakarbruk omarbeider NIBIO skatterekneskapen til ein driftsrekneskap. Nedanfor følgjer ei oversikt over dei viktigaste særtrekka ved driftsrekneskapen, sett i høve til ein skatterekneskap.

- I driftsrekneskapen vert *ubetalt arbeid* som er utført av kårfolk eller andre nære slektningar utanom familien, registrert med timetal og rekna som leigd arbeid. Berre dei faktisk betalte lønsutgiftene vert førte som *kostnad* under leigd arbeid.
- I driftsrekneskapen er det eit klarare skilje mellom *jordbruk*, *skogbruk*, *andre typar næringsverksemd* og *privat* enn det som er i skatterekneskapen. Dette

² Kjelder: Landbruksteljing 2010 og Jordbruksstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

fører til at enkelte inntekts- og kostnadspostar i skatterekneskapen heilt eller delvis kan verte overførte, til dømes frå jordbruk til skogbruk, i driftsrekneskapen.

- Driftsrekneskapen deler produksjonsinntekta i jordbruket i tre hovudgrupper: Inntekter frå planteproduksjon, inntekter frå husdyrproduksjon og ei samlegruppe med tilskot og andre inntekter. I skogbruket vert denne inndelinga nytta: Virkesinntekter, driftstilskot og andre inntekter. I både jordbruks- og skogbruksdelen er kostnadene grupperte i faste og variable kostnader.
- Dei enkelte inntekts- og kostnadspostane i driftsrekneskapen er korrigererte for endringar i balanseverdiar.
- Buskapen vert, som hovudprinsipp, verdsett etter slakteverdi i driftsrekneskapen. I skatterekneskapen er buskap verdsett etter variable tilverkningskostnader.
- Det vert nytta lineære avskrivningar i driftsrekneskapen medan skatterekneskapen bruker saldoavskrivningar.
- Vinst og tap ved avhending av anleggsmiddel vert skrivne ned eller avskrivne i driftsrekneskapen. Skatterekneskapen nyttar vinst- og tapskonto.
- Lager av sjølvproduserte varer for sal vert i driftsrekneskapen verdsett til den verdien ein meiner varene har for sal. Skatterekneskapen nyttar variable kostnader ved tilverking.
- I driftsrekneskapen vert det sett inn vederlag for familiens arbeid på nyanlegg. Dette vederlaget vert ført i balansen ut frå tarifføløn og lagt saman med resten av anleggskostnadene. Samtidig vert vederlaget skilt ut frå jordbruks- og skogbruksdrifta som ein eigen inntektspost.
- Driftsrekneskapen har med data for tilgang på og innsats av ulike ressursar. For jordbruket vert jordbruksareal, arealdisponering, arbeidsinnsats og oppnådde avlingar registrerte. For skogbruket vert balansekvantum, samt enkelte tekniske data ved drifta, registrerte.
- I skatterekneskapen vert resultatet for skogbruket fastsett som eit gjennomsnittresultat for dei fem siste åra, på eigedomar med aktiv jordbruksdrift. I driftsrekneskapen vert det faktiske resultatet frå det enkelte rekneskapsåret brukt.
- Skogfond vert i driftsrekneskapen behandla som fondsavsetningar. Det vil seie at trekte beløp ikkje vert utgiftsførte i trekkåret, og at beløp som vert betalte tilbake, ikkje vert inntektsførte i utbetalingsåret.
- Skogsveganlegg vert utgiftsførte direkte i skatterekneskapen, men vert ført i balansen i driftsrekneskapen.

1.7 Resultatmål og resultatrekning

I driftsgranskingane nyttar ein fleire resultatmål. Samanhengen mellom produksjonsinntekter, kostnader og andre registreringar går fram av den følgjande oppstillinga.

1.7.1 Jordbruket

- Produksjonsinntekt
- Variable kostnader
- = **Dekningsbidrag**
- Faste kostnader eksklusive avskrivningar
- = Resultat før avskrivningar
- Avskrivningar
- = **Driftsoverskot**

Driftsoverskotet er den godtgjersla familien får for eige arbeid og for eigen og lånt kapital. Fordelinga av driftsoverskotet på arbeidsvederlag og forrenting av kapital vert gjort på fleire måtar:

- 1) Driftsoverskot
 - Rentekrav på kapital bunden i jordbruket
 - = Familiens arbeidsforteneste
 - + Kostnader til leigd arbeid
 - = **Lønsevne**
- 2) Driftsoverskot
 - Innsett verdi av familiens arbeid
 - = **Forrenting**
- 3) Driftsoverskot
 - + Kostnader til leigd arbeid
 - Jordbruket sin del av gjeldsrenter og kår
 - = **Vederlag til arbeid og egenkapital**
- 4) Vederlag til arbeid og egenkapital
 - + Inntektsverknad av jordbruksfrådrag
 - = **Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital**
- 5) Driftsoverskot
 - Jordbruket sin del av gjeldsrenter og kår
 - = **Vederlag til familiens arbeid og egenkapital**

Familiens arbeidsforteneste, vederlag til arbeid og egenkapital (også det skattejusterte vederlaget) og vederlag til familiens arbeid og egenkapital vert ofte rekna ut per årsverk á 1 845 registrerte timar. Arbeidstimar som er utførte av ubetalt leigd hjelp, vert da slegne saman med familiens arbeidstimar. Lønsevna vert oftast rekna per arbeidstime.

I kapittel 1.9 er det gjort greie for detaljar ved utrekning av det skattejusterte vederlaget til arbeid og egenkapital.

Rentekravet for 2016 er sett til 2 prosent av verdien på eigedelar i jordbruket, som for 2015. I åra 2009 - 2014 vart det brukt 3 prosent. Tilsvarende prosentsatsar for 2008 og 2007 var 6 og 5. Satsen for rentekrav vert fastsett på grunnlag av rentenivået i marknaden.

1.7.2 Den samla inntekta til brukarfamilien

Nettoinntekt vert nytta som eit uttrykk for den samla inntekta til brukarfamilien. Ein reknar ut nettoinntekta på følgjande måte:

$$\begin{aligned} & \text{Driftsoverskot jordbruk} \\ + & \text{Driftsoverskot skogbruk} \\ + & \text{Driftsoverskot tilleggsnæring} \\ + & \text{Driftsoverskot andre næringar} \\ + & \text{Løsinntekt og pensjonar} \\ + & \text{Familiens arbeid på nyanlegg (innsett verdi)} \\ + & \text{Renteinntekter} \\ = & \textbf{Samla arbeidsvederlag og forrenting} \\ - & \text{Renteutgifter} \\ - & \text{Kår} \\ = & \textbf{Nettoinntekt} \end{aligned}$$

Det private forbruket til brukarfamilien vert rekna ut frå nettoinntekta:

$$\begin{aligned} & \text{Nettoinntekt} \\ - & \text{Verdiregulering debet (tap på krav, gåver eller forskot på arv som er gitt)} \\ + & \text{Verdiregulering krèditt (barnetrygd, motteken arv, mottekne gåver)} \\ - & \text{Sum eigenkapital i utgåande balanse (UB)} \\ + & \text{Sum eigenkapital i inngåande balanse (IB)} \\ - & \text{Betalte skattar} \\ = & \textbf{Privatforbruk} \end{aligned}$$

1.7.3 Skogbruket

Resultatmåla i skogbruksdelen er bygde opp annleis enn i jordbruksdelen. Det er utrekna lønsemd både *før* og *etter* skogkulturtiltak.

Det vert ikkje teke omsyn til endringar i den ståande trekapitalen ved resultatrekninga i skogbruket.

	Produksjonsinntekter
-	Kostnader eksklusive skogkultur
=	Resultat før skogkultur
-	Skogkultur (netto)
=	Driftsoverskot

Eit kalkulert vederlag for arbeidsinnsatsen til familien vert sett inn. Dette vert gjort for å kunne samanlikne avverkingsteknadene med tilsvarende tal frå annan skogstatistikk.

	Bruttoinntekt ved avverking
-	Variable kostnader inklusive verdi av eige arbeid
=	Rånetto
+	Andre inntekter
=	Resultat før avskriving
-	Avskrivingar
=	Driftsresultat før skogkultur
-	Skogkultur (netto) inklusive verdi av eige arbeid
=	Driftsresultat
+/-	Skogfond
=	Driftsresultat etter skogfond

1.8 Andre tema i undersøkinga

1.8.1 Variasjon innanfor nokre driftsformer i jordbruket

Bak gjennomsnittresultata kan det skjule seg store variasjonar frå bruk til bruk. Spreiinga i talmaterialet innanfor driftsformene «produksjon av kumjolk og storfe-slakt», «korndyrking» og «sauehald» vert drøfta i kapittel 2.3. Drøftinga baserer seg på presentasjon av middelerdiar for den «beste» og «svakaste» tredelen av bruka i gruppa. Kva variabel ein grupperer etter, er avhengig av driftsform.

1.8.2 Samdrifter

Resultat frå eit utval av samdrifter innan kumjølksproduksjon vert presenterte under omtalen av driftsforma «produksjon av kumjolk og storfeslakt» i kapittel 2.3.1.

1.8.3 Økologisk jordbruk

Den norske regjeringa har som mål at 15 prosent av norsk matproduksjon og matforbruk skal vere økologisk innan 2020.

Debio er kontrollinstans for økologisk produksjon i Noreg. I slutten av 2016 hadde 2 083 norske gardsbruk drift som var godkjend som økologisk. Totalt sett var det, ifølgje Landbruksdirektoratet, 40 377 gardbrukarar som søkte om produksjonstilskot ved søknadsomgangen 31. juli 2016.

Dei økologiske areala utgjorde 4,6 prosent av totalt norsk jordbruksareal i 2016. Å ta med areal i karens i tillegg gir totalt 4,9 prosent. Dei økologiske husdyra utgjør førebels ein liten del av alle husdyr i Noreg.

Av dei 920 bruka som er med i driftsgranskingane i jordbruket for 2016, vart 876 drivne konvensjonelt medan 44 hadde økologisk drift. Det var 19 kumjølksprodusentar, seks deltakarar med sauehald, åtte med produksjon av storfekjøtt og fire med korndyrking blant dei økologiske produsentane. Dei resterande sju brukarane hadde ulike andre driftsformer. På grunn av få observasjonar vert det i denne rapporten ikkje presentert detaljerte data for andre typar økologisk drift enn kumjølksproduksjon. Økologisk kumjølksproduksjon er omtalt i kapittel 2.3.1.

1.8.4 Mjølkeproduksjon med robot

Mjølkerobotar er komne inn som eit viktig element i norsk jordbruk. Kapittel 2.3.1 inneheld ein artikkel om dette temaet.

1.9 Definisjonar og forklaring av omgrep

Anleggsmiddel er eigedelar som er meinte til varig eige eller bruk, det vil seie alle eigedelar med unntak av omløpsmiddel. Anleggsmidla har ei funksjonstid i føretaket på over eitt år. Eksempel på anleggsmiddel er jord- og skogbruksareal, driftsbygningar, maskinar og produksjonsdyr.

Anna næring: Næringsverksemd som vert driven av ein gardbrukar, men som ikkje nyttar ressursane på gardsbruket. Sjå elles «tilleggsnæring».

Arbeid: Både ubetalt og betalt leigd arbeid, og arbeidet til familien, vert registrert i timar etter medgått arbeidstid. For personar som er yngre enn 18 år, eller eldre enn 65 år, vert arbeidstimane rekna om til fullverdige timar etter følgjande reduksjons-tabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
over 70 år	0,7

Når kårfolk og barn over 17 år i familien har arbeidd i jord- eller skogbruket, vert arbeidstimane deira førte under leigd hjelp. Det vert rekna ut eit særskilt vederlag for familien sitt eige arbeid på nyanlegg. Dette vert ført i balansen.

All arbeidsinnsats i dei ulike yrkesgreinene vert registrert, anten ved noteringar for kvar veke, eller i form av ei meir summarisk årleg rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmiddel minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er eit uttrykk for den likvide situasjonen til familien.

Avlingar vert registrerte som lagringsdyktig mengd. For korn vil det sei kg med 15 prosent vassinnhald. Andre registreringar omfattar kg innhausta rotvekstar og poteter, kg innkøyrd høy og m³ ferdig surfôrmasse. Beiteopptak og føring med ferskt gras vert rekna i FEm. Alle avlingar vert rekna om til FEm per dekar.

Avskrivningar er planmessig fordeling av verdinedgang for eigedelane over venta levetid. Verdinedgangen skuldast slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatterekneskapen vert dei fleste avskrivbare eigedelane avskrivne etter saldo-prinsippet, altså med ein viss prosent av den bokførte verdien til eigedelen. Dette prinsippet fører til at dei årlege avskrivningane minkar etter kvart som eigedelane vert eldre. Dei avskrivbare eigedelane er delte i ulike avskrivningsgrupper. Bygningar og anlegg vert avskrivne individuelt medan inventar, reiskapar og maskinar vert avskrivne kollektivt.

I driftsrekneskapen vert det nytta lineære avskrivningar, slik at den nominelle verdinedgangen vert like stor kvart år i avskrivningsperioden. Dei avskrivbare anleggsmidla vert avskrivne individuelt, og avskrivningstida vert fastsett ut frå sannsynleg brukstid eller kor lenge anleggsmidla vil vare. Brukt utstyr vert dermed avskrive over kortare tid enn nytt utstyr.

Avskrivingssatsane for ulike eigedelar, i både skatterekneskap og driftsrekneskap, finst i tabell 1.5.

Tabell 1.5 Balanseføring og avskrivningar i skatterekneskap og driftsrekneskap

Capitalization and depreciation in tax accounts and management accounts

Eigedelar Assets	Skatterekneskap Tax accounts	Driftsrekneskap Management accounts
Jord- og skogbruksareal	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Jordbruksvegar	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Skogsvegar, varige	Ført til utgift direkte	Balanseført utan avskrivning
Driftsvegar i skogen, enkle	Ført til utgift direkte	Avskrivningstid maks. 10 år
Nydyrking	Ført til utgift direkte	Balanseført utan avskrivning
Planering	Kostnadsfordelt over 10 år	Balanseført utan avskrivning
Frukttre	Balanseført utan avskrivning	Avskrivningstid 20 år
Grøfter, lukka	Ført til utgift direkte	Avskrivningstid 20 år
Grøfter, opne	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Vatningsanlegg, flyttbare	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Vatningsanlegg, fast inkl. pumpe	Individuell avskrivning, maks. 8 %	Avskrivningstid 20 år
Vassleidning fram til bygning	Individuell avskrivning, maks. 4 %	Avskrivningstid 20 år
Driftsbygningar:		
Forventa brukstid > 20 år	Individuell avskrivning, maks. 4 %	Avskrivningstid 30 år
Forventa brukstid < 20 år (pelsdyrgardar, enkle veksthus)	Individuell avskrivning, maks. 8 %	Avskrivningstid 15 år
Innreiingar i driftsbygningar	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Maskinar	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Vare- og lastebilar	Kollektiv avskrivning, maks. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Buskap	Variable oppdrettskostnader, omløpsmiddel	Balanseført etter slakteverdi
Varelager, salsavlag	Variabel tilvergingsverdi	Salsverdi
Varelager, innkjøpt	Innkjøpspris	Innkjøpspris
Varelager, grovfôr	Variabel tilvergingsverdi	Fôrverdi
Våningshus og kårhus	Balanseført utan avskrivning	Avskrivningstid 50 år
Privat bil	Varierende sats avhengig av alder på bilen	Avskrivningstid 15 år

Avverkingsprosenten for skogen er totalt avverkingskvantum i året i prosent av balansekvantumet.

Balansen er ei oppstilling av eigedelane til brukarfamilien, gjelda og eigenkapitalen per 31.12.

Balanseføring, grenser: Varige eigedelar vert førte i balansen om kostprisen er minst kr 15 000. Beløpsgrensa er den same som i skatterekneskapen.

Ved større reparasjons- og vedlikehaldsarbeid vert berre ei mogeleg standardheving ført i balansen i skatterekneskapen. I driftsrekneskapen kan ein stor del av slikt arbeid verte balanseført, og verte anten skriven av ordinært eller kostnadsfordelt over ein kortare periode.

Balansekvantumet for skogen er det høgast mogelege kvantum, målt i m³ utan bork, som kan takast ut kvart år, utan at avverkingskvantumet i framtida vert mindre. Det er føresett ein definert investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er ei driftseining i landbruket. Driftseininga kan vere samansett av eigd og/eller leigd areal.

Brukaren er den som administrerer driftseininga. Han eller ho vil som oftast vere eigar av heile eller delar av den faste eigedomen, og er vanlegvis den som har flest arbeidstimar på bruket.

Brukarfamilien: Sjå *familien*.

Buskap: I skatterekneskapen er heile buskapen klassifisert som omløpsmiddel og verdsett etter standardiserte einingsprisar for variable oppdrettskostnader (tilverkningsverdiar). I driftsrekneskapen vert buskapen verdsett, som hovudregel, til slakteverdi. Her er det unntak for verpehøns, smågrisar og hestar. Oksar, smågrisar, slaktegrisar og fjørfe til slakt vert klassifiserte som omløpsmiddel medan resten av buskapen vert rekna som anleggsmiddel (produksjonsdyr). Både i skatterekneskapen og i driftsrekneskapen vert vaksne dyr ståande i balansen med den verdien dei ein gong har fått som vaksne.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskot er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskotet er den godtgjeringa familien får for innsatsen av eige arbeid og for eigen og lånt kapital.

Eigenkapital er sum eigedelar minus gjeld.

Eigedelar: Sjå stikkorda *anleggsmiddel* og *omløpsmiddel*.

Familien er brukar og eventuell ektefelle, sambuar eller partnar, og deira barn under 17 år.

Familiens arbeidsforteneste (vert rekna berre for jordbruket) er driftsoverskot fråtrekt kalkulert rente på eigedelane i jordbruket. Dette resultatmålet viser kva familien har igjen som godtgjering for eigen arbeidsinnsats. Ved utrekning av familiens arbeidsforteneste *per årsverk* vert arbeidstimar som er utførte av ubetalt leigd hjelp, slegne saman med familien sine eigne arbeidstimar. Gjennomsnittet av inngåande og utgåande balanse vert brukt som uttrykk for verdien av eigedelane i jordbruket.

Familiens arbeidsvederlag er eit kalkulert vederlag for arbeidsinnsatsen til familien. Dei registrerte arbeidstimane til familien er utgangspunkt. Ein reknar ut kva det ville ha kosta å leige arbeidskraft i like mange timar, til tariff løn. Tariff løna inkluderer feriepengar og betaling for rørlege heilagdagar. Arbeidsgivaravgifta, som er regionalt differensiert, vert også teken med. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike område.

Faste kostnader er kostnader som i ein gitt periode ikkje endrar seg vesentleg med omfanget av produksjonen. Eksempel på faste kostnader er avskrivningar og vedlikehald av driftsbygningar.

Fråsal: Salsinntekter frå balanseførte anleggsmiddel vert behandla ulikt i skatterekneskapen og driftsrekneskapen. I skatterekneskapen vert vinst eller tap ved sal av ikkje avskrivbare driftsmiddel, eller anleggsmiddel med individuell avskrivning, periodisert over vinst- og tapskontoen. Ved sal av anleggsmiddel som vert avskrivne som gruppe, er det ikkje mogeleg å fastsetje vinst eller tap. Heile salssummen vert derfor skriven ned i vedkomande saldogruppe. I driftsrekneskapen vert vinst ved sal brukt til nedskrivning, medan tap ved sal vert avskrive. Ved fråsal av jord eller skog skal den bokførte verdien av det selte arealet skrivast ned til null i driftsrekneskapen. Overskytande verdi vert ført som verdiregulering.

Gjeldsprosenten er gjelda til familien i prosent av totalkapitalen. Gjeldsprosenten viser kor stor del av eigedelane som er finansiert med framand kapital.

Inngåande balanse (IB) er balanse ved starten av rekneskapsåret.

Inntekter frå plante- og husdyrproduksjon er verdien av varer og tenester som er produserte i løpet av året. Desse inntektene omfattar både sal og eige forbruk av produkta, i tillegg til lagerendringar.

Investeringsfrekvensen (vert rekna ut berre for skogbruket) viser kor stor prosentdel av skogeigedomane som det har vorte investert i gjennom året.

Jordbruksareal: Arealet av kvar enkelt vekst vert registrert i dekar. Areal med natureng og overflatedyrka beite vert redusert for uproduktivt areal, slik at ein kjem fram til eit produktivt nettoareal. Del av fellesbeite vert rekna som del av bruket. Jordbruksarealet omfattar både eige og leigd areal. Det vert registrert kor stort det leigde arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt fell til betaling innan eitt år frå rekneskapsavslutting, eller som er direkte knytt til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester i verksemda.

Kostnader er verdien av varer og tenester som er sette inn i produksjonen i rekneskapsåret.

Kår er ei kontraktfesta yting til tidlegare eigar.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt fell til betaling eitt år eller meir etter rekneskapsavslutting, og som ikkje er knytt til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester i verksemda.

Lønsevne vert rekna berre for jordbruket og fortel kor mykje jordbruket kan betale for samla arbeidsinnsats når all kapital er godtgjort. Lønsevna vert gitt opp i kroner per bruk eller kroner per time.

Lønsevneprosenten fortel korleis den reelle godtgjersla for utført arbeid i jordbruket står i høve til den godtgjersla som måtte til dersom brukarfamilien skulle ha vore løna etter tariff.

Nettoinntekt er samla driftsoverskot frå all næringsverksemd, med tillegg av lønsinntekter, pensjonar, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg og renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trekte frå.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivningar, fråsal og investeringstilskot.

Netto mekaniseringskostnad omfattar alle kostnader ved maskininnsatsen (traktor, skurtreskar, yrkesbil, andre maskinar og reiskapar), medrekna rente på bokført verdi, men fråtrekt inntekter frå utleige av maskinar:

	Avskrivningar og vedlikehald
+	Drivstoffkostnader
+	Leigeutgifter til maskinar og reiskapar
+	Rentekrav
=	Brutto mekaniseringskostnad
-	Leigeinntekter av maskinar og reiskapar
=	Netto mekaniseringskostnad

Omløpsmiddel er eigedelar som ikkje er skaffa for varig eige eller bruk. Dei har anten ei funksjonstid på under eitt år i føretaket, eller dei er knytte til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester. Eksempel på omløpsmiddel er bankinnskot, kontantar, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekt er summen av inntekter frå jordbruket. Produksjonsinntekta kan delast i tre: Inntekter frå planteproduksjon, inntekter frå husdyrproduksjon og ei samlegruppe med tilskot, leigeinntekter med meir.

Produktivt skogbruksareal: All mark som har ei produksjonsevne som minst svarer til produksjonskravet i lågaste klasse på ein bonitetsskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittleg verdi gjennom året for eigedelane i jordbruket.

Rotverdi, eller rotnetto, uttrykkjer differansen mellom tømmerprisen og dei driftskostnadene som er knytte til å få tømmeret fram til bilveg.

Rånetto (skogbruk) er bruttoinntekt med frådrag av driftsavhengige kostnader eksklusive skogkultur. Dei driftsavhengige kostnadene omfattar alt arbeid (eige og leigd), leige og vedlikehald av utstyr, drivstoff, salskostnader med meir. Avskrivningar på eige utstyr vert ikkje tekne med i dei driftsavhengige kostnadene.

Samdrift er eit føretak der driftsbygningar, jord, mjølkekvoter, arbeidskraft og andre ressursar på to eller fleire gardsbruk er organiserte i ei eining. I driftsgranskingane vert nemninga nytta berre for einingar der det er ein viss grad av likeverd mellom partnarane.

Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital: Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget er rekna ut. Vi tek utgangspunkt i at skatten for 2016 vert redusert med 25 prosent av frådraget. Ein reknar 38 prosent marginalsatt for 2016, som Budsjettnemnda for jordbruket gjer. Inntektsverknaden vert dermed 40,3 prosent av jordbruksfrådraget. Justeringsbeløpet som vi kjem fram til på denne måten, vert lagt til vederlaget til arbeid og egenkapital. Da får vi fram det skattejusterte vederlaget. Det er skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital *rekna per årsverk* som vert brukt i driftsgranskingane.

Sparing er auke i eigenkapitalen i løpet av året.

Standard dekningsbidrag (SDB) er normerte tal for kva som skal vere igjen når inntektene frå plante- og husdyrproduksjon har fått fråtrekk for variable kostnader. Samla SDB på bruket er summen av standard dekningsbidrag frå alle produksjonsgreiner. I EU sin rekneskapsstatistikk har SDB tidlegare vore utvalskriterium og grunnlag for inndeling i driftsformer.

Standard omsetning (SO) er normerte tal for omsetning av produkt. Dette er totale utrekna inntekter utan tilskot. EU-statistikken byggjer no utvalet på standard omsetning.

Tilleggsnæring er næringsverksemd som vert driven i tillegg til jord- og skogbruk, og der ressursane på garden (til dømes areal, bygningar og maskinar) vert nytta.

Utgåande balanse (UB) er balansen ved utgangen av rekneskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i ein gitt periode endrar seg med omfanget av produksjonen, slik som til dømes kostnader til såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoffkostnaden vert rekna som ein fast kostnad.

Vederlag til arbeid og egenkapital (vert rekna berre for jordbruket) er driftsoverskot pluss kostnader til leigd arbeid, minus jordbruket sin del av utgifter til renter og kår. Jordbruket sin del av utgifter til renter og kår vert sett lik den prosentdelen som verdien av eigedelane i jordbruket utgjer av totalverdien for alle eigedelar.

Vederlag til familiens arbeid og egenkapital (vert rekna berre for jordbruket) omfattar driftsoverskotet minus jordbruket sin del av utgifter til renter og kår.

Verdsetjing: I både drifts- og skatterekneskapen vert anleggsmidla verdsette til historisk kostpris, med frådrag for mottekne offentlege tilskot. Om familien har lagt ned arbeid i samband med nyanlegg, vert verdien av dette arbeidet lagt til kostprisen i driftsrekneskapen. I skatterekneskapen vert anleggsmiddel i skogbruket skrivne ned med eventuelt utbetalt skogfond. Det vert ikkje gjort i driftsrekneskapen. Prinsippa for, og storleiken på, dei årlege avskrivningane er ulike i dei to rekneskapsformene (sjå stikkorda *avskrivningar* og *fråsal*). Lager av kjøpte varer vert førte opp i balansen til innkjøpspris, med tillegg av fraktkostnader. På det punktet er drifts- og skatterekneskapen like. I skatterekneskapen vert eigenproduserte varer på lager verdsette til tilverksverdien. For jordbruksprodukt vert det nytta standardiserte einings-

prisar, medan det for skogbruksprodukt vert nytta faktiske tilvergingsverdiar. I driftsrekneskapen vert verdien av salsprodukt sett lik venta salsverdi per 31. desember i rekneskapsåret. Heimeavla fôr vert verdsett ut frå prisen på bygg ved utgangen av rekneskapsåret. Kvart grovfôrslag vert verdsett etter fôrkonsentrasjon, til ein fôreiningsverdi som er 80 prosent av byggprisen (for halm 50 prosent). Verdsetjing av slaktedyr er omtalt under stikkordet *buskap*.

Årsverk: Eitt årsverk var i 2016 definert som 1 845 registrerte timar.

2 Jordbruk. Resultat frå 2016 og utviklingstrekk gjennom 10 år

2.1 Innleiing

Driftsgranskingane i jordbruket for 2016 byggjer på resultat frå 920 enkeltbruk. I tillegg inneheld undersøkinga data frå 20 samdrifter i kumjølksproduksjon. I kapittel 1 er det forklart korleis deltakarbruka er valde ut, og korleis dei er delte inn i grupper etter kor dei høyrer heime geografisk, etter driftsform og etter storleiken på jordbruksarealet.

Omgrep som til dømes «alle bruk i landet sett under eitt» og «bruka i flatbygdene på Austlandet» vert brukte utan at ein i kvart tilfelle presiserer at det berre er snakk om deltakarbruka i driftsgranskingane.

Drøftingane av rekneskapsresultata for året 2016 går for ein stor del ut på samanlikning med tilsvarende tal frå 2015. Når endringar frå eitt år til eit anna vert kalla «størst» eller «minst», er det snakk om prosentvis endring. I nokre tilfelle vert fleire år trekte inn i samanlikninga. Figurar er nytta for å få fram utviklinga gjennom 10 år for driftsresultat, eigedelar og gjeld. Alle tiårsfigurane i kapittel 2 viser verdier som er omrekna til kroneverdien i 2016. Omrekninga er gjort ved å bruke konsumprisindeksen frå Statistisk sentralbyrå.

2.2 Innsatsfaktorar og oppnådde resultat

2.2.1 Arbeidsforbruk

Arbeidsforbruket går fram av hovudtabell 7. I middel for alle deltakarbruk vart det lagt ned 2 872 arbeidstimar i jordbruket i 2016. Dette er 2 timar meir enn året før. Nivået har altså halde seg nesten uendra frå det eine året til det andre. Som vanleg vart det notert størst arbeidsinnsats på bruka på Jæren, kor gjennomsnittet var 3 502 arbeidstimar. I motsett ende av skalaen finn vi bruka i flatbygdene på Austlandet. Der var det i 2016 ein gjennomsnittleg arbeidsinnsats på 2 224 timar per bruk.

Leigd, betalt arbeid i jordbruket i 2016 utgjorde 666 timar per bruk på landsbasis. I tillegg vart det utført 170 timar ubetalt, leigd arbeid per bruk, i hovudsak av kårfolk og andre nære familiemedlemer. I alt 29 prosent av arbeidsinnsatsen vart utført av leigd (betalt og ubetalt) arbeidskraft. Mellom bruksgruppene i ulike regionar varierte

delen av leigd arbeid i 2016 frå 33 prosent på Jæren og i flatbygdene på Austlandet til 22 prosent i «andre bygder» i Trøndelag.

I 2007 var gjennomsnittleg arbeidsforbruk på deltakarbruka 2 855 timar. I åra frå 2007 til 2012 gjekk utviklinga i retning av auka arbeidsforbruk. Den trenden vart broten i 2013. Nivået for arbeidsinnsatsen i 2016 ligg 1 prosent over nivået frå 2007.

2.2.2 Areal

Hovudtabellane 1 og 2 viser kor stort jordbruksareal som var i drift på deltakarbruka i 2016, og korleis dette arealet fordelte seg på ulike vekstar. Jordbruksarealet per driftseining auka med 11 dekar frå 2015 og kom opp i 379 dekar. I løpet av det siste tiåret har jordbruksarealet per driftseining vorte 95 dekar større.

Arealauken frå 2015 til 2016 er først og fremst knytt til leigd areal. I gjennomsnitt for alle bruk utgjorde leigejord 176 dekar i 2016.

Jordbruksarealet per driftseining har auka i sju av åtte regionar. Unnataket er «andre bygder» i Trøndelag.

Fulldyrka jord utgjorde 82 prosent av jordbruksarealet på driftsgranskingsbruka i 2016, ned 1 prosentpoeng frå året før. Sidan 2009 har trenden vore at delen av jordbruksarealet som er fulldyrka, vert noko mindre frå år til år. Arealfordelinga mellom dei viktigaste vekstane endrar seg lite mellom åra. I 2016 dekte korn og oljevekstar til saman 26 prosent av jordbruksarealet på deltakarbruka. Grovfôr vart dyrka på 70 prosent av det samla jordbruksarealet.

2.2.3 Eigedelar og investeringar

Data om eigedelar og investeringar finst i hovudtabellane 9 og 10, og dessutan i tabellane 2.1 og 2.2.

Ved utgangen av 2016 hadde den gjennomsnittlege deltakarfamilien bokført eigedelar i jordbruket til ein samla verdi av kr 3 859 100. Summen var 7 prosent høgare enn ved førre årsskifte.

Tabell 2.1 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvesteringar. Kroner per bruk. Regionar. Prosentvis fordeling

Investment, depreciation, sales, grant and net investment, NOK per holding. Regions. Percental composition

Regionar Regions	Austlandet Eastern Norway		Agder og Rogaland		Vest- landet Western Norway	Trøndelag		Nord- Noreg Northern Norway
	Flat- bygder Lowlands	Andre bygder Other parts	Jæren	Andre bygder Other parts		Flat- bygder Lowlands	Andre bygder Other parts	
Nyanlegg i alt, kr <i>Total investments, NOK</i>	483 600	381 700	490 200	634 200	353 500	510 600	385 500	268 300
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	43	42	24	20	40	35	47	53
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	48	49	62	75	48	61	49	39
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	9	9	14	5	12	4	4	8
Avskrivningar i alt, kr <i>Total depreciation, NOK</i>	218 600	169 600	277 400	198 000	171 900	211 500	188 500	172 700
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	45	49	29	39	41	37	44	46
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	53	50	70	60	56	62	55	53
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	2	1	1	1	3	1	1	1
Sal og tilskot i alt, kr <i>Total sales and grants, NOK</i>	98 000	82 600	41 200	75 600	85 800	88 700	85 000	61 200
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	61	49	69	41	32	41	86	57
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	23	31	28	58	67	47	13	33
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	16	20	3	1	1	12	1	10
Nettoinvestering 2016, kr <i>Net investment 2016, NOK</i>	167 000	129 500	171 500	360 600	95 700	210 400	112 000	34 400
Nettoinvestering 2015, kr <i>Net investment 2015, NOK</i>	116 700	100 900	154 000	189 500	208 700	17 100	115 900	67 500

I 2016 var nettoinvesteringa på deltakarbruka positiv i alle dei åtte regionane. «Andre bygder» i Agder og Rogaland hadde størst nettoinvestering per deltakarbruk. I Nord-Noreg var nettoinvesteringa minst. Om vi ser 2015 og 2016 under eitt, finn vi også at nettoinvesteringa har vore størst i «andre bygder» i Agder og Rogaland og minst i Nord-Noreg.

Tabell 2.2 stadfestar ein samanheng som er velkjend frå før i driftsgranskingane: Jo større jordbruksareal, jo større nettoinvestering. Gruppa «50-100 daa» er den einaste med negativ nettoinvestering i 2016. Slik var det også i 2015.

Nettoinvesteringa i 2016 ligg på eit nivå som er det tredje høgste i siste tiår, når heile tiårsserien er omrekna til kroneverdien i 2016. Frå og med 2013 har nettoinvesteringa kvart år vore relativt høg. 59 prosent av nettoinvesteringa i 2016 galdt driftsbygningar. Tilsvarande del for maskinar og reiskapar var 25 prosent. For «jord, mjølkekvote etc.» var delen 16 prosent. I 2015 var delane høvesvis 32 prosent, 40 prosent og 28 prosent.

Tabell 2.2 Nyanlegg, avskrivingar, sal, tilskot og nettoinvesteringar. Kroner per bruk Grupper etter storleik. Prosentvis fordeling

Investment, depreciation, sales, subsidies and net investment, NOK per holding. Farm size. Percental composition

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50–100	100–200	200–300	300–500	>500	Alle bruk <i>All holdings</i> 2016	Alle bruk <i>All holdings</i> 2015
Nyanlegg i alt, kr <i>Total investments, NOK</i>	82 300	200 500	299 700	468 400	757 200	427 100	383 100
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	45	36	38	34	41	38	44
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	11	56	53	60	50	54	45
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	44	8	9	6	9	8	11
Avskrivingar i alt, kr <i>Total depreciation, NOK</i>	87 000	111 000	146 400	204 100	321 700	195 500	180 700
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	43	43	44	41	42	42	42
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	45	55	55	58	56	56	56
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	12	2	1	1	2	2	2
Sal og tilskot i alt, kr <i>Total sales and grants, NOK</i>	18 200	23 100	49 900	70 200	189 700	81 000	74 600
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	48	70	53	56	47	52	56
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	52	21	26	41	44	39	39
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	0	9	21	3	9	9	5
Nettoinvestering 2016, kr <i>Net investment 2016, NOK</i>	-23 000	66 400	103 400	194 200	245 800	150 700	
Nettoinvestering 2015, kr <i>Net investment 2015, NOK</i>	-13 600	46 400	80 700	173 400	222 900		127 800

2.2.4 Avlingar

Avlingsmengdene for ulike vekstar går fram av hovudtabellane 3 og 4. Gjennomsnittleg avling på deltakarbruka i 2016 hadde ein fôrverdi som svarte til 361 FEm per dekar. Resultatet ligg 2 prosent over gjennomsnittet for dei tre førre åra.

I 2016 vart det hausta i snitt 472 kg bygg, 475 kg havre og 454 kg kveite per dekar. Havre, og særleg kveite, gav lågare avlingar i 2016 enn i det uvanleg gode kornåret 2015. For bygg har det derimot vore ein avlingsauke i 2016. Her spelar det inn at bygg vert dyrka mykje i Trøndelag, som hadde eit dårlegare avlingsår enn Austlandet i 2015. Sett i høve til gjennomsnittet for perioden 2013–2015 er 2016-avlingane av bygg, havre og kveite høvesvis 16 prosent større, 14 prosent større og 8 prosent mindre. Middels potetavling i 2016 var 2 615 kg per dekar. Resultatet ligg 3 prosent over snittavlinga for dei tre førre åra.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk gav grovfôr 330 FEm per dekar i 2016. Nivået er 2 prosent høgare enn snittet for dei tre åra før.

I 2016 var det, som vanleg, deltakarbruka på Jæren som oppnådde flest FEm per dekar grovfôrareal. Bruka i Nord-Noreg hadde lågast grovfôravling per arealeining. På Jæren vart det teke 426 FEm grovfôr per dekar i 2016. Dei nordnorske deltakarane oppnådde 277 FEm grovfôr per dekar.

2.2.5 Husdyrproduksjon

Gjennomsnittstal frå husdyrhaldet på deltakarbruka er viste i hovudtabell 5. Totalt dyretal av kvart slag er delt på alle deltakarbruk. Den same tabellen viser også korleis dyretalet per bruk varierer mellom regionane og mellom dei bruksgruppene som er inndelte etter arealstorleik. Målet med denne presentasjonen er å seie noko om kor viktige dei ulike dyreslaga er. Under er nokre av opplysningane frå hovudtabell 5 stilte opp og samanlikna med data frå fjoråret.

DYRETAL FORDELT PÅ ALLE DELTAKARBRUK

	2016	2015
Kyr	15,7	15,1
Andre storfe	26,0	24,6
Avlsgrisar	3,2	3,2
Andre grisar eldre enn to månader	15,6	15,3
Sauer	36,9	34,7
Geiter	3,9	4,0
Fjørfe	478	485

Sauer og «andre storfe» er dei dyreslaga som har auka prosentvis mest i tal frå 2015 til 2016. Kyr og «andre grisar» har også vorte fleire. Medan tal avlsgrisar har halde seg uendra, har tal fjørfe og geiter gått litt ned.

I hovudtabell 6 finst oversikt over både omsette mengder og avdrått for nokre husdyrprodukt. Tabell 2.3 inneheld berre avdråttstal.

Frå 2015 til 2016 har mjølkeavdråtten per årsku halde seg nesten uendra når vi ser alle driftsgranskingsbruka under eitt. Med unnatak for 2011 har det elles vore auke i mjølkeavdråtten per årsku kvart år sidan 1999. Resultatet for 2016 ligg 2 prosent over

middelavdrått for 2013–2015. Tabell 2.3 fortel at mjølkeytinga per årsku har ein tendens til å auke med storleiken på jordbruksarealet.

Ytinga til mjølkegeitene har gått ned frå 2015 til 2016. Ytinga per dyr for 2016 ligg likt med gjennomsnittsytinga for dei tre førre åra.

Produsert mengd av saue- og lammekjøtt i 2016, rekna per vinterfôra sau, er den same som året før, men 1 prosent større enn snittet for 2013–2015.

Tabell 2.3 Avdrått. Kg per dyr

Livestock yield. Kg per animal

Regionar og storleiksgrupper		Mjølkk per årsku		Kjøtt per v.f.s.	Mjølkk per årsgeit
Regions and farm size		Milk per cow		Meat per w.f.s.	Milk per goat
		2016	2015	2016	2016
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	7952	7828	28	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	7522	7709	33	734
Agder og Rogaland					
Jæren	<i>Jæren</i>	8033	8242	30	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	7078	7310	27	
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	7915	7585	27	824
Trøndelag					
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	7839	7686	31	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	7799	7821	31	
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	7456	7580	30	708
50–100 dekar	<i>50–100 decares</i>	4934	6026	25	711
100–200 dekar	<i>100–200 decares</i>	6993	6813	28	753
200–300 dekar	<i>200–300 decares</i>	7715	7599	29	751
300–500 dekar	<i>300–500 decares</i>	7731	7791	29	679
> 500 dekar	<i>> 500 decares</i>	7775	7835	31	
Alle bruk 2016	<i>All holdings 2016</i>	7701		29	731
Alle bruk 2015	<i>All holdings 2015</i>		7706	29	761

2.2.6 Oppnådde produktprisar

Prisar til produsent finst i hovudtabell 8 og i tabellane 2.4 og 2.5.

Deltakarbruka sin gjennomsnittspris på poteter har auka med 16 prosent frå 2015 til 2016. Ingen andre produkt er registrerte med så sterk prisvekst. Havre, kveite og geitemjølkk har hatt 4 prosent prisauke. Prisfall på 9 prosent er registrert for saue- og lammekjøtt, og prisen på smågris har gått ned med 4 prosent. Dei andre produkta i tabellane har hatt ei prisutvikling frå 2015 til 2016 som ligg mellom desse ytterpunkta.

Dei prisvariasjonane som finst mellom regionar, er det naturleg å tru at er knytte til dei lokale omsetningsledda. Kvalitetsskilnader ved produkta kan også spele ei rolle.

I 2016, som i åra før, har prisane på storfekjøtt, saue- og lammekjøtt og geitemjølkk vore relativt låge i Nord-Noreg. På den andre sida har dei nordnorske deltakarane gjennom ei årrekke oppnådd høgast smågrispris. Potetprisen vert også årvisst

registrert med høgare gjennomsnittsverdi i Nord-Noreg enn elles i landet, men her er det snakk om små totalmengder, slik at det gjer stort utslag når noko av salet skjer direkte til forbrukaren.

Prisen på kumjolk har vore høgast i flatbygdene på Austlandet og lågast på Vestlandet. Dette mønsteret er kjend frå før. I flatbygdene på Austlandet vart det «som vanleg» oppnådd høgast prisar på storfekjøtt. Dei høgaste 2016-prisane på svinerjøtt finn vi i «andre bygder» i Agder og Rogaland. Bruka i flatbygdene i Trøndelag har oppnådd høgast pris på saue- og lammekjøtt.

Tabell 2.5 gir ikkje grunnlag for å peike på nokon klar samanheng mellom bruksstorleik og oppnådde prisar. Likevel ser vi teikn til at prisen på saue- og lammekjøtt aukar med aukande bruksstorleik.

Tabell 2.4 Oppnådde prisar, eksklusive tilskot. Kroner per kg. Regionar

Prices at farm gate. NOK per kg. Regions

Regionar <i>Regions</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>
	Flat-bygder <i>Lowlands</i>	Andre bygder <i>Other p.</i>	Jæren <i>Jæren</i>	Andre bygder <i>Other p.</i>		Flat-bygder <i>Lowlands</i>	Andre bygder <i>Other p.</i>	
Bygg <i>Barley</i>	2,63	2,52	2,39	2,47	2,32	2,47	2,50	2,06
Havre <i>Oats</i>	2,37	2,27		2,21		2,37	2,32	
Kveite <i>Wheat</i>	2,89	2,85	2,39			2,86		
Poteter <i>Potatoes</i>	2,66	3,28	2,46	3,58		3,10	6,82	8,35
Kumjolk, per l <i>Cow's milk, per l</i>	5,69	5,54	5,60	5,47	5,38	5,46	5,51	5,41
Kukjøtt <i>Cow's meat</i>	46,71	47,51	47,74	47,23	46,48	46,72	46,27	46,58
Anna storfekjøtt <i>Beef</i>	57,06	54,90	53,20	54,57	53,03	54,86	52,80	50,37
Smågris, per stk. <i>Piglets, per unit</i>	1 102	988	1 021	1 031	927	967	977	1 137
Svinerjøtt <i>Pork</i>	28,34	26,38	28,73	29,07	28,86	28,58	28,27	26,78
Saue- og lammekjøtt <i>Mutton and lamb</i>	48,99	47,38	47,16	49,60	45,09	50,47	46,65	42,25
Ull <i>Wool</i>	37,76	36,86	36,56	32,92	33,12	32,81	37,76	36,48
Geitemjolk, per l <i>Goat's milk, per l</i>		7,35			6,89			6,58
Egg <i>Eggs</i>	16,98	15,73	14,10	15,22	16,67	15,00		

Tabell 2.5 Oppnådde prisar, eksklusive tilskot. Kroner per kg. Storleiksgrupper

Prices at farm gate. NOK per kg. Farm size

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50–100	100–200	200–300	300–500	> 500	Alle bruk <i>All holdings</i>	Endringar frå 2015 <i>Changes from 2015</i>
Bygg <i>Barley</i>	2,49	2,52	2,57	2,48	2,60	2,56	+0,03
Havre <i>Oats</i>		2,33	2,31	2,38	2,34	2,35	+0,08
Kveite <i>Wheat</i>		3,10	2,86	2,83	2,88	2,88	+0,11
Poteter <i>Potatoes</i>		2,74	3,13	4,34	2,82	3,16	+0,43
Kumjolk, per l <i>Cow's milk, per l</i>	4,80	5,49	5,50	5,49	5,47	5,49	+0,17
Kukjot <i>Cow's meat</i>	48,06	46,22	46,43	46,71	47,38	46,89	+1,05
Anna storfekjot <i>Beef</i>	41,51	53,67	53,21	53,37	54,49	53,82	+0,71
Smågris, per stk. <i>Piglets, per unit</i>		1 010	1 025	1 093	1 051	1 047	-45
Svinekjot <i>Pork</i>		28,48	28,28	28,79	28,27	28,50	0,00
Saue- og lammekjot <i>Mutton and lamb</i>	45,38	45,07	46,46	46,94	47,70	46,71	-4,65
Ull <i>Wool</i>	28,56	34,41	33,76	37,03	35,74	35,30	+0,46
Geitemjolk, per l <i>Goat's milk, per l</i>	6,03	6,95	7,33	5,74		6,76	+0,23
Egg <i>Eggs</i>		14,58	15,90	18,72	15,48	16,39	-0,15

2.2.7 Kostnader

Hovudtabell 13 gir eit detaljert bilete av jordbrukskostnadene på deltakarbruka. Dei variable kostnadene er presenterte i hovudtabell 13a, dei faste i 13b. Netto mekaniseringskostnad er med i hovudtabell 15.

Totalkostnaden i jordbruket i 2016 var i gjennomsnitt kr 1 471 300 per deltakarbruk. Summen ligg 5 prosent over nivået frå 2015. Flatbygdene i Trøndelag har hatt 11 prosent kostnadsauke frå 2015 til 2016, og med det størst utslag blant regionane. Auken var minst på Jæren, med 1 prosent. Blant storleiksgruppene har bruk med 50-100 dekar hatt størst kostnadsauke, på 12 prosent. For bruk med 200-300 dekar er det registrert uendra totalkostnad. Dei andre storleiksgruppene har hatt utslag som ligg mellom desse.

Faste kostnader utgjorde 52 prosent av totalkostnaden på gjennomsnittsbruket i 2016. Altså var 48 prosent av totalen variable kostnader. Fordelinga mellom faste og

variable kostnader året før var også akkurat slik. Kraftfôr og anna innkjøpt fôr stod for 55 prosent av variable kostnader i 2016, 1 prosentpoeng mindre enn året før.

Faste kostnader har fire dominerande postar: Avskrivningar, vedlikehald, leigd arbeid og maskinleige. I 2016 var dei respektive delane til desse postane 26 prosent, 18 prosent, 17 prosent og 11 prosent. Sett i høve til 2015 har maskinleige minska sin del med 1 prosentpoeng medan både avskrivningar og vedlikehald har auka sine delar med 1 prosentpoeng. For leigd arbeid har det ikkje vore nokon endring.

Netto mekaniseringskostnad³ i 2016 var kr 264 200 i gjennomsnitt for alle deltakarbruka. Sett i høve til året før var det ein oppgang på 4 prosent.

2.2.8 Inntekter

Jordbruksinntektene går fram av hovudtabell 14. I gjennomsnitt oppnådde deltakarane ei samla produksjonsinntekt på kr 1 917 600 i 2016. Samanlikna med 2015 er beløpet 4 prosent høgare. Planteproduksjon (utan tilskot) bidrog med 12 prosent av inntekta, og husdyrhald (heller ikkje her er tilskot inkludert) stod for 60 prosent. Det betyr at 28 prosent av total produksjonsinntekt kom frå tilskot, bortleige av maskinar, sal av mjølkekvote med meir.

Oppstillinga nedanfor viser korleis inntekta frå ulike kjelder endra seg frå 2015 til 2016 på gjennomsnittsbruket i driftsgranskingane:

Korn og oljefrø	- 6 %
Poteter, grønnsaker, frukt og bær	+ 12 %
Planteprodukt i alt	- 2 %
Storfe: Mjolk	+ 6 %
Storfe: Livdyr og slakt	+ 11 %
Svin	+ 3 %
Sau	+ 8 %
Geit	+ 4 %
Fjørfe	+ 3 %
Husdyr i alt	+ 6 %
Tilskot	+ 3 %

At inntektene frå korn og oljefrø har gått ned, skuldast lågare avlingar. For poteter, grønnsaker, frukt og bær har det vore større avlingar og høgare salsinntekt i 2016 enn året før. Særleg poteter har hatt vekst i salsinntekta.

Inntektsauken frå storfe er knytt til både prisauke og volumvekst. For sau og svin har volumauke voge opp for lågare salsprisar, slik at salsinntekta har gått opp for begge dyreslag. Med omsyn til fjørfe er det kjøtinntekta som har gått opp, medan egg isolert

³ Sjå kapittel 1.9 for nærare forklaring.

sett har bidrege med lågare salinntekt i 2016 enn i 2015. For geit ser det ut til at inntektsauken skuldast høgare mjølkepris..

Tilskotsutbetalinga er sett nærare på i tabell 2.6. Der finn vi oversikt over ulike typar tilskot som deltakarane har motteke. For tilskot til husdyr har utbetalingane vore mindre i 2016 enn i 2015. Det skuldast ei omlegging av ordningane, kor noko av produksjonstilskotet til husdyr er erstatta av kvalitetstilskot til lam og kje, som er eit pristilskot. Pristilskot har da også auka mest i utbetaling frå 2015 til 2016, blant dei tilskotstypane som er nemnde i tabellen, med 10 prosent.

Tabell 2.6 Tilskot. 1 000 kroner per bruk

Support. NOK 1000 per holding

Regionar. Storleiksgrupper <i>Regions. Farm size</i>		Arealtilskot <i>Acreage support</i>			Kultur- land- skaps- tilskot	Tilskot til husdyr	Pris- tilskot	Refu- sjon av avløysar- utgifter	Andre til- skot	Sum tilskot ⁴
		Korn <i>Cereals</i>	Grov- fôr <i>Fodder crops</i>	Sals- avling <i>Crops for sale</i>	<i>Cultural land- scape support</i>	<i>Live- stock support</i>	<i>Defici- ency pay- ment</i>	<i>Repay- ment, hired labour cost</i>	<i>Other sup- port</i>	<i>Total</i>
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>									
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	51,0	11,7	4,4	89,5	57,3	49,1	35,8	57,9	356,7
Andre bygder	<i>Other parts</i>	15,2	50,1	0,7	64,3	108,3	152,3	62,4	61,7	515,0
Agder og Rogaland										
Jæren	<i>Jæren</i>	1,6	8,6	0,8	52,7	147,7	127,7	70,8	39,0	448,9
Andre bygder	<i>Other parts</i>	0,9	55,1	2,2	53,0	132,1	164,0	60,8	64,3	532,4
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	0,6	46,8	9,2	42,7	107,8	201,9	59,7	58,5	527,2
Trøndelag										
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	41,3	23,1	0,1	71,1	90,1	101,9	53,1	42,5	423,2
Andre bygder	<i>Other parts</i>	4,8	58,9	0,1	63,1	128,8	183,1	81,6	56,3	576,7
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	0,6	85,5	0,8	64,2	129,1	342,4	75,9	52,3	750,8
Dekar	<i>Decares</i>									
50 – 100	<i>50 –100</i>	0,8	7,2	37,8	13,3	35,2	135,6	20,9	59,1	309,9
100 – 200	<i>100 –200</i>	6,6	20,6	3,1	27,3	72,5	109,7	43,8	29,9	313,5
200 – 300	<i>200 –300</i>	8,3	34,6	0,4	42,6	95,9	139,0	58,4	45,1	424,3
300 – 500	<i>300 –500</i>	13,2	48,8	0,5	65,0	117,4	175,9	67,3	56,2	544,3
> 500	<i>>500</i>	42,8	67,1	3,4	126,7	145,4	216,5	68,5	90,7	761,1
Alle bruk 2016	<i>All holdings 2016</i>	16,7	42,2	3,2	63,7	105,7	162,0	59,4	55,9	508,8
Alle bruk 2015	<i>All holdings 2015</i>	16,6	40,4	2,8	62,5	111,9	147,1	58,7	52,8	492,8

⁴ Botnfrådrag vert trekt frå før sum tilskot vert rekna ut.

2.2.9 Oppnådde driftsresultat

Dei økonomiske resultata som vart oppnådde i 2016, er viste i hovudtabell 16. Nokre data derifrå er med i tabellane 2.7–2.10. Tabell 2.9 presenterer *skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk*. Det særskilde inntektsfrådraget som gjeld for jordbruket, heretter kalla jordbruksfrådraget, er ein inntektspolitisk reiskap som har vore nytta sidan inntektsåret 2000. Inntektseffekten av jordbruksfrådraget har frå og med rekneskapsåret 2007 vore trekt inn i driftsgranskingane som supplement til dei resultata for lønsemd som tradisjonelt har vore presenterte. Skatt i jordbruket er elles behandla som eit eige tema i kapittel 4.6. Der, og i kapittel 1.9, er det forklart korleis det skattejusterte vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk er rekna ut. Vi viser også til kapitla 1.7 og 1.9 når det gjeld klargjering av kva dei ulike resultatmåla fortel og korleis samanhengen mellom dei er.

Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per bruk i driftsgranskingane har halde seg så å seie uendra frå 2015 til 2016. Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk har gått opp med 2 prosent. Same prosentvise auke finn vi for vederlaget til *familiens arbeid og egenkapital per årsverk*.

Familiens arbeidsforteneste per årsverk for 2016 er tilnærma lik resultatet for 2015. Satsen for det kalkulerde rentekravet på innsett jordbrukskapital er halden på 2,0 prosent for begge åra.

I driftsgranskingane er det særleg vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk som vert nytta for å måle lønsemd, og dette resultatet vert ofte omtalt som jordbruksinntekt. Jordbruksinntekta på det gjennomsnittlege driftsgranskingsbruket gjekk altså litt opp i 2016.

Utviklinga har vore positiv i seks av åtte regionar. Det er Austlandet, både flatbygdene og «andre bygder», som har hatt nedgang i jordbruksinntekt. Utslaget har vore sterkast i flatbygdene, med eit fall på 8 prosent. At 2016 var eit år med dårlegare vertilhøve for korndyrking på Austlandet enn 2015, forklarar mykje. Deltakarane i flatbygdene i Trøndelag skil seg ut med klart størst auke i jordbruksinntekt i 2016, opp 20 prosent. Også her ligg noko av årsaka i dei vermessige tilhøva for korndyrking. I Trøndelag var desse betre i 2016 enn i 2015.

Bruk med mindre enn 50 dekar jordbruksareal utgjer ei gruppe som til vanleg vert presentert berre i hovudtabellane. Likevel vil vi nemne ho her. Denne storleiksgruppa er registrert med nest høgast jordbruksinntekt for 2016 (kr 381 600). Desse bruka med lite areal har til dels arbeidsintensiv produksjon, som til dømes gartneri-drift eller fjørfehald. Blant storleiksgruppene er det «50-100 daa» som har hatt klart størst auke i jordbruksinntekt i 2016, etter eit relativt svakt år i 2015. Denne gruppa har eit vesentleg innslag av frukt- og bær dyrking. Korleis *dei ulike driftsformene* er representerte i ulike storleiksgrupper betyr mykje for korleis lønsemda varierer desse gruppene imellom. Arealomfanget i seg sjølv er ikkje avgjerande. Gruppa «300-500

daa» er den einaste i tabell 2.8 med nedgang i jordbruksinntekt frå 2015 til 2016. Her finn vi mange bruk på Austlandet kor korndyrking er ein del av drifta.

Tabell 2.9 viser at i 2016 var inntektsverknaden av jordbruksfrådraget, målt i kroner per årsverk, størst i flatbygdene på Austlandet og i flatbygdene i Trøndelag. Verknaden var minst på Jæren. For storleiksgruppene med minst 100 daa jordbruksareal ser vi eit mønster kor inntektsverknaden av jordbruksfrådraget minkar med aukande arealstorleik.

Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget er størst på dei bruka som har færrest arbeidstimar. Jordbruksfrådraget vert jo gitt per bruk, medan inntektsverknaden er rekna ut per årsverk.

Tabell 2.7 Driftsoverskot. Familiens arbeidsforteneste. Kroner

Net income. Family labour income. NOK

Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	Driftsoverskot Net income		Familiens arbeidsforteneste Family labour income			
		2016	2015–2016 Endring Change	Per bruk Per holding		Per årsverk Per man-year	
				2016	2015–2016 Endring Change	2016	2015–2016 Endring Change
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>						
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	397 600	-13 %	311 600	-17 %	360 000	-14 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	338 200	-7 %	275 400	-10 %	259 800	-8 %
Agder og Rogaland							
Jæren	<i>Jæren</i>	651 600	+4 %	531 700	+5 %	388 100	+6 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	427 400	+3 %	348 900	+2 %	273 600	0 %
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	437 500	+8 %	374 500	+9 %	269 700	+8 %
Trøndelag							
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	494 700	+21 %	413 700	+23 %	352 200	+22 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	497 700	+1 %	423 700	+1 %	307 300	+3 %
Nord-Noreg	<i>Northern N.</i>	510 600	-1 %	447 300	-1 %	336 600	-2 %
Dekar	<i>Decares</i>						
50–100	<i>50–100</i>	277 100	+37 %	249 500	+42 %	267 400	+28 %
100–200	<i>100–200</i>	272 000	+8 %	235 400	+7 %	246 600	+7 %
200–300	<i>200–300</i>	368 400	+3 %	314 500	+3 %	282 900	+7 %
300–500	<i>300–500</i>	465 100	-6 %	384 700	-8 %	304 200	-5 %
> 500	<i>>500</i>	664 500	-5 %	532 800	-7 %	372 400	-7 %
Alle bruk	<i>All holdings</i>	446 300	0 %	370 800	-1 %	310 300	0 %

Tabell 2.8 Vederlag til arbeid og egenkapital. Vederlag til familiens arbeid og egenkapital. Kroner per årsverk

Return on labour and own capital. Return on family labour and own capital. NOK per man-year

Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk <i>Return on labour and own capital per man-year</i>		Vederlag til familiens arbeid og egenkapital per årsverk <i>Return on family labour and own capital per man-year</i>	
		2016	2015–2016 Endring Change	2016	2015–2016 Endring Change
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	374 600	-8 %	388 300	-10 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	299 500	-2 %	280 000	-5 %
Agder og Rogaland					
Jæren	<i>Jæren</i>	400 200	+8 %	398 100	+10 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	301 400	+1 %	285 100	+1 %
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	297 200	+7 %	287 400	+9 %
Trøndelag					
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	361 900	+20 %	357 900	+24 %
Andre bygder	<i>Other parts</i>	332 300	+4 %	319 500	+4 %
Nord–Noreg	<i>Northern Norway</i>	341 300	+1 %	331 600	0 %
Dekar	<i>Decares</i>				
50–100	<i>50–100</i>	275 100	+18 %	278 900	+29 %
100–200	<i>100–200</i>	276 500	+7 %	261 100	+9 %
200–300	<i>200–300</i>	309 000	+5 %	297 500	+ 8 %
300–500	<i>300–500</i>	327 500	-2 %	315 900	-3 %
> 500	<i>> 500</i>	382 200	-2 %	387 800	-4 %
Alle bruk	<i>All holdings</i>	332 800	+2 %	324 800	+2 %

Tabell 2.9 Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital. Kroner per årsverk

Tax-adjusted return on labour and own capital. NOK per man-year

		Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital	Skilnaden mellom ordinært og skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital (inntektsverknaden av jordbruksfrådraget)
		<i>Tax-adjusted return on labour and own capital</i>	<i>Difference in return on labour and own capital, caused by tax adjustment</i>
Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	2016	2016
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>		
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	413 800	39 200
Andre bygder	<i>Other parts</i>	334 800	35 300
Agder og Rogaland			
Jæren	<i>Jæren</i>	429 200	29 000
Andre bygder	<i>Other parts</i>	333 500	32 100
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	329 100	31 900
Trøndelag			
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	401 000	39 100
Andre bygder	<i>Other parts</i>	366 800	34 500
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	376 600	35 300
Dekar	<i>Decares</i>		
50–100	<i>50–100</i>	304 500	29 400
100–200	<i>100–200</i>	315 600	39 100
200–300	<i>200–300</i>	347 200	38 200
300–500	<i>300–500</i>	361 900	34 400
> 500	<i>> 500</i>	413 200	31 000
Alle bruk	<i>All holdings</i>	367 300	34 500

Tabell 2.10 Lønsevne. Kroner per bruk og kroner per time. Lønsevneprosent

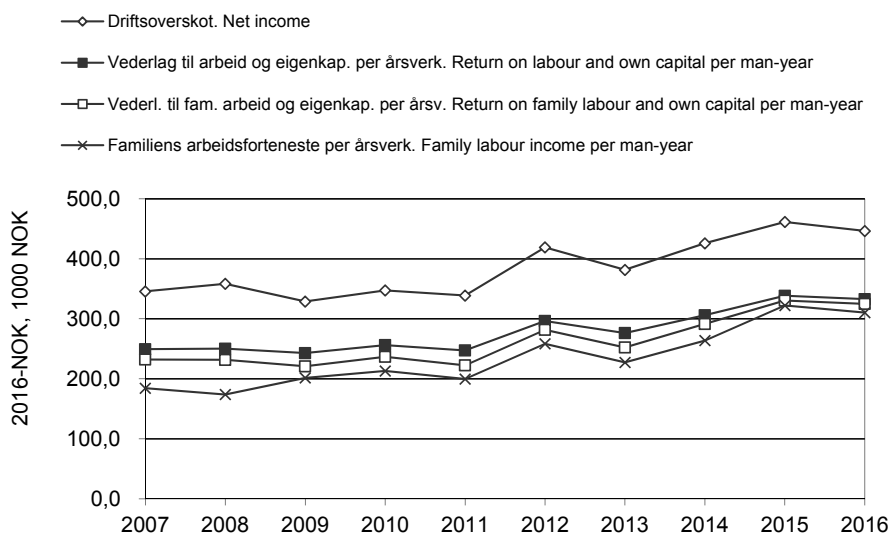
Capacity to pay. NOK per holding, NOK per hour. Percentage

Regionar Storleiksgrupper	Regions Farm size	Lønsevne, kr per bruk Capacity to pay, NOK per holding	Lønsevne, kr per time Capacity to pay, NOK per hour	Lønsevneprosent Capacity to pay, percentage
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>			
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	427 100	192,06	105
Andre bygder	<i>Other parts</i>	394 200	153,99	85
Agder og Rogaland				
Jæren	<i>Jæren</i>	745 900	213,00	110
Andre bygder	<i>Other parts</i>	502 400	158,75	87
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	498 800	153,52	89
Trøndelag				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	489 700	193,42	105
Andre bygder	<i>Other parts</i>	544 400	174,71	97
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	597 700	187,08	106
Dekar	<i>Decares</i>			
50–100	<i>50–100</i>	389 200	145,10	96
100–200	<i>100–200</i>	311 100	143,49	80
200–300	<i>200–300</i>	406 900	161,09	90
300–500	<i>300–500</i>	506 100	172,49	95
> 500	<i>>500</i>	731 600	201,10	111
Alle bruk 2016	<i>All holdings 2016</i>	500 600	174,32	97
Alle bruk 2015	<i>All holdings 2015</i>	498 700	173,77	98

Lønsevne per time, rekna som gjennomsnitt for alle deltakarbruk, har halde seg nesten uendra frå 2015 til 2016. Når vi reknar ut lønsevne per time, ser vi familiearbeid og leigd hjelp under eitt. Derfor kan det skje at lønsevne per time og familiens arbeidsforteneste per årsverk endrar seg nokså ulikt, men altså ikkje i 2016.

Lønsevneprosenten fortel korleis den oppnådde godtgjersla for utført arbeid i jordbruket står i høve til den godtgjersla som måtte ha vorte utbetalt om brukarfamilien skulle ha vore løna etter tariff. Frå 2015 til 2016 gjekk lønsevneprosenten på deltakarbruka ned med 1 prosentpoeng.

Figur 2.1 viser lønsemda gjennom dei siste 10 åra på det gjennomsnittlege driftsgranskingsbruket. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 32 prosent høgare i 2016 enn i 2007, målt i faste 2016-kroner. Alle kurvene i figuren har toppunkt i 2015.

Figur 2.1 Driftsresultat for alle bruk, 2007–2016. Faste 2016-kroner
Operating results for all holdings, 2007–2016. 2016-NOK

2.3 Gjennomsnittresultat⁵ og variasjonsanalysar for utvalde driftsformer

2.3.1 Produksjon av kumjolk og storfeslakt

Sjå hovudtabell 17a og tabell 2.11.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk innanfor denne driftsforma har gått opp med 5 prosent frå 2015 til 2016. Positiv prisutvikling for mjølk og kjøt har bidrege til betringa i lønsemd. At det har vorte produsert noko meir mjølk i 2016 enn året før medan tal arbeidstimar har gått litt ned, trekk i same retning.

I 2016 var vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk 41 prosent høgare enn resultatet frå 2007, målt i faste 2016-kroner. Figur 2.2 gir eit bilete av lønsemda gjennom dei siste 10 åra.

Figur 2.3 viser korleis verdien av egedelane til brukarfamilien, og fordelinga mellom egenkapital og gjeld, har endra seg etter 2007. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 56 prosent i 2007 og 63 prosent i 2016. I løpet av tiåret har gjeldsprosenten auka frå 43 til 48.

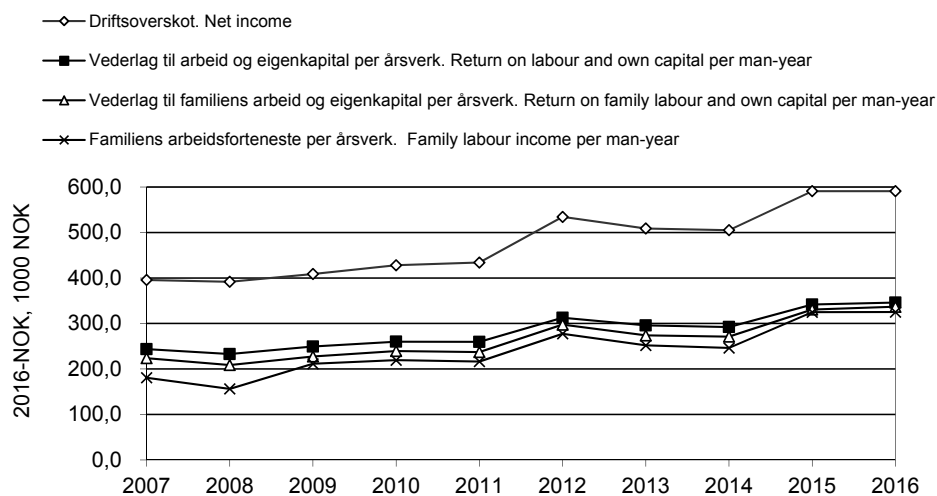
For 2016 slår skattejustering ut med kr 32 000 per årsverk i vederlaget til arbeid og egenkapital.

⁵ Sjå kapitla 1.7 og 1.9 for forklaring av omgrep.

Tabell 2.11 Produksjon av kumjølke og storfeslakt

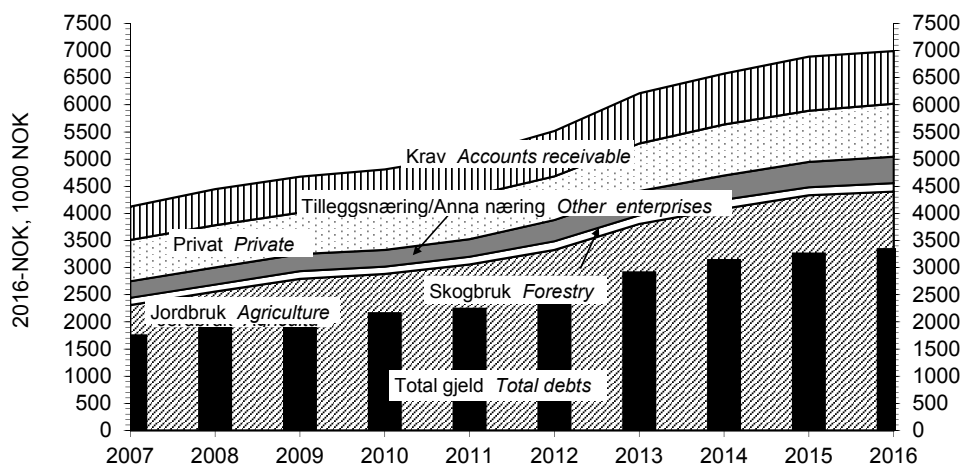
Combined dairy and beef farming

		2016	2015
Tal bruk	Number of holdings	313	311
Jordbruksareal, daa	Agricultural land, daa	393	379
Avling, FEm per daa	Total crops, FUm/daa	360	367
Tal årskyr	Number of cows	27,3	26,5
Tal arbeidstimar	Total labour input, hours	3 592	3 596
Mjølke per årsku, kg	Milk per cow, kg	7 727	7 689
Oppnådde priser, kr	Prices obtained, NOK		
Mjølke, per l	Milk, per l	5,50	5,33
Kukjøtt, per kg	Meat (cow), per kg	46,63	45,64
Anna storfekjøtt, per kg	Meat (beef), per kg	51,85	51,31
Familiens arbeidsforteneste, kr per årverk	Family labour income, NOK per man-year	325 200	313 500
Vederlag til arbeid og EK, kr per årverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	345 900	329 900
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årverk	Return on family labour and own capital, NOK per man-year	336 800	319 100
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årverk	Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year	377 900	364 500
Lønsevne, kr per time	Capacity to pay, NOK per hour	182,44	176,34

Figur 2.2 Driftsresultat for bruk med produksjon av kumjølke og storfeslakt, 2007–2016. Faste 2016-kroner

Operating results for combined dairy and beef farming, 2007–2016. NOK-2016

Figur 2.3 Samansetjing av eigarar og total gjeld per bruk, 2007–2016. Bruk med produksjon av kumjølk og storfeslakt. Faste 2016-kroner

Assets and debts per holding, 2007–2016. Combined dairy and beef farming. NOK-2016

I tabellane 2.12 - 2.14 er talmaterialet gruppert etter talet på årskyr, og ikkje ut frå storleiken på jordbruksarealet.

Tabell 2.12 viser at vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk aukar med aukande tal årskyr. Dei andre resultata for lønsemd følgjer same mønster. Tal arbeidstimar per årsku er vesentleg lågare i dei to gruppene med flest kyr, og det betyr mykje for fleire av dei viste resultata.

Gruppa med 15–30 årskyr er den største, målt i tal deltakarar. Fleire data for denne gruppa er viste i tabellane 2.13 og 2.14.

Vi ser der at vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er størst på bruka i flatbygdene på Austlandet og på Jæren. I flatbygdene på Austlandet finn vi høg produksjonsinntekt per årsku og høgt dekningsbidrag per årsku. Jæren skil seg ut med eit lågt tal arbeistimar per årsku. Felles for dei to gruppene er relativt stor inntekt frå sal av livdyr og slakt, rekna per årsku. Deltakarane i «andre bygder» på Austlandet har oppnådd lågast vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Denne gruppa skil seg ikkje spesielt frå dei andre på enkeltpostar. Om vi skal peike på «svake punkt» for gruppa, kan vi nemne relativt høge kostnader per årsku, både variable og faste. Timetalet per årsku er også i øvre sjikt, samanlikna med dei andre gruppene.

Tabell 2.12 Produksjon av kumjøl og storfeslakt. Inndeling etter talet på årskyr

Combined dairy and beef farming. Groups by number of cows

Årskyr	Cows	< 15	15-30	30-45	> 45
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	46	167	60	40
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	227	344	465	685
Grovfôr per årsku, daa	<i>Coarse fodder per cow, decares</i>	18,1	15,4	12,0	12,2
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	307	350	379	384
Tal kyr	<i>Number of cows</i>	12,2	21,4	37,2	54,2
Produsert mjølk, kg per årsku	<i>Milk per cow, kg</i>	7 016	7 307	7 853	7 588
Produsert kjøtt, kg per årsku	<i>Meat per cow, kg</i>	216	255	242	246
Arbeidsinnsats i alt, timar	<i>Labour input, hours</i>	3 026	3 472	3 867	4 335
Utført av: Familien	<i>By: Family</i>	2 379	2 595	2 744	3 066
Leigd arbeidshjelp	<i>Hired workers</i>	647	877	1 123	1 269
Per årsku	<i>Per cow</i>	248	162	104	80
Oppnådde prisar, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>				
Mjøl, per l	<i>Milk, per l</i>	5,48	5,50	5,53	5,46
Kukjøtt, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	45,81	46,18	47,11	47,15
Anna storfekjøtt, per kg	<i>Meat (beef), per kg</i>	50,89	52,15	51,80	51,48
Produksjonsinntekt i alt, kr	<i>Total output, NOK</i>	1 065 000	1 780 200	2 811 700	3 946 400
Per årsku	<i>Per cow</i>	87 300	83 100	75 600	72 800
Av denne: Mjøl	<i>Of which: Milk</i>	35 600	37 600	40 700	39 100
Livdyr og slakt	<i>Cattle, beef and cow's meat</i>	13 500	14 900	13 700	14 400
Tilskot	<i>Production allowances</i>	35 000	27 400	19 300	16 900
Kostnader i alt, kr	<i>Total costs, NOK</i>	746 400	1 256 500	2 065 300	2 995 000
Per årsku	<i>Per cow</i>	61 100	58 600	55 500	55 200
Variable kostnader per årsku	<i>Variable costs per cow</i>	25 900	26 300	25 000	25 200
Av desse: Innkjøpt fôr	<i>Of which: Fodder</i>	13 300	14 800	16 200	15 600
Faste kostnader per årsku	<i>Fixed costs per cow</i>	35 300	32 300	30 500	30 000
Av desse: Leigd arbeid	<i>Of this: Hired labour</i>	7 600	6 600	4 800	4 000
Maskinar	<i>Machinery</i>	12 600	12 000	10 600	10 100
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	5 700	6 000	8 300	9 200
Avskrivning	<i>Depreciation</i>	8 200	7 300	8 500	8 800
Dekningsbidrag, kr per årsku	<i>Gross margin, NOK per cow</i>	61 400	56 700	50 600	47 600
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	<i>Gross margin excl. grants, NOK per cow</i>	26 400	29 300	31 300	30 600
Innsett kapital, kr per årsku	<i>Capital, NOK per cow</i>	131 300	138 900	171 200	184 300
Eigenkapitalprosent	<i>% own capital of total assets</i>	76	59	41	40
Driftsoverskot, kr	<i>Net income, NOK</i>	318 700	523 700	746 300	951 400
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	243 300	332 700	382 600	416 700
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	219 900	322 300	386 200	415 100
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	206 200	308 400	383 100	410 000
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	125,56	174,30	206,09	223,71

Tabell 2.13 Produksjon av kumjøl og storfjelslakt, 15–30 årskyr. Regionar sør i landet

Combined dairy and beef farming, 15–30 cows⁶. Regions in southern part of Norway

	Austlandet		Agder og Rogaland		Vestlandet
	Flatbygder	Andre bygder	Jæren	Andre bygder	
	<i>Lowlands</i>	<i>Other parts</i>		<i>Other parts</i>	
Tal bruk	12	18	8	14	42
Jordbruksareal i alt, daa	431	342	313	313	297
Grovfôr per årsku, daa	15,5	16,1	11,1	14,8	14,1
Avling i alt, FEm per daa	372	341	491	394	335
Tal årskyr	21,9	21,1	26,2	20,9	21,0
Produsert mjøl, l per årsku	7 738	7 272	7 284	6 478	7 534
Produsert kjøt, kg per årsku	337	268	334	237	219
Arbeidsinnsats i alt, timar	3 464	3 436	3 379	3 147	3 467
Utført av: Familien	2 471	2 485	2 388	2 454	2 655
Leigd arbeidshjelp	993	950	991	693	811
Per årsku	158	163	129	151	165
Oppnådde prisar, kr					
Mjøl, per l	5,54	5,54	5,65	5,51	5,45
Kukjøt, per kg	45,65	46,28	47,99	47,65	45,97
Anna storfekjøt, per kg	57,48	52,07	52,33	51,60	52,78
Produksjonsinntekt i alt, kr	2 052 500	1 788 100	2 092 300	1 604 200	1 690 500
Per årsku	93 900	84 700	79 900	76 800	80 600
Av denne: Mjøl	39 200	37 200	38 800	33 500	38 100
Livdyr og slakt	20 600	15 400	21 100	14 100	13 100
Tilskot	26 300	29 400	16 300	25 100	26 500
Kostnader i alt, kr	1 507 800	1 320 400	1 561 600	1 141 000	1 176 900
Per årsku	69 000	62 500	59 600	54 600	56 100
Variable kostnader per årsku	31 300	26 700	26 500	24 200	25 600
Av desse: Innkjøpt fôr	16 200	14 000	15 700	14 900	14 900
Faste kostnader per årsku	37 600	35 800	33 200	30 400	30 500
Av desse: Leigd arbeid	8 600	7 300	7 600	6 300	5 600
Maskinar	13 000	14 300	10 900	9 800	11 900
Driftsbygningar	6 400	6 600	6 500	6 300	5 900
Avskrivning	8 800	9 100	6 900	7 400	6 800
Dekningsbidrag, kr per årsku	62 500	58 000	53 400	52 500	55 000
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	36 200	28 600	37 100	27 500	28 500
Innsett kapital, kr per årsku	171 500	151 200	167 300	157 500	126 100
Eigenkapitalprosent	58	69	59	51	58
Driftsoverskot, kr	544 700	467 700	530 800	463 200	513 600
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	370 200	314 800	369 900	325 000	317 800
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	373 100	299 400	341 600	313 700	310 200
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	345 600	279 400	316 900	294 700	297 900
Lønsevne, kr per time	189,87	162,20	190,26	167,98	166,76

⁶ English text in table 2.12.

Tabell 2.14 Produksjon av kumjølkk og storfeslakt, 15–30 årskyr. Regionar nord i landet

Combined dairy and beef farming, 15–30 cows⁷. Regions in northern part of Norway

	Trøndelag		Nord-Noreg
	Flatbygder	Andre bygder	Northern Norway
	Lowlands	Other parts	
Tal bruk	11	29	33
Jordbruksareal i alt, daa	351	317	413
Grovfôr per årsku, daa	13,6	14,3	20,2
Avling i alt, FEm per daa	402	387	276
Tal årskyr	23,4	21,5	20,5
Produsert mjølk, l per årsku	7 135	7 468	7 146
Produsert kjøtt, kg per årsku	272	241	252
Arbeidsinnsats i alt, timar	3 736	3 517	3 534
Utført av: Familien	2 764	2 604	2 667
Leigd arbeidshjelp	971	913	867
Per årsku	160	164	173
Oppnådde prisar, kr			
Mjølk, per l	5,53	5,49	5,50
Kukjøtt, per kg	46,81	45,80	45,55
Anna storfekjøtt, per kg	52,38	50,40	49,80
Produksjonsinntekt i alt, kr	1 785 400	1 727 900	1 834 200
Per årsku	76 400	80 500	89 700
Av denne: Mjølk	36 300	38 300	37 800
Livdyr og slakt	15 500	13 500	14 100
Tilskot	21 600	26 800	35 400
Kostnader i alt, kr	1 152 000	1 231 000	1 263 700
Per årsku	49 300	57 400	61 800
Variable kostnader per årsku	23 000	25 800	27 700
Av desse: Innkjøpt fôr	13 200	14 500	15 200
Faste kostnader per årsku	26 300	31 600	34 000
Av desse: Leigd arbeid	4 900	6 900	6 900
Maskinar	9 600	11 600	13 200
Driftsbygningar	4 600	5 500	6 300
Avskrivning	5 900	6 800	7 400
Dekningsbidrag, kr per årsku	53 400	54 800	61 900
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	31 800	28 000	26 600
Innsett kapital, kr per årsku	118 900	133 200	132 100
Eigenkapitalprosent	65	67	51
Driftsoverskot, kr	633 400	496 900	570 500
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	349 700	319 200	346 800
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	345 100	301 600	341 000
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	335 600	287 600	336 100
Lønsevne, kr per time	185,17	166,92	185,87

⁷ English text in table 2.12.

Variasjon innanfor driftsforma «kumjolk og storfeslakt»

Dette kapitlet tek opp den innbyrdes variasjonen mellom bruk med driftsforma «kumjolk og storfeslakt». Bruka er sorterte etter driftsoverskot (medrekna tilskot) per liter mjolk. Dette sorteringskriteriet er valt fordi mjølkekvota er den knappaste ressursen. Bruka er delte i tre grupper: Tredelen med best resultat (heretter kalla «beste tredel»), tredelen med svakast resultat (heretter kalla «svakaste tredel») og tredelen med resultat rundt gjennomsnittet. Uttrykk som «svakt», «godt» eller «dårleg» viser berre til storleiken på dei målte beløpa. I denne samanhengen gjeld: Jo høgare inntektstal og jo lågare kostnadstal, jo betre.

Svakaste tredel vert sett opp mot beste tredel. Nokre variablar som kan bidra til å forklare skilnaden i resultat, er tekne med. Tabellane 2.15–2.18 viser variasjonen på bruk i storleiksgruppa «15–30 årskyr» for regionar der det ligg føre tilstrekkeleg talmateriale til ein slik presentasjon.

Her i variasjonsdrøftinga tel resultata frå kvart bruk like mykje, medan nokre av resultata i driftsgranskingane elles er vegne ut frå tal årsverk. Derfor vil gruppegjennomsnitta som vert viste i «variasjonstabellane», kunne avvike frå tilsynelatande same resultat i hovudtabell 17a.

Når produksjonsinntekter frå mjolk og kjøt, tilskot, variable kostnader, faste kostnader og arbeidstimar vert samanlikna i drøftinga her, er det heile tida snakk om verdier som er rekna per årsku.

Tabell 2.15 Variasjon. Kumjøl og storfeslakt: 15–30 årskyr. «Andre bygder» på Austlandet

Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. «Other parts» of Eastern Norway

Austlandet, «andre bygder»	Eastern Norway, «other parts»	Gjennom- snitt	Standard- avvik	Beste tre del	Svakaste tre del	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
Total						%
Tal bruk	Number of holdings	18		6	6	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	342	101	382	289	76
Alder på brukaren	Farmer's age	49	7	52	44	85
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	3,08	0,96	4,26	2,14	50
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	467 700	172 900	611 700	366 200	60
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	317 800	108 400	378 300	278 900	74
Tal årskyr	Number of cows	21,1	4,7	19,5	21,8	112
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	16,6	5,8	19,5	13,8	71
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUM per decare	351	115	326	359	110
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	169	45	193	151	78
Levert mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 242	867	7 260	7 672	106
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,55	0,21	5,60	5,46	98
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	37 000	4 500	37 400	37 700	101
Produksjonsinntekt kjøt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	15 000	9 500	15 500	15 000	97
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	35 300	7 400	40 800	32 000	78
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	26 200	8 900	23 300	29 600	127
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	36 400	7 100	37 100	35 600	96
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	7 400	3 100	8 700	6 900	79

I «andre bygder» på Austlandet (tabell 2.15) har den svakaste tredelen eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på 74 prosent av det vi finn for den beste tredelen. Tilsvarande samanlikning for driftsoverskotet per liter mjølk viser eit nivå på 50 prosent hos den svakaste tredelen. Bruka i den beste tredelen har høgare kjøt-inntekter og større produksjonstilskot, men lågare mjølkeinntekt og høgare tal arbeidstimar. Dei variable kostnadene er 27 prosent høgare, medan faste kostnader er 4 prosent lågare, for den svakaste tredelen.

På Vestlandet (tabell 2.16) har den svakaste tredelen eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk som utgjer 59 prosent av kva den beste tredelen har oppnådd. Driftsoverskotet per liter mjølk i den svakaste tredelen svarer til 41 prosent av nivået hos beste tredel. Hos den svakaste tredelen er både mjølkeinntektene og

mjølkeleveransen per årsku klart større enn kva vi finn hos den beste tredelen. Kjøttinntektene er like store i dei to gruppene medan den svakaste tredelen har oppnådd lågare tilskot. Tal abeidstimar er lågare hos svakaste tredel. Dei variable og faste kostnadene er høvesvis 45 prosent og 47 prosent høgare for den svakaste tredelen.

Tabell 2.16 Variasjon. Kumjolk og storfeslakt: 15–30 årskyr. Vestlandet

Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. Western Norway

Vestlandet	Western Norway	Gjennom- Snitt	Standard- Avvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
					Total	%
Tal bruk	Number of holdings	42		14	14	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	297	115	279	307	110
Alder på brukaren	Farmer's age	50	10	51	47	92
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	3,49	1,38	5,00	2,06	41
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	513 600	180 200	611 600	377 400	62
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	322 900	122 200	394 600	231 500	59
Tal årskyr	Number of cows	21,0	4,2	19,5	22,2	114
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	14,3	5,2	14,5	14,1	97
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUm per decare	355	110	347	372	107
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	170	47	180	163	91
Lvert mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 424	1 362	6 445	8 150	126
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,45	0,24	5,41	5,45	101
Produksjonsinnt. mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	37 400	7 200	32 500	41 100	126
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	13 000	4 900	12 900	12 900	100
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	31 400	4 600	32 500	30 500	94
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	25 500	6 600	20 800	30 100	145
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	30 000	8 400	24 500	35 900	147
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	5 600	3 200	6 200	4 900	79

I «andre bygder» i Trøndelag (tabell 2.17) utgjør vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk og driftsoverskotet per liter mjølk hos den svakaste tredelen høvesvis 54 prosent og 42 prosent av nivået hos den beste tredelen. Skilnaden mellom beste og svakaste tredel kjem til dels av høgare kjøttinntekter og større produksjonstilskot hos den beste tredelen. Den svakaste tredelen har lågast tal arbeidstimar. Variable og faste kostnader er høvesvis 2 prosent og 17 prosent høgare hos den svakaste tredelen.

Tabell 2.17 Variasjon. Kumjølkk og storfeslakt: 15–30 årskyr. «Andre bygder» i Trøndelag

Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. Trøndelag, «other parts»

Trøndelag, «andre bygder»	Trøndelag, «other parts»	Gjennom- snitt	Standard- avvik	Beste tredele	Svakaste tredele	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
						Total %
Tal bruk	Number of holdings	29		10	10	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	317	95	304	320	105
Alder på brukaren	Farmer's age	47	10	53	41	77
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	3,20	1,35	4,50	1,88	42
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	496 900	191 800	617 500	308 000	50
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	340 100	140 100	414 400	224 300	54
Tal årskyr	Number of cows	21,5	4,0	19,3	22,7	118
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	14,4	3,7	14,8	14,0	95
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUm per decare	395	74	423	386	91
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	169	58	188	164	87
Lvert mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 464	795	7 208	7 296	101
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,49	0,22	5,61	5,39	96
Prod. inntekt mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	38 200	5 200	37 800	36 900	98
Produksjonsinntekt kjøt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	13 500	5 700	15 900	10 600	67
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	31 200	7 100	34 900	27 600	79
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	25 600	6 000	24 000	24 500	102
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	31 600	8 200	30 400	35 600	117
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	7 000	4 600	7 000	8 300	119

For den svakaste tredelen i Nord-Noreg (tabell 2.18) utgjør vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk 57 prosent av kva den beste tredelen har oppnådd. Driftsoverskotet per liter mjølk held eit tilsvarende nivå på 39 prosent. Den svakaste tredelen har mykje lågare inntekter frå kjøt og har fått mindre produksjonstilskot. Arbeidsforbruket er også lågare hos den svakaste tredelen. Sett i høve til beste tredele har lågaste tredele 2 prosent lågare variable kostnader, men 24 prosent høgare faste kostnader.

Tabell 2.18 Variasjon. Kumjølke og storfeslakt: 15–30 årskyr. Nord-Noreg

Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. Northern Norway

Nord-Noreg	Northern Norway	Gjennom- snitt	Standard- avvik	Beste tredele	Svakaste tredele	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total %
Tal bruk	Number of holdings	32		11	11	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	414	162	430	393	91
Alder på brukaren	Farmer's age	48	9	52	43	83
Driftsoverskot, kr per l mjølk	Net income, NOK per l	4,00	1,79	5,80	2,25	39
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	569 700	249 500	760 900	353 600	46
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	349 900	137 100	447 000	253 100	57
Tal årskyr	Number of cows	20,6	3,6	19,0	22,2	117
Grovfôr per årsku, daa	Coarse fodder per cow, decares	20,5	8,6	22,7	18,0	79
Avling i alt, FEm per daa	Total crops, FUm per decare	307	102	307	329	107
Arbeidsforbruk, timar per årsku	Labour input, hours per cow	176	41	194	163	84
Lever mjølk, l per årsku	Milk, l per cow	7 098	1 020	7 007	7 084	101
Mjølkepris, kr per l	Milk price, NOK per l	5,49	0,19	5,51	5,42	98
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	Output milk, NOK per cow	37 500	6 000	37 000	36 900	100
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per årsku	Output meat, NOK per cow	14 500	9 100	20 700	11 900	57
Produksjonstilskot, kr per årsku	Production allowances, NOK per cow	45 300	11 000	48 300	42 200	87
Variable kostnader, kr per årsku	Variable costs, NOK per cow	27 800	8 200	29 200	28 500	98
Faste kostnader, kr per årsku	Fixed costs, NOK per cow	33 800	9 200	30 400	37 700	124
Herav leigd arbeid, kr per årsku	Of this hired work, NOK per cow	6 700	3 800	6 100	8 100	133

Tabell 2.19 er eit samandrag av tabellane 2.15–2.18 og konsentrerer seg om det relative tilhøvet mellom den svakaste og den beste tredelen. Når den svakaste tredelen har dei høgaste verdiane, er tala utheva.

Tabellen viser at høg mjølkeleveranse per årsku ikkje nødvendigvis betyr godt økonomisk resultat. I alle dei fire regionane er leveransen per årsku størst på bruka med dårlegast resultat.

Det er kanskje noko overraskande at arbeidsforbruket per årsku er lågast hos svakaste tredele i alle fire regionar.

Meir grovfôr per årsku, meir tilskot, færre årskyr og høgare alder kjenneteiknar den beste tredelen. Kjøttinntektene er størst i den beste tredelen, med unntak for Vestlandet, kor svakaste og beste tredele kjem likt ut.

Hos den svakaste tredelen ligg dei variable kostnadene frå 27 prosent over til 2 prosent under nivået som beste tredel har. Tilsvarande spenn for dei faste kostnadene går frå pluss 47 prosent til minus 4 prosent hos den svakaste tredelen.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i den svakaste tredelen utgjør frå 54 til 74 prosent av nivået i den beste tredelen. I driftsoverskot per liter mjølk oppnår den svakaste tredelen mellom 39 og 50 prosent sett i høve til beste tredel.

Tabell 2.19 Variasjon. Kumjølkk og storfeslakt: 15–30 årskyr. Den svakaste tredelen sin relative del sett i høve til den beste tredelen, prosent

Variation. Combined dairy and beef farming, 15–30 cows. The lowest third relatively to the highest, per cent

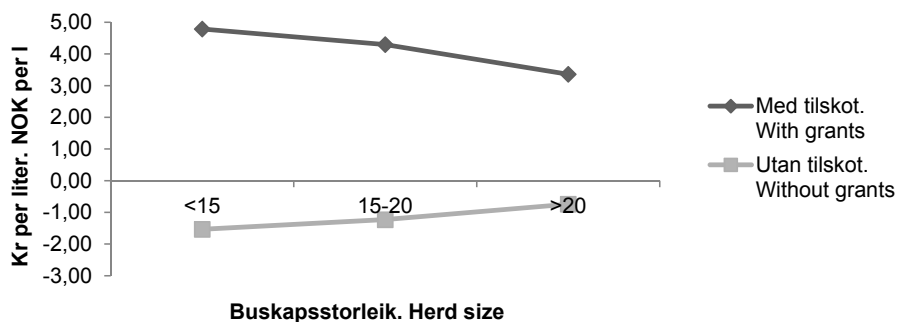
	Austlandet «andre bygder» Eastern Norway «other parts»	Vestlandet Western Norway	Trøndelag «andre bygder» Trøndelag «other parts»	Nord-Noreg Northern Norway
Tal bruk i storleiksgruppa	18	42	29	32
Areal per bruk	76	110	105	91
Alder på brukaren	85	92	77	83
Driftsoverskot, kr per liter mjølk	50	41	42	39
Driftsoverskot, jordbruket, kr per bruk	60	62	50	46
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	74	59	54	57
Årskyr	112	114	118	117
Grovfôr per årsku, daa	71	97	95	79
Avling i alt, FEm per daa	110	107	91	107
Arbeidsforbruk, timar per årsku	78	91	87	84
Levert mjølk, l per årsku	106	126	101	101
Mjølkepris, kr per l	98	101	96	98
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	101	126	98	100
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per årsku	97	100	67	57
Produksjonstilskot, kr per årsku	78	94	79	87
Variable kostnader, kr per årsku	127	145	102	98
Faste kostnader, kr per årsku	96	147	117	124
Herav leigd arbeid, kr per årsku	79	79	119	133

Produksjonstilskot per årsku avheng av grovfôrareal per årsku, påsett og buskapsstorleik. Til dømes vert driftstilskotet gitt som eit fast beløp per ku inntil 5 kyr og eit fast beløp per bruk ved 5 eller fleire kyr. Driftstilskotet går inn i produksjonstilskotet, og den tredelen som har færrest årskyr, vil få høgast produksjonstilskot per årsku.

Figurane 2.4 og 2.5 samanliknar driftsoverskot per liter mjølk, med og utan tilskot, for Nord-Noreg og Jæren. Buskapane er grupperte etter storleik. For å få stort nok tal deltakarar i kvar gruppe, er det laga berre to grupper for Jæren.

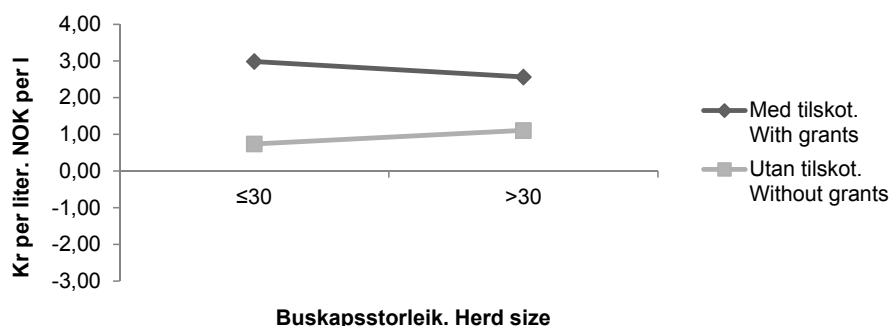
I Nord-Noreg fell driftsoverskotet per liter mjølk, medrekna tilskot, med aukande buskapsstorleik. Driftsoverskotet utan tilskot aukar med storleiken på buskapen, men

er negativt for alle storleiksgrupper. Gjennomsnittleg buskap er på 14, 16 og 31 årskyr. Tal buskapar i kvar gruppe er høvesvis 14, 16 og 31.

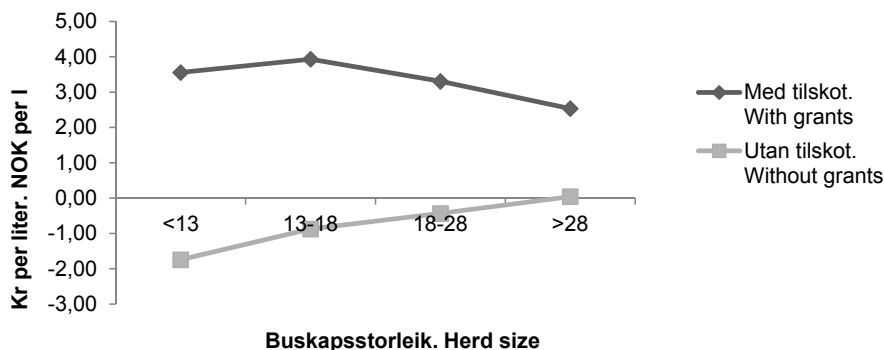
Figur 2.4 Driftsoverskot i kumjølksproduksjon i Nord-Noreg. Kr per l mjølk
Net income, dairy farming, Northern Norway. NOK/litre

På Jæren er driftsoverskotet per liter mjølk, medrekna tilskot, størst i gruppa med minst buskap. Når ein reknar utan tilskot, er det gruppa med størst buskap som har størst driftsoverskot. Driftstilskotet er positivt, også utan tilskot, for begge storleiksgrupper. Gjennomsnittleg buskap i gruppene på Jæren er 27 og 44 årskyr. Gruppene der representerer altså større buskapar enn kva dei nordnorske gruppene gjer. Tal bruk i gruppene på Jæren er høvesvis 9 og 10.

Figur 2.5 Driftsoverskot i kumjølksproduksjon på Jæren. Kr per l mjølk
Net income, dairy farming, Jæren. NOK/litre

Figur 2.6 viser driftsoverskot per liter mjølk i kumjølkproduksjon for landet under eitt. Driftsoverskotet, medrekna tilskot, er størst i gruppa med 13-18 årskyr og minst på bruka med meir enn 28 årskyr. Utan tilskot aukar driftsoverskotet med aukande buskapsstorleik og ligg så vidt over null i gruppa «>28 årskyr». Gjennomsnittsbuskapen i gruppene er på 11, 16, 22 og 42 årskyr. Respektive tal buskarar i kvar gruppe er 29, 64, 108 og 112.

Figur 2.6 Driftsoverskot i kumjølkproduksjon, heile landet. Kr per l mjølk
Net income, dairy farming, all regions. NOK/litre

Samdrifter

Samdrift vart ei meir vanleg form for organisering av norsk mjølkeproduksjon i det første tiåret på 2000-talet. Per desember 2008 var det i Noreg registrert 2 066 samdrifter.⁸ Etter det har talet på samdrifter gått noko ned, slik at det i 2016 berre var att 954. Grunnen til nedgangen er i hovudsak at det frå 2008 vart lovleg å leige bort mjølkekvoter. Ein del samdrifter som fram til da var proforma, vart oppløyste. Inntil 2004 var samdriftene ikkje representerte i driftsgranskingane, men for 2004 vart 13 samdrifter med mjølkeproduksjon tekne inn. I åra etterpå fram til og med 2015 har tal samdrifter lege mellom 28 og 38.

For 2016 har driftsgranskingane med i alt 20 samdrifter der to eller fleire av medlemene i samdrifta er aktivt med i det daglege arbeidet. 14 av samdriftene har to medlemmer, medan seks av dei har tre medlemmer. I tillegg er det med nokre samdrifter der berre den eine brukaren er aktiv (kvoteleige). Desse bruka vert rekna som enkeltbruk, ved at resultatet frå samdrifta er slege saman med resultatet til brukaren. Dei 20 «eigentlege» samdriftene er skilde ut frå resten av driftsgranskingsmaterialet, og dei er ikkje tekne inn i hovudtabellane. Fordi økonomien til dei deltakande partnarane i samdrifta er så tett samanvoven med økonomien til samdrifta, er det lite

⁸ Kjelde: Landbruksdirektoratet.

relevant å studere samdrifta isolert. Rekneskapen for samdrifta er derfor slegen saman med rekneskapane til partnarane, slik at resultata gjeld for heile verksemda under eitt. All jordbruksdrift på dei aktuelle eigedomane inngår. Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk viser da eit gjennomsnitt for samdrifta og partnarane. Privatøkonomien for desse driftseiningane er ikkje publisert. Data for dei 20 samdriftene i 2016 er henta frå i alt 66 rekneskapar.

Resultat for samdriftene er presenterte i tabell 2.20. Tabellen viser også resultat for samdrifter med mjølkeproduksjon i år 2015. Dermed kan vi peike på dei viktigaste utviklingstrekk det siste året.

Av tabellen ser vi at jordbruksarealet på samdriftene er stabilt på 790 dekar. Tal årskyr har auka frå 49,8 i 2015 til 50,3 i 2016. Mjølke per årsku har auka frå 8 109 kg i 2015 til 8 281 kg i 2016. Omsett mjølkemengd auka frå 372 641 liter til 381 352 liter, medan mjølkekvoten auka frå 383 618 liter til 391 143 liter. Tal arbeidstimar per årsku viser ein liten auke, frå 106 timar i 2015 til 113 timar i 2016.

Eigedelane i jordbruket har hatt ein verdiauke sidan utgangen av 2015, da dei var verdsette til 8,3 millionar kroner. I slutten av 2016 var verdien komen opp i nær 8,6 millionar kroner.

Produksjonsinntektene har auka frå kr 4 008 700 i 2015 til kr 4 242 000 i 2016. I dei samla variable kostnadene registrerer vi ein liten auke frå kr 1 405 900 i 2015 til kr 1 422 300 i 2016. Postane kraftfôr, anna fôr og handelsgjødsel og kalk har minka, men det har vore større kostnader til innkjøp av dyr, såvarer, forbruksartiklar og diverse til husdyrhaldet enn året før. Dei faste kostnadene utanom avskrivningar var kr 1 256 700 i 2016 mot kr 1 165 600 året før. Maskinleige, vedlikehald og leigd arbeid har hatt størst prosentvis vekst blant enkeltpostane. Kostnaden til leige av jord og mjølkekvote har gått ned, saman med drivstoffkostnaden. Avskrivningar har auka med kr 31 600. Totale kostnader har gått opp frå kr 3 001 500 i 2015 til kr 3 141 000 i 2016. Driftsoverskotet auka med kr 95 100.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk auka frå kr 385 800 i 2015 til kr 401 300 i 2016. Dette er ein auke på 4 prosent. Tilsvarande for mjølkebruka elles i driftsgranskingane er ein auke på 5 prosent frå 2015 til 2016.

Tabell.2.20 Samdrifter med mjølkeproduksjon. Samanlikning av resultat for åra 2015 og 2016

Dairy joint operations. Comparison of data from the years 2015 and 2016

		2015	2016
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	27	20
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	790	790
Herav leigd	<i>Of this hired</i>	332	329
Avling, FEm per daa	<i>Crops, FUm per decare</i>	337	373
Eigedelar i jordbruket 31.12, kr	<i>Assets of agriculture on 31 December, NOK</i>	8 276 100	8 551 100
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	49,8	50,3
Mjølk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	8 109	8 281
Kjøtt per årsku, kg	<i>Meat per cow, kg</i>	266	272
Omsett mjølk, liter	<i>Sold milk, litres</i>	372 641	381 352
Mjølkekvote, liter	<i>Milk quota, litres</i>	383 618	391 143
Mjølkepris, kr/liter	<i>Milk price, NOK/litre</i>	5,35	5,63
Pris på kjøtt, kr/kg	<i>Cow's meat price, NOK/kg</i>	46,77	47,52
Pris på anna storfekjøtt, kr/kg	<i>Beef price, NOK/kg</i>	52,47	53,91
Arbeidsinnsats i alt (jordbruket), timar	<i>Labour input (agriculture), hours</i>	5 260	5 668
Timar per årsku	<i>Hours per cow</i>	106	113
Produksjonsinntekter, kr	<i>Total output, NOK</i>		
Storfe:	<i>Cattle:</i>		
Mjølk	<i>Milk</i>	1 992 300	2 146 900
Kjøtt	<i>Cow's meat</i>	304 400	305 500
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	376 000	412 000
Livdyr	<i>Livestock</i>	74 300	128 000
Inntekt frå husdyrprodukt i alt	<i>Output from animal products</i>	2 892 700	3 086 800
Inntekt frå planteprodukt i alt	<i>Output from crop products</i>	96 200	114 200
Tilskot	<i>Support</i>	966 200	986 900
Andre inntekter	<i>Other income</i>	66 600	63 900
Botnfrådrag	<i>Basic deduction</i>	-13 100	-9 900
Sum produksjonsinntekter	<i>Total</i>	4 008 700	4 242 000

		2015	2016
Variable kostnader, kr	Variable costs, NOK		
Så Korn, anna såfrø	Cereal seeds and other		
og planter	seeds/plants	23 500	28 600
Handelsgjødse og kalk	Fertilizer and lime	139 300	126 900
Kraftfôr	Feed concentrate	828 000	821 400
Anna fôr	Other fodder	85 500	69 200
Konserveringsmiddel	Preservatives	22 800	22 000
Diverse til husdyrhaldet	Veterinary costs etc.	135 400	152 700
Kjøp av dyr	Purchase of livestock	74 000	87 600
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	97 400	113 800
Sum variable kostnader	Total	1 405 900	1 422 300
Faste kostnader, kr	Fixed costs, NOK		
Leigd arbeid	Hired labour	229 000	255 500
Drivstoff	Fuel	75 100	72 500
Vedlikehald	Maintenance	299 300	336 700
Maskinleige og leasing	Rental of machinery	201 500	227 400
Leige av jord, mjølkekvote	Rental of farmland, milk	92 900	75 900
og driftsbygningar	quota and outbuildings		
Forsikringar	Insurance	65 600	73 300
Elektrisk kraft	Electricity	62 800	72 700
Administrasjon	Administration	139 300	142 500
Sum faste kostnader	Total	1 165 600	1 256 700
Avskrivningar i alt, kr	Total depreciation, NOK	430 400	462 000
Driftsoverskot, kr	Net income, NOK	1 006 800	1 101 900
Familiens arbeidsforteneste, kr	Family labour income, NOK	845 500	934 800
Lønsevne i alt, kr	Capacity to pay, NOK	1 074 500	1 190 300
Lønsevne, kr per time	Capacity to pay, NOK per hour	204,27	210,00
Familiens arbeidsforteneste,	Family labour income,	371 400	414 700
kr per årsverk	NOK per man-year		
Vederlag til arbeid og	Return on labour and	1 100 100	1 233 100
eigenkapital, kr	own capital, NOK		
Vederlag til arbeid og eigen-	Return on labour and own	385 800	401 300
kapital, kr per årsverk	capital, NOK per man-year		
Eigenkapitalprosent	Own capital, percentage	51	52

I tabell 2.21 vert samdriftene samanlikna med ei gruppe store mjølkeproduksjonsbruk som er drivne av enkeltbrukarar. Driftsomfanget på desse har vore 50,3 årskyr, det same som i samdriftene. Omfanget av husdyrhaldet har da vore såpass likt at dette skulle vere ei god samanlikningsgruppe. Det viser seg at samdriftene har mykje større areal enn dei store mjølkebruka, 790 dekar mot 609 dekar. Dei store mjølkebruka har teke større avlingar enn samdriftene: 386 FEm per dekar, mot 373 FEm per dekar. Vi trur at noko av dette skuldast plasseringa til dei store mjølkebruka. Dei fleste ligg i flatbygdene medan samdriftene er meir spreidde over heile landet og har noko dårlegare naturgitte forhold.

Samla eigedelar i jordbruket hos samdriftene var 31. desember 2016 verd 8,6 millionar kroner. På same tidspunkt var verdien av jordbrukseigedelane på dei store mjølkebruka 9,3 millionar kroner.

Samdriftene har hatt litt større mjølkekvote enn dei store mjølkebruka. Dei store mjølkebruka og samdriftene har lik utnytting av mjølkeknoten med 97 prosent fyllingsgrad. Arbeidseffektiviteten ser ut til å ha vore betre på dei store mjølkebruka enn i samdriftene. Tal arbeidstimar per årsku var 85 på dei store mjølkebruka, mot 113 i samdriftene.

Vi trur at skilnaden i timebruk kan ha samanheng med korleis ein del av samdriftene er organiserte, ofte med mjølkekyr i eitt fjøs og ungdyr i eit anna. Ofte kan også dei enkelte fjøsa og arealet liggje langt frå kvarandre, noko som gir fleire arbeidstimar for samdriftene. Ei anna årsak kan vere at samdriftene har produsert noko meir kjøt enn dei store mjølkebruka, 272 kg kontra 213 kg per årsku. Samla inntekt frå husdyrhaldet har vore 3 086 800 hos samdriftene og kr 2 748 000 hos dei store mjølkebruka.

Utbetalte tilskot har vore større hos samdriftene enn hos dei store mjølkebruka, kr 986 900 mot kr 878 800. Ein stor del av skilnaden skuldast at mange av samdriftene ligg i soner med høgare satsar for tilskot enn det som er tilfelle for dei store mjølkebruka. Vi har allereie sett at samdriftene har klart større areal. Dette har slege ut i høgare utbetalingar av areal- og kulturlandskapstilskot.

Sum produksjonsinntekter har vore kr 4 242 000 hos samdriftene. Tilsvarande sum hos dei store mjølkebruka har vore kr 3 705 700.

Dei variable kostnadene har vore høgare hos samdriftene. Dette skuldast i stor grad større mjølkeyting, høgare kjøtproduksjon og større areal. Skilnaden er størst for såvarer og kjøp av dyr, der samdriftene har hatt 39 prosent høgare kostnader enn dei store mjølkebruka. Målt i kroner gjer det størst utslag at kraftfôrkostnaden har vore 8 prosent høgare hos samdriftene. Sum faste kostnader utanom avskrivingar for dei store mjølkebruka har vore kr 1 061 000, mot kr 1 256 700 for samdriftene. Dei store postane vedlikehald og leigd arbeid ligg høvesvis 18 prosent og 20 prosent høgare hos samdriftene. Med omsyn til avskrivingar har dei store mjølkebruka hatt ein totalsum på kr 451 000. Samdriftene har hatt ein tilsvarande sum på kr 462 000, så her er det ikkje stor skilnad mellom dei to gruppene.

Driftsoverskotet frå jordbruket hos samdriftene har vore kr 1 101 900, mot kr 918 100 hos dei store mjølkebruka. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har vore kr 401 300 for samdriftene og kr 409 200 (2 prosent meir) for dei store mjølkebruka. Dette er verd å merke seg. For etter at denne typen analyse vart trekt inn i driftsgranskningane for rekneskapsåret 2007, har samdriftene kvart år kome ut med klart større vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk enn dei store mjølkebruka, fram til og med rekneskapsåret 2014. I 2015 var det tilnærma likt resultat mellom dei to gruppene, men med samdriftene så vidt over. Så 2016 markerer eit skilje.

Eigenkapitalprosenten har i 2016 vore 52 hos samdriftene og 39 hos dei store mjølkebruka.

Vi kan ikkje seie noko eksakt om kor mykje betre utviklinga i lønsemd frå 2015 til 2016 har vore på dei store mjølkebruka enn i samdriftene. Til det er begge gruppene for mykje endra i tal bruk frå det eine året til det andre. Men vi ser ein tendens til at lønsemda i samdriftene etter kvart er blitt meir lik det store mjølkebruk oppnår.

Tabell 2.21 Samdrifter med mjølkeproduksjon kontra store mjølkeproduksjonsbruk. Samanlikning av resultat for året 2016

Dairy joint operations versus large family dairy farms. Year 2016

		Samdrifter <i>Dairy joint operations</i>	Store mjølkebruk <i>Large family dairy farms</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	20	59
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	790	609
Herav leigd	<i>Of this hired</i>	329	332
Avling, FEm per daa	<i>Crops, FUM per decare</i>	373	386
Eigedelar i jordbruket 31.12, kr	<i>Assets of agriculture on 31 December, NOK</i>	8 551 100	9 349 500
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	50,3	50,3
Mjølk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	8 281	7 961
Kjøtt per årsku, kg	<i>Meat per cow, kg</i>	272	213
Omsett mjølk, liter	<i>Sold milk, litres</i>	381 352	367 041
Mjølkekvote, liter	<i>Milk quota, litres</i>	391 143	376 998
Mjølkepris, kr/liter	<i>Milk price, NOK/litre</i>	5,63	5,47
Pris på kukjøtt, kr/kg	<i>Cow's meat price, NOK/kg</i>	47,52	47,26
Pris på anna storfekjøtt, kr/kg	<i>Beef price, NOK/kg</i>	53,91	51,64
Arbeidsinnsats i alt (jordbruket), timar	<i>Labour input (agriculture), hours</i>	5 668	4 259
Timar per årsku	<i>Hours per cow</i>	113	85
Produksjonsinntekter, kr	Total output, NOK		
Storfe:	<i>Cattle:</i>		
Mjølk	<i>Milk</i>	2 146 900	2 007 600
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	305 500	302 300
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	412 000	335 700
Livdyr	<i>Livestock</i>	128 000	95 700
Inntekt frå husdyrprodukt i alt	<i>Output from animal products</i>	3 086 800	2 748 000
Inntekt frå planteprodukt i alt	<i>Output from crop products</i>	114 200	45 700
Tilskot	<i>Support</i>	986 900	878 800
Andre inntekter	<i>Other income</i>	63 900	39 800
Botnfrådrag	<i>Basic deduction</i>	-9 900	-6 400
Sum produksjonsinntekter	<i>Total</i>	4 242 000	3 705 700
Variable kostnader, kr	Variable costs, NOK		
Så Korn, anna såfrø og planter	<i>Cereal seeds and other seeds/plants</i>	28 600	20 600
Handelsgjødsel og kalk	<i>Fertilizer and lime</i>	126 900	120 200
Kraftfôr	<i>Feed concentrate</i>	821 400	759 800
Anna fôr	<i>Other fodder</i>	69 200	61 300
Konserveringsmiddel	<i>Preservatives</i>	22 000	27 700
Kjøp av dyr	<i>Purchase of livestock</i>	87 600	63 100
Andre variable kostnader	<i>Other variable costs</i>	266 500	223 100
Sum variable kostnader	<i>Total</i>	1 422 300	1 275 700

		Samdrifter	Store mjølkebruk
		Dairy joint perations	Large family dairy farms
Faste kostnader, kr	Fixed costs, NOK		
Leigd arbeid	Hired labour	255 500	212 500
Drivstoff	Fuel	72 500	67 400
Vedlikehald	Maintenance	336 700	284 400
Leige av maskinar, mjølkekvote, jord og driftsbygningar	Rental of machinery, milk quota, farmland and outbuildings	303 300	284 400
Andre faste kostnader	Other fixed costs	288 500	212 300
Sum faste kostnader	Total	1 256 700	1 061 000
Avskrivningar i alt, kr	Total depreciation, NOK	462 000	451 000
Driftsoverskot, kr	Net income, NOK	1 101 900	918 100
Familiens arbeidsforteneste, kr	Family labour income, NOK	943 800	732 700
Lønsevne i alt, kr	Capacity to pay, NOK	1 190 300	945 200
Lønsevne, kr per time	Capacity to pay, NOK per hour	210,00	221, 94
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	Family labour income, NOK per man-year	414 700	411 400
Vederlag til arbeid og eigen- kapital, kr	Return on labour and own capital, NOK	1 233 100	944 600
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	401 300	409 200
Eigenkapitalprosent	Own capital, percentage	52	39

Økologisk mjølkeproduksjon

For 2016 har NIBIO hatt tilgang til rekneskapsmateriale for 22 økologiske mjølkeproduksjonsbruk. Av desse har 20 vore med i driftsgranskingane medan to bruk har levert data til NIBIO på annan måte. Tabell 2.22 samanliknar resultat for dei økologiske mjølkebruka frå 2015 og 2016. Fem av bruka som leverte data for 2015, er ikkje med i 2016-materialet. Dette må ein vere klar over når ein samanliknar data for 2015 og 2016.

Dei 22 bruka hadde i middel 27,5 årskyr og eit driftsoverskot på kr 483 600 i 2016. Driftsoverskotet for økologiske mjølkebruk minka med kr 27 100 (5 prosent) frå 2015 til 2016. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk minka frå kr 334 900 til kr 313 700 (6 prosent).

Tal årskyr har auka med 2,8 frå 2015 til 2016. Mjølkeprisen gjekk opp med 24 øre, til kr 6,00 per liter i 2016. Kjøtprisen (kukjøl og anna storfekjøl samla sett) auka med 2 prosent. Inntektene frå storfehaldet var 15 prosent høgare i 2016 samanlikna med året før. Sum tilskot auka med 1 prosent frå 2015 til 2016. Variable kostnader auka med 22 prosent medan dei faste kostnadane var 5 prosent høgare i 2016 enn i 2015. Kostnadene til kraftfôr har auka med kr 86 400 frå 2015 til 2016. Mykje av auken i produsert mjølkemengd har skjedd på innkjøpt kraftfôr, og det er høg pris på økologisk kraftfôr.

Tabell 2.22 Økologisk mjølkeproduksjon. Samanlikning av åra 2015 og 2016

<i>Organic dairy farming. Comparison of the years 2015 and 2016</i>		2015	2016
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	25	22
Per bruk	<i>Per holding</i>		
Areal i alt, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	449	448
Herav grovfôr og beite	<i>Of this coarse fodder and pasture</i>	400	415
Grovfôr og beite,	<i>Coarse fodder and pasture,</i>	305	319
FEm per daa	<i>FUm per decare</i>		
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	24,7	27,5
Tal kviger >1 år	<i>Number of heifers >1 year</i>	12,7	14,0
Tal oksar >1 år	<i>Number of steers >1 year</i>	0,7	0,3
Yting per årsku, kg	<i>Milk produced per cow, kg</i>	6 833	7 170
Omsett mjølk, l	<i>Milk sold, litres</i>	150 996	171 508
Mjølkekvote, l	<i>Milk quota, litres</i>	168 759	185 021
Pris, kr per liter: Mjølk	<i>Price, NOK per litre: Milk</i>	5,76	6,00
Prisar, kr per kg: Kuskjøtt	<i>Prices, NOK per kg: Cow's meat</i>	47,32	48,51
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	49,13	50,11
Tal timar i jordbruket	<i>Total labour input, hours</i>	3 752	3 726
Tal timar per årsku	<i>Labour input per cow, hours</i>	152	135
Inntekter frå storfehald, kr	<i>Total output from cattle, NOK</i>	1 116 300	1 286 800
Inntekter frå andre husdyr, kr	<i>Total output from other husbandry, NOK</i>	15 500	19 800
Tilskot, kr	<i>Support, NOK</i>	649 100	655 400
Andre inntekter, kr	<i>Other output, NOK</i>	118 900	66 500
Variable kostnader i alt, kr	<i>Total variable costs, NOK</i>	485 900	594 700
Herav kraftfôr	<i>Of this feed concentrate</i>	265 700	352 100
Herav gjødsel og kalk	<i>Of this fertilizer and lime</i>	21 100	15 500
Herav anna fôr, kr	<i>Of this other fodder</i>	28 100	26 400
Faste kostnader i alt, ekskl. avskr., kr	<i>Total fixed costs, excl. depreciations, NOK</i>	691 300	724 700
Avskrivningar, kr	<i>Depreciation, NOK</i>	211 900	225 500
Herav driftsbygningar	<i>Of this outbuildings</i>	122 000	139 500
Herav traktor, maskinar og reiskapar	<i>Of this tractors, machinery and Equipment</i>	84 800	81 400
Driftsoverskot jordbruk, kr	<i>Net income, agriculture, NOK</i>	510 700	483 600
Driftsoverskot skogbruk, kr	<i>Net income, forestry, NOK</i>	11 000	14 200
Driftsoverskot tilleggsnæring, kr	<i>Net income, other gainful activities, NOK</i>	57 000	21 100
Driftsoverskot anna næring, kr	<i>Net income, other occupations, NOK</i>	25 200	12 400
Lønsinntekter, kr	<i>Wages, NOK</i>	294 100	218 200
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr	<i>Return on labour and own capital, NOK</i>	681 100	633 500
Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, kr	<i>Return on labour and own capital per man-year, NOK</i>	334 900	313 700

I 2016 var det med 313 mjølkeproduksjonsbruk i driftsgranskingane. Av desse bruka var 294 konvensjonelt drivne. Resultatet for dei konvensjonelt drivne mjølkebruka auka frå kr 329 900 i 2015 til kr 345 700 i 2016, målt som vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Mjølkeprisen på dei konvensjonelle bruka auka med 17 øre, til kr 5,47 per liter i 2016.

Eit interessant spørsmål er kva som er skilnaden i resultat mellom økologiske bruk og tilsvarende konvensjonelle bruk. Problemet er at det er vanskeleg å finne eit godt samanlikningsgrunnlag, sidan produksjonen er såpass ulik. Dei økologiske mjølkebruka

er noko større i areal enn snittet for dei konvensjonelle mjølkebruka i driftsgranskingane.

Dersom vi tek bort både dei minste og dei største av dei konvensjonelle mjølkebruka, kan vi lage grupper med konvensjonelle bruk som liknar dei økologiske bruka med omsyn til storleik. I tabell 2.23 vert to grupper av konvensjonelle mjølkebruk presenterte ved sida av dei økologiske mjølkeprodusentane. Den eine gruppa har i snitt same tal årskyr som dei økologiske bruka, den andre har like stort gjennomsnittleg jordbruksareal.

Tabell 2.23 Samanlikning av økologisk og konvensjonell mjølkeproduksjon. År 2016

Comparison of organic dairy farming and conventional dairy farming. Year 2016

		Økologisk mjølke- produksjon <i>Organic dairy farming</i>	Konvensjonell mjølkeproduksjon <i>Conventional dairy farming</i>	
			Med same tal årskyr <i>With the same number of cows</i>	Med like stort jordbruksareal <i>With the same acreage</i>
Tal bruk	Number of holdings	22	292	228
Per bruk	Per holding			
Areal i alt, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	448	393	449
Herav grovfôr og beite	<i>Of this coarse fodder and pasture</i>	415	380	433
Grovfôr og beite, FEm per daa	<i>Coarse fodder and pasture, FUm per decare</i>	319	363	356
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	27,5	27,5	30,3
Tal kviger >1 år	<i>Number of heifers >1 year</i>	14,0	15,3	17,3
Tal oksar >1 år	<i>Number of steers >1 year</i>	0,3	5,1	6,0
Yting per årsku, kg	<i>Milk produced per cow, kg</i>	7 170	7 780	7 817
Omsett mjølk, l	<i>Milk sold, litres</i>	171 508	194 934	216 651
Mjølkekvote, l	<i>Milk quota, litres</i>	185 021	203 050	225 659
Pris, kr per l: Mjølk	<i>Price, NOK per litre: Milk</i>	6,00	5,47	5,47
Tal timar i jordbruket	<i>Total labour input, hours</i>	3 726	3 593	3 704
Tal timar per årsku	<i>Total labour input per cow, hours</i>	135	131	122
Inntekter frå husdyrhald, kr	<i>Total output from cattle, NOK</i>	1 306 600	1 476 400	1 642 400
Tilskot, kr	<i>Support, NOK</i>	655 400	633 900	687 000
Andre inntekter, kr	<i>Other output, NOK</i>	66 500	55 000	62 700
Variable kostnader i alt, kr	<i>Total variable costs, NOK</i>	594 700	704 200	783 800
Herav kraftfôr	<i>Of this feed concentrate</i>	352 100	399 800	446 000
Herav gjødsel og kalk	<i>Of this fertilizer and lime</i>	15 500	77 600	88 000
Faste kostnader i alt, ekskl. avskivingar, kr	<i>Total fixed costs, excl. depreciation, NOK</i>	724 700	638 900	711 800
Avskivingar, kr	<i>Depreciation, NOK</i>	225 500	220 400	246 400
Driftsoverskot jordbruk, kr	<i>Net income (agric.), NOK</i>	483 600	601 800	650 100
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr	<i>Return on labour and own capital, NOK</i>	633 500	679 300	726 700
Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, kr	<i>Return on labour and own capital per man-year, NOK</i>	313 700	348 900	362 000

Dei 292 største konvensjonelle mjølkebruka i 2016, når ein sorterer etter tal årskyr, har eit snitt på 27,5 årskyr. Talet er det same som for dei økologiske bruka. Denne gruppa av konvensjonelt drivne bruk har levert 23 400 liter meir mjølk enn dei økologiske. Dei konvensjonelle bruka har produsert 610 kg meir mjølk per årsku enn dei økologiske. Dessutan har dei konvensjonelle bruka produsert 3 360 kg meir kjøt. Dei økologiske mjølkebruka produserer nesten ikkje oksekjøt.

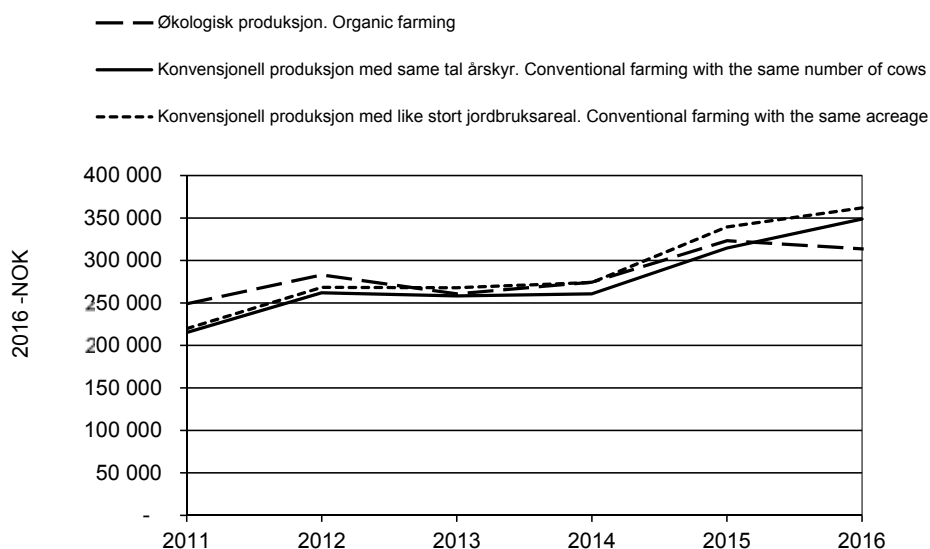
Dei økologiske mjølkebruka har fått utbetalt 53 øre meir i mjølkepris enn dei konvensjonelle. I snitt fekk dei økologiske bruka utbetalt kr 21 500 meir i tilskot enn kva dei konvensjonelle bruka fekk. Når det gjeld kostnader i alt, var desse større for dei konvensjonelle bruka enn for dei økologiske. Dei variable kostnadene var kr 109 500 høgare for dei konvensjonelle bruka. Derimot hadde dei økologiske bruka kr 90 900 meir i faste kostnader. Driftsoverskotet for dei 292 konvensjonelle bruka var på kr 601 800, noko som var kr 118 200 høgare enn for dei økologiske. Dei konvensjonelle bruka oppnådde eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på kr 348 900. Resultatet ligg kr 35 200 over det som dei økologiske bruka oppnådde.

Arealet er ofte den avgrensande faktoren for produksjonen på økologiske mjølkebruk. Avlingsnivået er også lågare enn ved konvensjonell drift. Derfor er det interessant å samanlikne konvensjonell og økologisk drift på bruk med like store areal. Dei 228 konvensjonelle mjølkebruka med størst areal hadde i snitt eit jordbruksareal på 449 dekar i 2016. Dette er likt med det som dei økologiske bruka hadde. Dei konvensjonelle bruka hadde i snitt 30,3 årskyr og ein produksjon på 217 000 liter mjølk og 7 170 kg kjøt. Produksjonen av mjølk og kjøt var vesentleg større på desse konvensjonelle bruka enn i den økologiske gruppa. Dei 228 konvensjonelt drivne bruka med størst areal hadde eit driftsoverskot på kr 650 100. Beløpet er kr 166 500 høgare enn for dei økologiske bruka. I snitt fekk dei konvensjonelle bruka utbetalt kr 31 600 meir i tilskot og oppnådde kr 335 800 meir i husdyrinntekter enn dei økologiske bruka. Kostnader i alt låg kr 197 100 høgare på dei konvensjonelle bruka enn på dei økologiske. Arbeidsforbruket i jordbruket var om lag det same i den konvensjonelle som i den økologiske gruppa. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 48 300 større for konvensjonelle bruk enn for økologiske bruk med same areal.

Dei økologiske mjølkeproduksjonsbruka fyller framleis mjølkekvoten noko dårlegare enn dei konvensjonelt drevne. I 2016 hadde dei økologiske mjølkeprodusentane ein gjennomsnittleg mjølkekvote på 185 000 liter. Omsett mjølkemengd for desse bruka var 171 500 liter. Kvotefyllinga var på 93 prosent, det vil seie 4 prosentpoeng høgare enn i 2015. Dei 294 konvensjonelle mjølkeproduksjonsbruka i driftsgranskingane for 2016 hadde i snitt ein mjølkekvote på 202 000 liter og ei omsett mengd mjølk på 193 900 liter, altså ein fyllingsgrad på 96 prosent.

Figur 2.7 set resultat frå 2016 i samanheng med resultata frå dei fem førre åra og set fokus på vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, også kalla jordbruksinntekt. Vi ser at økologisk mjølkeproduksjon har hatt større jordbruksinntekt enn konvensjonell produksjon i 2011 og 2012. I 2013, 2014 og 2015 har det vore mindre skilnader mellom dei to kategoriane. Medan den økologiske gruppa låg likt med den «svakaste» konvensjonelle gruppa i 2013, var det den «sterkaste» konvensjonelle gruppa som låg likt med dei økologiske produsentane i 2014. I 2015 oppnådde dei økologiske bruka ei jordbruksinntekt som låg mellom resultata til dei to konvensjonelle gruppene.

Når vi kjem til 2016, ser vi at begge dei konvensjonelle gruppene har hatt større jordbruksinntekt enn dei økologiske bruka. Trenden for seksårsperioden er at økologisk mjølkeproduksjon stadig taper terreng når det gjeld lønsemd, samanlikna med konvensjonell mjølkeproduksjon.

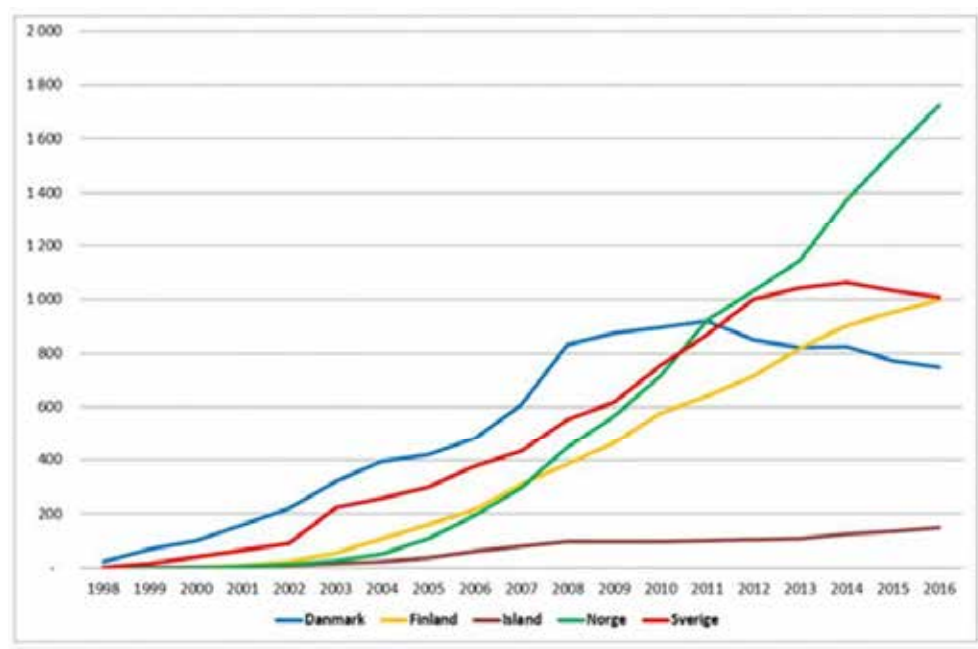

Figur 2.7 Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Samanlikning mellom økologisk og konvensjonell mjølkeproduksjon. Faste 2016-kroner

Return on labour and own capital per man-year. Organic farming compared to conventional farming. NOK–2016

Mjølkeproduksjon med robot

I dei siste åra har automatisk mjølkesystem (AMS) eller mjølkerobot kome for fullt inn i norsk mjølkeproduksjon.

Figur 2.8 Utvikling i tal buskapar med mjølkerobot i Norden⁹

Number of dairy farms with milking robots, Nordic countries

Figur 2.8 viser at i Norden er tal buskapar med robot høgast i Noreg. Likevel vert flest kyr mjølka med robot i Danmark, då dei har mykje større buskapar. Ved utgangen av 2016 var det i Noreg 1 726 buskapar som vart mjølka med robot, og det var 1 813 boksar. I alt vart 40 prosent av dei norske kyrne mjølka med robot og 45 prosent av mjølka kom via robotmjølking. I driftsgranskingane er tilhøvet om lag det same, 39 prosent av kyrne vart mjølka med robot og 41 prosent av mjølka vart levert frå robot i 2016.

Det følgjer store investeringar med satsing på robotmjølking. For å kunne nytte ut kapasiteten på ein mjølkerobot, bør ein ha rundt 60 kyr og eit areal på 600 – 700 dekar. Innføringa av robot har såleis vore ein sterk drivar på strukturendring i mjølkeproduksjonen. For bonden har robot vore sett på som ein viktig sosial faktor for å frigjere tid og ikkje vere avhengig av å vere i fjøset til fast tid kvar dag. Robot gir betre høve til å delta i samfunnet på linje med andre. Vi ser no at det vert investert i

⁹ Kjelde: <https://medlem.tine.no/aktuelt/nyheter/fagnytt/melkeroboter-i-norden-2016>

robot i mindre buskapar. Høve til å kjøpe brukte robotar har også senka prisen på inngangsbillett til robotmjølking.

Frå 2013 har vi i driftsgranskingane sett på økonomiske resultat frå mjølkebruk med robot og samanlikna desse med mjølkebruk med andre mjølkesystem. Robotmjølking har hatt svakare resultat gjennom heile perioden frå 2013 til 2016. Årskutalet med robotmjølking har auka noko kvart år, men ligg i middel langt under kapasiteten på ein mjølkerobot. Dette er noko av forklaringa på svakare lønsemd. Det har vore store investeringar kvart år i robotgruppa samanlikna med andre mjølkesystem. Etter kvart har skilnaden i resultat mellom gruppene minka, og lønsemda i robotmjølking viser positiv utvikling, særleg dei to siste åra.

Tabell 2.24 samanliknar resultat for 2016. Robotbruka har spissa produksjonen mot mjølk, og dei leverer meir mjølk og mindre kjøt enn samanlikningsgruppa. Dei har høgare yting per årsku, brukar færre arbeidstimar og har mykje meir innsett kapital i drifta. Produksjonsinntekter, variable kostnader og faste kostnader utanom avskrivning viser små skilnader mellom gruppene. Meir investert kapital, særleg i driftsbygning med teknisk utstyr, gir høgare avskrivningar og lågare driftsoverskot. Robotbruka har mindre trong for leigd hjelp, men kostnadene til vedlikehald er mykje høgare, mest på grunn av vedlikehaldskostnader på roboten. Høgare renteutgifter svekkar også lønsemda i drifta. Færre timar i drifta kompenserer noko for svakare driftsoverskot, men vederlag til alt arbeid og eigenkapital ligg likevel kr 35 900, eller 9 prosent, lågare enn hos gruppa med andre mjølkesystem.

Tabell 2.24 Samanlikning av resultat for 2016: Mjølkebruk med robot kontra mjølkebruk med like mange årskyr i snitt, men med andre mjølkesystem

Comparison of 2016 results: Dairy farms with milking robot, versus other dairy farms with the same mean number of cows

		Robotbruk <i>Dairy farms with robot</i>	Bruk utan robot <i>Dairy farms without robot</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	77	27
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	524	581
Herav leigd	<i>Of this hired</i>	284	306
Eigedelar i jord- bruket 31.12, kr	<i>Assets of agriculture on 31 December, NOK</i>	8 493 300	6 552 700
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	42,8	42,7
Mjølk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	8 254	7 490
Kjøtt per årsku, kg	<i>Meat per cow, kg</i>	192	254
Omsett mjølk, liter	<i>Sold milk, litres</i>	323 336	290 448
Mjølkekvote, liter	<i>Milk quota, litres</i>	333 750	298 680
Timar per årsku	<i>Hours per cow</i>	89	104
Produksjonsinntekter, kr	<i>Total output, NOK</i>	3 190 100	3 177 600
Mjølk	<i>Milk</i>	1 768 500	1 607 000
Storfekjøtt	<i>Beef</i>	245 500	585 000
Livdyr	<i>Livestock</i>	80 600	77 900
Tilskot	<i>Support</i>	779 400	818 400
Variable kostnader, kr	<i>Variable costs, NOK</i>	1 078 800	1 033 800
Handelsgjødsel og kalk	<i>Fertilizer and lime</i>	101 200	108 000
Førkostnader	<i>Feed</i>	650 900	649 300
Dekningsbidrag	<i>Gross margin, NOK</i>	2 111 300	2 143 800
Faste kostnader eks avskr	<i>Fixed costs, NOK</i>	923 500	974 900
Leigd arbeid	<i>Hired labour</i>	168 100	248 800
Drivstoff	<i>Fuel</i>	54 400	61 900
Vedlikehald	<i>Maintenance</i>	264 900	204 500
Maskinleige og leasing	<i>Rental of machinery</i>	156 200	198 000
Resultat før avskrivning	<i>Result before depreciations, NOK</i>	1 187 700	1 168 900
Avskrivning	<i>Total depreciation, NOK</i>	411 000	321 500
Driftsoverskot, kr	<i>Net income, NOK</i>	776 700	847 300
Renteutgifter	<i>Interests paid, NOK</i>	210 700	140 000
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	203,79	217,17
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own own capital, NOK per man-year</i>	375 900	411 800
Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	406 200	437 900

2.3.2 Kumjølkeproduksjon og svinehald

Sjå hovudtabell 17b og tabell 2.25.

Det har vore auka arbeidsproduktivitet blant deltakarane med denne driftsforma. Sjølv om både levert mjølkemengd, tal omsette smågrisar og tal omsette slaktesvin har gått opp, er tal arbeidstimar redusert. Smågrisprisen har gått mykje ned, og prisen på svinekjøtt har halde seg nesten uendra. Prisutviklinga for mjølk og storfekjøtt

har vore positiv. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er 9 prosent høgare for 2016 enn for 2015.

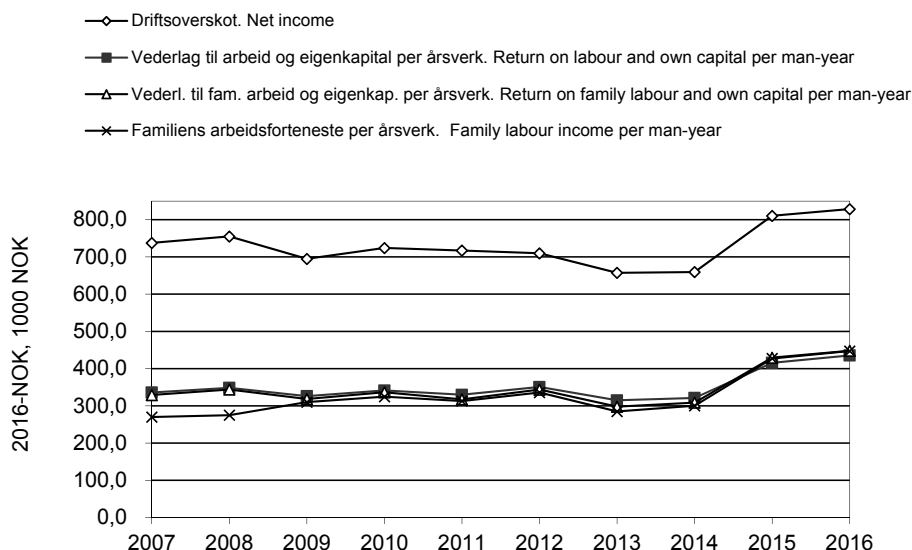
Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk ligg 30 prosent høgare for 2016 enn for 2007, målt i faste 2016-kroner. Figur 2.9 gir eit inntrykk av korleis lønsemda har endra seg frå år til år i perioden. Alle kurvene når toppen i 2016.

Skattejustering aukar vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2016 med kr 30 000.

Tabell 2.25 Kumjølksproduksjon og svinehald

Combined dairy and pig farming

		2016	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	27	29
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	341	361
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	461	435
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	28,2	26,2
Mjølks per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 800	7 971
Tal avlsgrisar	<i>Number of pigs for breeding</i>	33,9	28,2
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	3 843	3 918
Oppnådde prisar, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>		
Mjølks, per l	<i>Milk, per l</i>	5,51	5,33
Kukjøtt, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	46,78	45,50
Anna storfekjøtt, per kg	<i>Meat (beef,) per kg</i>	53,43	52,32
Svinekjøtt, per kg	<i>Pork, per kg</i>	28,65	28,57
Smågris, per stk	<i>Piglets for sale</i>	987	1103
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	447 200	412 300
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	435 400	401 100
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	448 100	414 400
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	465 400	434 000
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	235,63	216,57

Figur 2.9 Driftsresultat for bruk med kumjølksproduksjon og svinehald, 2007–2016. Faste 2016-kroner

Operating results for combined dairy and pig farming, 2007–2016. NOK-2016

2.3.3 Kumjølksproduksjon og sauehald

Sjå hovudtabell 17c og tabell 2.26.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk har gått opp med 4 prosent frå 2015 til 2016. Det vart produsert meir per innsett arbeidstime i 2016 enn året før. Medan prisen på saue- og lammekjøtt har gått klart ned, har det vore prisoppgang for kumjolk og storfekjøtt.

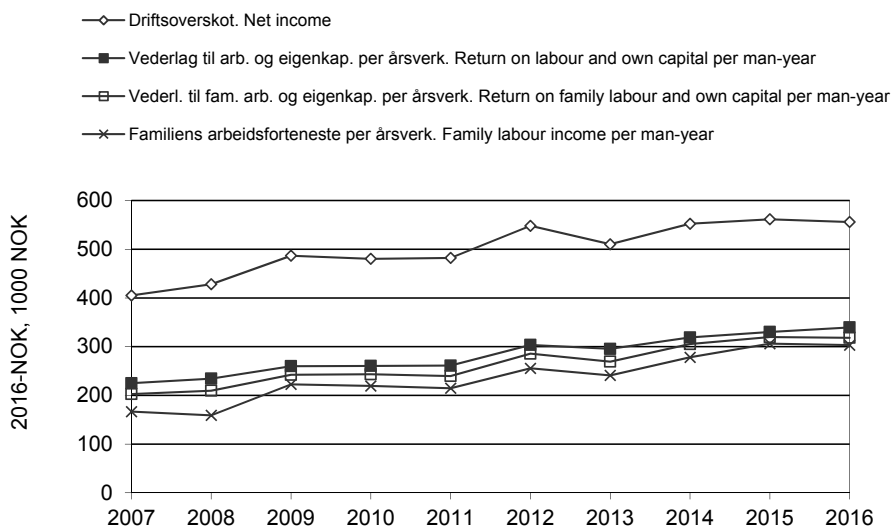
Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk var 51 prosent høgare i 2016 enn i 2007, målt i faste 2016-kroner. Figur 2.10 presenterer utviklinga i lønsemd.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk for 2016 aukar med kr 30 200 når vi legg inn skattejustering.

Tabell 2.26 Kumjølksproduksjon og sauehald

Combined dairy and sheep farming

		2016	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	46	44
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	443	405
Avling, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	292	305
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	20,6	19,7
Tal vinterfôra sauer	<i>Number of winter-fed sheep</i>	102	97
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	3 765	3 760
Mjølksk per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 603	7 508
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	5,34	5,22
Kukjøtt, kr per kg	<i>Meat price (cow), NOK per kg</i>	47,37	45,91
Anna storfekjøtt, kr per kg	<i>Meat price (beef), NOK per kg</i>	52,28	51,99
Saue- og lammekjøtt, kr per kg	<i>Meat price (mutton and lamb), NOK per kg</i>	46,99	51,44
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	303 200	295 400
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	331 500	318 800
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	318 300	308 600
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	361 700	352 500
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	173,28	167,12

Figur 2.10 Driftsresultat for bruk med kumjølksproduksjon og sauehald, 2007–2016. Faste 2016-kroner

*Operating results for combined dairy and sheep farming, 2007–2016.
NOK-2016*

2.3.4 Korndyrking

Hovedtabell 17d og tabell 2.27.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk har gått ned med 29 prosent frå 2015 til 2016. Det har vore avlingsnedgang for havre, og særleg for kveite. Bygg har hatt avlingsauke. Deltakarane i driftsgranskingane har hatt større havreareal og mindre kveiteareal i 2016 enn året før. Salsprisane på korn har utvikla seg i positiv retning. Tal arbeidstimar per dekar har gått litt ned.

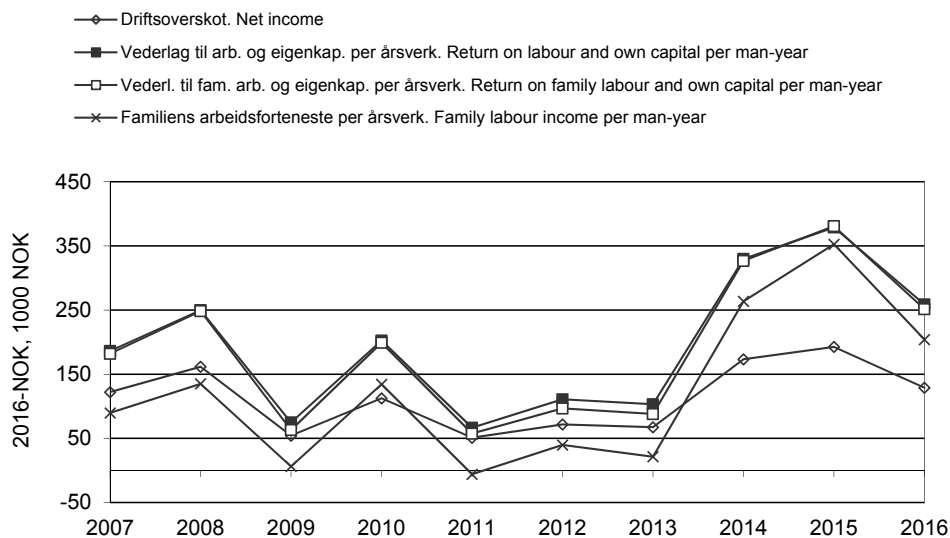
Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk for 2016 ligg 39 prosent over resultatet frå 2007, målt i faste 2016-kroner. Storleiken på kornavlinga er sterkt bunden til klimatilhøva i vekstsesongen. Sidan desse kan variere mykje, er det typisk for denne driftsforma at ho kan vere utsett for store svingingar i lønsemd frå år til år. Figur 2.11 stadfestar dette. Figur 2.12 illustrerer korleis totalkapital, gjeld og egenkapital har utvikla seg innanfor driftsforma. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 38 prosent i 2007 og 35 prosent i 2016. Gjeldsprosenten har gått ned i den same perioden, frå 40 til 35.

For 2016 vert vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk kr 78 600 større som følge av skattejustering. At skattejusteringa har så sterk effekt, skuldast at gjennomsnittleg arbeidsforbruk per bruk i denne gruppa var berre 0,44 årsverk i 2016.

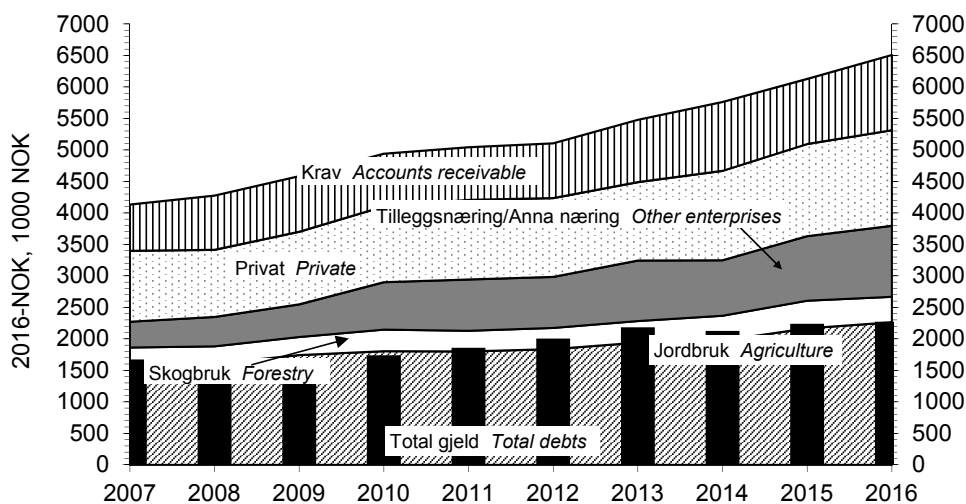
Tabell 2.27 Korndyrking

Cereal production

		2016	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	97	94
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	413	412
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	821	848
Avlingar, kg per daa	<i>Crops, kg per decare</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	477	428
Havre	<i>Oats</i>	488	508
Kveite	<i>Wheat</i>	433	562
Oppnådde prisar, kr per kg	<i>Prices obtained, NOK per kg</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	2,57	2,53
Havre	<i>Oats</i>	2,32	2,24
Kveite	<i>Wheat</i>	2,88	2,78
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	203 900	340 500
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	259 000	365 600
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årserk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	251 400	367 600
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	337 600	445 900
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	116,58	184,49

Figur 2.11 Driftsresultat for bruk med korndyrking, 2007–2016.
Faste 2016-kroner
Operating results for cereal production, 2007–2016. NOK-2016

Figur 2.12 Samansetjing av egedelar og total gjeld per bruk, 2007–2016. Bruk med korndyrking. Faste 2016-kroner
Assets and debts per holding, 2007–2016. Cereal production. NOK-2016

Variasjon innanfor korndyrking

Tabellane 2.28 og 2.29 viser variasjon i lønsemd og nokre andre faktorar for arealgruppene «200–300 dekar» og «300–500 dekar» på bruk med korndyrking. *Arealet* vil først og fremst vere den faktoren som avgrensar produksjonsomfanget, og driftsoverskot per dekar er derfor valt som sorteringskriterium. For nærare forklaring av kva «svakaste tredel» og «beste tredel» inneber, sjå omtalen i avsnittet om variasjon under driftsforma «produksjon av kumjølke og storfeslakt». Der er det også forklart korfor gruppegjennomsnitta i «variasjonstabellane» kan avvike frå tilsynelatande samanliknbare tal i hovudtabell 17.

Når variable kostnader, faste kostnader, tilskot, arbeidstimar og avlingar vert samanlikna i drøftinga her, er verdiane rekna per dekar.

Tabell 2.28 Variasjon. Korndyrking: 200–300 daa

Variation. Cereal production: 200–300 decares

Alle regionar	All regions	Gjen- nom- snitt	Standard- avvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
					Total	%
Tal bruk	Number of holdings	22		7	7	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	250	32	253	249	98
Alder på brukaren	Farmer's age	52	10	57	49	86
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	Net income (agr.), NOK per decare	147	433	577	-368	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	37 900	112 700	148 600	-92 600	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	87 300	450 700	492 500	-416 100	
Kornareal, daa	Decares of cereal crops	230	42	243	229	94
Kornavling i alt, kg per daa	Total crops, kg per decare	449	96	519	381	73
Arbeidsforbruk, timar per daa	Labour input, hours per decare	2,35	0,85	2,12	2,56	121
Kornpris, kr per kg	Price of crop, NOK per kg	2,53	0,33	2,64	2,55	97
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	Output crop, NOK per decare	1 147	323	1 371	981	72
Produksjonstilskot, kr per daa	Production allowances, NOK per decare	419	122	353	452	128
Variable kostnader, kr per daa	Variable costs, NOK per decare	426	159	383	548	143
Faste kostnader, kr per daa	Fixed costs, NOK per decare	1 024	310	854	1 357	159

Den svakaste tredelen av bruka med 200–300 dekar oppnår negativt driftsoverskot og negativt vederlag til arbeid og egenkapital. Den svakaste tredelen har 27 prosent lågare kornavlingar og oppnår 3 prosent lågare pris, samanlikna med den beste gruppa. Det er motteke 28 prosent meir tilskot i svakaste tredel. Variable og faste kostnader er høvesvis 43 prosent og 59 prosent høgare i den svakaste tredelen. Arbeidsforbruket er 21 prosent høgare i den svakaste tredelen.

I arealgruppa «300–500 dekar» er også både driftsoverskot og vederlag til arbeid og egenkapital negative verdiar i den svakaste tredelen. Den svakaste tredelen har 22 prosent lågare avlingsnivå og har oppnådd 9 prosent lågare pris. Medan dei variable kostnadene er 7 prosent lågare hos den svakaste tredelen, ligg dei faste kostnadene 52 prosent over nivået som beste tredel har. Den svakaste tredelen har 17 prosent lågare arbeidsforbruk.

Tabell 2.29 Variasjon. Korn dyrking: 300–500 daa

Variation. Cereal production: 300–500 decares

Alle regionar	All regions	Gjen- nom- snitt	Standard- avvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
					Total	%
Tal bruk	Number of holdings	29		10	10	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	383	53	366	400	109
Alder på brukaren	Farmer's age	52	11	54	49	91
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	Net income (agr.), NOK per decare	267	384	674	-134	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	99 300	145 600	249 800	-50 100	
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	207 200	438 900	594 200	-225 300	
Kornareal, daa	Decares of cereal crops	363	59	353	351	99
Kornavling i alt, kg per daa	Total crops, kg per decare	443	112	484	377	78
Arbeidsforbruk, timar per daa	Labour input, hours per decare	1,91	0,98	2,20	1,82	83
Kornpris, kr per kg	Price of crop, NOK per kg	2,55	0,32	2,67	2,44	91
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	Output crop, NOK per decare	1 120	283	1 256	922	73
Produksjonstilskot, kr per daa	Production allowances, NOK per decare	412	143	457	433	95
Variable kostnader, kr per daa	Variable costs, NOK per decare	456	108	467	432	93
Faste kostnader, kr per daa	Fixed costs, NOK per decare	937	325	750	1 143	152

I storleiksgruppa med meir enn 500 daa (tabell 2.30) er driftsoverskotet per dekar i den svakaste gruppa 37 prosent av nivået i den beste gruppa. Den svakaste tredelen har 20 prosent lågare avlingsnivå, 2 prosent høgare pris og eit kornareal som er 2 prosent mindre, samanlikna med den beste tredelen. Variable og faste kostnader er høvesvis 22 prosent høgare og 49 prosent høgare for den svakaste tredelen. Tal arbeidstimar er 34 prosent høgare for den svakaste tredelen.

Tabell 2.30 Variasjon. Korndyrking: Over 500 daa

Variation. Cereal production: More than 500 decares

Alle regionar	All regions	Gjennom- snitt	Standard- avvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
					Total	%
Tal bruk	Number of holdings	23		8	8	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	853	310	867	788	91
Alder på brukaren	Farmer's age	51	6	52	50	96
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	Net income (agr.), NOK per dec.	398	329	694	254	37
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	349 300	348 000	615 500	169 300	28
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	501 200	330 600	811 300	276 600	34
Kornareal, daa	Decares of cereal crops	800	314	766	753	98
Kornavling i alt, kg per daa	Total crops, kg per decare	459	110	485	388	80
Arbeidsforbruk, timar per daa	Labour input, hours per decare	2,04	1,83	1,57	2,11	134
Kornpris, kr per kg	Price of crop, NOK per kg	2,74	0,43	2,79	2,84	102
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	Output crop, NOK per decare	1 237	298	1 344	1 059	79
Produksjonstilskot, kr per daa	Production allowances, NOK per decare	428	142	406	475	117
Variable kostnader, kr per daa	Variable costs, NOK per decare	414	110	365	446	122
Faste kostnader, kr per daa	Fixed costs, NOK per decare	993	313	817	1 218	149

Tabell 2.31 gir eit samandrag av resultatata i tabellane 2.28–2.30 og viser det relative tilhøvet mellom den svakaste og den beste tredelen. Utheving markerer at den svakaste tredelen har dei høgaste verdiane. Nokre av resultatata for lønsemd er utelatne fordi tala er negative hos den svakaste tredelen.

Tabell 2.31 Variasjon. Korndyrking: 200–300 daa, 300–500 daa og over 500 daa. Den svakaste tredelen sin relative del sett i høve til den beste. Prosent

Variation. Cereal production: 200–300 decares, 300–500 decares and more than 500 decares. The lowest third relatively to the highest. Per cent

Alle regionar	All regions	Jordbruksareal, daa Farmland, decares		
		200–300	300–500	> 500
Tal bruk	Number of holdings	22	29	23
Areal per bruk, daa	Decares per holding	98	109	91
Alder på brukaren	Farmer's age	86	91	96
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	Net income (agr.), NOK per decare			37
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.) NOK per holding			28
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Retu rn on labour and own capital, NOK per man-year			34
Kornareal, daa	Decares of ceral crops	94	105	98
Kornavling i alt, kg per daa	Total crops, kg per decare	73	78	80
Arbeidsforbruk, timar per daa	Labour input, hours per decare	121	83	134
Kornpris, kr per kg	Price of crop, NOK per kg	97	91	102
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	Output crop, NOK per decare	72	73	79
Produksjonstilskot, kr per daa	Production allowances, NOK per decare	128	95	117
Variable kostnader, kr per daa	Variable costs, NOK per decare	143	93	122
Faste kostnader, Kr per daa	Fixed costs, NOK per decare	159	152	149

Dei faste kostnadene betyr mykje for variasjonen i resultat. Tabell 2.32 fortel om samansetjinga av faste kostnader for storleiksgruppene «200–300 dekar», «300–500 dekar» og «større enn 500 dekar».

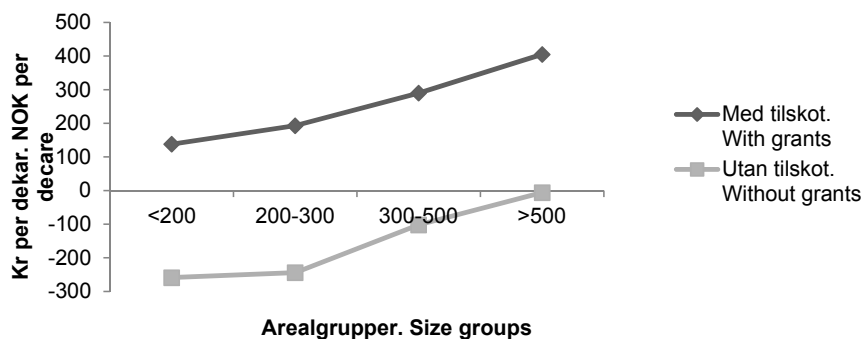
Vi ser av tabellen at jordleige utgjer ein større del av dei faste kostnadene utanom avskrivningar, jo større jordbruksarealet er. Same tendens finn vi for kostnaden til leigd arbeid. Delen til «andre faste kostnader», som blant anna omfattar administrasjon og forsikring, går ned med aukande bruksstorleik.

Tabell 2.32 Korndyrking: 200–300 daa, 300–500 daa og over 500 daa. Samansetjing av faste kostnader. Prosent

*Cereal production: 200–300 decares, 300–500 decares and more than 500 decares.
Fixed costs, per cent*

Alle regionar	All regions	Jordbruksareal, daa Farmland, decares		
		200–300	300–500	>500
Leigd arbeid	Hired labour	0	1	7
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	13	11	11
Traktorar	Tractors	8	6	6
Driftsbygningar	Outbuildings	6	6	4
Jord, grøfter og Vassanlegg	Farmlands, drainage and water supply	4	4	4
Drivstoff	Fuel	11	11	10
Maskinleige	Rented machinery	19	22	18
Jordleige	Rented farmland	4	7	20
Andre faste kostnader ekskl. avskr.	Other fixed costs excl. depr.	35	31	20
Sum faste kostnader ekskl. avskr.	Total fixed costs excl. depr.	100	100	100
Sum faste kostnader ekskl. avskrivningar, kr	Total fixed costs excl. depreciation, NOK	177 600	255 000	621 300
Avskrivningar:	Depreciation:			
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	35	31	45
Traktorar	Tractors	31	30	18
Driftsbygningar	Outbuildings	32	38	34
Jord, grøfter og Vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	1	1	3
Sum avskrivningar	Total depreciation	100	100	100
Sum avskrivningar, kr	Total depreciation, NOK	76 300	104 800	204 200
Faste kostnader inkl. avskrivningar, kr	Fixed costs incl. depr., NOK	253 900	359 800	825 600

Figur 2.13 viser driftsoverskot per dekar for fire ulike arealgrupper innan korndyrking. Gjennomsnittstorleiken i gruppene er 175, 267, 409 og 897 dekar, og respektive tal bruk i kvar gruppe er 27, 22, 28 og 20. Driftsoverskotet er minst for gruppa «<200 dekar» og størst på bruk med meir enn 500 dekar, anten tilskot er medrekna eller utelate. Utan tilskot er driftsoverskotet negativt for alle storleiksgruppene. Bruka med meir enn 500 daa jordbruksareal har da eit driftsoverskot som ligg rett under nullpunktet.

Figur 2.13 Driftsoverskot i korndyrking. Kr per daa
Net income, cereal production. NOK per decaire

2.3.5 Sauehald

Sjå hovudtabell 17f og tabell 2.33.

Innan sauehaldet har vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk gått ned med 10 prosent frå 2015 til 2016. Tal arbeidstimar per vinterfôra sau er redusert frå 14,0 til 13,4. Auken i arbeidsproduktivitet har ikkje kunna vege opp for den negative prisutviklinga for saue- og lammekjøt.

Det vart oppnådd eit 14 prosent høgare vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2016 enn i 2007, målt i faste 2016-kroner. Figur 2.14 set driftsresultata for dei siste 10 åra i samanheng. Det er karakteristisk for kurvene i figuren at dei gjer forholdsvis små utslag frå år til år. Kurvene viser i hovudsak ein stigande tendens gjennom tiåret fram til 2015.

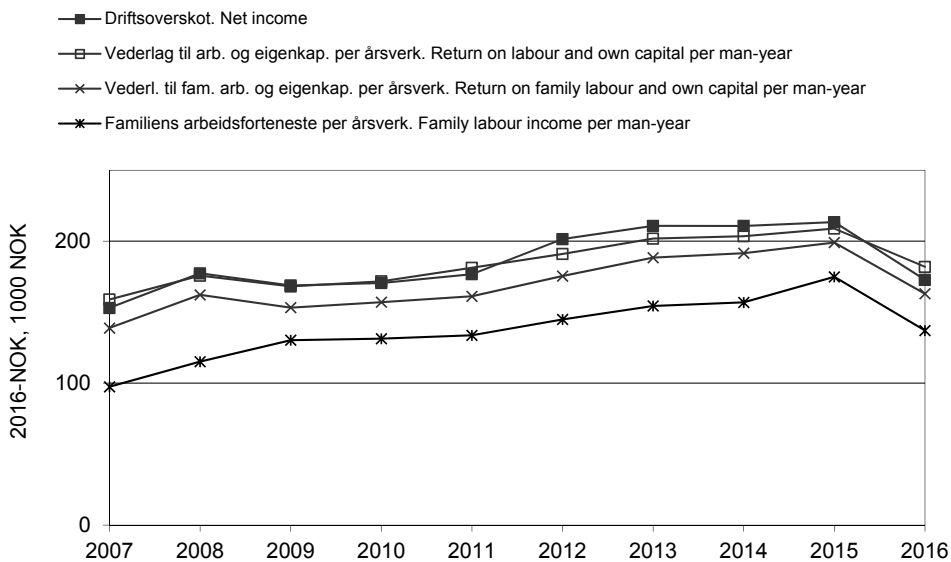
Tiårsoversikt for eignedelar, gjeld og eigenkapital for deltakarar med sauehald er vist i figur 2.15. Jordbruket sin del av totalkapitalen var 34 prosent i 2007 og 41 prosent i 2016. Gjeldsprosenten ligg også høgare i slutten av perioden enn i starten. Medan han var 31 i 2007, har han kome opp i 39 for 2016.

Skattejustering gjer vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2016 kr 36 700 større.

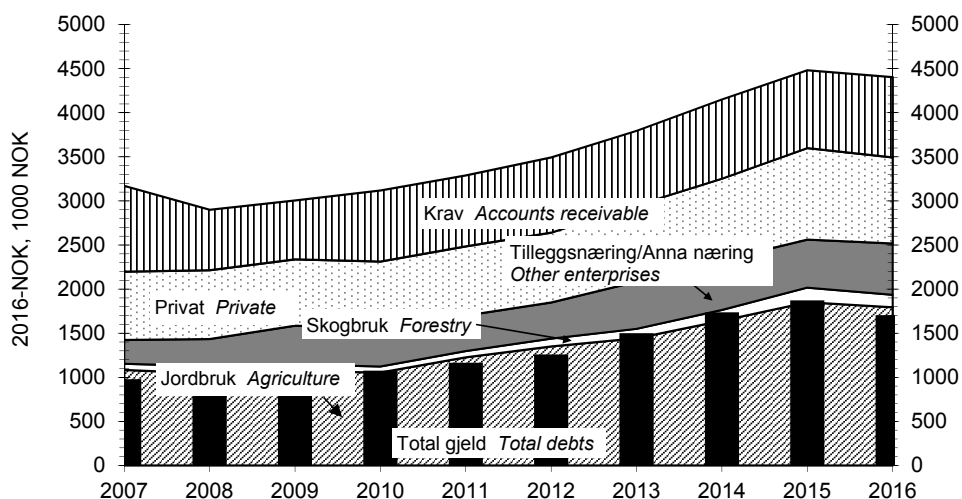
Tabell 2.33 Sauehald

Sheep farming

		2016	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	118	118
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	278	266
Avling av grovfôr, FEm per daa	<i>Fodder crops, FUm per decare</i>	232	243
Tal vinterfôra sauer	<i>Winter-fed sheep (wfs), number</i>	167	160
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	2 239	2 245
Tal gagnslam per vinterfôra sau	<i>Lambs per wfs, number</i>	1,5	1,4
Kjøtt, kg per vinterfôra sau	<i>Produced meat, kg per wfs</i>	30	30
Kjøttpris, kr per kg	<i>Meat (mutton and lamb), NOK per kg</i>	46,66	51,44
Ullpris, kr per kg	<i>Wool, NOK per kg</i>	35,26	34,79
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	137 100	168 800
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	181 900	201 600
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	149 200	176 000
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	218 600	241 700
Lønsevne, kr per time	<i>Labour income, NOK per hour</i>	93,20	106,00

Figur 2.14 Driftsresultat for bruk med sauehald, 2007–2016. Faste 2016-kroner
Operating results for sheep farming, 2007–2016. NOK-2016

Figur 2.15 Samansetjing av eidelar og total gjeld per bruk, 2007–2016. Bruk med sauehald. Faste 2016-kroner

Assets and debts per holding, 2007–2016. Sheep farming. NOK-2016

Variasjon innanfor sauehald

Tabellane 2.34, 2.35 og 2.36 viser variasjonen i resultat og nokre andre faktorar, i storleiksgruppene «100–200 dekar», «200–300 dekar» og «300–500 dekar» i sauehaldet. Bruka er sorterte etter driftsoverskot per vinterfôra sau. Dette kriteriet er valt fordi sauefjôset, og dermed tal vinterfôra sauer, ofte vil vere det som avgrensar omfanget av produksjonen.

For nærare forklaring av kva «svakaste tredel» og «beste tredel» inneber, sjå omtalen i avsnittet om variasjon under driftsforma «produksjon av kumjôlk og storfeslakt». Der er det også forklart korfor gruppegjennomsnitta i «variasjonstabellane» kan avvike frå tilsynelatande samanliknbare tal i hovudtabell 17.

Når variable kostnader, faste kostnader, produksjonsinntekt frå kjøt, tilskot, arbeidstimar og avlingar vert samanlikna i drøftinga her, er verdiane rekna per vinterfôra sau.

Tabell 2.34 Variasjon. Sauehald: 100–200 daa

Variation. Sheep farming: 100–200 decares

Alle regionar	All regions	Gjen- nom- snitt	Stan- dard- avvik	Beste treedel	Svakaste treedel
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third
		Total %			
Tal bruk	Number of holdings	32		11	11
Areal per bruk, daa	Decares per holding	151	28	154	152 99
Alder på brukaren	Farmer's age	51	8	53	51 96
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	Net income, NOK per wfs	713	1 189	1 922	-572
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	87 900	130 700	216 200	-48 600
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	114 500	133 800	257 900	-22 000
Tal vinterfôra sauer	Number of wfs	115	40	111	115 104
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	Labour input, hours per wfs	18,6	7,3	16,7	20,6 123
Produksjonsinntekt kjøt, kr per vinterfôra sau	Output meat, NOK per wfs	1 174	472	1 498	995 66
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	Production allowances, NOK per wfs	3 402	885	4 046	2 947 73
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	Variable costs, NOK per wfs	1 005	335	1 069	1 032 97
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	Fixed costs, NOK per wfs	2 674	1 148	2 329	3 406 146

Etter tabell 2.34 har både driftsoverskotet per bruk og vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk negative verdier for den svakaste tredelen i gruppa «100–200 dekar». Kjøtinntektene held 66 prosent av nivået til den beste tredelen. Dei faste kostnadene er 46 prosent høgare og tal arbeidstimar er 23 prosent høgare hos svakaste tredeel. Den svakaste tredelen har fått 27 prosent mindre i tilskot.

Tabell 2.35 viser at også i gruppa «200–300 dekar» er avvika mellom den beste og den svakaste tredelen store. Variable kostnader og faste kostnader er høvesvis 36 prosent og 53 prosent høgare hos den svakaste tredelen. Den svakaste tredelen har dessutan 17 prosent fleire arbeidstimar. Elles ligg produksjonsinntekta frå kjøt 18 prosent lågare, og inntekter frå produksjonstilskot 1 prosent lågare, hos den svakaste tredelen.

Tabell 2.35 Variasjon. Sauehald: 200–300 daa

Variation. Sheep farming: 200–300 decares

Alle regionar	All regions	Gjen- nom- snitt	Stan- dard- avvik	Beste tredele	Svakaste tredele	
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	
					Total	%
Tal bruk	Number of holdings	42		14	14	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	247	29	261	238	91
Alder på brukaren	Farmer's age	50	9	52	50	96
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	Net income, NOK per wfs	872	1 008	1 757	-262	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	179 100	198 100	356 400	-20 200	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	191 700	180 700	361 800	8000	2
Tal vinterfôra suer	Number of wfs	182	68	199	169	85
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	Labour input, hours per wfs	12,8	4,8	11,3	13,2	117
Produksjonsinntekt kjøt, kr per vinterfôra sau	Output meat, NOK per wfs	1 375	468	1 638	1 350	82
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	Production allowances, NOK per wfs	3 360	596	3 428	3 390	99
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	Variable costs, NOK per wfs	1 090	430	993	1 352	136
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	Fixed costs, NOK per wfs	2 558	1 026	2 178	3 334	153

Tabell 2.36 omfattar gruppa «300–500 dekar». Der går det fram at arbeidsforbruket er 7 prosent lågare, og tal vinterfôra sauer 24 prosent høgare, hos den svakaste tredelen. Elles er kjøtinntekta 34 prosent lågare og produksjonstilskot 19 prosent lågare for den svakaste tredelen. Den svakaste tredelen har 33 prosent høgare faste kostnader, men 14 prosent lågare variable kostnader. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk og driftsoverskot per vinterfôra sau utgjør høvesvis 24 prosent og 10 prosent hos den svakaste tredelen, samanlikna med den beste.

Tabell 2.36 Variasjon. Sauehald: 300–500 daa*Variation. Sheep farming: 300-500 decares*

Alle regionar	All regions	Gjen- nom- snitt	Stan- dard- avvik	Beste tredele	Svakaste tredele		
		Mean	Std. dev.	Highest third	Lowest third	Total	%
Tal bruk	Number of holdings	29		10	10		
Areal per bruk, daa	Decares per holding	393	57	394	399	101	
Alder på brukaren	Farmer's age	48	10	51	47	92	
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	Net income, NOK per wfs	1 094	844	2 019	206	10	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding	239 100	205 900	421 500	41 200	10	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	242 000	185 300	383 500	92 700	24	
Tal vinterfôra suer	Number of wfs	237	69	209	259	124	
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	Labour input, hours per wfs	11,2	3,3	12,0	11,1	93	
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per vinterfôra sau	Output meat, NOK per wfs	1 401	449	1 768	1 162	66	
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	Production allowances, NOK per wfs	3 376	636	3 802	3 093	81	
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	Variable costs, NOK per wfs	1 250	305	1 362	1 170	86	
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	Fixed costs, NOK per wfs	2 310	616	1 954	2 593	133	

Tabell 2.37 viser det relative tilhøvet mellom den svakaste og den beste tredelen. Det er nytta utheva skrift der tredelen med svakast økonomisk resultat har dei høgaste verdiane. I dei tilfella kor den svakaste tredelen har oppnådd negative resultat, er utrekning av prosenttal utelaten.

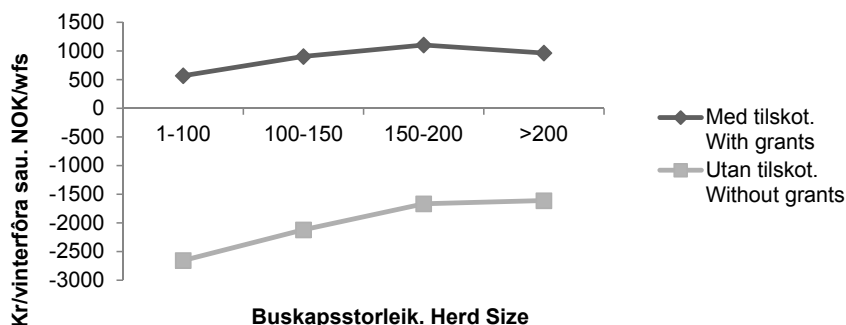
Tabell 2.37 Variasjon. Sauehald: 100–200 daa, 200–300 daa og 300–500 daa. Den svakaste tredelen sin relative del sett i høve til den beste tredelen, prosent

Variation. Sheep farming: 100–200 decares, 200–300 decares and 300–500 decares. The lowest third relatively to the highest, per cent

Alle regionar	All regions	Jordbruksareal, dekar Farmland, decares		
		100–200	200–300	300–500
Tal bruk	Number of holdings	32	42	29
Areal per bruk, daa	Decares per holding	99	91	101
Alder på brukaren	Farmer's age	96	96	92
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	Net income, NOK per wfs			10
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	Net income (agr.), NOK per holding			10
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year		2	24
Tal vinterfôra sauer	Number of winter-fed sheep (wfs)	104	85	124
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	Labour input, hours per wfs	123	117	93
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per vinterfôra sau	Output meat, NOK per wfs	66	82	66
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	Production allowances, NOK per wfs	73	99	81
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	Variable costs, NOK per wfs	97	136	86
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	Fixed costs, NOK per wfs	146	153	133

Figur 2.16 presenterer driftsoverskot per vinterfôra sau, med og utan tilskot. *Med* tilskot er driftsoverskotet per vinterfôra sau størst i gruppa «150-200 vinterfôra sauer» og lågast i gruppa med færre enn 100 dyr. Driftsoverskot per vinterfôra sau *utan* tilskot er størst i gruppa med fleire enn 200 dyr. *Med* tilskot er driftsoverskotet per vinterfôra sau positivt i alle storleiksgruppene, men utan tilskot har alle gruppene negative resultat.

Gjennomsnittstorleiken på buskapane er 80, 125, 175 og 266 vinterfôra sauer, og det er høvesvis 27, 29, 24 og 38 buskapar i gruppene.

Figur 2.16 Driftsoverskot i sauehaldet. Kr per vinterfôra sau
Net income, sheep farming. NOK per wfs

2.3.6 Geitehald

Hovudtabell 17g og tabell 2.38.

I denne gruppa høyrer 13 av bruka heime i Nord-Noreg. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er auka med 6 prosent frå 2015 til 2016, til tross for at tal arbeidstimar per årsgeit har gått litt opp og mjølkeytinga per årsgeit er noko redusert. Høgare mjølkepris og er ein viktig årsak til betringa i lønsemd. Dessutan har det ikkje vore nokon auke i dei variable kostnadene frå 2015 til 2016.

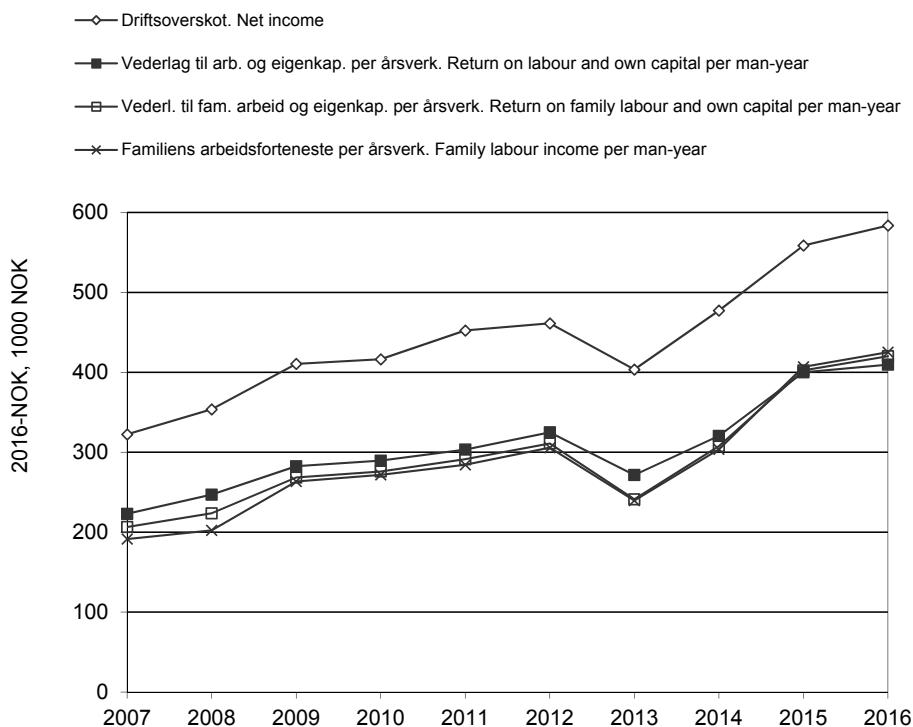
Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 84 prosent høgare i 2016 enn i 2007, målt i faste 2016-kroner. Figur 2.17 illustrerer 10 års utvikling. Resultata frå 2013 er prega av at sanering av geitebuskapen vart gjennomført, for å oppnå betre geitehelse. Dette gav utslag i redusert lønsemd på kort sikt. Elles er figuren prega av stigande kurver for lønsemd gjennom tiåret. Toppnivået er nådd i 2016.

For 2016 slår skattejusteringa ut med kr 39 000 i auka vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk.

Tabell 2.38 Geitehald

Production of goat's milk

		2016	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	20	20
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	185	168
Grovfôravling, FEm per daa	<i>Fodder crops, FUm per decares</i>	220	230
Tal årsgeiter	<i>Number of goats</i>	133	127
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	3 103	2 951
Mjølk, kg per årsgeit	<i>Produced milk, kg per goat</i>	732	763
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	6,74	6,50
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	425 300	392 700
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	409 700	386 200
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	420 300	388 400
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	448 700	428 500
Lønsevne, kr per time	<i>Labour income, NOK per hour</i>	224,10	211,14

Figur 2.17 Driftsresultat for bruk med geitehald, 2007–2016. Faste 2016-kroner
Operating results for production of goat's milk, 2007–2016. NOK-2016

2.3.7 Korndyrking og svinehald

Hovudtabell 17e og tabell 2.39.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har gått opp med 15 prosent frå 2015 til 2016. Både korndyrking og svinehald har isolert sett levert større produksjonsinntekt i 2016 enn året før. For svinehaldet er det auka volum som har ført til større produksjonsinntekt. Prisane på smågris og svinekjøtt har gått ned. For korn har prisane gått opp medan endringa i avling sprikjer mellom dei ulike kornslaga. Kveite og havre har hatt nedgang i avlingsnivå og bygg har hatt oppgang. Arbeidstimane ser ut til å ha vorte meir effektive. Det kan nemnast at gjeldsprosenten er redusert med 2 prosentpoeng frå 2015 til 2016.

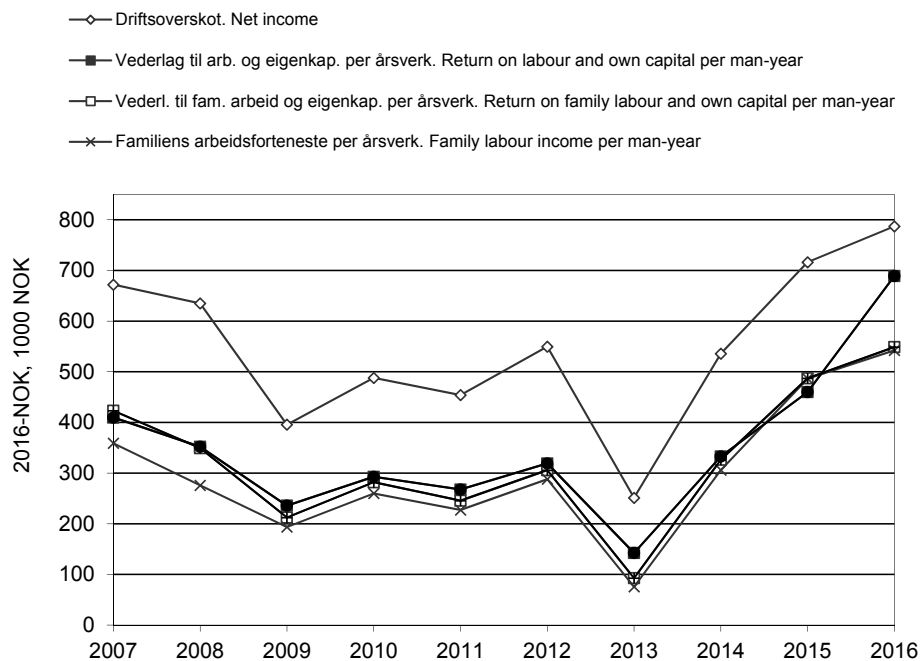
Figur 2.18 viser at driftsforma kan ha store svingingar i lønsemd frå år til år. Til dels skuldast svingingane at inntekta frå korndyrking er sterkt påverka av klimatilhøva i vekstsesongen. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 30 prosent høgare i 2016 enn i 2007, målt i faste 2016-kroner. Lønsemdkurvene for tiåret når toppen i 2016.

Figur 2.19 viser ei utvikling kor jordbruket sin del av totalkapitalen har gått frå 60 prosent i 2007 til 58 prosent i 2016. Samtidig er gjeldsprosenten redusert frå 55 til 52. 2016-vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk aukar med kr 39 400 når vi legg inn skattejustering.

Tabell 2.39 Korndyrking og svinehald

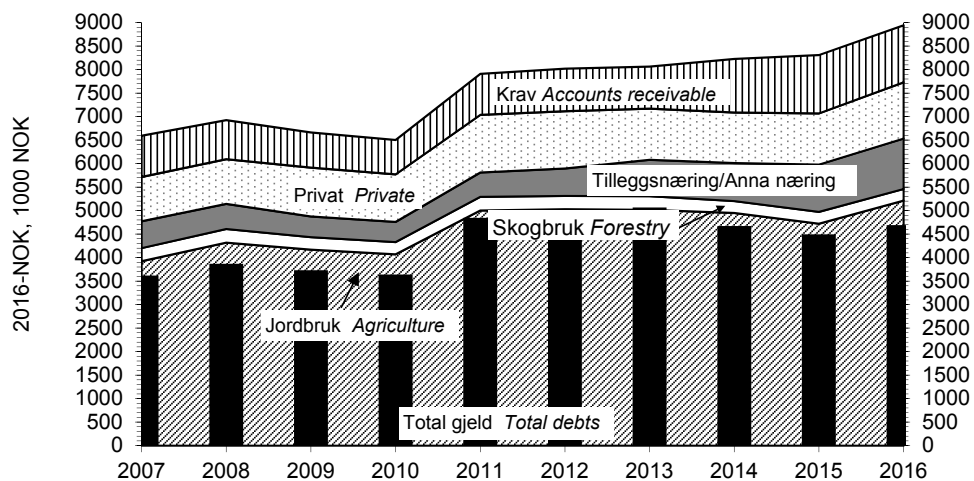
Combined cereal and pig farming

		2016	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	31	33
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	420	401
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	3 026	2 956
Tal avlsgrisar	<i>Number of pigs for breeding</i>	47,3	46,0
Avlingar, kg per daa	<i>Crops, kg per decare</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	475	346
Havre	<i>Oats</i>	447	484
Kveite	<i>Wheat</i>	494	598
Oppnådde prisar, kr per kg	<i>Prices obtained, NOK per kg</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	2,55	2,55
Havre	<i>Oats</i>	2,36	2,35
Kveite	<i>Wheat</i>	2,84	2,76
Svinekjøt	<i>Pork</i>	28,39	28,49
Smågris, kr per stk	<i>Piglets, NOK per unit</i>	1 073	1 077
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	542 300	469 600
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	511 300	444 000
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	548 900	470 300
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	550 700	486 300
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	274,39	240,33

Figur 2.18 Driftsresultat for bruk med korndyrking og svinehald, 2007–2016. Faste 2016-kroner

Operating results for combined cereal and pig farming, 2007–2016. NOK-2016

Figur 2.19 Samansetjing av egedelar og total gjeld per bruk, 2007–2016. Bruk med produksjon av korn og svinekjøt. Faste 2016-kroner

Assets and debts per holding, 2007–2016. Combined cereal and pig farming. NOK-2016

2.3.8 Produksjon av storfekjøtt

Hovudtabell17h og tabell 2.40.

Talet på deltakarar som driv produksjon av storfekjøtt, har vore aukande i dei seinare åra. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 6 prosent høgare i 2016 enn i 2015. Prisauke for storfekjøtt er ei av årsakene til positiv utvikling av lønsemd.

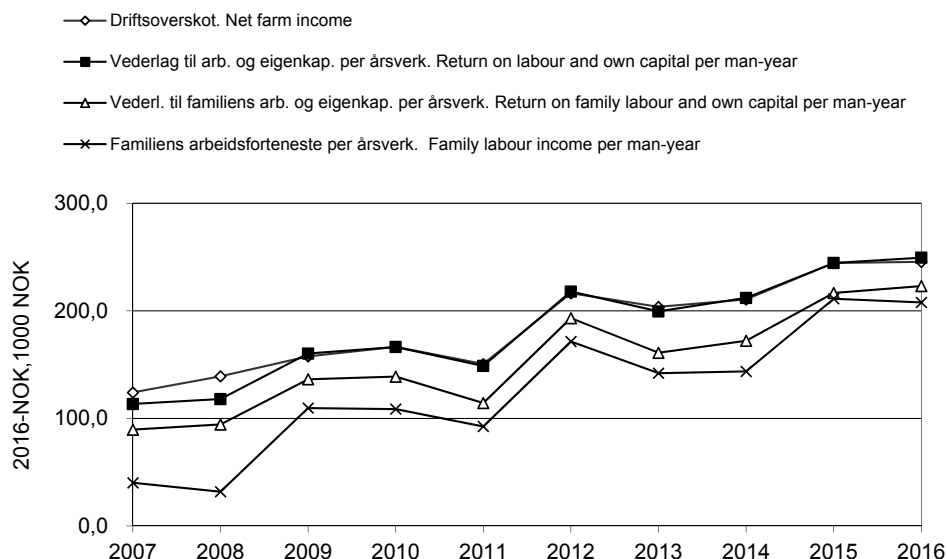
Skattejustering aukar vederlaget til arbeid og eigenkapital for 2014 med kr 40 100 per årsverk.

Figur 2.20 viser at driftsforma som hovedtrend har hatt aukande lønsemd gjennom tiåret, med 2016 som beste år. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 120 prosent høgare i 2016 enn i 2007, målt i faste 2016-kroner.

Tabell 2.40 Produksjon av storfekjøtt

Beef farming

		2016	2015
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	82	81
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	412	402
Avling, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	326	319
Tal arbeidstimar	<i>Total labour input, hours</i>	1 984	1956
Omsett mengd, kg	<i>Produced amount of beef and cow's meat, kg</i>		
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	1 869	1 659
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	6 316	6 117
Prisar, kr per kg	<i>Prices, NOK per kg</i>		
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	48,38	47,46
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	57,42	56,64
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	207 800	203 800
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	249 400	236 000
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	223 100	209 000
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	289 500	281 200
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	128,39	125,57

Figur 2.20 Driftsresultat for bruk med produksjon av storfekjøtt, 2007-2016. Faste 2016-kroner

Operating results for beef farming, 2007-2016, NOK-2016

2.3.9 Andre driftsformer

I alt 186 deltakarbruk for 2016 hadde driftsformer som fall utanfor dei åtte kategori-ane som er omtalte særskilt i hovudtabell 17. Tabellane 2.41 og 2.42 dreier seg om nokre av desse driftsformene. Bruka med frukt høyrer stort sett heime på Vestlandet. Elles er Austlandet best representert i dei driftsformene kor korn er med.

«Korn, kumjolk og storfeslakt» har kome ut med betre 2016-resultat for lønsemd enn dei andre driftsformene som er med i dei to tabellane. Driftsforma «storfeslakt og sau» har hatt absolutt svakast lønsemd.

Tabell 2.41 Andre driftsformer med storfe

Other categories of farming, involving cattle

Driftsform <i>Category of farming</i>		Korn, kumjølkk og storfeslakt	Korn og storfeslakt	Storfeslakt og sau
		<i>Cereal crops, cow's milk and beef</i>	<i>Cereal crops and beef</i>	<i>Beef and sheep</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	10	10	19
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	942	1 018	372
Av dette korn	<i>Of this cereals</i>	560	659	7
Av dette grovfôr	<i>Of this coarse fodder</i>	348	309	364
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	406	410	300
Storfekjøtt omsett, kg	<i>Sold amount of beef, kg</i>	7 944	6 146	3 780
Sau- og lammekjøtt, kg	<i>Sold amount of mutton, kg</i>			3 367
Mjølkk omsett, liter	<i>Sold amount of milk, litres</i>	223 835		
Arbeidstimer i alt	<i>Total labour input, hours</i>	4 123	1 990	2 617
Utført av familien	<i>Of this family</i>	2 369	1 506	1 989
Produksjonsinntekter, kr	<i>Output, NOK</i>			
Planteprodukt	<i>Crop production</i>	760 800	900 300	34 500
Husdyrprodukt	<i>Livestock production</i>	1 798 000	535 100	551 400
Anna	<i>Other</i>	839 100	757 300	611 300
Sum	<i>Total output</i>	3 397 900	2 192 700	1 197 200
Kostnader, kr	<i>Costs, NOK</i>			
Variable	<i>Variable costs</i>	1 066 400	678 100	412 000
Faste	<i>Fixed costs</i>	1 510 300	1 153 400	566 100
Sum	<i>Total costs</i>	2 576 700	1 831 500	978 100
Driftsoverskot, kr	<i>Net income, agriculture, NOK</i>	821 200	361 200	219 100
Rentekrav (2,0 %), kr	<i>Calculated interest (2.0 %), NOK</i>	164 400	120 700	68 500
Familiens arbeidsfor- teneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	388 000	292 800	132 500
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	431 800	341 000	187 700
Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	461 100	390 200	218 100
Vederlag til familiens arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man- year</i>	481 800	325 600	152 300
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	222,90	171,30	93,16
Nettoinntekt, kr	<i>Total net income, NOK</i>	1 032 800	923 941	701 400
Gjeld per 31.12.16, kr	<i>Liabilities 31 Dec 2016, NOK</i>	6 195 300	6 590 700	3 368 900
Gjeldsprosent	<i>% liabilities of total assets</i>	50	62	45

Tabell 2.42 Andre driftsformer utan storfe

Other categories of farming, not involving cattle¹⁰

Driftsform	Korn og potet <i>Cereal crops and potatoes</i>	Korn og egg <i>Cereal crops and eggs</i>	Korn og fjørfeslakt <i>Cereal crops and poultry</i>	Frukt <i>Fruit</i>
Tal bruk	12	8	21	23
Areal per bruk, daa	606	479	253	65
Av dette korn	445	457	217	4
Av dette grovfôr	23	7	18	4
Av dette poteter	128	1	4	
Av dette frukt				56
Avling, alt areal, FEm/daa	513	373	405	225
Omsett mengd av kjøt, kg			142 569	75
Omsett mengd av egg		130 367		
Arbeidstimar i alt	2 277	2 595	1 895	3 693
Utført av familien	1 500	1 777	1 332	1 571
Produksjonsinntekter, kr				
Planteprodukt	1 439 600	467 500	322 000	730 200
Husdyrprodukt		2 259 500	3 033 500	10 100
Anna	297 400	395 100	247 000	353 000
Sum	1 737 000	3 122 100	3 602 500	1 093 300
Kostnader, kr				
Variable	421 500	1 715 700	2 348 600	111 200
Faste	939 200	1 039 900	859 700	518 500
Sum	1 360 700	2 755 600	3 208 300	629 700
Driftsoverskot, kr	376 300	366 500	394 200	463 600
Rentekrav (2,0 %), kr	98 900	127 500	102 200	27 100
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	311 600	228 200	391 200	390 700
Vederlag til arbeid og egen- kapital, kr per årsverk	354 400	274 600	390 700	335 600
Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	391 000	312 800	453 300	365 600
Vederlag til familiens arbeid og egenkapital, kr per årsverk	376 800	249 400	406 400	399 800
Lønseвне, kr per time	166,61	140,27	205,79	179,10
Nettoinntekt, kr	1 172 600	1 036 500	1 067 600	1 025 000
Gjeld per 31.12.16, kr	2 742 100	6 881 900	5 695 200	1 990 600
Gjeldsprosent	28	46	59	37

¹⁰ English text in table 2.41

2.3.10 Rangering av driftsformene etter lønsemd

Tabell 2.43 omfattar ni av dei best representerte driftsformene i driftsgranskingane for 2016 og inneheld oversikt over vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, rangert etter storleiken på vederlaget. «Korndyrking og svinehald» har best resultat for 2016, og «sauehald» er den driftsforma som har gitt svakast lønsemd. Slik var det året før også. I det heile er rekkjefølgja i tabellen lite endra frå 2015 til 2016. Litt forenkla kan vi samanfatte endringane ved å seie at «fruktdyrking» har vunne nokre plassar medan «korndyrking» har gjort det motsette.

I 2016 var spennet mellom desse ni driftsformene, med omsyn til vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, slik at det minste vederlaget utgjorde 36 prosent av det største. For 2015 finn vi ein tilsvarende del på 45 prosent. Altså har spennet i lønsemd vorte større frå det eine året til det andre.

Dei skattejusterte vederlaga til arbeid og eigenkapital per årsverk er også tekne med i tabell 2.43. I kapittel 4.6 er effekten av jordbruksfrådrag innan ulike driftsformer drøfta nærare.

Tabell 2.43 Rangering av driftsformene etter lønsemd. Kroner per årsverk

Comparison of results from different categories of farming. NOK per man-year

		Vederlag til arbeid og eigenkapital	Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital
		<i>Return on labour and own capital</i>	<i>Tax-adjusted return on labour and own capital</i>
Korndyrking og svinehald	<i>Combined cereal production and pig farming</i>	511 300	550 700
Kumjølksproduksjon og svinehald	<i>Combined dairy and pig farming</i>	435 400	465 400
Geitehald	<i>Production of goat's milk</i>	409 700	448 700
Produksjon av kumjolk og storfeslakt	<i>Combined dairy and beef farming</i>	345 900	377 900
Fruktdyrking	<i>Fruit farming</i>	335 600	365 600
Kumjølksproduksjon og sauehald	<i>Combined dairy and sheep farming</i>	331 500	361 700
Korndyrking	<i>Cereal production</i>	259 000	337 600
Produksjon av storfekjøtt	<i>Beef farming</i>	249 400	289 500
Sauehald	<i>Sheep farming</i>	181 900	218 600

3 Skogbruk. Resultat frå 2016 og utviklingstrekk gjennom 10 år

3.1 Grunnlagsmaterialet for granskinga

I driftsgranskingane i gardsskogbruket for 2016 var det med 141 bruk. Granskingane i skogbruket omfattar eit underutval av bruka som inngår i granskingane i jordbruket.

Hovudtabell 19 viser data for produksjonsgrunnlaget på skogeigedomane og aldersfordelinga til dei som driv skogen. Det er liten variasjon frå år til år. Hovudårsaka til dette er at vi har lita utskifting av deltakarbruk. At deltakarmassen er stabil, gjer det enklare å følgje utviklinga over tid.

Balansekvantum er valt som inndelingskriterium for storleiken på skogane i granskingane. Der er store skilnader i den gjennomsnittlege boniteten (produksjons-evna) i dei ulike skogane, og dette fører til at arealstorleiken på bruka i ei gruppe kan ha stor variasjon.

Alle deltakarane som var med i skogbruksgranskingane i 2016, budde på eigedomane. Deltakarane dreiv jordbruk, som også var hovudinntektskjelda til familiane på bruka.

3.2 Framdrift

3.2.1 Avverking og transport

Hovudtabell 20 viser avverkingsnivå, samansetjing av sortiment, og tilhøve som gjeld transport og framdrift.

Driftsveglengda her gjeld avverkinga kvart år og måler avstanden frå hogststad fram til leveringsstad ved bilveg. Avstanden er kubikkmassevegen.

Terrengforholda er klassifiserte i tre grupper:

- *Lette. Det er mogeleg å køyre i terrenget med jordbrukstraktor, med eller utan belte. Vegkostnadene er låge. Korte vinsjeavstandar, oftast mindre enn 15–20 meter.*
- *Middels. Transport med jordbrukstraktor må skje for det meste etter opparbeidde vegar. Middels vegkostnader. Vinsjeavstand er oftast mindre enn 40 meter.*
- *Vanskelege. Bratt, blokkrik eller delvis lite beredyktig mark som krev kostbare vegar. Delvis store vinsjeavstandar.*

For kvart bruk vert gjennomsnittleg terrengtype i kvar tømmerdrift i året registrert.

I hovudtabellen er det vist fordeling av transportert kvantum mellom jordbruks- og skogstraktor. Andre transportmiddel vert nytta berre i liten grad, og da helst i kombinasjon med bruk av jordbruks- eller skogstraktor. For det meste er det entreprenørar som bruker skogstraktor.

3.2.2 Arbeidskraft

Hovudtabell 21 viser korleis arbeidsinnsatsen til familien fordeler seg mellom jord- og skogbruk for alle bruk som er med i skogbruksgranskingane. Det meste av arbeidet i skogen vert i dag utført av entreprenørar. For hogst og framdrift dreier det seg om frå 80 til 90 prosent av avverka tømmerkvantum. Tal arbeidstimar for entreprenørane er ikkje registrert.

3.3 Økonomisk oversikt

3.3.1 Om dei valde presentasjonsmåtene

Hovudtabellane 22–24 inneheld mange av dei same økonomiske omgrepa. Desse gjeld inntekts- og kostnadstypar samt ulike økonomiske resultat. Derfor er desse tre hovudtabellane kommenterte under eitt. Den største skilnaden mellom dei er at hovudtabell 23 er gruppert etter avverka og selt virke, medan hovudtabellane 22 og 24 er grupperte etter storleiken på balansekvantumet. Gruppering etter avverka og selt virke er formålstenleg når ein vil sjå på korleis det økonomiske resultatet er avhengig av produsert mengd. Dei andre hovudtabellane (og figurane) viser først og fremst samanhengen mellom ressursar og driftsresultat. Sjå elles i kapittel 1.7.3 om resultatmål og resultatrekning.

Ein bør vere noko kritisk til å bruke driftsoverskot i skogbruket direkte som mål for lønsemd, særleg på enkeltbruk. Utrekninga av driftsoverskotet tek ikkje omsyn til endringar i den ståande trekapitalen, og ei sterk under- eller overavverking vil kunne gi eit feil bilete av lønsemda.

3.3.2 Produksjonsinntekter

Som oftast vert salsvirket levert ved bilveg, men i somme tilfelle på industri- eller sagbrukstomt. Tømmeret vert betalt etter bruttopris, med dei tilleggga eller frådraga som sortiment, leveringsstad og leveringstidspunkt tilseier. Posten «bruttoinntekt sal» omfattar brutto salsverdi av dette virket (inklusive endringar av lager). Det er ikkje gjort fråtrekk for avvergingsavgift, måleavgift eller avsetnad til skogfond.

Rotsal er ikkje vanleg på bruk i granskingane, men skjer av og til. Avtalane kan vere ulike. I nokre tilfelle skjer avverkinga i regi av skogeigaren, og eigaren får da i tillegg til

rotprisen betaling for utført arbeid ved avverking. I granskingane vert ei slik oppgjersform vurdert som ordinært sal etter bruttopris. Rotprisen og betalinga for utført arbeid er slegne saman til ein bruttopris. For rotsal der kjøparen har stått for avverkinga, er det frå og med 1990 gjennomført omrekning til bruttosal. Salet går inn i linja «bruttoinntekt sal». Driftsutgifter i samband med rotsal er tekne inn i linja «leigd arbeid og utstyr». Rotsal er rekna om til bruttopris etter følgjande formel: «verdi rotsal»/0,55. Driftsutgiftene er utrekna som $(\text{«verdi rotsal»}/0,55) \times 0,45$.

Posten «eige forbruk, bruttoverdi» omfattar stipulert salsverdi av det virket som vert nytta på bruket, til dømes bygningstømmer og ved til brensel.

Posten «driftstilskot» omfattar tilskot som har gått direkte til drifta, for eksempel tilskot til tynning.

Posten «andre inntekter» er ein samlepost som mellom anna inneheld etterbetalingar for tidlegare levert virke, køyreinntekter (maskindel) eller anna justering av tømmeroppgjæret. Utmarksinntekter (som jakt-, fiske- og bygslingsinntekter) er trekte ut av skogbruksinntekta og vert behandla som inntekt frå tilleggsnæring. Salsproduksjon av pyntegrønt, og foredling av skogsvirke til ved for salg, vert også behandla som tilleggsnæringar.

3.3.3 Kostnader

Avgrensinga mellom variable og faste kostnader er i hovudtabell 23 forenkla noko i høve til den generelle definisjonen, ved at alle kostnader utanom avskrivingar vert behandla som variable. Det er gjort slik fordi omfanget av aktiviteten i gardsskogane varierer mykje frå år til år. I hovudtabell 22 er kostnadene meir oppsplitta. Dette lettar samanlikninga med annan skogstatistikk. Legg merke til at inndelingskriteriet i hovudtabell 23 er avverkingsgruppe. Alle arbeids- og maskinkostnader, unnateke avskrivingar, er vurderte som variable kostnader. Dette gjeld også vegvedlikehald, anlegg av provisoriske vegar, samt avverkings- og måleavgifter. Alle administrasjonskostnadene er vurderte som variable kostnader, sjølv om nokre av desse eigentleg er faste kostnader. Avskrivingane er faste kostnader. Derfor kjem dei ikkje til frådrag ved utrekninga av rånetto. I hovudtabell 23 er eigen arbeidsinnsats ført som kostnad for å få eit fullstendig bilete av ressursbruken.

Ein del av kostnadene på bruka er felles for jord- og skogbruk. Dette gjeld først og fremst trekkrafta, men også i nokre tilfelle den faste leigde hjelpa. I slike tilfelle er kostnadene fordelte mellom jord- og skogbruk etter tal arbeidstimar i dei to driftsgreinene. Trekkrafta er vanlegvis balanseført på jordbruket. Da vert skogbruket belasta med leigeutgift når trekkrafta vert brukt i skogen. Jordbruket vert på si side godskrive leigeinntekta.

Posten «vedlikehald utstyr, drivstoff» inneheld også lagerendringar for drivstoff. Posten «vedlikehald/anlegg enkle vegar» består av netttotal. Eventuelle tilskot er allereie trekte frå. Posten «salsutgifter, diverse trekk» inneheld i hovudsak måle- og

avvergingsavgifter. Avskrivningar er delte på linjer, idet avskrivningar på vegar er skilde ut frå dei andre avskrivningane (hovudtabell 22).

Teknisk utstyr vert avskrive lineært over forventta brukstid. Generell avskrivningstid er 15 år. Større, varige vegar vert balanseførte utan avskrivning. Provisoriske vegar som er meinte å verte brukte i berre nokre få år, vert anten førte direkte til utgift i anleggsåret eller kostnadsfordelte over fem til ti år. Kulturkostnadene omfattar godtgjersle til leigd arbeid og utstyr samt kjøp av planter og gjødsel med meir. Det er gjort fråtrekk for tilskot til skogkulturtiltaka, slik at kulturkostnadene vert utrekna «netto». Kostnadene til skogkultur er som regel tilplanting etter hogst, eller det kan vere skogreising, avstandsregulering, rydding eller andre kulturtiltak. Skogkultur er ein kostnad (vedlikehald) som vert utgiftsført direkte i året. Vi tek altså ikkje omsyn til om skogkulturen fører til høgare verdi av skogen. Dette er i samsvar med det som er nemnd tidlegare, om at skogkapitalen ikkje vert justert for over- eller underavverking.

Graden av eigen arbeidsinnsats i skogen vil sterkt påverke dei direkte utgiftene den enkelte eigaren har i skogsdrifta. For at ein lettare skal kunne samanlikne nivået på kostnader i dei ulike skogane, er det ønskjeleg å kostnadsføre arbeidet til eigaren og familien når det gjeld drift og vedlikehald (sjå hovudtabell 23). Vederlaget for arbeidsinnsatsen til familien i skogen blir fastsett slik som forklart i kapittel 1.7.3.

3.3.4 Resultat

I skogbruksgranskningane vert det brukt ulike resultatmål, alt etter kva «nivå» ein vil vurdere. Ein har såleis resultat før avskrivningar, resultat før skogkultur, driftsoverskot og driftsresultat. I driftsresultatet er verdien av eigen innsats trekt frå.

I utrekningane av både driftsoverskot og driftsresultat er kostnadene til skogkultur trekte frå direkte (inga balanseføring). Hovudtabellane 22 og 23 viser korleis dei ulike resultatmåla kjem fram. Eit uttrykk som er mykje brukt i skogbruket, er «rånetto». Ein definisjon er gitt i kapittel 1.9.

I gruppa med «ikkje noko salsvirke» er rånettoen som regel negativ. Da er verdien av vederlag for eigen arbeidsinnsats og eige utstyr større enn verdien av det virket som vert drive fram. Når ein får negativt driftsoverskot på dei minste eigedomane, skuldast det gjerne at avverkinga har vore lita, samtidig som ein framleis har hatt faste kostnader til avskrivningar og skogkultur.

Skogfond er ein type fond som er spesiell for skogbruket. Korleis skogfondet inngår i rekneskapsoppgjeret, går fram av kapittel 1.7.3.

Hovudtabell 24 presenterer driftsoverskot i jord- og skogbruk, for grupper som er inndelte etter regionar og etter storleiken på balansekvantumet i skogbruket. Vidare viser tabellen dei same resultata når deltakarane er grupperte etter jordbruksareal og balansekvantum.

3.3.5 Investering og finansiering

Sjølvs om skogkulturtiltaka er førte som utgifter i året i dei andre hovudtabellane, er dei i hovudtabell 25 vurderte som investeringar. Investeringsbeløpa er brutto. Det vil seie at dei også omfattar kalkulert arbeidsvederlag til brukarfamilien, samt den delen av investeringane som er finansiert med offentlege tilskot.

Investeringstiltaka er delte i tre hovudgrupper:

- *Skogkultur. Grøfting, gjødsling, anlegg av bestand, bestandspleie fram til tynningsalder.*
- *Vegar. Varige vegar og enklare vegar som vert balanseførte og avskrivne.*
- *Anna. Følgjande verdier er balanseførte på skogbruket: Skog og grunn, driftsbygningar i skogbruket, yrkesbilar, traktorar, maskinar, reiskapar og skogbruksplanar.*

I hovudtabell 25 er ordet «investeringsfrekvens» brukt. Med det meiner ein kor mange prosent av skogeigedomane det har vore investert i gjennom året.

Tilskot og skogfond vert ofte utbetalte i ettertid (periodisering). Under «finansieringskjelde» kan ein derfor finne «overfinansiering» av investeringane i året. Dette vil kome fram som eit negativt tal under «anna finansiering». «Anna finansiering» er rekna ut som ein rest og er finansiering som stort sett er dekt av den årlege drifta.

3.3.6 Balanse

Hovudtabell 25 inneheld også ei oversikt over omløpsmiddel og anleggsmiddel i skogbruket. Omløpsmidla i skogbruket er lager av trevirke (avverka), diesel, olje og andre innkjøpte varer. Den største delen av anleggsmidla er skog og grunn. Større maskinar, som til dømes traktor, er oftast førte på jordbruket i balansen.

3.4 Hovudtrekk ved driftsgranskingane i skogbruket i 2016

For dei 141 bruka som er med i driftsgranskingane i skogbruket, gjekk avverkinga i 2016 litt opp samanlikna med året før. Tømmerprisen gjekk litt ned.

Skogarealet på deltakarbruka i 2016 var noko mindre samanlikna med 2015, og var i gjennomsnitt i overkant av 1 500 daa. På desse eigedomane vart det i 2016 avverka 109 prosent av balansekvantumet (sjå kapittel 1.9), mot 104 prosent i 2015. Rekna per bruk vart det avverka 394 m³ i gjennomsnitt. Det var om lag 14 m³ meir enn året før. I alt vart 90 prosent av tømmeret drive fram av entreprenørar i 2016. Her inngår også bygningstømmer og anna virke til eigen bruk.

I 2016 gjekk produksjonsinntekta ned med kr 3 000, til kr 132 000. Samtidig auka kostnadane med kr 7 000, og dei utgjorde kr 87 000. Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per skogeigedom gjekk dermed ned med kr 10 000, til kr 45 000 i 2016. Driftsoverskotet i skogbruket utgjorde 11 prosent av samla driftsoverskot frå jord- og skogbruk i 2016. Året før var tilsvarande del 12 prosent.

Dersom vi set inn tariffløn for arbeidsinnsatsen til brukarfamilien, og trekkjer verdien av dette arbeidet frå driftsoverskotet, vert gjennomsnittleg overskot i 2016 kr 32 000. Det er kr 10 000 mindre enn i 2015.

Prisen på selt virke på deltakarbruka var kr 328 per m³ i 2016, mot kr 346 i 2015. Nedgang i prisane på både massevirke og skurtømmer gjorde at gjennomsnittsprisen fall samanlikna med fjoråret. At prisen på speisaltømmer auka med nær 20 prosent, hadde liten effekt på gjennomsnittleg tømmerpris. Volumet av spesialtømmer er lite samanlikna med skurtømmer og massevirke. Landbruksdirektoratet har rekna ut pris på selt virke i 2016 til kr 323.

Utrekna per m³ var all produksjonsinntekt til deltakarane i 2016 kr 335 medan kostnadene kom opp i kr 221. Dette gav eit driftsoverskot på kr 114 per m³. Tilsvarande tal for 2015 var kr 353, kr 210 og kr 143 per m³.

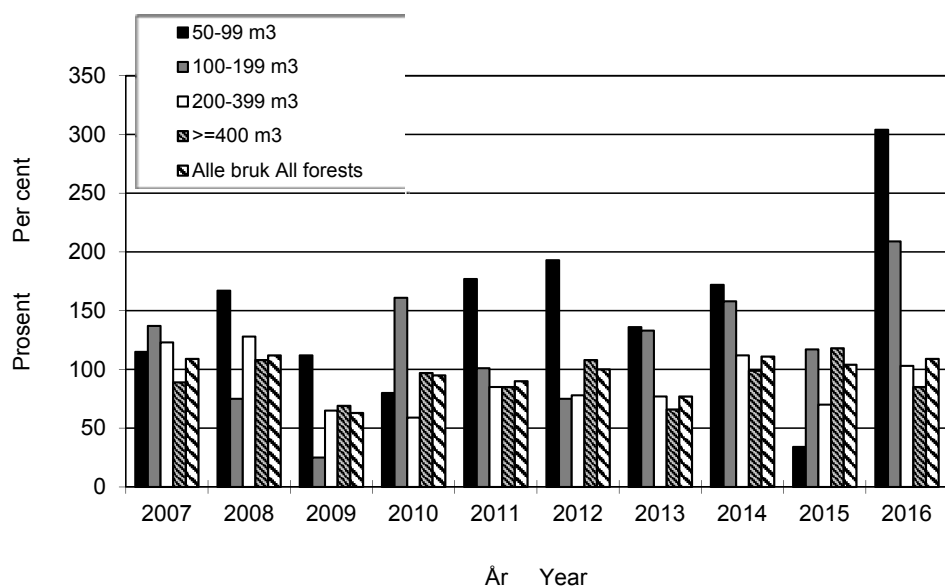
Familien la ned i gjennomsnitt 64 arbeidstimar i skogbruket i 2016. Det var det same som året før. Den årlege arbeidsinnsatsen i jordbruket for desse familiane ligg rundt 1 770 timar.

Investeringane i 2016 utgjorde 77 prosent av resultatet før skogkultur, mot 50 prosent året før. Av investeringane i 2016 vart meir enn 70 prosent dekte av skogfond. Det er nesten 15 prosentpoeng over gjennomsnittet for tiåret 2007–2016. I gjennomsnitt stod det i overkant av kr 61 000 inne på skogfondkontoen ved utgangen av 2016.

3.5 Tiårsoversikter

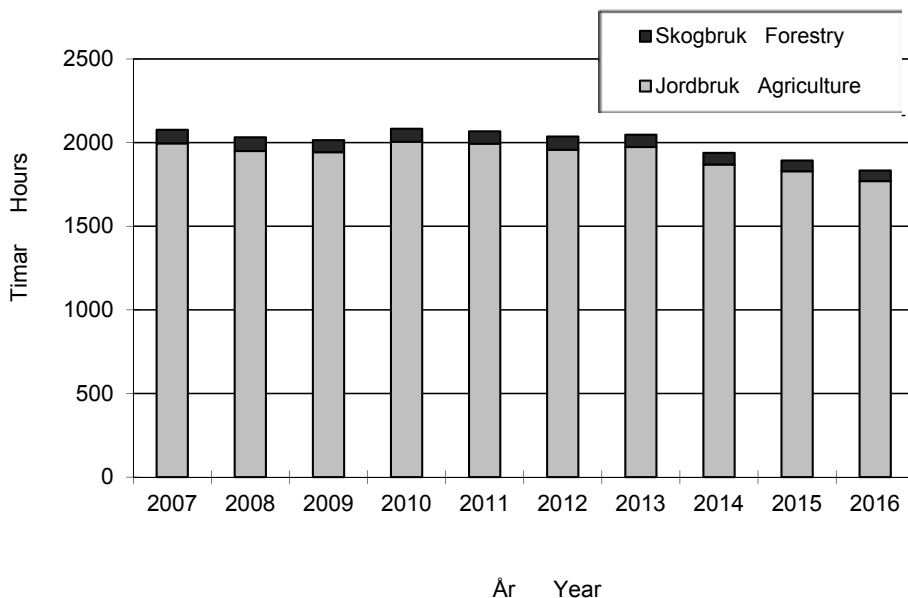
Dette kapitlet handlar om tiårsoversikter for avverkingsnivå, arbeidstimar i jord- og skogbruk, økonomisk resultat, investeringsnivå og finansieringsmåtar.

Figur 3.1 viser stor variasjon i avverkingsnivå frå år til år og mellom grupper. Størst variasjon finn vi i gruppene med lågast balansekvantum. Vi ser at dei minste skogeigedomane over tid jamt over har ein høgare avverkingsprosent enn dei store. At dette var annleis i 2015, er truleg eit tilfeldig utslag. I 2016 vart det avverka mykje på dei minste eigedomane, rundt tre gonger balansekvantummet. På dei største eigedomane vart 85 prosent av balansekvantummet avverka i 2016. I gjennomsnitt for alle skogar i undersøkinga har avverkingsprosenten variert frå 63 til 112 i tiåret.

Figur 3.1 Avverking i prosent av balansekvantumet 2007–2016
Roundwood cut as per cent of sustained yield 2007–2016

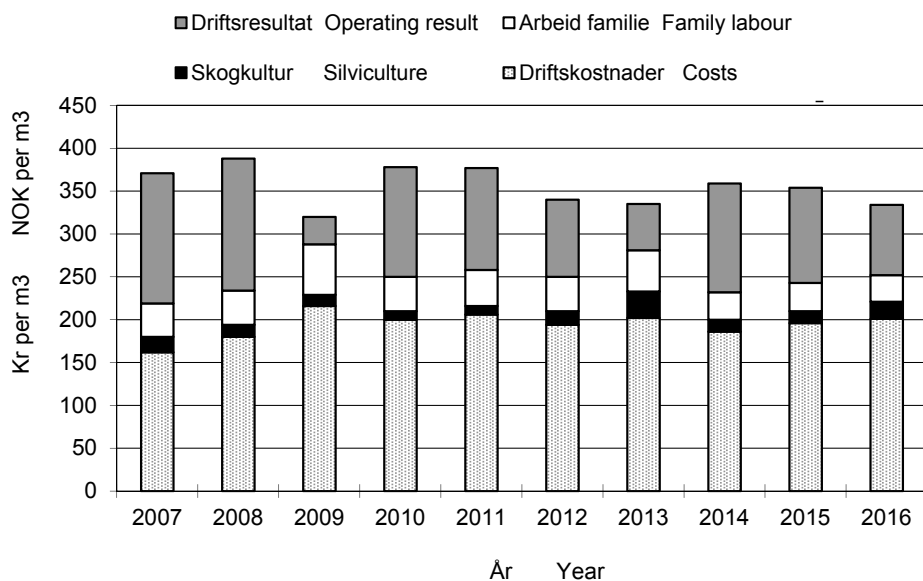
Figur 3.2 viser nivået for arbeidsinnsatsen til familien i jord- og skogbruk. Skogbruket sin del held seg innanfor intervallet 60–80 timar i tiåret, med minkande tendens mot slutten av perioden. Frå 2015 til 2016 har timetalet halde seg uendra. Generelt vert inntektene frå skogbruket vurderte som kapitalinntekter, og meir og meir av arbeidet i skogen vert sett bort til entreprenørar. Arbeidsinnsatsen til eigaren er i stor grad knytt til skogkultur, samt til uttak av tømmer til brensel, både til eigen bruk og for sal. I driftsgranskingane høyrer vidare behandling av tømmeret til ved, ikkje med til skogbruket. Den verksemda vert rekna inn under privat sektor eller tilleggsnæring.

Figur 3.2 Arbeidstimane til familien i jord- og skogbruk 2007–2016
Family labour (hours) in agriculture and forestry sector 2007–2016

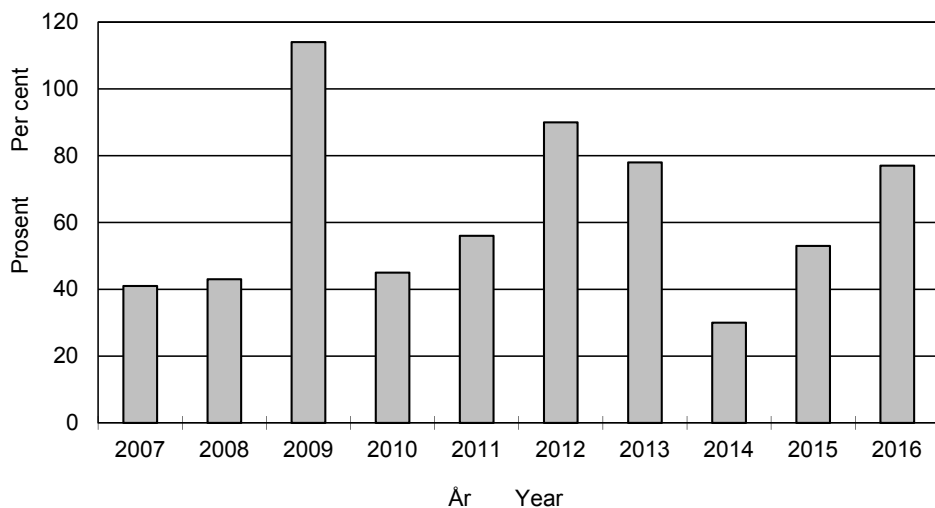
Figur 3.3 viser driftsresultatet per m³ og korleis dette er kome fram. Tala er ikkje justerte for prisstiging. Den totale høgda i søylediagramma representerer produksjonsinntektene per m³ i skogbruket. Summen av driftsresultatet og verdien av eige arbeid utgjer driftsoverskotet. Driftsresultatet frå 2009 er det lågaste for perioden.

Det er faktorane tømmerpris og tømmerkvantum som først og fremst påverkar inntektene i skogbruket. Sidan avverka tømmerkvantum og tømmerpris som regel følgjer kvarandre, vil ein ofte få store svingingar i inntektene. For driftsåret 2016 har det vore ein auke når det gjeld avverking per bruk, medan prisane er reduserte. Dette er i samsvar med tala frå Landbruksdirektoratet. I gardsskogbruket er det til ein viss grad mogeleg å kompensere for store utgifter til drift, eller for bortfall av inntekter. Dette kan ein til dømes gjere med større eigeninnsats og lågare aktivitet i skogkultur for ein kortare periode. Ved bruk av entreprenør vil fleire og større drifter i same område kunne gi lågare driftskostnader. Derfor kan det vere lønsamt å samarbeide med naboane når ein vil leige entreprenør i ein gardsskog.

Figur 3.3 Resultat for skogbruket 2007–2016, kroner per m³
Results in forestry sector 2007–2016, NOK per m³

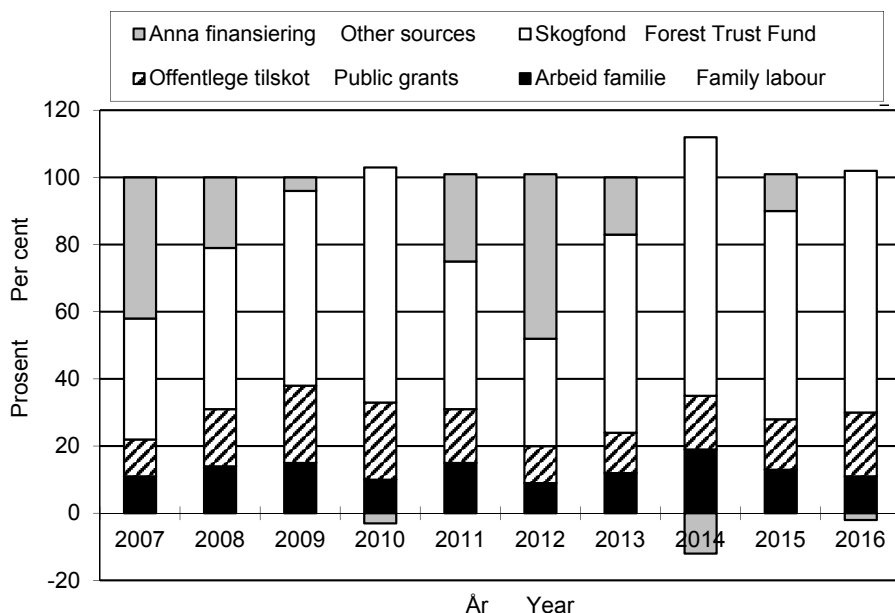
Figur 3.4 viser storleiken på investeringane som del av resultatet før skogkultur. Denne indikatoren svingar mykje gjennom tiåret. Gjennomsnitt for tiåret er 63 prosent. Dei låge inntektene frå skogsdrifta førte til ein indikator på heile 114 prosent i 2009. Investeringane viser ein positiv tendens dei tre siste åra, sjølv om inntektene og driftsoverskotet har vore minkande i same tidsrom.

Figur 3.4 Investeringane rekna i prosent av resultat før skogkultur 2007–2016

Reinvestments as per cent of net forest income (silviculture costs excluded) 2007–2016

Figur 3.5 viser korleis investeringane er finansierte. Skogfond er den største og viktigaste finansieringskjelda. I gjennomsnitt for tiåret er fordelinga slik: «Skogfond» 56 prosent, «anna finansiering» 15 prosent, «offentlege tilskot» 16 prosent og «eigeninnsats» 14 prosent. I 2016 utgjorde skogfond 72 prosent av finansieringa. Sjå i kapittel 1.3.5 korfor «anna finansiering» kan kome ut med negative tal.

Figur 3.5 Finansiering av investeringane 2007–2016, prosent

Financing of investments 2007–2016, per cent

4 Samla økonomisk resultat for brukarfamilien

4.1 Innleiing

Jordbruket i Noreg er i endring. Tradisjonelt har det norske jordbruket vore eit typisk familiejordbruk. Vi ser no fleire variantar med omsyn til organisering av jordbruksverksemdene. Likevel er familiebruket framleis dominerande, og driftsgranskingane set som før søkjelys på *brukarfamilien*.

Brukarfamilien hentar inntektene frå fleire ulike kjelder i tillegg til jord- og skogbruk. Datamaterialet i driftsgranskingane gir grunnlag for å seie noko også om dei delane av økonomien til brukarfamilien som vedkjem andre forhold enn landbruksdrift.

4.2 Tilleggsnæringar

4.2.1 Definisjonar og avgrensing

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk inneheld data frå all næringsaktivitet på deltakarbruka.

Tilleggsnæring vert definert som næringsverksemd utanom tradisjonelt jord- og skogbruk, med basis i ressursane på bruket. Leigekøyring med traktor og andre maskinar, foredling av eigenproduserte råvarer og utleige av hus som høyrer til på garden, er eksempel på aktuelle tilleggsnæringar. Når deltakarane driv næringsverksemd der dei ikkje nyttar ressursane på bruket, vert den aktiviteten registrert som «anna næring». Køyring med tømmerbil eller gravemaskin, legepraksis og konsulentverksemd er eksempel på «anna næring».

Dei seinare åra har det vore stor interesse for økonomiske data frå tilleggsnæringar, men til no har det vore få datakjelder. Etter kvart som tal årsverk i tradisjonelt jordbruk har gått ned, er det satsa ein god del offentlege middel på å utvikle alternativ næringsverksemd med basis i ressursar på gardsbruk.

Bruka som er med i driftsgranskingane, er valde ut på grunn av den jordbruksproduksjonen ein finn på bruket. Om dei har tilleggsnæring, eller kva tilleggsnæring som vert driven, vert ikkje teke omsyn til når ein tek inn nye bruk i granskinga. Resultata for tilleggsnæringane kan derfor variere noko meir enn det ein ser for resultata for jordbruket.

Frå rekneskapsåret 1997 er aktivitet i tilleggsnæringar registrert i driftsgranskingane, og frå rekneskapsåret 2005 vart registreringa av ulike tilleggsnæringar og anna næringsverksemd utvida og gjort meir detaljert. Vi vil i dette kapitlet presentere dei viktigaste funna frå registreringane dei siste åra.

4.2.2 Klassifisering av bruk med tilleggsnæring

I driftsgranskingane vert tilleggsnæring delt inn i desse hovudkategoriene:

- Utleige av areal og bygningar
- Maskinkøyring
- Vareproduksjon/foredling
- Utmarksnæring
- Landbruksrelatert reiseliv (turisme)
- Anna tenesteyting
- Annan biologisk produksjon

På mange bruk vert det drive med fleire typar tilleggsnæring, så tal registrerte driftsformer er langt høgare enn tal bruk. For å fange opp bruk som driv med tilleggsnæring av eit visst omfang, er det i nokre av tabellane og figurane presentert resultat frå bruk som har omsetning på meir enn kr 20 000 i tilleggsnæringar.

4.2.3 Omfang, omsetning og driftsoverskot i tilleggsnæring

Tabell 4.1 viser at av dei 920 bruka som var med i driftsgranskingane for 2016, hadde 81 prosent (747 bruk) omsetning i tilleggsnæring. Det er like stor del av bruka som i 2015. Omsetning er definert som salsinntekter av varer og tenester. Tabellen viser også at 62 prosent av bruka hadde omsetning på meir enn kr 20 000 i tilleggsnæring.

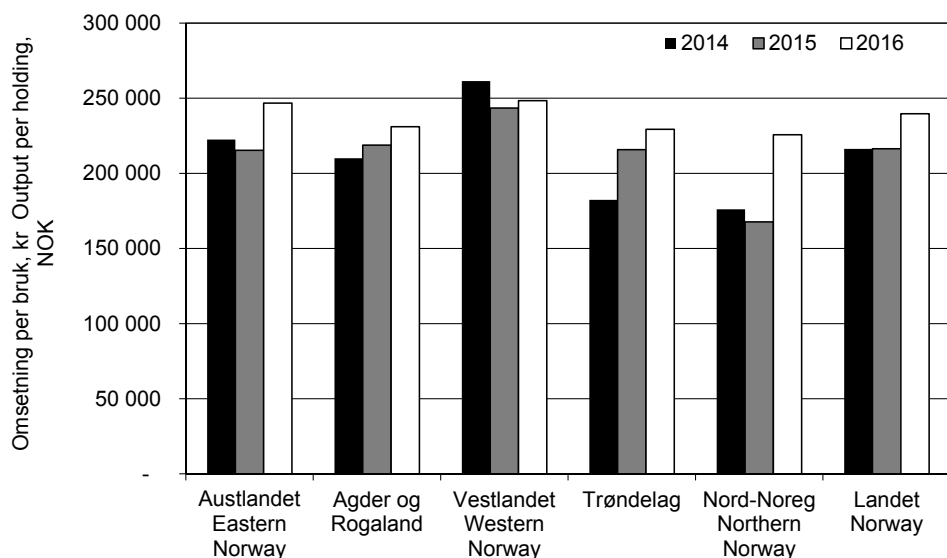
Tabell 4.1 Prosent bruk med omsetning i tilleggsnæring i 2016

Percentage, survey holdings with output from other gainful activities, 2016

	Austlandet Eastern Norway	Agder og Rogaland	Vestlandet Western Norway	Trøndelag	Nord- Noreg Northern Norway	Landet All regions
Tal bruk i driftsgranskingane <i>Number of survey holdings</i>	324	157	179	149	111	920
Prosent av bruka med omsetning i tilleggsnæring <i>Percentage, holdings with output from other gainful activities</i>	88	74	80	87	68	81
Prosent av bruka med omsetning på over kr 20 000 i tilleggsnæring <i>Percentage, holdings with output larger than NOK 20,000 from other gainful activities</i>	69	58	61	62	50	62

Prosentdelen bruk med tilleggsnæring av vesentleg omfang var størst på Austlandet og minst i Nord-Noreg i 2016.

Figur 4.1 viser omsetning i tilleggsnæringar i åra 2014–2016, fordelt på regionar. Figuren byggjer på resultat frå bruka som har omsetning over kr 20 000 i tilleggsnæring, 573 bruk i 2016. I 2016 var omsetninga i gjennomsnitt kr 239 700 per bruk, ein auke på 11 prosent frå 2015. Gjennomsnittleg omsetning auka i alle dei fem regionane. Auken i omsenting var størst i Nord-Noreg, med 35 prosent frå 2015 til 2016. Også Austlandet hadde stor auke i gjennomsnittleg omsenting, med 15 prosent.

Figur 4.1 Omsetning i tilleggsnæring, kroner per bruk. Bruk med omsetning over kr 20 000 i tilleggsnæring. Regionar, 2014–2016

Output from other gainful activities, NOK per holding.

Holdings with output of more than NOK 20,000. Regions, 2014–2016

Resten av kapitlet tek for seg ulike resultat kor *alle* bruk med tilleggsnæring er med i grunnlaget, uavhengig av omfang. I gjennomsnitt for desse bruka var driftsoverskotet frå tilleggsnæring kr 78 900 per bruk i 2016. Det er ein auke på kr 11 100 frå 2015. Figur 4.2 viser driftsoverskot frå ulike driftsformer innan tilleggsnæring i perioden 2014–2016 (772 bruk i 2016). Nokre bruk får utrekna driftsoverskot sjølv om dei ikkje har omsetning. Til dømes gjeld dette bruk i oppstartsfasen, som berre har utgifter.

I driftsforma «utleige» vart driftsoverskotet kr 49 500 i gjennomsnitt per bruk i 2016. Det var 431 bruk som hadde denne driftsforma.

Enkeltbruk kan ha fleire ulike typar maskinkøyning, til dømes både rundballepressing for jordbruket og snøbrøyting for andre. I 2016 var det 474 bruk som dreiv «maskinkøyning», slik denne driftsforma er definert. Driftsoverskotet i driftsforma var i snitt kr 42 400 per bruk i 2016.

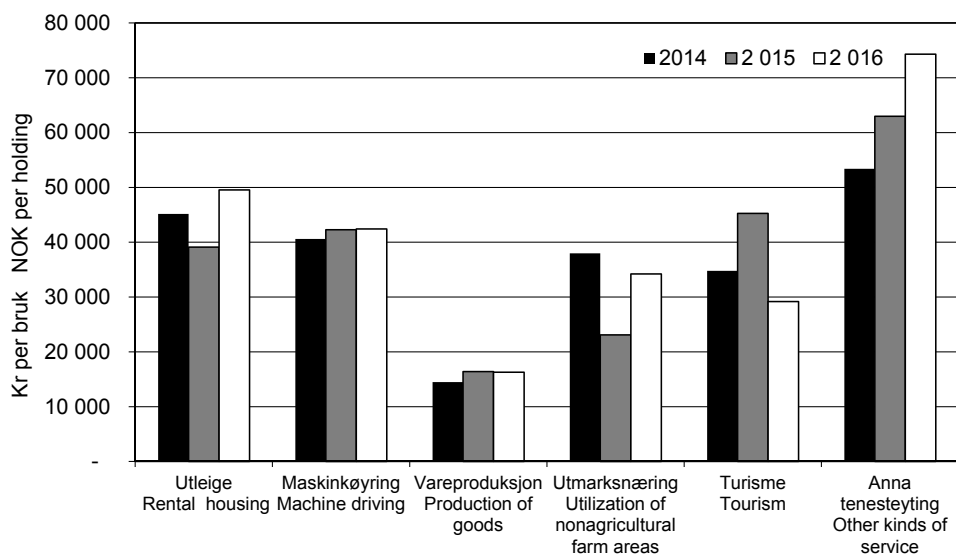
Driftsforma «vareproduksjon» hadde i snitt eit driftsoverskot på kr 16 300 per bruk i 2015. Det var 189 bruk som dreiv med «vareproduksjon». Driftsforma omfattar mellom anna omsetning av ved og vidareforedling av kjøt, mjølk og frukt.

For driftsforma «turisme» har driftsoverskotet variert mykje mellom år. Dette er ei lita gruppe, berre 17 bruk i 2016. I ei så lita gruppe vil utskifting av bruk, eller resultat

på enkeltbruk, kunne gi store utslag på gjennomsnittstala. Driftsoverskotet per bruk for 2016 var kr 29 200.

Driftsforma «anna tenesteyting» omfattar brukarar som blant anna driv med «inn på tunet», saueklipping og klauvskjering. «Anna tenesteyting» er den driftsforma blant tilleggsnæringane som har det høgaste driftsoverskotet, med kr 74 300 i driftsoverskot per bruk i 2016. Det var 69 bruk som hadde denne driftsforma.

«Annan biologisk produksjon» (som til dømes hunde- eller hesteoppdrett) har hatt varierende resultat. Dei siste åra har det vore så få bruk i gruppa at det ikkje vert presentert resultat for denne driftsforma.

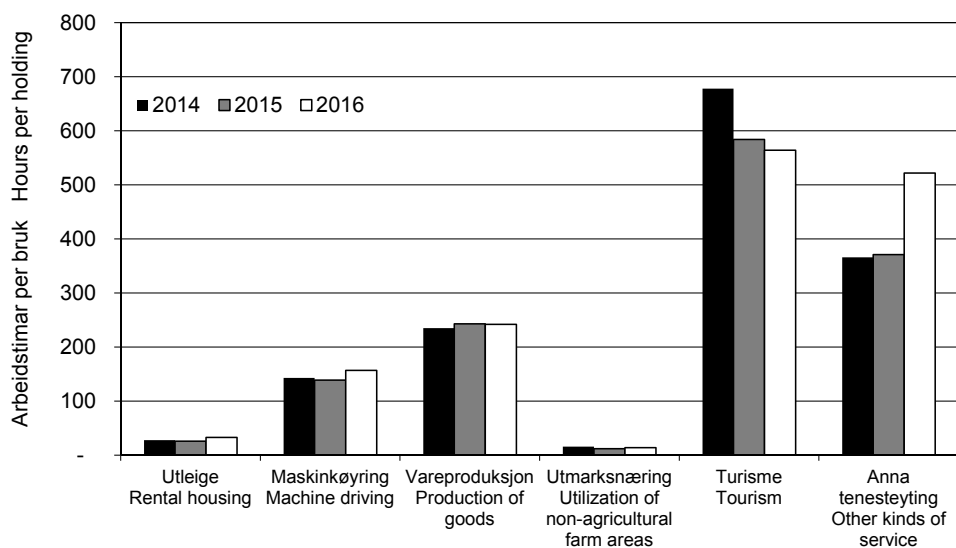

Figur 4.2 Driftsoverskot frå ulike former for tilleggsnæring, kroner per bruk.
Alle bruk med tilleggsnæring, 2014–2016

Net income from different kinds of other gainful activities, NOK per holding. All holdings with other gainful activities, 2014–2016

4.2.4 Arbeidsinnsats i tilleggsnæringar

Figur 4.3 viser arbeidsinnsatsen i dei ulike formene for tilleggsnæring. I gjennomsnitt er det brukt 228 timar innan tilleggsnæring i 2016 på dei bruka kor det er registrert timar på tilleggsnæring. For bruka med «turisme» har arbeidsinnsatsen gått ned i både i 2015 og 2016 etter ein auke i 2014. I gjennomsnitt vart det arbeidd 564 timar i tilleggsnæring på desse bruka i 2016. «Anna tenesteyting» kjem deretter med 522 timar i gjennomsnitt. Denne driftsforma fekk ein stor auke i gjennomsnittleg arbeidsinnsats frå 2015 til 2016. På bruk med «maskinkøyring» låg timeforbruket på 157 timar per bruk i 2016. For denne driftsforma har arbeidsinnsatsen vore relativt stabil over fleire år. På bruka med «vareproduksjon» har arbeidsinnsatsen auka litt for kvart år i fleire år, men i 2016 vart arbeidsinnsatsen uendra frå året før. I gjennomsnitt vart det registrert 242 timar per bruk for denne driftsforma. Mange bruk har ulike former for utleige og utmarksnæring, men det er oftast få timar knytte til desse driftsformene.

Figur 4.3 Arbeidstimar brukte i ulike former for tilleggsnæring. Alle bruk som har registrert timar i tilleggsnæring, 2014–2016

Hours of work executed in other gainful activities. All holdings where hours of work in such activities are recorded, 2014–2016

4.2.5 Kva betyr tilleggsnæringane for total inntening på bruket?

Overskotet frå tilleggsnæring utgjorde i gjennomsnitt 6 prosent av samla inntening på alle (920) driftsgranskingsbruk i 2016. Bidraget varierer naturleg nok med ulike regionar og ulike tilleggsnæringar. Tabell 4.2 viser at tilleggsnæringane i 2016 spelte størst rolle i flatbygdene på Austlandet, i «andre bygder» i Agder og Rogaland og i flatbygdene i Trøndelag med 8 prosent av samla inntening.

For enkelte av regionane har bidraget frå tilleggsnæring variert ein del mellom år. Dette skuldast i stor grad utskifting av bruk i driftsgranskingane.

Tabell 4.2 Bidrag frå tilleggsnæring. Driftsoverskot i prosent av total inntening på bruket

Significance of other gainful activities. Net income as percentage of total family income

	2005	2007	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Austlandet									
<i>Eastern Norway</i>									
Flatbygder	9	9	6	8	6	7	10	6	8
<i>Lowlands</i>									
Andre bygder	6	6	6	5	5	5	5	4	4
<i>Other parts</i>									
Agder og Rogaland									
Jæren	1	2	2	5	5	6	6	4	4
<i>Jæren</i>									
Andre bygder	7	7	16	11	11	14	9	9	8
<i>Other parts</i>									
Vestlandet	5	4	6	7	5	5	5	6	5
<i>Western Norway</i>									
Trøndelag									
Flatbygder	5	6	6	6	6	7	7	8	8
<i>Lowlands</i>									
Andre bygder	4	4	8	6	4	5	4	5	5
<i>Other parts</i>									
Nord-Noreg	3	5	4	4	4	5	5	4	6
<i>Northern Norway</i>									
Landet	6	6	7	7	6	7	7	6	6
<i>All regions</i>									

Den delen av innteninga til brukarfamilien som kjem frå tilleggsnæring, har vore nokså stabil det siste tiåret og utgjør berre mellom 6 og 7 prosent. Ei av årsakene til at tilleggsnæringane ikkje betyr meir, kan vere at det utvalet av bruk som er med i driftsgranskingane, har relativt stor jordbruksaktivitet. På desse bruka kan det vere lita tid til, og mindre trong for, å byggje opp andre næringar. God tilgang på løna arbeid kan vere ei anna forklaring. Den store auken i bidraget frå tilleggsnæringar i Agder og Rogaland mellom 2007 og 2010 skuldast at det kom inn bruk med pelsdyr. Pelsdyrhald vert rekna som tilleggsnæring i tabell 4.2. I dei andre tabellane og figurane i avsnittet om tilleggsnæring, er pelsdyr ikkje med.

4.2.6 Lønsemd i tilleggsnæringar

Tabell 4.3 viser driftsoverskot per time innan «maskinkøyning», «vareproduksjon», «turisme» og «anna tenesteyting» samanlikna med driftsoverskot per time i jordbruket. I 2016 kom jordbruket (gjennomsnitt for alle bruk i driftsgranskingane) ut med eit driftsoverskot på kr 155 per time. Av tilleggsnæringane som er med i oversikta, har «maskinkøyning» hatt den høgaste timesatsen alle åra som er med i tabellen. Også «anna tenesteyting» har hatt høgare driftsoverskot per time enn jordbruket alle tidlegare år, medan denne driftsforma kjem ut om lag likt med jordbruket i 2016. For «turisme» og «vareproduksjon» er det stor variasjon mellom åra. Noko av årsaka til det er utskifting av bruk. Begge desse tilleggsnæringane har hatt lågare driftsoverskot per time enn jordbruket alle åra som er viste i tabellen.

Tabell 4.3 Driftsoverskot, kroner per time. Ulike former for tilleggsnæring samanlikna med jordbruket

Net income, NOK per hour. Different kinds of other gainful activities compared to agriculture

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Maskinkøyning <i>Contract work</i>	212	209	209	205	249	257	277
Vareproduksjon <i>Production of goods</i>	68	94	89	94	73	91	90
Turisme <i>Tourism</i>	90	45	66	86	64	90	59
Anna tenesteyting <i>Other kinds of service</i>	120	113	146	169	150	168	154
Jordbruket, alle bruk <i>Agriculture, all holdings</i>	105	102	125	120	146	155	155

4.3 Balanse

4.3.1 Eigedelar

Verdien av dei balanseførte eigedelane til brukarfamilien (totalkapitalen) er vist i hovudtabell 12. Fordelinga mellom gjeld og eigenkapital er også presentert der.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk auka totalkapitalen i løpet av 2016 med 6 prosent, til kr 7 066 500. Jæren og flatbygdene på Austlandet skil seg ut ved at deltakarane der har større totalkapital enn kva vi finn i dei andre regionane. Dei nordnorske deltakarane har lågast gjennomsnittleg totalkapital.

Ved utgangen av 2016 var 75 prosent av totalkapitalen til brukarfamiliane anleggs-middel.¹¹ 25 prosent var altså omløpsmiddel. Jordbruket sin del av totalkapitalen

¹¹ Sjå kapittel 1.9 for forklaring av omgrep.

utgjorde i gjennomsnitt 55 prosent, men berre 27 prosent på bruk med 50–100 dekar, og så mykje som 64 prosent på bruk med meir enn 500 dekar.

31. desember 2016 var 39 prosent av omløpsmidla på gjennomsnittsbruket bank-innskot og kontantar. Varelageret til jordbruket, medrekna slaktedyr, utgjorde 17 prosent av omløpsmidla.

4.3.2 Nettoinvestering utanom jordbruket

Hovudtabell 11 viser at samla nettoinvestering i andre sektorar enn jordbruket var kr 89 700 per deltakarbruk i 2016. Av denne summen gjekk kr 62 600 til private eignedelar. I tilleggsnæringar var nettoinvesteringa kr 5 700 per bruk. Skogbruk og «anna næring» er dei to andre sektorane som går inn i oversikta over nettoinvesteringar, med respektive beløp per bruk på kr 9 100 og kr 12 300 for 2016.

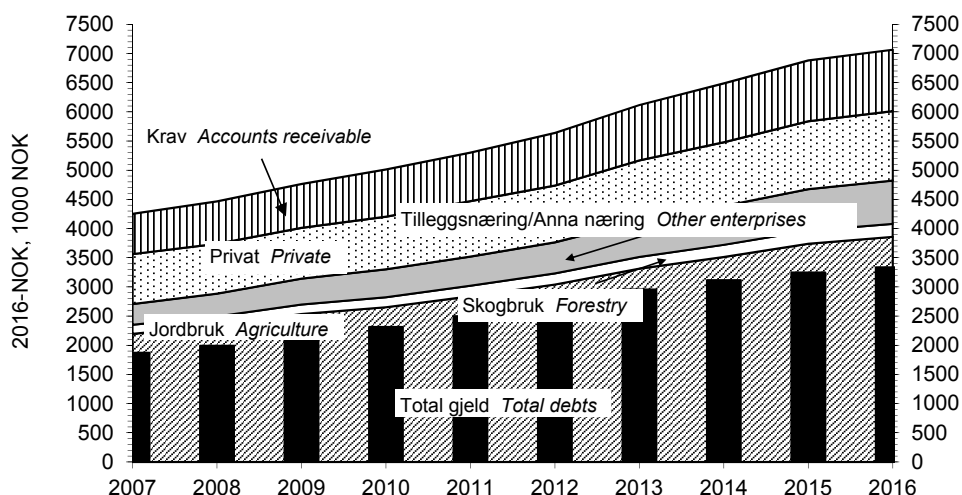
4.3.3 Gjeld og eigenkapital

Gjennom 2016 auka det samla gjeldsbeløpet per deltakarbruk med 6 prosent. Ved utgangen av året hadde gjennomsnittleg gjeld kome opp i kr 3 335 100. Det vil seie at gjeldsprosenten var 47, som ved utgangen av 2015. Ved slutten av 2016 utgjorde gjeld i gjennomsnitt 38 prosent av totalkapitalen på bruk med mellom 100 og 200 dekar jordbruksareal. Til samanlikning var gjeldsprosenten 52 i gruppa med meir enn 500 dekar. Dei andre storleiksgruppene hadde gjeldsprosent som låg mellom desse ytterpunkta. Mellom dei regionale gruppene varierte gjeldsprosenten frå 38 på Vestlandet til 57 i Nord-Noreg.

Eigenkapitalen på deltakarbruka auka med 6 prosent i løpet av 2016. Ved utgangen av året hadde den gjennomsnittlege deltakarfamilien kr 3 731 400 i eigenkapital. I flatbygdene på Austlandet var det størst eigenkapital per bruk. Deltakarane i Nord-Noreg er registrerte med mindre eigenkapital enn kva vi finn i dei andre regionane.

I 2016 hadde deltakarane ein gjennomsnittleg gjeldsrentefot på 3,0 prosent. Det er ein nedgang på 0,4 prosentpoeng frå året før. Nedgangen bidreg til positiv utvikling i økonomiske resultat. Rentefoten er utrekna ut frå tilhøvet mellom betalte renter og storleiken på total gjeld. Leverandørgjeld og gjeld til skattefuten inngår i samla gjeld, men er ikkje renteberande. Det betyr at den reelle rentefoten på vanlege lån låg høgare enn 3,0 prosent.

Utviklinga gjennom 10 år er illustrert i figur 4.4. I 2007 var den gjennomsnittlege gjeldsprosenten på deltakarbruka 44. Jordbruket sin del av totalkapitalen på eit gjennomsnittleg deltakarbruk utgjorde 52 prosent i 2007.

Figur 4.4 Samansetjing av eigedelar og total gjeld. Gjennomsnitt for alle bruk, 2007–2016. Faste 2016-kroner

Assets and debts per holding, 2007–2016. 2016-NOK

4.4 Nettoinntekt per familie

Nettoinntekta vert presentert i hovudtabell 18.

Nettoinntekta er samla arbeidsvederlag og forrenting som familien oppnår, etter frådrag av betalte gjeldsrenter og kår (sjå kapittel 1.7). I gjennomsnitt var nettoinntekta per deltakarbruk kr 952 200 i 2016, opp 1 prosent samanlikna med 2015.

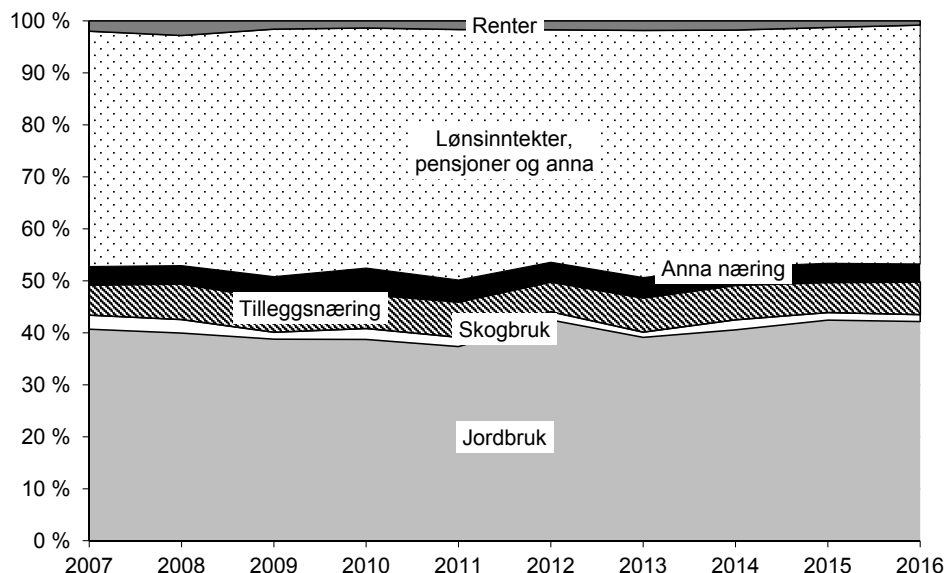
Gjennomsnittsbruket i flatbygdene på Austlandet hadde kr 1 084 400 i nettoinntekt i 2016 og dermed høgast nivå blant dei regionale gruppene. På bruka i Nord-Noreg var gjennomsnittleg nettoinntekt lågast, kr 823 100. Bruka med størst og minst areal hadde større nettoinntekt enn dei andre storleiksgruppene.

I 2016 utgjorde driftsoverskotet i jordbruket 42 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting på det gjennomsnittlege deltakarbruket, akkurat som året før. Inntektsdelen til jordbruket i 2016 var høgast på Jæren med 56 prosent og lågast på Austlandet, kor både flatbygdene og «andre bygder» er registrert med 33 prosent. I bruksgruppa med meir enn 500 dekar jordbruksareal kom 52 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting frå jordbruket. Ingen av dei andre storleiksgruppene er registrerte med så høg «jordbruksdel» av samla arbeidsvederlag og forrenting.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk i 2016 utgjorde driftsoverskot i skogbruket 1 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting, det same som i 2015. «Andre bygder» på Austlandet er den regionen kor skogen har gitt størst bidrag til samla arbeidsvederlag og forrenting, med ein del på 3 prosent i 2016.

For alle deltakarbruk sett under eitt kom 6 prosent av det samla vederlaget frå tilleggsnæring, 3 prosent frå «anna næring» og 39 prosent frå lønsarbeid i 2016.

I 2007 var jordbruket sin del av samla vederlag og forrenting 41 prosent. Tilleggsnæring stod for 6 prosent av totalen på det tidspunktet, og lønsinntekt utgjorde 38 prosent. Figur 4.5 illustrerer korleis samansetjinga av inntekta til deltakarfamiliane har utvikla seg gjennom 10 år.

Figur 4.5 Samansetjing av samla arbeidsvederlag og forrenting på driftsgranskingsbruka, 2007–2016

Composition of the farmer family's income from all sources, 2007–2016

Privatforbruket i 2016, eksklusive betalte skattar, var i gjennomsnitt for alle deltakarfamiliar kr 572 800. Samanlikna med 2015 auka privatforbruket med 7 prosent. I 2016 var privatforbruket per deltakarfamilie størst i flatbygdene på Austlandet og minst i Nord-Noreg.

4.5 Tilgang på og bruk av middel

4.5.1 Arbeidskapital

Likviditeten på bruka er nært knytt til storleiken på arbeidskapitalen. Arbeidskapital, som er omløpsmiddel¹² minus kortsiktig gjeld, vert presentert i tabellane 4.4 og 4.5.

Likviditeten på det gjennomsnittlege deltakarbruket vart styrka i løpet av 2016. Arbeidskapitalen auka med 11 prosent i snitt for alle deltakarar, til kr 1 220 300 ved utgangen av året. Alle regionar med unntak av «andre bygder» i Agder og Rogaland hadde positiv utvikling innan likviditet. I flatbygdene i Trøndelag auka arbeidskapitalen per bruk med heile 43 prosent i løpet av 2016. Flatbygdene på Austlandet hadde størst arbeidskapital per bruk ved både starten og slutten av året medan Nord-Noreg var i motsett ende av skalaen på begge tidspunkt. Alle storleiksgruppene med unntak av «50-100 daa» hadde positiv utvikling i arbeidskapital per bruk. Størst vekst, 24 prosent, er registrert for bruka med meir enn 500 dekar. Gruppa «100–200 dekar» hadde størst arbeidskapital per bruk både 1. januar og 31. desember 2016.

4.5.2 Sparing

I driftsgranskningane er sparing definert som auke i eigenkapital i løpet av rekneskapsåret. At «sparing» og «auke i eigenkapitalen» (kapittel 4.3.3) ikkje er identiske, skuldast at i kapittel 4.3.3 er det eigenkapitalen i utgåande balanse for *deltakarbruka frå året før* som er samanlikningsgrunnlag. Sparing vert derimot rekna ut frå inngåande balanse for *deltakarane det aktuelle året*. Av tabell 4.5 kan ein sjå at gjennomsnittleg sparing på deltakarbruka i 2016 utgjorde kr 245 000. Beløpet svarte til 7 prosent av verdien som eigenkapitalen hadde ved starten av året.

¹² Sjå kapittel 1.9 for forklaring av omgrep.

Tabell 4.4 Tilgang på og bruk av middel. Endring i arbeidskapital. Regionar. Kroner*Cash flow analysis and working capital. Regions. NOK*

Regionar Regions	Austlandet Eastern Norway		Agder og Rogaland		Vestlandet Western Norway	Trøndelag		Nord- Noreg Northern Norway
	Flat- bygder Lowlands	A. bygder Other parts	Jæren	A. bygder Other parts		Flat- bygder Lowlands		
Nettoinntekt <i>Total net income</i>	1 084 400	940 600	1 004 800	839 100	920 900	1 083 700	883 300	823 100
+ Verdiregulering levert <i>Extraordinary items, inc.</i>	216 900	199 100	64 400	74 300	148 900	115 500	115 900	71 300
– Verdireg. motteken <i>Extraord. items, costs</i>	37 100	47 000	12 000	500	14 700	11 700	883 300	7 300
– Privatforbruk <i>Private consumption</i>	633 900	581 700	630 400	537 800	553 200	622 500	555 300	467 700
– Betalte skattar <i>Taxes</i>	322 800	253 000	265 600	202 500	231 500	296 900	218 500	210 400
=Sparing <i>Savings</i>	307 500	258 100	161 100	172 600	270 300	268 100	198 900	208 900
Avskrivningar, jordbruket <i>Depreciation, agriculture</i>	218 600	169 600	277 400	198 000	171 900	211 500	188 500	172 700
Fråsal og investerings- tilskot, jordbruket <i>Sales and investment grants, agriculture</i>	98 000	82 600	41 200	75 600	85 800	88 700	85 000	61 200
Ny langsiktig gjeld <i>New long term liabilities</i>	331 200	302 400	473 000	444 300	193 900	535 700	200 500	123 600
Arbeidskapital 1/1–16 <i>Working capital 16.01.01</i>	1 510 900	1 306 200	840 000	572 900	1 200 800	880 000	1 215 600	675 800
Sum tilgang på middel <i>Total capital supply</i>	2 466 100	2 118 900	1 792 800	1 463 400	1 922 700	1 984 100	1 888 400	1 242 200
Investert i jord, bygningar og maskinar/reiskapar i jordbruket <i>Investments in farmland, outbuildings, machinery and equipment</i>	483 600	381 700	490 200	634 200	353 500	510 600	385 500	268 300
Endring i andre eigedelar inklusive buskap <i>Change in other assets, livestock included</i>	119 200	151 100	168 800	134 600	98 000	8 800	53 700	70 900
Avdrag på langsiktig gjeld <i>Longterm liabilities, repayment</i>	182 200	168 400	205 600	158 400	157 600	200 300	168 000	178 000
Arbeidskapital 31/12–16 <i>Working capital 16.12.31</i>	1 681 200	1 417 700	928 200	536 300	1 313 600	1 264 400	1 281 200	725 000
Sum bruk av middel <i>Total capital spent</i>	2 466 100	2 118 900	1 792 800	1 463 400	1 922 700	1 984 100	1 888 400	1 242 200
Endring i arbeidskap. 2016 <i>Working capital, change 2016</i>	170 300	111 500	88 200	-36 600	112 800	384 300	65 700	49 300
Endring i arbeidskap. 2015 <i>Working capital, change 2015</i>	69 300	152 000	-25 200	122 200	58 900	116 700	174 000	266 500

Tabell 4.5 Tilgang på og bruk av middel. Endring i arbeidskapital. Storleiksgrupper. Kroner

Cash flow analysis and working capital. Farm size. NOK

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50–100	100–200	200–300	300–500	>500	Alle 2016 <i>All 2016</i>
Nettoinntekt <i>Total net income</i>	869 000	865 800	914 200	935 300	1 095 500	952 200
+Verdiregulering levert <i>Extraordinary items, income</i>	28 700	58 500	140 300	104 500	253 100	142 100
–Verdiregulering motteken <i>Extraordinary items, costs</i>	29 600	18 600	17 800	24 800	23 500	22 400
– Privatforbruk <i>Private consumption</i>	551 100	515 900	540 600	590 700	613 300	572 800
– Betalte skattar <i>Taxes</i>	242 900	245 300	234 900	249 700	288 500	254 100
= Sparing <i>Savings</i>	74 100	144 600	261 200	174 600	423 300	245 000
Avskrivningar, jordbruket <i>Depreciation, agriculture</i>	87 000	111 000	146 400	204 100	321 700	195 500
Fråsal og investeringstilskot i jordbruket <i>Sales and investment subsidies, agriculture</i>	18 200	23 100	49 900	70 200	189 700	81 000
Ny langsiktig gjeld <i>New long term liabilities</i>	52 300	143 400	177 300	343 900	525 300	301 500
Arbeidskapital 1/1–16 <i>Working capital 16.01.01</i>	1 144 600	1 355 000	1 088 300	941 100	1 101 400	1 103 400
Sum tilgang på middel <i>Total capital supply</i>	1 376 200	1 777 000	1 723 100	1 733 900	2 561 300	1 926 400
Investert i jord, bygningar og maskinar/reiskapar i jordbruket <i>Investments in farmland, outbuildings, machinery and equipment</i>	82 300	200 500	299 700	468 400	757 200	427 100
Endring i andre eigedelar inklusive buskap <i>Change in other assets, livestock included</i>	22 600	46 600	74 500	102 900	175 800	104 800
Avdrag på langsiktig gjeld <i>Long term liabilities, repayment</i>	134 800	86 600	133 000	195 600	261 600	174 200
Arbeidskapital 31/12–16 <i>Working capital 16.12.31</i>	1 136 600	1 443 400	1 215 900	966 900	1 366 700	1 220 300
Sum bruk av middel <i>Total capital spent</i>	1 376 200	1 777 000	1 723 100	1 733 900	2 561 300	1 926 400
Endring i arbeidskapital 2016 <i>Working capital, change 2016</i>	-8 000	88 400	127 600	25 900	265 400	116 900
Endring i arbeidskapital 2015 <i>Working capital, change 2015</i>	-46 100	113 500	134 300	98 500	166 900	115 200

4.6 Skatt

Jordbruksfrådraget i allmenn inntekt har dei siste åra fått ei viktig rolle i inntektspolitikken i jordbruksforhandlingane. Frå og med skatteåret 2000 har vi hatt eit særskilt inntektsfrådrag i jordbruket, kalla jordbruksfrådraget. Jordbruksfrådrag vert gitt i alminneleg inntekt. For å få jordbruksfrådrag må skattyteren ha budd på bruket i over halvparten av inntektsåret. Jordbruksfrådrag vert gitt i alminneleg inntekt til skattytarar som:

- Har hatt inntekt frå verksemd i form av jordbruk, gartneri og/eller hagebruk, og/eller
- Har drive birøkt (honningproduksjon) og/eller pelsdyrhald som næring, sjølv om næringa er driven utan tilknytning til jordbruk, gartneri eller hagebruk.

Utleige og bruk av driftsmiddel utanom bruket i avgrensa omfang gir også grunnlag for jordbruksfrådrag. Det er ikkje krav om at skattyteren eig verksemda dersom vilkåra elles er oppfylte. Andre frådrag kan redusere effekten av jordbruksfrådraget.

For rekneskapsåret 2016 var maksimalt jordbruksfrådrag det same som i 2015, kr 166 400. Eit inntektsuavhengig frådrag på kr 63 500 ligg i botnen. Sats ut over dette har vore 38 prosent. For å oppnå maksimalt jordbruksfrådrag for 2016 måtte skattyteren ha ei næringsinntekt frå jordbruk på minst kr 334 300.

Tabell 4.6 viser korleis frådraget er bygd opp, og endringar sidan 2000. Tabellen viser også kor stor næringsinntekta frå jordbruk må ha vore for at skattyteren skal ha oppnådd maksimalt frådrag.

Tabell 4.6 Jordbruksfrådraget, 2000–2016. Kroner

Farmer's allowance, 2000-2016. NOK

	2000	2001	2002	2003- 2005	2006	2007	2008- 2011	2012- 2016
Botnfrådrag <i>Basic allowance</i>	18 000	36 000	36 000	36 000	36 000	45 000	54 200	63 500
Frådrag, prosent <i>Allowance, per cent</i>			9	19	19	32	32	38
Maksimalt frådrag <i>Maximum allowance</i>	18 000	36 000	47 500	61 500	71 500	142 000	142 000	166 400
Næringsinntekt frå jordbruk (minimum) som trengst for å oppnå maksimalt frådrag <i>Required net income from agriculture (minimum to achieve max. allowance)</i>	18 000	36 000	163 800	170 200	228 800	348 100	328 600	334 300

I driftsgranskingane er alle dei sentrale resultatmåla som viser inntekt og inntektsutvikling, upåverka av skattetilhøve og endringar i skattereglar. Eventuelle skattereduksjonar på bakgrunn av jordbruksfrådraget vil derfor ikkje påverke resultatata i driftsgranskingane. Sidan rekneskapsåret 2007 har driftsgranskingane nytta eit supplerande resultatmål: Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital. I kapittel 2 er det skattejusterte vederlaget sett i samanheng med dei tradisjonelle resultatmåla.

Trass i at tala i driftsgranskingane ikkje vert direkte påverka av jordbruksfrådraget, må ein kunne tru at frådraget kan ha indirekte påverknad i nokre tilfelle. Ulike former for tilpassing til regelverket vil påverke produksjonen, og med det, resultatata. Nokre døme:

- For dei produsentane som er i ytterkantane av jordbruksfrådraget, det vil seie bønder med næringsinntekt rundt kr 63 500 og kr 334 300, vil det vere eit poeng å ha jamn inntekt for å få maksimal utnytting av jordbruksfrådraget sett over fleire år. Det omsynet kan for eksempel påverke når vedlikehald vert utført.
- Organisering av drifta. Passive deltakarar i samdrifter med mjølkeproduksjon får jordbruksfrådrag, medan bruk som leiger bort mjølkekvote, og heller ikkje har annan jordbruksaktivitet som fell inn under vilkåra, ikkje vil kunne få jordbruksfrådrag.
- Nokre brukarar leiger i realiteten bort jorda, medan rekneskapen viser at dei driv sjølve. Ein kan leige inn alle tenestene og selje produkta i eige namn, medan den som faktisk driv jorda, har ansvaret. Ein kan organisere det slik for å oppnå jordbruksfrådrag.

I gjennomsnitt for alle deltakarar i driftsgranskingane var jordbruksfrådraget per bruk kr 133 100 i 2016, ein nedgang på kr 700 frå året før. Det har vore auke i gjennomsnittleg jordbruksfrådrag kvart år sidan starten, med unntak for 2009, 2011 og 2016.

I 2016 var delen av deltakarar utan jordbruksfrådrag 6 prosent, som i 2015. Det var 56 prosent av brukarane som oppnådde maksimalt frådrag på kr 166 400, det same som året før.

I gjennomsnitt for driftsgranskingsmaterialet var oppnådd skattereduksjon for 2016 kr 33 300 per bruk, ein nedgang på 8 prosent frå 2015. Viktigaste årsak til nedgangen er at skatteprosenten på allmenn inntekt vart sett ned frå 27 til 25. Inntektsverknaden av jordbruksfrådrag har sidan starten vore rekna ut frå ein gjennomsnittleg marginal skatteprosent på 33 for alle grupper. Dette vart endra av Budsjettnemnda for jordbruket i 2013. Da vart det bestemt at ein skulle bruke 39 prosent for 2013. Vidare skulle ein bruke 38,4 prosent for 2014 og 2015, og 38,0 prosent for 2016. Samtidig vart det også endra for dei føregåande åra, slik at ein skulle rekne med 37 prosent for åra 2000-2005 og 36 prosent for 2006-2011. Lågare gjennomsnittleg marginal skatteprosent kombinert med lågare skatteprosent på allmenn inntekt medfører lågare inntektsverknad.

Inntektsverknaden av jordbruksfrådrag med 38,0 prosent marginalsatt er kalkulert til kr 53 700 per deltakarbruk for 2016. Dette er ein nedgang på kr 4 900 frå 2015. Inntektsverknaden utgjer kr 34 500 per årsverk, ein nedgang på kr 3 200. Årsak til

nedgangen er som nemnd endring i skattevilkåra, samt litt lågare jordbruksfrådrag. I gjennomsnitt oppnådde deltakarbruk i driftsgranskingane 80 prosent av maksimalt jordbruksfrådrag for 2016, om lag det same som året før.

Tabell 4.7 viser at det er stor skilnad mellom driftsformer med tanke på gjennomsnittleg jordbruksfrådrag. Kornproduksjon, produksjon av storfekjøt og sauehald hadde lågast gjennomsnittleg frådrag blant dei driftsformene som er med i tabellen. Blant bruka med kornproduksjon var 12 prosent utan jordbruksfrådrag. Trass i lågare jordbruksfrådrag per bruk, hadde kornbruka størst inntektsverknad per årsverk, kr 78 600. Dette skuldast lågt arbeidsforbruk, knapt eit halvt årsverk i gjennomsnitt for desse bruka. Innanfor driftsformer kor mjølkeproduksjon inngår, var gjennomsnittleg jordbruksfrådrag langt høgare. Likevel var inntektsverknaden per årsverk på desse bruka mykje mindre enn i kornproduksjonen. Årsaka er at gjennomsnittleg arbeidsinnsats låg på rundt to årsverk innan driftsformene med mjølkeproduksjon.

Tabell 4.7 Jordbruksfrådrag 2016. Gruppert etter driftsform

Farmer's allowance 2016. Types of farming

Driftsformer <i>Type of farming</i>		Tal bruk	Tal bruk med maksi- malt frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruks- frådrag, kroner	Inntekts- verknad, kr per årsverk
		<i>Total number of holdings</i>	<i>Number of holdings with maximum Farmer's allowance</i>	<i>Number of holdings without Farmer's allowance</i>	<i>Farmer's allo- wance, NOK</i>	<i>Income effect, NOK per man- year</i>
Produksjon av kumjølkk og storfeslakt	<i>Combined dairy and beef farming</i>	313	234	3	154 500	32 000
Kumjølkkproduksjon og svinehald	<i>Combined dairy and pig farming</i>	27	22	1	155 200	30 000
Kumjølkkproduksjon og sauehald	<i>Combined dairy and sheep farming</i>	46	36	2	152 800	30 200
Korndyrking	<i>Cereal production</i>	97	17	12	86 700	78 600
Korndyrking og svinehald	<i>Combined cereal production and pig farming</i>	31	27	0	160 400	39 400
Sauehald	<i>Sheep farming</i>	118	31	9	110 500	36 700
Geitehald	<i>Production of goat's milk</i>	20	18	0	162 600	39 000
Produksjon av storfekjøtt	<i>Beef farming</i>	82	27	8	107 000	40 100
Andre driftsformer	<i>Others</i>	153	89	17	129 400	32 600
Alle	<i>All holdings</i>	920	516	53	133 100	34 500

Ser vi på jordbruksfrådraget relatert til regionar (tabell 4.8), finn vi mindre skilnader. Nord-Noreg hadde høgast gjennomsnittleg jordbruksfrådrag i 2016, med kr 151 600. Flest bruk utan frådrag fanst i flatbygdene på Austlandet. Det var i hovudsak kornbruk som ikkje hadde høg nok næringsinntekt til å kvalifisere for jordbruksfrådrag. På

Austlandet finn vi også det lågaste gjennomsnittlege jordbruksfrådraget. Nord-Noreg og «andre bygder» i Trøndelag og hadde størst del bruk med maksimalt jordbruksfrådrag, høvesvis 72 og 69 prosent av deltakarane. I den andre enden av skalaen har vi Austlandet, der berre 45 prosent av bruka i «andre bygder» og 46 prosent av bruka i flatbygdene oppnådde maksimalt jordbruksfrådrag. Inntektsverknaden per årsverk ligg ganske jamt i alle regionar. Jæren hadde lågast inntektsverknad per årsverk med kr 29 000. Størst inntektsverknad per årsverk finn vi i flatbygdene på Austlandet, med kr 39 200 per årsverk.

Ser vi på jordbruksfrådrag i høve til storleik på bruket, finn vi aukande jordbruksfrådrag med aukande jordbruksareal. Men inntektsverknaden per årsverk viser små skilnader mellom dei ulike storleiksgruppene.

Tabell 4.8 Jordbruksfrådrag 2016. Gruppert etter region

Farmer's allowance 2016. Regions

Regionar		Tal bruk	Tal bruk med maksimalt frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag, kroner	Inntektsverknad, kroner per årsverk
<i>Regions</i>		<i>Total number of holdings</i>	<i>Number of holdings with maximum Farmer's allowance</i>	<i>Number of holdings with no Farmer's allowance</i>	<i>Farmer's allowance, NOK</i>	<i>Income effect, NOK per man-year</i>
Austlandet, flatbygder	<i>Lowlands</i>	188	86	19	117 300	39 200
Austlandet, andre bygder	<i>Other parts</i>	136	61	10	121 500	35 300
Jæren		62	41	5	136 600	29 000
Agder og Rogaland, andre bygder	<i>Other parts</i>	95	53	6	136 500	32 100
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	179	96	6	139 400	31 900
Trøndelag, flatbygder	<i>Lowlands</i>	72	46	3	133 000	39 100
Trøndelag, andre bygder	<i>Other parts</i>	77	53	3	144 400	34 500
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	111	80	1	151 600	35 300
Alle	<i>All holdings</i>	920	513	53	133 100	34 500

4.7 Samanlikning med andre yrkesgrupper

«Det tekniske berekningsutvalet for inntektsoppgjera» reknar ut gjennomsnittleg årsløn for heiltidstilsette innanfor ulike yrke¹³. Ein heiltidstilsett er ein arbeidstakar som har utført eit fullt, avtalefesta normalt årsverk, utan overtid.¹⁴

¹³ Kjelde for rekneskapsåret 2016: NOU 2017:10 Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2017.

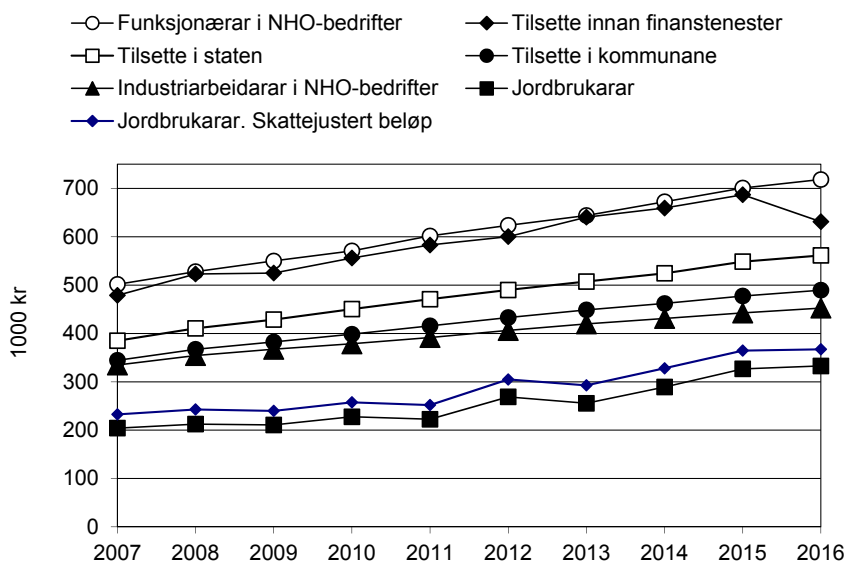
¹⁴ Frå og med rekneskapsåret 2014 er kurva for «tilsette i forretnings- og sparebankar» ført vidare av «tilsette innan finanstenester».

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk omfattar berre eit lite utval av dei som er sysselsette i norsk jordbruk. Dei økonomiske resultata som driftsgranskingane viser, er framkomne etter heilt andre metodar enn dei som vert brukte av «berekningsutvalet». Likevel er ei samanlikning interessant.

I figur 4.6 er jordbruket sitt vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, slik det blir rekna ut i driftsgranskingane, presentert saman med resultata til «berekningsutvalet». Samanlikninga strekkjer seg over 10 år. I 2016 utgjorde vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka i driftsgranskingane 74 prosent av ei gjennomsnittleg årsløn for industriarbeidarar i NHO-bedrifter. Delen er like stor som året før og 13 prosentpoeng høgare enn for 2007.

For jordbruk er det rekna med 1 845 timar per årsverk.

Figur 4.6 har også med ei kurve som viser det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i jordbruket. Det skattejusterte vederlaget i 2016 var 81 prosent av ei vanleg årsløn for ein industriarbeidar.

Figur 4.6 Samanlikning mellom jordbruket sitt vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk og årsløn for heiltidstilsette i andre yrke, løpende kroner

Comparison of farmers' return on labour and own capital per man-year to yearly wages for workers employed in other professions, current NOK

Summary

About the survey

The survey of account statistics for agriculture and forestry is aimed at presenting financial status and long-term economic development for family-run holdings where income from agriculture has a substantial extent.

The survey is based on tax accounts that are adapted into management accounts. The tax accounts are collected from holdings located all over Norway. As regards 2016, 920 holdings have participated in the agricultural part of the survey. Of this 141 have provided additional forestry data. Furthermore, 20 dairy joint operations have delivered data to the survey.

The survey merely involves holdings with a standard output of minimum NOK 150,000.

Agriculture

Labour input, agricultural area and herds

In 2016 total labour input in agriculture amounted to 2,872 hours at the average survey holding. The share contributed by the farmer's family was 71 per cent. Total labour input in agriculture increased by 2 hours per holding compared with the previous year, which means no substantial change.

Mean size of the holdings' agricultural area in 2016 was 379 decares¹⁵, marking an increase of 11 decares compared to the year before. The range of rented farmland has been expanding through several years. The average rented farmland of 2016 was 176 decares.

The kinds of farm animals on the survey holdings that expanded most in 2016, as percentage, were sheep and cattle except cows. The number of breeding pigs kept unchanged while poultry and goats became less numerous.

Agricultural assets and investments

At the end of 2016 the value of agricultural assets at the average sample holding was NOK 3,859,100, marking a 7 per cent increase in one year. Gross investment amounted to NOK 427,100 and net investment was 150 700. The net investment of

¹⁵ 1 decare = 0,1 hectare.

2016 is rated third among annual net investments of the last decade, measured by 2016-NOK.

Crop yields, livestock production and prices

In 2016 the average yield for all kinds of crops at all sample holdings summed up to 361 FUm¹⁶ per decare, 2 per cent above the comparable average for 2013-2015. Oats, and particularly wheat, gave lower crop yields in 2016 compared to the previous year, whereas barley yields increased. The 2016 yields of barley, oats, wheat and coarse fodder were respectively 16 per cent higher, 14 per cent higher, 8 per cent lower and 2 per cent higher than the average for the previous three years.

Compared to the mean yield for the period 2013–2015, the milk production per cow in 2016 was 2 per cent higher. Goats' milk yield just reached the 2013-2015 mean level. The amount of produced mutton and lamb per winter-fed sheep was 1 per cent higher in 2016 compared with the average of the previous three years.

In 2016 the prices of potatoes, oats, wheat and goat's milk rose more than the prices of other common farm products. The prices of mutton and lamb and piglets fell.

Costs and income

Total costs of agriculture on the average holding rose by 5 per cent in 2016, to NOK 1,471,300.

The holdings' average 2016 output from agriculture was NOK 1,917 600 and at this up 4 per cent since the foregoing year. Plant products contributed 12 per cent of total output whereas livestock products made 60 per cent. Other sources (various production allowances, hiring out machines, sold milk quotas etc.) made 28 per cent.

Total production allowances received at the average sample holding increased by 3 per cent from 2015 to 2016.

Financial results: In general, and particularly for some important categories of farming

As an average for the survey participants of 2016, net income from agriculture kept at almost the same level as the year before and made NOK 446,300.

The average 2016 return on labour and own capital per man-year was NOK 332,800, up 2 per cent up since 2015. Return on *family* labour and own capital per man-year also rose by 2 per cent, reaching NOK 324,800. Family labour income per man-year was NOK 310,300, close to the result of the previous year. The rate of required return on agricultural assets is kept at 2.0 per cent for both 2015 and 2016.

¹⁶ FUm = feed unit milk.

In the following we present a short overview of financial results regarding eight important categories of farming among the survey participants:

Combined dairy and beef farming

Accounts for 313 holdings with dairy and beef farming were recorded. On average these farms were at disposal of 27.3 cows and 393 decares of agricultural land. The 2016 return on labour and own capital per man-year was NOK 345,900, up 5 per cent compared with 2015.

20 dairy joint operations provided accounts that have been utilized as supplementary survey data. Their average return on labour and own capital per man-year in 2016 amounted to NOK 401,300 and was 4 per cent higher than the year before.

Organic dairy farming, carried out at 22 holdings, has been analysed separately. In 2016 the farmers involved achieved an average return on labour and own capital per man-year of NOK 313,700, a 6 per cent decrease compared with the previous year.

The 77 survey participants of 2016 that were employing milking robots at their dairy farms, achieved in average NOK 375,900 as return on labour and own capital per man-year. The result lies 9 per cent below the one achieved at similar dairy farms using other kinds of milking systems.

Combined dairy and pig farming

This group included 27 holdings. The average herd size in 2016 was 28.2 cows and 33.9 breeding pigs. A mean agricultural area of 341 decares was at these farmers' disposal. Return on labour and own capital per man-year increased by 9 per cent, to NOK 435,400.

Combined dairy and sheep farming

In 2016 the 46 holdings of this farming category had a mean agricultural area of 443 decares. The average herd size was 20.6 cows and 102 winter-fed sheep. Return on labour and own capital per man-year was NOK 331,500, 4 per cent up compared with the year before.

Cereal production

97 holdings belonged to this group. In 2016 the area of cereal crops per holding was 413 decares. Yields of wheat and oats dropped in 2016 after a good output in 2015, whereas barley yields increased. Return on labour and own capital per man-year in 2016 was NOK 259,000, a decrease of 29 per cent compared with 2015.

Sheep farming

118 holdings in sheep farming participated in the survey. The average farmland size was 278 decares, and the average herd counted 167 winter-fed sheep. Return on labour and own capital per man-year in 2016 was NOK 181,900, a 10 per cent decrease compared with 2015.

Production of goat's milk

20 goat dairy farms participated in the 2016 survey, 13 of which were located in Northern Norway. The group's average agricultural land was 185 decares and their average herd size was 133 goats. Return on labour and own capital per man-year turned out at NOK 409,700, representing a 6 per cent increase compared with the previous year.

Combined cereal production and pig farming

The average agricultural area in 2016 was 420 decares for this farming group of 31 holdings. The average herd size was 47,3 breeding pigs. Return on labour and own capital per man-year reached NOK 511,300 with a growth of 15 per cent from 2015 to 2016.

Beef farming

The group included 82 holdings with an average agricultural area of 412 decares. The average quantity of sold beef and cow's meat was 8200 kg. Return on labour and own capital per man-year increased by 6 per cent from 2015 to 2016, to NOK 249,400.

Farm forestry

141 holdings have contributed distinct farm forestry data for 2016. In the following this group is referred to as «forest holdings». These holdings' average productive forestry area was approximately 1,500 decares. Their average volume of roundwood cut was 394 m³, which accounts for 109 per cent of sustainable yield. The volume of roundwood cut increased by 14 m³ compared with the previous year. In 2016 90 per cent of all logging was carried out by entrepreneurs, including timber for use at the farm.

As regards 2016, the forest holdings' mean family labour input in forestry was 64 hours, like the previous year. Over several years the share of family labour input has been reduced while ever more work in farm forestry has been outsourced to contractors. The families at the forest holdings execute an average annual labour input of approximately 1,770 hours in agriculture.

In 2016, the average forest holding's output in forestry decreased by NOK 3,000, to NOK 132,000. Average costs increased by NOK 7,000 and were NOK 87,000. At this the 2016 average net income from forestry decreased by NOK 10,000 and amounted to NOK 45,000. Forestry contributed 11 per cent of total net income from agriculture and forestry, 1 percentage point less than the previous year.

If net income from forestry is reduced by the value of family labour input, given tariff wage rates, the mean 2016 operating result of the farmer's family will be NOK 32,000, which is NOK 10,000 less than the similar result of 2015.

The forest holdings' average 2016 sales' price for timber was NOK 328 per m³, versus NOK 346 per m³ the year before. The average output of 2016 was NOK 335 per m³, and the mean costs were NOK 221 per m³, leading to a mean net income in forestry of NOK 114 per m³. Corresponding values of 2015 were NOK 353, NOK 210 and NOK 143 per m³. Timber prices and volumes cut are important variables as regards the size of forestry income. Because these variables co-vary, considerable annual fluctuations in earnings must be expected.

The forestry investments of 2016 made 77 per cent of «result before silviculture», versus 50 per cent in 2015. Forest Trust Fund made more than 70 per cent of total funding, a share that exceeds the mean share for the period 2007–2016 by 15 percentage points. At the end of 2016 the average value of Forest Trust Fund was NOK 61,000.

Overall financial results

Other gainful activities

Other gainful activities are enterprises that involve the holdings' resources (for instance area, buildings and machinery) for other purposes than ordinary agriculture or forestry. A share of 81 per cent of the sample holdings of 2016 were involved in activities of these kinds. Furthermore 62 per cent of the sample holdings had an output from such activities that exceeded NOK 20,000. In 2016 a mean net income of NOK 78,900 was achieved from other gainful activities on those sample holdings where such enterprises occurred.

Balance sheet

At the end of 2016, the average value of the holding families' total assets stood at NOK 7,066,500, a 6 per cent rise in one year. Fixed assets and current assets¹⁷ accounted for, respectively, 75 per cent and 25 per cent of the total assets in 2016. Bank deposits and cash constituted 39 per cent of the current assets. Agricultural assets made up 55 per cent of the total assets.

Net investment in non-agricultural sector amounted to NOK 89,700 in 2016, of which NOK 62,600 were spent on private assets.

At the end of 2016, average total liabilities were NOK 3,335,100, having increased 6 per cent in one year. At the same time the participating families' average value of own capital reached NOK 3,731,400, a similar 6 per cent increase. Total liabilities at 31st of December 2016 accounted for 47 per cent of the total assets, unchanged since the end of 2015.

¹⁷ See chapter 1.9 for explanation of terms.

Total net income per family

Total net income includes the farm family's income from all sources (called family payment) deducted by interest payments on debts and payments to the previous owners (see chapter 1.7.2). Participants in the survey had an average total net income of NOK 952,200 in 2016, up 1 per cent from the 2015 level. In 2016 agriculture accounted for 42 per cent of the family payment, whereas wage income made 39 per cent. Shares of other gainful activities, off-farm enterprises and forestry were 6 per cent, 3 per cent and 1 per cent, respectively.

Flow analysis and working capital

Working capital is the difference between current assets and short-time liabilities. During 2016 the survey families' average working capital increased by 11 per cent, to NOK 1,220,300. The families had average savings of NOK 245,000 in 2016, which accounted for 7 per cent of their own capital value at the beginning of the year.

Tax

Tax and Farmer's allowance are parts of Norwegian agricultural politics since the year 2000. The allowance is aimed to reduce farmers' tax payment. A net income from agriculture (see chapters 1.7.1 and 1.7.2) up to NOK 63,500 generates a basic Farmer's allowance that equals this net income. Farmers with a higher net income from agriculture get 38 per cent allowance of the income above NOK 63,500, up to a maximum allowance of NOK 166,400. In 2016, farmers with a net income (agriculture) of at least NOK 334,300 were eligible for the maximum Farmer's allowance. The average Farmer's allowance among the survey participants was NOK 133,100 and the average tax deduction was NOK 33,300. The corresponding effects on income were NOK 53,700 per holding (NOK 4,900 less than the previous year) and NOK 34,500 per man-year (a decrease of NOK 3,200). Farmer's allowance does not influence on any of the main operating results of agriculture published in the survey. However, since the accounting year 2007 a supplementary measure has been used : Tax-adjusted return on labour and own capital. This measure allows for the income effect of Farmer's allowance.

Comparison to other categories of workers

In 2016 the average return on labour and own capital per man-year (agriculture) for the farmers who participated in the survey, was 74 per cent of Norwegian industrial workers' average yearly wages. The corresponding share for tax-adjusted return on labour and own capital per man-year was 81 per cent.

1 Purpose, sample and methods

All figures and tables referred to in this chapter, except table 1.5, are presented merely in the Norwegian version of Chapter 1.

1.1 Purpose

The main purpose of the survey of account statistics for agriculture and forestry is to present financial status and long-term economic development for holdings where income from agriculture has a substantial extent.

Further the survey is aimed to:

- Present financial data for holdings of different categories as regards size, location and type of farming
- Provide data that make comparisons with other national and international statistics possible and relevant
- Provide material for further research and analysis
- Contribute to advisory services and education
- Contribute to public politics and administration
- Provide estimates of value added by farming and other gainful activities

Since 1950 the survey chiefly has included close to 1,000 annual participants. In the process of selecting participants it has been emphasized that the survey should include a representative sample of agricultural holdings where a substantial share of the family's income derives from the holding. For 2016 the survey includes 920 family holdings. In addition, 20 dairy joint operations have contributed data. Their material is handled and presented separately and is not included in the overall survey averages.

Since 1964 a number of the participants have provided additional account data concerning farm forestry. For 2016 the number of holdings contributing to the account statistics for forestry is 141.

Other gainful activities, and tax according to the influence of Farmer's allowance, are survey themes that are presented distinctly in this report. Dairy joint operations, organic dairy farming and dairy farming with robot are topics presented as segments of «combined dairy and beef farming», chapter 2.3.1.

1.2 Principles and methods of sampling

New participants are selected from lists of farmers, randomly drawn from the register of grants run by the Norwegian Agricultural Agency. Since 2013 the sample population is defined by a standard output exceeding NOK 150,000. The standard output expresses extent of production and has no link to financial results actually achieved by the farmer. Before 2013 the sample population was defined by standard gross margin.

Survey participation is voluntary. No upper limit exists as regards the number of years a holding may be involved in the survey. However, the farmer may not be more than 70 years old. Approximately 10 per cent of the survey holdings will normally be replaced from one year to another.

Merely farm forests with a sustainable yield of at least 50 m³ may be involved in the account statistics for forestry.

1.3 Presentation

Some holding groups may be omitted in the result presentations. The omissions occur when any group contains too few holdings (less than six). Still the data from these «undersized» groups are included in the overall averages.

1.4 Criteria for classification

1.4.1 Agriculture

Regions

The various regions are pointed out in Figure 1.1. «Eastern Norway» and «Trøndelag» are both subdivided into *lowlands* and *other parts*. «Agder and Rogaland» is split up into *Jæren* and *other parts*. The subdivisions are due to substantially better conditions for agricultural production in the lowland regions and at Jæren.

Size groups

The holdings are divided into size groups according to their area of agricultural land, as shown in Table 1.1. The group «less than 50 decares» consists of rather few, not homogenous holdings and is omitted from several presentations.

Categories of farming

The holdings are classified according to their main category of farming. Types of production that account for less than 10 per cent of a holding's total enterprise, do not count when the farming category is determined. Cereal production will come to expression in the chosen category only if more than 40 per cent of the agricultural area is occupied by cereals.

Among the 920 holdings participating in the 2016 survey, 734 are classified in one of the eight main categories of farming listed in Tables 1.2 and 1.3 and in Appendix table 17. The remaining holdings are engaged in either compound categories of farming or categories of farming that occur less frequently.

1.4.2 Forestry

Regions

All the holdings included in the forestry part of the survey are located in coniferous forest areas. The participants are split up according to three regions: «Eastern Norway», «Agder» and «Central Norway». «Central Norway» consists of *Nord-Trøndelag*, *Sør-Trøndelag*, the southern part of *Nordland* and the northern part of *Møre og Romsdal*. At this the forestry regions differ from those in the agricultural part of the survey (Figure 1.2).

Size groups based on roundwood cut

Holdings where no roundwood has been cut, or where the roundwood cut has been used merely by the farmer's family, constitute a separate category. For holdings where roundwood has been cut *for sale*, possibly in addition to a quantity cut for family utilization, the total quantity cut is criterion for classification. At this the coherence between financial results and quantity cut can be examined. Defined size groups for total amount of roundwood cut:

< 100 m³

100–199 m³

200–399 m³

≥ 400 m³

1.5 Representativeness

The number of participants in the farm forestry part of the survey is rather low. Furthermore, recent national data regarding allocation of forest properties lack completely. Therefore the extent of representativeness in the forestry part of the survey will not be discussed.

Table 1.4 compares the agricultural size group allocation of the survey holdings to similar overviews produced by Statistics Norway. The data from Statistics Norway relate, roughly speaking, to all Norwegian holdings, whereas the population of our survey is limited by a minimum standard output. Moreover, Statistics Norway counts the firms of joint operations, with solely rented agricultural area, among the smallest farms, unlike what is done in the survey. Despite these obstacles for relevance of the comparison, table 1.4 indicates that small holdings are under-represented, and that the group «200-500 decares» is over-represented, in our survey sample. In order to obtain large enough groups for some important categories of farming, achieving a representative survey sample as regards size groups has been given lower priority. It is emphasized to keep the regional distribution of the survey participants at a state that approximately matches the regional distribution of all Norwegian holdings.

1.6 Accounting principles

NIBIO converts the tax account into a management account for each of the survey participants. Some important characteristics of management accounts are mentioned below.

- Management accounts record *unpaid labour* executed by others than members of the farmer's family, by number of hours. This contribution is classified as hired labour. Nevertheless, *hired labour costs* merely include wages actually paid.
- Management accounts present a clear distinction between agriculture, forestry, other occupations and private department. Therefore, certain assets and certain items of income and expenditure may be wholly or partly transferred between occupations, or between an occupation and private department, in the survey conversion process.
- Management accounts present the agricultural output as a total and also split up into three main categories: Output from crop production, output from livestock production and a miscellaneous category including support, grants and other income. Similarly farm forestry output is classified according to origin: Timber sales, grants and other sources. The costs of both agriculture and forestry are divided into fixed and variable ones.
- In management accounts each item of output and expenditure is adjusted for changes in the balance sheet.
- The value given for livestock in a management account (with some few exceptions) is the break-up value. Tax accounts value livestock according to standardized unit prices based on variable rearing and breeding costs.
- Management accounts apply linear depreciation. Reducing balance depreciation is applied in tax accounts.

- In management accounts profits or losses on sales of fixed assets are written-down or depreciated, whereas tax accounts present accrual profits or losses.
- Management accounts value the stocks of farm products for sale by estimated sales values at the end of the year. Tax accounts apply standardized production costs.
- Management accounts include an imputed value for family labour that has been executed at construction operations on the farm or at cultivating new farmland. This value is capitalized under investment costs and is also recorded as a separate item of income.
- Management accounts record size of agricultural land, use of the land, labour input and achieved agricultural yields. As regards farm forestry, sustainable yield and some technical data on the current financial year's operations are recorded.
- Tax accounts measure the average forestry result from the last five years, on farms with agricultural enterprise. Management accounts focus on the result for each financial year.
- Management accounts treat payments to the Forest Trust Fund as allocations to reserves and disregard these transactions. Similarly, refunds from the Forest Trust Fund are not recorded as income.
- The construction of forestry roads entail directly charged expenses in tax accounts. Management accounts capitalize these investments.

1.7 Result measures and calculations

The survey presents various result measures. In the following the internal connections between these will be explained.

1.7.1 Agriculture

- Output
- Variable costs
- = **Gross margin**
- Fixed costs excluding depreciation
- = Result before depreciation
- Depreciation
- = **Net income**

Net income expresses the payment for family labour and for own and borrowed capital. There are several ways to split the net income in order to measure different kinds of return on labour and capital:

- 1) Net income
 - Required return on agricultural assets
 - = Family labour income
 - + Costs of hired labour
 - = **Capacity to pay**

- 2) Net income
 - Family payment for labour (imputed value)
 - = **Return on capital**

- 3) Net income
 - + Costs of hired labour
 - Share of interest on debt and payments to previous owner (assigned to agriculture)
 - = **Return on labour and own capital**

- 4) Return on labour and own capital
 - + Adjustment for income effect of Farmer's allowance
 - = **Tax-adjusted return on labour and own capital**

- 5) Net income
 - Share of interest on debt and payments to previous owner (assigned to agriculture)
 - = **Return on family labour and own capital**

Family labour income, return on labour and own capital (also the tax-adjusted return) and return on family labour and own capital are measures that are often calculated per man-year. One man-year is defined to be 1,845 hours of labour. Hours of unpaid hired labour and hours of family labour are merged. Capacity to pay is generally calculated per hour worked.

In chapter 1.9 some details regarding calculation of tax-adjusted return on labour and own capital are presented.

The required rate of return is aimed to reflect the market's current interest rate level and is settled at 2.0 per cent for 2016 and 2015. For the six previous years the rate is kept at 3.0 per cent. Further backwards the rate is fixed at 6.0 per cent for 2008 and 5.0 per cent for 2007.

1.7.2 Total net income for the farmer's family

Total net income include earnings derived from all the farm family's different sources and is calculated as follows:

- Net income, agriculture
- + Net income, forestry
- + Net income, other gainful activities (farm-based)
- + Net income, farm-independent occupations
- + Wage income and pensions
- + Family labour connected to investments (imputed value)
- + Interest earnings
- = **Family payment**
- Interest payments
- Payments to previous owner
- = **Total net income**

The private consumption of the family is measured this way:

- Total net income
- Extraordinary items, debit (bad debts, gifts given etc.)
- + Extraordinary items, credit (child benefit, inheritance, gifts received etc.)
- Equity, closing balance
- + Equity, opening balance
- Taxes paid
- = **Private consumption**

1.7.3 Forestry

The result measures of forestry differ from those of agriculture. Profitability is calculated both excluding and including silviculture activities.

Changes of growing stock are not regarded when calculating forestry results.

- Output
- Costs excluding silviculture
- = **Result before silviculture**
- Silviculture (net)
- = **Net income**

To allow comparison with results from other forestry statistics, an imputed value of family labour input is included:

- Output from timber sales
- Variable costs including imputed value of family labour
- = **Net conversion return**
- + Other income
- = Result before depreciation
- Depreciation
- = Result before silviculture
- Silviculture (net) including value of family labour
- = **Operating result**
- +/- Forest Trust Fund
- = Adjusted operating result

1.8 Supplementary survey themes

1.8.1 Variation within certain categories of farming

Averages are not able to communicate the extent of variation within a group. The spreading of results within the farming categories «dairy and beef farming», «cereal production» and «sheep farming» is discussed in chapter 2.3. The discussion is based on mean results for «the best third» and «the weakest third» among the participants. The variables chosen to form these two groups depend on category of farming.

1.8.2 Dairy joint operations

Results for a group of dairy joint operations are presented along with results for «dairy and beef farming» in chapter 2.3.1.

1.8.3 Organic farming

The Norwegian government aims at a 15 per cent organic share of Norwegian food production and food consumption within the year 2020.

By the end of 2016 the farming at 2,083 Norwegian agricultural holdings was approved as organic by Debio (the current controlling authority). The total number of Norwegian farmers applying for production allowances at 31 July 2016 was 40,377. At that point the organic agricultural land made 4.6 per cent of total Norwegian farmland. When areas affected by restriction of benefit are included, the organic share increases to 4.9 per cent. Merely a small share of total Norwegian livestock is approved as organic.

Among the 920 survey holdings of 2016, 44 were certified for organic production. Their types of farming were dairy and beef farming (19), sheep farming (6), beef farming (8), cereal production (4) and others (7). The fairly large number of survey participants engaged in organic dairy and beef farming makes it possible to present some results for this group in chapter 2.3.1.

1.8.4 Dairy farming with robot

Milking robots have become an important element of Norwegian dairy farming. Chapter 2.3.1 contains an article about this topic.

1.9 Definitions and explanation of terms

Agricultural land: The areas occupied by different crops are recorded by decares. 1 decaire = 0.1 hectare. Areas of uncultivated and surface-cultivated meadow are reduced by the area considered to be unproductive. Shares of cultivated common pasture are considered to be part of the holding. The agricultural area includes both own and rented land, and size of each is recorded.

Assets: See fixed assets and current assets.

The **balance sheet** is a statement of the family's total assets, liabilities and own capital on 31 December.

Capacity to pay (calculated for agriculture only) shows the return on total labour input. It is given in NOK per holding or per hour.

The percentage **capacity to pay** (calculated for agriculture only) presents the achieved return on total labour input as a percentage of «estimated total labour costs», which include tariff wages for the family.

Capitalization thresholds: Fixed assets are capitalized if their cost price is at least NOK 15,000 (both management accounts and tax accounts). In tax accounts merely *improvement of standard* is capitalized, as regards major repairs and maintenance work. Management accounts often let a larger share of such work be capitalized and then depreciated (or cost allocated) over a determined period of time.

The **closing balance** is the balance at the end of the financial year.

Costs are the value of goods and services used in production during the financial year.

Crops: The quantities recorded are storable crops. Cereal quantities are measured by kg and refer to 15 per cent water content. Root crops, potatoes and hay are also measured by kg, while silage quantities are recorded either by kg or by m³. Grazing is quantified in terms of FUm, which is also the case for fresh harvested grass and green fodder. All crops are finally converted into FUm per decaire.

Current assets are assets that are not acquired for permanent ownership or use, and that have longevity of less than one year. Current assets are linked to short term sales of goods and services. Examples of current assets are bank deposits, cash, other claims, animals for slaughter and stocks.

The **debt ratio** presents the family's debts expressed as a percentage of their total capital. So the debt ratio expresses the share of family assets financed by loan capital.

Depreciation is defined as the planned distribution of assets' value reduction throughout the expected asset lifetime. This reduction may be a result of wear and tear, age or obsolescence.

Tax accounts apply the principle of reducing balance depreciation for most depreciable assets. This means that a certain percentage of the asset's book value is depreciated each year. Consequently the annual depreciation drops year by year. Depreciable assets are divided into various groups. Buildings and installations are treated individually, while fixtures, equipment and machinery are treated collectively.

Management accounts apply linear depreciation, which means depreciation by the same amount each year. Depreciable assets are treated individually, and the depreciation period is determined by expected asset lifetime. For example second-hand equipment will be depreciated over a shorter period than what is the case for new equipment.

The depreciation rates for various types of assets in both tax accounts and management accounts are shown in Table 1.1.

The **family** consists of the farmer and spouse or partner (if any), and any children aged under 17.

Family labour income (calculated for agriculture only) is found by deducting the required rate of return on agricultural assets from the net income. When calculating family labour income *per man-year*, hours of unpaid hired labour and hours worked by the family are merged. The average of opening and closing balances gives the value of agricultural assets.

Family payment for labour is the imputed value of family labour input. The calculations are based on expected costs of hiring corresponding labour at standard wages (holiday allowances and payment for public holidays included). Employer's national insurance contributions, which vary from one region to another, are also included in the calculations. Thus the hourly pay varies from one region to another.

The **farmer** is the person administratively responsible for the holding. He or she is normally the owner of all, or part of, the real property. Generally the farmer is the person who works the most hours on the holding.

Farm-independent occupations are enterprises that are carried out by farmers, without involving the farm resources.

Tabell 1.1 Capitalization and depreciation in tax accounts and management accounts

Assets	Tax accounts	Management accounts
<i>Agricultural and forestry areas</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Farm roads</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Forestry roads</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Forestry tracks</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Linear depreciation, max. 10 years</i>
<i>Cultivation of new land</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Levelling agricultural land</i>	<i>Cost allocation over 10 years</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Orchards</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Direct charge offs</i>
<i>Ditches, piped</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Ditches, open</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Irrigation equipment, portable</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Irrigation equipment, permanent, including pumps</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 8 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Water conduit</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 4 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Outbuildings</i>		
<i>Expected life >20 years</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 4 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 30 years</i>
<i>Expected life < 20 years (for farms and greenhouses)</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 8 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 15 years</i>
<i>Fixtures in outbuildings</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Machinery and equipment</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Vans and lorries</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Breeding livestock</i>	<i>Treated as current assets</i>	<i>Capitalized according to slaughter value</i>
<i>Stocks of farm products for sale</i>	<i>Production value, standard unit prices</i>	<i>Estimated sales value, prices at the end of the year</i>
<i>Stocks of purchased goods</i>	<i>Purchased price</i>	<i>Purchased price</i>
<i>Stocks of fodder grown at the holding</i>	<i>Production value, standard unit prices</i>	<i>Valued as fodder</i>
<i>Forestry plan</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Farmhouses</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Linear depreciation, 50 years</i>
<i>Private vehicle</i>	<i>Depreciation varies with age of vehicle</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>

Fixed assets are assets with a planned life of more than one year. All assets, except current ones, are fixed. Agricultural land and forest, outbuildings, machinery and breeding livestock exemplify fixed assets.

Fixed costs are costs which, during a certain period, do not vary significantly with the produced quantities. Examples are depreciation and maintenance of outbuildings.

The **gross margin** is defined as output minus variable costs.

A **holding** is an operating unit in agriculture. It may consist of both own and rented land.

Investment frequency (calculated for forestry only) shows the percentage of forests where investments have been made during the account year.

Joint operations are management units where outbuildings, agricultural areas and milk quotas belonging to two or more farms are joined and operated by mutual labour. In this report the term is used only for units with a certain degree of equality between the partners.

Labour, executed by family and hired workers, is recorded by hours. For persons aged under 18 or over 65, hours actually worked are converted into standard hours, according to the following table:

Age	Multiplication factor
12–14 years	0.6
15–16 years	0.8
17 years	0.9
66–70 years	0.9
over 70 years	0.7

Agricultural or forestry labour provided by previous owners, or by own children aged over 17, is recorded as hired labour in management accounts. Hired labour is split up into two categories: Paid and unpaid. Unpaid hired labour is given a zero value. An imputed value for family labour connected to investments is recorded separately and is object to capitalization. Family labour input in agriculture, forestry and other gainful activities is recorded by the survey participants.

In tax accounts **livestock** is classified as current assets and is given a value according to standardized variable rearing and breeding costs (production value). Management accounts in general present break-up values for livestock. Laying hens, piglets and horses are exceptions. Management accounts classify cattle for slaughter, piglets, pigs for slaughter and poultry for slaughter as current assets. The rest of the livestock is classified as fixed assets (breeding animals). Both tax accounts and management

accounts let animals keep the value they once received as grown-ups in the balance sheet.

Long-term liabilities normally have a date of payment which lies one year or more ahead of the closing of accounts. These liabilities are not directly linked to the holding's short-term sales of goods and services.

A **man-year** of 2016 is defined to be 1,845 registered hours of labour.

Net conversion return is the output from timber sales minus variable costs, including the imputed value of family labour, but excluding the costs of silviculture. Variable costs include all labour (executed by family and hired workers), rental and maintenance of equipment, fuel, selling costs etc. Depreciation of own equipment is not included.

Net income is output minus costs and expresses what the family receives as payment for own labour and for own and borrowed capital.

Net investments are gross investments minus depreciation, sales and investment grants.

Net mechanization costs include all costs related to machinery (tractors, harvesters, farm cars and other machinery and equipment), including interest, minus income from hiring out machinery:

	Depreciation and maintenance
+	Fuel costs
+	Cost of rented machinery and equipment
+	Required return on capital
=	Total mechanization costs
–	Income, hiring out machinery
=	Net mechanization costs

NOK is the monetary unit in Norway. In 2016 NOK 1,000 were USD 119, or Euro 108.

The **opening balance** is the balance at the beginning of the financial year.

Other gainful activities are enterprises that involve the holding's resources (for instance area, buildings or machinery) for other purposes than ordinary agriculture or forestry.

Output is the value of the goods and services produced during the year. Output includes sales, consumption and changes in stocks.

Own capital is the value of total assets minus total debt.

The **percentage cut** is the total roundwood cut expressed as a percentage of the sustainable yield.

Productive forest: All forest land where productivity exceeds the minimum value of a scale of site quality classes.

Return on labour and own capital (calculated for agriculture only) is net income plus the costs of hired labour minus the share of interest on debt and payments to previous owners assigned to agriculture. This share is equal to the value of agricultural assets as a percentage of total assets.

Return on family labour and own capital (calculated for agriculture only) shows net income minus the share of interest on debt and payments to previous owners assigned to agriculture. This share is equal to the value of agricultural assets as a percentage of total assets.

The **required return on agricultural assets** is the calculated interest on the average value of agricultural assets.

Root value is the difference between the sales' price for timber and the logging costs.

Sales of capitalized fixed assets are handled differently in management accounts compared to tax accounts. Tax accounts present accrual profits or losses from sales of both non-depreciable fixed assets and assets which are depreciated individually. When handling fixed assets that are depreciated collectively, profits or losses can not be determined, and the total sales' price is written down in the appropriate asset group. In management accounts, profits from sales are written down, and losses from sales are depreciated. If agricultural land or forest is sold off, the recorded value of the area sold is written down to zero in management accounts. Any remaining part after down-writing is recorded as extraordinary items.

Savings are any increase in own capital during the year.

Short-term liabilities normally have a date of payment which lies less than one year ahead of the closing of accounts. Short-time liabilities may be directly linked to the holding's short-term sales of goods and services.

Standard output is standardized output from a production, calculated without grants. The selection of FADN is now based on standard output.

The **sustainable yield** is the largest amount of timber, measured by m³ without bark, that can be logged each year in a forest without reducing future yields.

Tax-adjusted return on labour and own capital. The 2016 income effect of Farmer's allowance is determined by a 25 per cent tax reduction and an assumed marginal rate of taxation at 38 per cent (as done by the Budget Committee for Agriculture). The income effect (which is also called the tax adjustment) makes 40.3 per cent of Farmer's allowance and is added to the return on labour and own capital. At this we get the tax-adjusted return.

Total net income is the net income from all occupations, together with wages, pensions, any imputed value for family labour and interest earnings. Interest charges and payments to previous owners are deducted.

Unpaid, hired labour: Management accounts record unpaid, hired labour by number of hours worked. This labour is often executed by close relatives.

Valuation: Both management accounts and tax accounts use the historical cost when giving value to fixed assets in the balance sheet. Grants are deducted. If the farmer's family has been executing labour connected to investments, management accounts give this labour an imputed value which is added to the cost price. Tax accounts do not record any additional labour input value in these cases. In tax accounts, as distinct from management accounts, fixed assets of forestry are written down by contributions received from the Forest Trust Fund. As regards the valuation consequences of *depreciation* and *sales*, we refer to these headwords. Stocks of purchased goods are valued by purchase price plus freight charges, regardless of tax account or management account. Tax accounts value stocks of farm products by standard unit prices. Management accounts value farm products for sale by estimated sales values at 31 December. Fodder grown on the holding is given a value on basis of the barley price at the end of the year. Different kinds of fodder have values corresponding to their feed concentration. The valuation of animals for slaughter is described under the heading *livestock*.

Variable costs are costs that, during a given period, vary with production size. Costs concerning seed, fertilizer and fodder may be mentioned as examples. Fuel costs are considered to be fixed.

Working capital measures liquidity and is defined as current assets minus short-term liabilities.

Hovudtabellar

Appendix tables

Hovudtabellane ligg også ute på heimesidene til NIBIO:

The appendix tables are also available at our homepages:

<http://www.nibio.no/tema/driftsgranskingar>

Hovudtabell 1 Bruksstorleik, dekar. Alder på brukar

Size of holdings, decares.¹⁾ Farmer's age

Regionar		Storleiks-	Tal	Jordbruksareal, daa			Bortleigd	Alder på
Regions		grupper, daa	bruk	Agricultural area, decares			areal, daa	brukaren
		Farm size,	Num .of	Totalt	Leigd	Fulldyrka	Area rented	Farmer's
		decares	holdings	Total	Rented	Cultivated	out, decares	age
Austlandet	Eastern Norway	0 - 49,9	4	17	16	17	210	53
Flatbygder	Lowlands	50- 99,9	3	68		68	25	49
		100-199,9	28	157	19	154	15	53
		200-299,9	34	249	45	239	4	50
		300-499,9	52	395	147	374		51
		500-	67	912	521	868	4	48
	Alle	All	188	504	238	480	9	50
Austlandet	Eastern Norway	0 - 49,9	1	1		1	248	54
Andre bygder	Other parts	50- 99,9	1	76		62		65
		100-199,9	30	157	44	130	9	54
		200-299,9	28	244	84	197		48
		300-499,9	43	388	150	306	1	51
		500-	33	727	397	632	7	48
	Alle	All	136	385	171	320	6	50
Agder og Rogaland		0 - 49,9	4	11		11	19	53
Jæren		50- 99,9	2	75		75	105	48
		100-199,9	7	157	36	143	7	50
		200-299,9	14	261	61	158		44
		300-499,9	24	379	148	249		47
		500-	11	657	255	325		47
	Alle	All	62	343	121	209	5	47
Agder og Rogaland		0 - 49,9	3	22		22		55
Andre bygder	Other parts	50- 99,9	2	71	31	64		47
		100-199,9	18	165	71	129		49
		200-299,9	23	250	108	139		50
		300-499,9	30	387	221	245		48
		500-	19	647	371	350		47
	Alle	All	95	346	184	208		49
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9	11	33	3	32		61
		50- 99,9	21	76	17	59		50
		100-199,9	39	154	48	98		52
		200-299,9	47	245	115	168		49
		300-499,9	43	376	201	275	2	48
		500-	18	669	392	447		51
	Alle	All	179	266	131	185		50
Trøndelag		0 - 49,9						
Flatbygder	Lowlands	50- 99,9	1	91		87		56
		100-199,9	5	179	6	172		56
		200-299,9	16	255	54	241		51
		300-499,9	35	402	122	375		50
		500-	15	670	315	635	3	45
	Alle	All	72	406	137	381	1	50
Trøndelag		0 - 49,9						
Andre bygder	Other parts	50- 99,9						
		100-199,9	5	173	13	151		52
		200-299,9	29	263	93	216		45
		300-499,9	32	392	198	339		48
		500-	11	692	375	530		46
	Alle	All	77	372	172	308		47

1) 1 decares = 0,1 hectare.

Regionar <i>Regions</i>	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Tal bruk <i>Num. of holdings</i>	Jordbruksareal, dekar <i>Agricultural area, decares</i>			Bortleigd areal, daa <i>Area rented out, decares</i>	Alder på brukaren <i>Farmer's age</i>
			Totalt	Leigd	Fulldyrka		
			<i>Total</i>	<i>Rented</i>	<i>Cultivated</i>		
Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	0 - 49,9						
	50- 99,9	2	75	44	75		55
	100-199,9	16	151	59	131		49
	200-299,9	30	253	118	220		52
	300-499,9	36	393	207	345		48
	500-	27	653	403	557		48
	Alle All	111	378	207	327		49
Alle bruk <i>All holdings</i>	0 - 49,9	23	24	4	23	51	57
	50- 99,9	32	76	16	63	9	51
	100-199,9	148	158	43	129	5	52
	200-299,9	221	251	89	198	1	49
	300-499,9	295	389	173	319	1	49
	500-	201	756	421	635	3	48
	Alle All	920	379	176	312	3	49

Hovudtabell 2 Bruk av jordbruksarealet, dekar

Use of agricultural area, decares

Regionar	Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Oljefrø, erter, anna korn o.l. <i>Oilseeds, peas, other cereals etc.</i>	Grasfrø <i>Grass seeds</i>	Poteter <i>Potatoes</i>
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	65	29	34			1
Flatbygder	Lowlands	200-299,9	69	39	58	13	7	4
		300-499,9	78	58	82	27		1
		500-	212	116	247	44	36	17
		Alle All	120	69	126	26	14	7
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	8	10	7			1
Andre bygder	Other parts	200-299,9	4	21	6			
		300-499,9	19	17	10			6
		500-	112	55	55			17
		Alle All	36	25	19			6
Agder og Rogaland		100-199,9	17					4
Jæren		200-299,9	9					
		300-499,9	13					1
		500-	23					
		Alle All	14					1
Agder og Rogaland		100-199,9		2			7	6
Andre bygder	Other parts	200-299,9				1		
		300-499,9	5			1		5
		500-		5		2		2
		Alle All	1	1		2		3
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9						
		50- 99,9						
		100-199,9	3					
		200-299,9						
		300-499,9	8					
		500-						
		Alle All	3					
Trøndelag		200-299,9	138	10				
Flatbygder	Lowlands	300-499,9	181	14	6			
		500-	237	15	4			5
		Alle All	174	13	4			1
Trøndelag		200-299,9	13	6				
Andre bygder	Other parts	300-499,9	19	2				3
		500-	29					
		Alle All	20	4				1
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9						1
		200-299,9						
		300-499,9						1
		500-	12					
		Alle All	3					1
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9	2					
		50- 99,9	5					
		100-199,9	20	9	8		1	1
		200-299,9	23	10	10	2	1	1
		300-499,9	43	15	17	5		2
		500-	111	49	92	15	12	9
		Alle All	47	19	29	5	3	3

Eng og beite	Grønsaker	Frukt og bær	Brakk	I alt
<i>Grass and pasture</i>	<i>Vegetables</i>	<i>Fruits and berries</i>	<i>Fallow</i>	<i>Total</i>
20		7	1	157
55	1		4	249
146			2	395
218	11	1	8	912
131	4	2	4	504
131				157
208		1	4	244
332			5	388
485			4	727
295			3	385
125	11			157
252			1	261
363	1		2	379
634				657
326	2		1	343
144	6	1		165
248			1	250
370	3		3	387
632	5			647
332	3		1	346
8		23	2	33
38		37	1	76
147		3		154
244				245
367			1	376
665			3	669
256		6	1	266
107				255
200			2	402
405			3	670
212			1	406
242				263
366			3	392
646			16	692
343			4	372
150				151
250			2	253
387			4	393
640			1	653
372			2	378
6	1	11	3	24
41	1	27	1	76
115	1	2		158
202			2	251
305			3	389
458	4		5	756
267	1	2	2	379

Hovudtabell 3 Avling, kg per dekar*Crop yields, kg per decare*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Bygg Barley	Havre Oats	Kveite Wheat	Oljefrø Oilseeds	Grasfrø Grass seeds	Poteter Potatoes
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	502	485	482			3 775
Flatbygder Lowlands	200-299,9	519	527	461	210	53	2 723
	300-499,9	474	491	477	173		3 052
	500-	520	500	452	195	43	2 860
	Alle All	509	500	458	193	44	2 882
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	460	495	496			2 491
Andre bygder Other parts	200-299,9	284	380	545			717
	300-499,9	464	448	332			3 229
	500-	445	453	432			2 253
	Alle All	446	443	428			2 525
Agder og Rogaland	100-199,9	475					2 000
Jæren	200-299,9	386					
	300-499,9	464		642			2 500
	500-	315					
	Alle All	405		642			2 162
Agder og Rogaland	100-199,9		174			49	1 208
Andre bygder Other parts	200-299,9					3	429
	300-499,9	365				35	2 898
	500-		270			38	1 190
	Alle All	365	248			42	1 996
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9						
	50- 99,9						
	100-199,9	290					650
	200-299,9	417					2 000
	300-499,9	555					2 400
	500-						
	Alle All	478					1 727
Trøndelag	200-299,9	447	266				2 529
Flatbygder Lowlands	300-499,9	434	412	326			
	500-	410	217	264			2 504
	Alle All	430	345	313			2 506
Trøndelag	200-299,9	373	253				2 000
Andre bygder Other parts	300-499,9	435	365				2 453
	500-	344					
	Alle All	395	256				2 447
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9						1 305
	200-299,9						1 464
	300-499,9						2 063
	500-	459					2 126
	Alle All	459					1 848
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	495					
	50- 99,9	400					1 000
	100-199,9	474	461	484		49	1 951
	200-299,9	469	450	467	210	49	2 400
	300-499,9	452	473	458	173	35	2 907
	500-	484	483	449	195	43	2 618
	Alle All	472	475	454	193	44	2 615

Hovudtabell 4 Avling, FEm per dekar

Crop yields, FUm per decare

Regionar	Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Korn inkl. halm <i>Cereals</i> <i>inc. straw</i>	Eng og beite <i>Grass and</i> <i>pasture</i>	Grovfôr i alt <i>Total coarse</i> <i>fodder crops</i>	Avling i alt <i>Total crops</i>
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	466	325	325	447
	Flatbygder	Lowlands	200-299,9	472	347	443
		300-499,9	442	344	344	406
		500-	460	337	337	428
	Alle	All	458	340	340	425
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	446	283	283	308
	Andre bygder	Other parts	200-299,9	356	288	297
		300-499,9	404	292	292	305
		500-	425	281	281	326
	Alle	All	417	286	286	314
Agder og Rogaland		100-199,9	542	503	503	508
	Jæren	200-299,9	398	426	426	425
		300-499,9	457	480	480	479
		500-	344	348	348	347
	Alle	All	425	426	426	426
Agder og Rogaland		100-199,9	146	293	293	291
	Andre bygder	Other parts	200-299,9	304	304	304
		300-499,9	422	346	346	347
		500-	257	290	290	290
	Alle	All	329	313	313	313
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9		487	487	487
		50- 99,9		356	356	356
		100-199,9	282	359	359	358
		200-299,9	429	328	328	328
		300-499,9	538	349	349	352
		500-		315	315	315
	Alle	All	464	336	336	338
Trøndelag		200-299,9	420	384	384	405
	Flatbygder	Lowlands	300-499,9	415	425	420
		500-	386	367	367	374
	Alle	All	408	398	398	403
Trøndelag		200-299,9	315	384	384	379
	Andre bygder	Other parts	300-499,9	417	383	385
		500-	393	328	328	331
	Alle	All	368	366	366	366
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9		270	270	270
		200-299,9		298	298	298
		300-499,9		269	269	269
		500-	474	274	274	278
	Alle	All	474	277	277	278
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9	480	475	475	476
		50- 99,9	403	374	374	377
		100-199,9	449	323	323	353
		200-299,9	440	334	334	354
		300-499,9	431	350	350	366
		500-	449	309	309	360
	Alle	All	443	330	330	361

Hovudtabell 5 Storleik på buskapen, gjennomsnitt per bruk
Numbers of livestock per holding

holding

Regionar	Regions	Storleiks- grupper, daa	Kyr	Kviger og kalvar	Oksar >1år	Grisar Pigs		Sauer	Geiter	Fjørfe
		Farm size, decares	Cows	Heifers and calves	Steers >1 year	Avlssvin Breeding pigs	A. > 2 mnd Other >2 months	Sheep	Goats	Poultry
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	0,8	0,7			8,8	13,9		1 031
	Flatbygder	200-299,9	5,0	5,8	0,6	8,2	38,7	3,5		1 067
	Lowlands	300-499,9	9,3	13,7	1,6	5,6	21,2	18,2	0,2	727
		500-	16,1	22,6	1,8	1,9	20,7	13,0		729
		Alle All	9,3	13,0	1,2	3,8	23,7	12,4		847
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	6,1	6,9	0,8			40,6	6,0	
	Andre bygder	200-299,9	7,3	10,9	2,4			56,7	14,0	268
	Other parts	300-499,9	15,5	23,7	2,6	1,6	4,8	40,9		261
		500-	30,1	42,6	6,2			27,3	0,6	562
		Alle All	15,1	21,6	3,0	0,5	1,5	40,9	4,4	274
Agder og Rogaland		100-199,9	13,6	16,6	4,4	22,1	50,2	10,0		1 793
	Jæren	200-299,9	17,6	31,5	2,5	10,1	53,1	50,0		2 264
		300-499,9	28,0	44,3	9,2	6,8	49,6	55,2		
		500-	37,6	52,7	2,8	12,1	71,5	154,5		2 203
		Alle All	23,0	35,5	5,1	9,5	49,6	61,2		1 883
Agder og Rogaland		100-199,9	6,1	5,0	0,6	11,9	21,3	36,2		
	Andre bygder	200-299,9	12,2	14,5	1,2	1,9		65,4		
	Other parts	300-499,9	21,2	32,4	6,4	7,7	21,1	59,4		
		500-	32,4	49,4	9,8	3,6	42,2	108,7		664
		Alle All	17,3	24,5	4,4	5,9	19,1	64,1		290
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9						3,4	8,4	
		50- 99,9	1,6	2,0				23,3		2
		100-199,9	10,1	13,0	2,0	3,2	17,4	32,1	13,9	192
		200-299,9	15,6	18,5	0,9	0,9	5,1	45,1	0,1	1
		300-499,9	23,8	36,8	5,7	0,8	10,8	52,9	1,5	87
		500-	39,3	62,6	9,1			32,8		
		Alle All	16,2	23,0	2,9	1,1	7,7	37,8	3,9	63
Trøndelag		200-299,9	6,2	8,2	0,4	2,2	2,8	41,2		842
	Flatbygder	300-499,9	16,2	24,1	5,7	5,7	31,6	17,8		2 121
	Lowlands	500-	29,1	43,8	9,2	7,8	42,3			1
		Alle All	16,1	23,4	4,8	5,9	29,5	17,8		1 218
Trøndelag		200-299,9	16,2	21,6	2,6	0,8	5,4	45,7		
	Andre bygder	300-499,9	25,6	36,9	3,4	1,9	10,9	31,2		
	Other parts	500-	36,4	61,0	11,0			62,4		
		Alle All	22,0	32,3	4,2	3,0	12,8	43,0		
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9	3,3	4,5	1,1			29,1	47,0	
		200-299,9	8,4	12,9	1,6			65,8	20,7	
		300-499,9	17,8	24,3	3,6	5,2	2,8	41,7	19,1	5
		500-	33,7	51,9	7,2			8,5	31,7	
		Alle All	16,7	24,6	3,5	1,7	3,0	43,2	20,5	1
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9				0,6	17,5	1,6	4,0	1 792
		50- 99,9	1,4	1,9	0,1			20,9	6,6	920
		100-199,9	6,1	7,1	1,2	4,8	16,8	29,4	10,0	331
		200-299,9	11,1	14,9	1,5	2,5	11,3	45,2	4,6	403
		300-499,9	18,7	28,0	4,4	4,2	17,4	38,0	2,6	431
		500-	27,6	41,3	5,8	2,2	19,1	38,2	0,1	519
		Alle All	15,7	22,8	3,2	3,2	15,6	36,9	3,9	478

Hovudtabell 6 Husdyrproduksjon

Livestock production

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Kumjolk liter omsett <i>Cow's milk,</i> <i>litres sold</i>	Mjolk, kg/årsku <i>Milk,</i> <i>kg/cow</i>	Storfe kjøt, kg omsett <i>Beef,</i> <i>kg sold</i>	Svine kjøt, kg omsett <i>Pork,</i> <i>kg sold</i>
Austlandet Eastern Norway	100-199,9			50	5 257
Flatbygder Lowlands	200-299,9	6 859	7 271	839	8 432
	300-499,9	41 362	7 875	2 151	3 651
	500-	57 478	8 046	3 390	6 917
	Alle All	33 165	7 952	1 962	6 399
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	18 065	6 704	1 282	67
Andre bygder Other parts	200-299,9	34 059	7 790	2 233	38
	300-499,9	57 456	7 548	4 537	775
	500-	135 487	7 563	7 208	220
	Alle All	62 039	7 522	3 926	340
Agder og Rogaland	100-199,9	70 988	7 652	3 849	7 561
Jæren	200-299,9	122 364	7 766	4 406	12 664
	300-499,9	200 328	8 326	7 282	15 625
	500-	247 190	7 790	6 579	17 276
	Alle All	157 048	8 033	5 415	12 827
Agder og Rogaland	100-199,9	12 545	7 000	610	653
Andre bygder Other parts	200-299,9	70 137	7 082	2 358	2 945
	300-499,9	114 123	6 909	4 804	6 640
	500-	158 776	7 285	9 585	7 126
	Alle All	87 152	7 078	4 120	4 359
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9				
	50- 99,9	2 256	4 934	99	
	100-199,9	50 201	6 906	2 157	5 773
	200-299,9	104 243	7 981	2 584	2 706
	300-499,9	137 283	8 000	6 483	1 983
	500-	283 114	8 278	10 494	
	Alle All	100 021	7 915	3 773	2 445
Trøndelag	200-299,9	33 179	7 652	1 730	5 325
Flatbygder Lowlands	300-499,9	74 233	7 634	4 881	9 688
	500-	130 892	8 276	8 080	8 236
	Alle All	74 251	7 839	4 530	9 247
Trøndelag	200-299,9	85 920	7 720	3 493	1 816
Andre bygder Other parts	300-499,9	143 315	7 884	5 109	3 020
	500-	199 407	7 710	10 078	
	Alle All	120 406	7 799	4 957	2 843
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	21 890	6 870	863	
	200-299,9	46 309	7 589	2 284	
	300-499,9	113 202	7 406	3 769	383
	500-	219 047	7 498	7 949	5 825
	Alle All	105 667	7 456	3 898	1 541
Alle bruk All holdings	0 - 49,9				5 146
	50- 99,9	1 480	4 934	145	
	100-199,9	25 854	6 993	1 254	4 234
	200-299,9	62 554	7 715	2 380	3 610
	300-499,9	101 748	7 731	4 660	4 516
	500-	145 398	7 775	6 741	5 358
	Alle All	83 629	7 701	3 745	4 296

Salbare smågr./purke	Gagnslam/ v.f. sau	Kjøtt, kg/ v.f. sau	Geitemjolk, l iter omsett	Mjolk, kg/ årsgeit	Egg, kg omsett
<i>Piglets for sale/sow</i>	<i>Lambs/ w.f. sheep</i>	<i>Meat, kg/ w.f. sheep</i>	<i>Goat's milk, litres sold</i>	<i>Goat's milk, kg/goat</i>	<i>Eggs, kg sold</i>
	1,1	25			4 517
36	1,2	22			6 847
30	1,2	28			7 503
34	1,5	30			7 339
33	1,3	28			7 238
20	1,6	33	3 099	702	
	1,6	34	7 571	748	4 079
20	1,5	33			6 551
	1,6	31			4 011
52	1,6	33	2 242	734	3 884
19					18 486
30	1,8	37			
18	1,3	24			
21	1,4	29			
22	1,5	30			2 087
23	1,3	25			
18	1,2	23			
17	1,4	28			
22	1,5	29			
20	1,4	27			2 662
	1,4	35	4 043	653	
	1,2	20			
35	1,2	21	7 256	858	3 715
78	1,4	28			9
36	1,5	31			2 611
	1,4	29			
44	1,4	27	1 829	824	1 439
33	1,5	31			
22	1,5	30			
21					3
22	1,5	31			1
27	1,6	31			
19	1,5	30			
	1,7	36			
23	1,5	31			
	1,7	36	22 439	694	
	1,3	28	12 541	753	
26	1,4	29	10 466	679	128
	1,5	34			
26	1,4	30	11 105	708	41
185	1,4	35	1 934	653	16 196
	1,3	25	3 771	711	
24	1,4	28	4 966	753	2 708
36	1,4	29	2 662	751	1 572
23	1,4	29	1 277	679	2 674
25	1,5	31			3 105
27	1,4	29	2 027	731	2 754

Hovudtabell 7 Arbeidsforbruk per bruk, fullverdige timar

Labour input, hours per holding

Regionar	Regional	Storleiks- grupper, daa	Jordbruk Agriculture									
			Ubet. leigd arb.	Bet. l. arb.	Brukar	Ektefelle	Familien elles	Familien i alt	Arbeid i alt	Fam.arb., årsverk à		
			Farm size,	Unpaid hired	Paid hired	Farmer	Spouse	Other family	Total family	Total labour	1845 timar	Family
			decares	labour	labour					input	man-years (1845 h.)	
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	12	250	522	138	7	667	929		0,4	
	Flatbygder Lowlands	200-299,9	157	359	1 044	192	6	1 242	1 758		0,7	
		300-499,9	75	459	1 321	247	3	1 571	2 106		0,9	
		500-	181	1 011	1 685	245	10	1 940	3 133		1,1	
		Alle All	116	627	1 260	215	7	1 481	2 224		0,8	
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	95	311	1 217	318	16	1 551	1 957		0,8	
	Andre bygder Other parts	200-299,9	115	483	1 381	278	2	1 662	2 260		0,9	
		300-499,9	115	486	1 608	354	16	1 977	2 578		1,1	
		500-	145	1 128	1 689	395	10	2 094	3 368		1,1	
		Alle All	116	604	1 493	335	11	1 840	2 560		1,0	
Agder og Rogaland	Jæren	100-199,9	83	500	1 251	393		1 643	2 226		0,9	
		200-299,9	25	813	1 952	127		2 079	2 917		1,1	
		300-499,9	243	719	2 176	341	19	2 536	3 498		1,4	
		500-	305	885	2 283	510	93	2 886	4 077		1,6	
		Alle All	168	974	1 980	348	31	2 360	3 502		1,3	
Agder og Rogaland	Andre bygder Other parts	100-199,9	109	376	1 663	119		1 782	2 267		1,0	
		200-299,9	177	342	1 720	168		1 887	2 407		1,0	
		300-499,9	125	761	1 935	381	5	2 321	3 207		1,3	
		500-	258	1 348	2 267	639	13	2 920	4 526		1,6	
		Alle All	158	811	1 843	348	4	2 195	3 165		1,2	
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9	205	588	1 189	257	16	1 462	2 255		0,8	
		50- 99,9	455	1 035	1 416	101	5	1 522	3 012		0,8	
		100-199,9	191	625	1 858	317	10	2 185	3 000		1,2	
		200-299,9	247	574	2 064	318	31	2 413	3 234		1,3	
		300-499,9	309	623	2 206	246	26	2 479	3 411		1,3	
		500-	372	919	2 671	361	2	3 033	4 325		1,6	
		Alle All	284	687	1 985	276	18	2 278	3 249		1,2	
Trøndelag	Flatbygder Lowlands	200-299,9	174	266	1 388	123	1	1 512	1 952		0,8	
		300-499,9	172	345	1 632	399	17	2 048	2 566		1,1	
		500-	258	538	1 974	467	63	2 503	3 299		1,4	
		Alle All	183	365	1 636	327	22	1 984	2 531		1,1	
Trøndelag	Andre bygder Other parts	200-299,9	206	472	1 861	244		2 105	2 783		1,1	
		300-499,9	136	664	2 008	292	17	2 318	3 118		1,3	
		500-	342	614	2 399	772	33	3 204	4 160		1,7	
		Alle All	191	572	2 015	327	12	2 353	3 116		1,3	
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9	58	335	1 727	330		2 056	2 449		1,1	
		200-299,9	90	498	1 632	267	14	1 913	2 502		1,0	
		300-499,9	171	902	2 080	395	31	2 507	3 579		1,4	
		500-	197	1 064	2 163	477	32	2 672	3 933		1,4	
		Alle All	136	743	1 928	366	22	2 316	3 195		1,3	
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9	105	1 710	1 252	416	27	1 695	3 509		0,9	
		50- 99,9	319	961	1 302	96	3	1 402	2 682		0,8	
		100-199,9	102	407	1 403	248	7	1 659	2 168		0,9	
		200-299,9	163	475	1 643	235	10	1 888	2 526		1,0	
		300-499,9	164	602	1 828	325	16	2 169	2 934		1,2	
		500-	223	997	1 987	408	22	2 417	3 638		1,3	
		Alle All	170	666	1 717	304	14	2 035	2 872		1,1	

Skogbruk Forestry			Nyanlegg Investments			Familiens arbeidsvederlag		
Brukar	Ektefelle	Familien elles	Brukar	Ektefelle	Familien elles	Family labour imputed value		
Farmer	Spouse	Other family	Farmer	Spouse	Other family	Jordbruk	Skogbruk	Nyanlegg
						Agriculture	Forestry	Investments
21	1		11	2		130 649	4 275	2 449
26	2					243 029	5 407	
18	1	1				307 166	3 969	
27	8		27	6		379 849	6 838	6 530
23	4		11	2		289 843	5 239	2 692
47			11			287 846	8 942	2 000
25			12	4		311 224	4 800	2 968
18	5		51	24		369 843	4 295	14 019
22	3	1	17			395 390	4 968	3 137
27	2		25	8		344 819	5 546	6 246
9			160			321 701		
						406 923	1 804	31 404
5			35			496 362	82	
3			42			564 961	925	6 816
						461 885	650	8 300
39	1		11			346 054	7 727	2 175
68	22		19			366 021	17 362	3 581
42	3		79	7		452 092	8 787	16 835
7			3			568 449	1 422	515
42	6		32	2		426 964	9 386	6 698
17	7		56			278 558	4 485	10 625
9	1		11			290 599	1 953	2 006
24	1	1	21	7		420 427	4 870	5 267
34	1		40	1		464 148	6 612	7 761
32		2	44		3	474 673	6 314	8 999
10			97			584 037	1 846	18 885
25	1	1	40	2	1	437 441	5 004	8 134
28	3	1	38			295 925	6 289	7 463
22	3		64	14		400 894	4 779	15 380
72	2	2	2			490 015	14 812	392
40	2	1	40	7		388 343	8 503	9 217
40	3	1	26			394 166	8 331	4 971
40		2	13			429 615	7 736	2 571
42			64			603 213	7 928	12 457
46	1	1	26			438 707	8 926	4 967
7	1					369 747	1 392	
32	1		30			343 668	5 833	5 469
19	1		13			445 353	3 441	2 344
11			56			477 188	2 053	9 831
19	1		26			413 758	3 449	4 630
11	3		27			327 818	2 656	5 082
26	1		7			267 435	5 247	1 316
32	1		12	2		314 894	6 253	2 649
34	3		32	1		359 200	7 108	6 324
24	2	1	33	6		412 115	4 972	7 457
24	3		34	2		462 165	5 260	6 836
27	2		28	3		387 559	5 706	6 003

Hovudtabell 8 Oppnådde priser på garden, kroner per kg/l/stk.

Prices at farm gate, NOK per kg/l/animal

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Poteter <i>Potatoes</i>	Kumjolk per l <i>Cow's milk</i> <i>per l</i>
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	2,61	2,36	3,14	1,97	
Flatbygder Lowlands	200-299,9	2,74	2,33	2,85	2,99	5,70
	300-499,9	2,54	2,40	2,79	2,00	5,56
	500-	2,64	2,36	2,90	2,71	5,75
	Alle All	2,63	2,37	2,89	2,66	5,69
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	2,46	2,24	2,84	2,74	5,57
Andre bygder Other parts	200-299,9	2,68	2,25	3,01	5,30	5,57
	300-499,9	2,52	2,32	3,35	3,97	5,54
	500-	2,52	2,25	2,77	3,01	5,53
	Alle All	2,52	2,27	2,85	3,28	5,54
Agder og Rogaland	100-199,9	2,39			1,82	5,65
Jæren	200-299,9	2,55				5,61
	300-499,9	2,41		2,39	4,75	5,57
	500-	2,24				5,64
	Alle All	2,39		2,39	2,46	5,60
Agder og Rogaland	100-199,9		2,00		3,34	5,49
Andre bygder Other parts	200-299,9				7,16	5,49
	300-499,9	2,47			3,80	5,51
	500-		2,26		2,21	5,42
	Alle All	2,47	2,21		3,58	5,47
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9					4,80
	50- 99,9					5,44
	100-199,9	2,25				5,44
	200-299,9					5,37
	300-499,9	2,33				5,32
	500-					5,38
	Alle All	2,32				
Trøndelag	200-299,9	2,43	2,41		4,56	5,52
Flatbygder Lowlands	300-499,9	2,46	2,35	2,95		5,53
	500-	2,54	2,70	2,45	3,07	5,35
	Alle All	2,47	2,37	2,86	3,10	5,46
Trøndelag	200-299,9	2,15	2,11		4,42	5,54
Andre bygder Other parts	300-499,9	2,46	2,14		6,83	5,47
	500-	3,02				5,56
	Alle All	2,50	2,32		6,82	5,51
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9				7,61	5,45
	200-299,9				8,90	5,44
	300-499,9				8,43	5,51
	500-	2,06				5,34
	Alle All	2,06			8,35	5,41
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	2,47				4,80
	50- 99,9	2,49				5,49
	100-199,9	2,52	2,33	3,10	2,74	5,50
	200-299,9	2,57	2,31	2,86	3,13	5,49
	300-499,9	2,48	2,38	2,83	4,34	5,47
	500-	2,60	2,34	2,88	2,82	5,47
	Alle All	2,56	2,35	2,88	3,16	5,49

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Kukjøl	Anna	Smågris	Svinekjøl	Saue- og	Ull	Geitemjøl	Egg
	storfekjøl	per stk		lammekjøl		per l	
<i>Meat</i>	<i>Meat</i>	<i>Piglets</i>	<i>Pork</i>	<i>Mutton</i>	<i>Wool</i>	<i>Goat's milk</i>	<i>Eggs</i>
<i>(cow)</i>	<i>(beef)</i>	<i>(each)</i>		<i>and lamb</i>		<i>per l</i>	
	48,47		26,58	44,52	21,09		14,65
44,62	60,14	1 102	28,33	42,65	31,51		15,26
45,02	53,87	1 135	28,50	44,41	41,60		20,96
47,97	58,31	1 045	28,63	56,08	42,02		15,55
46,71	57,06	1 102	28,34	48,99	37,76		16,98
45,55	59,54		24,66	47,37	35,72	7,41	
45,86	54,44		25,04	47,97	39,73	7,33	17,16
48,17	55,28	1 028	29,04	46,86	35,71		15,39
47,69	53,85		18,55	46,40	34,28		15,22
47,51	54,90	988	26,38	47,38	36,86	7,35	15,73
45,84	53,04	1 049	27,44	44,11	69,26		14,10
48,58	54,80	946	28,32	48,92	33,52		
47,69	51,91	1 115	29,54	47,95	38,59		
47,50	57,06	1 081	27,85	45,95	34,85		
47,74	53,20	1 021	28,73	47,16	36,56		14,10
47,47	47,52	1 029	34,61	45,48	34,01		
46,66	51,66		28,39	47,75	31,85		
46,67	53,73	1 039	28,88	51,73	34,73		
48,13	55,84		29,22	50,16	32,36		
47,23	54,57	1 031	29,07	49,60	32,92		15,22
				35,64	34,69	6,66	
46,82	41,51			42,39	25,60		
46,41	52,52	930	29,37	43,07	31,91	6,93	14,96
46,21	51,65	925	28,12	45,59	31,07		23,02
46,38	53,96	929	28,61	46,33	36,57		18,87
46,89	52,50			44,14	31,72		
46,48	53,03	927	28,86	45,09	33,12	6,89	16,67
45,98	61,85	950	28,17	52,48	32,70		
46,72	53,63	959	28,39	48,02	32,96		
46,84	55,75	988	29,27				15,00
46,72	54,86	967	28,58	50,47	32,81		15,00
46,14	52,56		28,32	48,58	34,84		
46,14	53,21	857	27,64	46,24	38,78		
46,72	52,81			44,02	40,01		
46,27	52,80	977	28,27	46,65	37,76		
44,74	51,19			43,73	37,26	6,86	
45,75	50,32			40,35	32,46	7,34	
46,51	49,65	1 137	28,93	43,06	39,23	5,74	
46,97	50,78		26,59	43,71	41,89		
46,58	50,37	1 137	26,78	42,25	36,48	6,58	
		974	28,89	35,64	34,69	6,66	15,38
48,06	41,51			45,38	28,56	6,03	
46,22	53,67	1 010	28,48	45,07	34,41	6,95	14,58
46,43	53,21	1 025	28,28	46,46	33,76	7,33	15,90
46,71	53,37	1 093	28,79	46,94	37,03	5,74	18,72
47,38	54,49	1 051	28,27	47,70	35,74		15,48
46,89	53,82	1 047	28,50	46,71	35,3	6,76	16,39

Hovudtabell 9 Egedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk

Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Avlingslager etc. <i>Harvested crops etc. in stock</i>							
		Bygg	Havre	Kveite	Poteter	Grønsaker	Ull	Anna	I alt
		<i>Barley</i>	<i>Oats</i>	<i>Wheat</i>	<i>Potatoes</i>	<i>Vegetables</i>	<i>Wool</i>	<i>Other</i>	<i>Total</i>
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	45,4	5,5	20,0	1,4		0,4		72,7
	200-299,9	36,1	29,5	52,2	19,1	7,8		6,5	151,4
	300-499,9	14,8	10,2	38,5	0,6			1,8	65,9
	500-	140,8	43,6	198,6	59,6	43,2	0,1	30,4	516,3
	Alle All	67,6	24,5	93,8	25,1	16,8	0,1	12,5	240,4
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9		0,6	6,4			1,1	0,2	8,3
	200-299,9		1,1				2,7		3,8
	300-499,9	5,1	3,7	3,0	29,4		1,0		42,2
	500-	48,2	11,4	23,9	38,4		0,5		122,4
	Alle All	13,3	4,3	8,2	18,6		1,2		45,7
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9				2,3	33,4			35,7
	200-299,9								
	300-499,9								
	500-							2,5	2,5
	Alle All				0,3	3,8		1,3	5,3
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9					1,1		3,8	4,9
	200-299,9								
	300-499,9				7,7				7,7
	500-				1,2	0,4			1,6
	Alle All				2,7	0,3		0,7	3,7
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9								
	50- 99,9						0,1		0,1
	100-199,9						0,2		0,3
	200-299,9						0,7		0,7
	300-499,9				0,2		0,9		1,1
	500-								
Trøndelag Flatbygder Lowlands	Alle All						0,5		0,5
	200-299,9	39,8	1,8				1,0	0,9	43,5
	300-499,9	96,8		6,8					103,6
	500-	46,7	1,8		15,6				64,1
	Alle All	66,2	0,8	3,3	3,3		0,2	0,2	73,9
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	1,0			0,1		1,9	0,9	3,9
	300-499,9	9,3			48,8				58,0
	500-	22,9					2,7		25,6
	Alle All	7,5			20,3		1,1	0,7	29,7
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9				0,1		1,3		1,3
	200-299,9				3,1		2,9		6,0
	300-499,9				0,7		0,2		0,9
	500-				0,6		0,4		1,1
	Alle All				1,2		1,1		2,4
Alle bruk All holdings	0 - 49,9								
	50- 99,9							1,6	1,6
	100-199,9						0,5	0,7	18,4
	200-299,9	8,8	1,2	5,1	0,4	1,7	1,2	1,2	28,4
	300-499,9	15,8	2,3	8,0	10,6		0,3	0,3	37,4
	500-	59,6	16,6	70,1	27,5	14,4	0,3	10,3	198,8
	Alle All	21,6	5,7	20,6	10,3	3,7	0,5	2,8	65,3

Produksjonsmiddel <i>Means of production</i>				
Innkjøpte fôrmiddel <i>Purchased fodder</i>	Grovfôr Coarse <i>fodder</i>	Handels- gjødsel <i>Fertilizer</i>	Anna <i>Other</i>	I alt <i>Total</i>
8,3	4,0	15,4	10,3	38,1
13,6	17,4	25,3	15,5	71,7
15,5	49,3	39,4	19,8	124,0
12,1	83,7	134,4	43,8	274,0
13,2	47,2	65,7	25,9	152,0
5,0	36,1	9,4	5,9	56,4
8,4	64,0	13,9	9,0	95,3
9,5	96,4	25,6	10,8	142,4
17,8	146,5	71,4	28,4	264,1
10,3	87,5	30,3	13,5	141,6
28,0	41,3	6,8	22,2	98,3
36,1	101,2	5,2	8,6	151,1
31,7	171,1	6,1	7,6	216,6
44,3	193,4	10,1	17,9	265,7
33,6	128,1	6,2	23,6	191,4
7,5	31,1	5,3	4,8	48,7
9,5	69,2	7,1	5,7	91,5
18,4	109,7	19,0	12,2	159,4
24,1	138,6	22,6	5,0	190,3
15,1	85,3	13,4	7,3	121,2
0,4	4,9	5,2	3,5	13,9
1,0	9,5	0,7	6,5	17,7
12,8	46,6	5,8	7,3	72,6
11,4	76,3	11,0	10,7	109,5
15,8	120,8	25,7	12,4	174,7
27,2	209,5	37,1	17,6	291,4
12,5	81,7	14,5	10,1	118,8
10,1	40,5	37,9	17,0	105,5
35,2	93,1	38,0	18,5	184,7
18,7	176,1	56,7	21,3	272,8
25,0	94,4	40,4	18,0	177,9
8,7	102,6	14,1	6,5	131,9
17,0	140,8	30,4	13,2	201,4
20,6	244,3	40,8	21,2	326,9
14,9	134,8	24,2	11,5	185,4
5,1	45,4	7,4	5,5	63,4
8,2	87,3	9,2	6,4	111,2
22,7	123,0	13,4	7,7	166,8
31,1	204,0	53,4	12,1	300,6
17,9	120,2	20,9	8,0	167,0
14,3	2,5	3,4	39,2	59,4
3,5	12,5	0,5	6,2	22,8
10,4	33,6	9,2	7,9	61,1
11,8	68,9	14,9	9,9	105,5
19,7	106,8	26,3	13,3	166,0
20,8	148,3	76,2	26,7	271,9
15,8	89,1	30,2	14,9	150,1

Hovudtabell 9 Forts. Cont. Eigedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk
Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Husdyr Livestock						
		Storfe	Grisar	Sauer	Geiter	Fjørfe	Andre	I alt
		Cattle	Pigs	Sheep	Goats	Poultry	Other	Total
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	11,3	15,0	6,8		25,3		58,4
	200-299,9	112,4	79,8	1,8		62,1	0,2	256,4
	300-499,9	200,7	44,2	8,0		30,8	0,5	284,2
	500-	379,2	30,4	6,3		39,4	0,4	455,7
	Alle All	212,6	42,4	5,8		40,5	0,3	301,6
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	116,7	0,1	19,9	0,9		0,5	138,1
	200-299,9	154,6		27,6	2,0	17,7	2,0	204,0
	300-499,9	335,7	13,6	19,8		12,9	0,6	382,7
	500-	633,6		13,6	0,1	17,8	0,4	665,5
	Alle All	317,5	6,7	20,0	0,6	12,1	0,8	357,6
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9	253,3	127,8	9,4		98,5		488,9
	200-299,9	365,5	108,7	25,3		103,4		602,9
	300-499,9	614,8	64,3	28,9				707,9
	500-	638,2	131,2	76,4		30,1	6,7	882,6
	Alle All	462,3	87,1	31,5		45,7	1,2	627,9
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	89,9	63,0	18,2			6,1	177,2
	200-299,9	204,3	12,6	29,7		0,1	2,3	248,9
	300-499,9	443,7	53,5	29,2			1,2	527,6
	500-	686,5	75,2	53,3		0,1	4,6	819,6
	Alle All	343,9	46,9	31,0		11,6	3,0	436,4
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9			1,7	1,2			2,9
	50- 99,9	26,0		11,1			1,2	38,4
	100-199,9	176,0	35,6	15,7	1,8	1,9	0,7	231,8
	200-299,9	253,4	15,1	21,9		0,1	0,6	291,0
	300-499,9	489,8	18,5	26,4	0,2	1,7	1,3	537,9
	500-	817,3		16,1				833,5
	Alle All	307,8	16,2	18,5	0,5	0,9	0,8	344,6
Trøndelag Flatbygder Lowlands	200-299,9	115,6	19,8	19,9		10,1	0,9	166,4
	300-499,9	369,7	63,0	8,7		36,4	1,5	479,4
	500-	694,5	63,7			0,1		758,3
	Alle All	363,3	59,7	8,7		20,0	1,0	452,6
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	317,0	8,3	23,2				348,5
	300-499,9	510,5	18,6	15,1			0,7	544,8
	500-	792,9		33,4			0,4	826,7
	Alle All	447,8	23,6	21,6			0,3	493,4
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	66,1		14,6	6,4		0,3	87,3
	200-299,9	161,1		31,7	2,9		1,2	196,9
	300-499,9	332,7	21,8	20,6	2,6	0,3	1,8	379,8
	500-	677,3	11,9	15,0			0,1	704,4
	Alle All	325,7	10,0	21,0	2,8	0,1	1,0	360,6
Alle bruk All holdings	0 - 49,9		35,0	0,8	0,6	80,0		116,5
	50- 99,9	28,8		10,2	0,9	5,8	0,8	46,5
	100-199,9	107,7	38,2	14,6	1,4	10,0	1,1	172,8
	200-299,9	207,0	26,2	21,9	0,7	19,1	0,9	275,8
	300-499,9	390,7	35,3	18,6	0,4	11,9	1,0	457,9
	500-	589,6	30,8	18,9		17,7	1,0	658,0
	Alle All	322,1	31,4	18,1	0,5	16,1	0,9	389,2

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Anleggsmiddel <i>Fixed assets</i>									Eigedelar i alt
Mask., reisk.	Traktor	Skurtreskar	Yrkesbil	Driftsbygninger	Vassanlegg	Grøfter	Jord etc.	I alt	i jordbruket
									Total assets,
<i>Mach., equip.</i>	<i>Tractor</i>	<i>Harvester</i>	<i>Farm car</i>	<i>Outbuildings</i>	<i>Water supply</i>	<i>Drainage</i>	<i>Farmland etc.</i>	<i>Total</i>	<i>agriculture</i>
132,6	158,2	49,8	9,8	919,8	7,4	11,3	405,3	1 694,4	1 863,6
191,3	148,4	69,7	10,7	1 514,9	2,2	1,9	636,1	2 575,1	3 054,6
285,3	248,6	41,4	11,4	1 548,7	5,7	17,0	854,5	3 012,6	3 486,7
843,6	441,6	191,1	17,0	2 620,7	19,1	103,6	1 560,7	5 797,4	7 043,4
436,7	278,7	99,6	13,0	1 822,1	10,0	48,0	985,1	3 693,3	4 387,3
167,4	179,3	3,9	21,4	632,2	8,2	3,6	215,1	1 231,1	1 433,9
316,6	321,2	0,7	10,6	1 114,4	5,5	20,7	375,7	2 165,4	2 468,5
358,1	357,7	7,7	20,4	1 348,4	7,9	5,6	416,7	2 522,6	3 089,9
619,6	391,6	53,6	37,8	2 389,8	8,6	49,1	1 077,0	4 627,2	5 679,2
366,1	315,7	16,5	22,5	1 394,6	7,5	18,8	523,5	2 665,2	3 210,1
256,5	292,8			1 551,4		38,8	486,2	2 625,7	3 248,6
334,8	210,6		31,3	3 124,6	1,1	23,1	1 238,8	4 964,4	5 718,4
529,5	315,5		19,9	3 334,4	0,8	44,7	1 566,2	5 811,0	6 735,5
581,2	132,9		4,4	3 752,3		68,6	2 577,6	7 117,1	8 267,9
425,7	231,6		18,9	3 076,7	1,4	39,6	1 473,8	5 267,7	6 092,3
230,5	150,9	3,1	3,0	1 156,3	4,1	8,4	321,6	1 877,8	2 108,6
273,4	183,7		21,1	1 367,6	6,3	14,1	599,4	2 465,7	2 806,1
477,7	276,5		10,9	2 472,4	4,8	19,7	854,6	4 116,6	4 811,3
575,0	371,4	0,4	29,3	3 487,6	3,1	14,9	1 450,6	5 932,4	6 943,9
380,6	239,2	0,7	17,9	2 132,4	4,4	14,9	773,5	3 563,6	4 124,9
87,8	174,3		0,6	310,4	2,7	7,7	486,0	1 069,6	1 086,4
134,7	155,9		7,6	293,3	10,0	43,2	515,8	1 160,5	1 216,7
218,1	192,5	2,0	9,8	910,6	12,1	7,4	381,8	1 734,3	2 039,0
336,9	272,3	1,3	1,4	1 329,5	8,4	19,8	479,8	2 449,5	2 850,7
380,9	403,0	8,9	3,7	2 213,9	2,8	18,6	604,7	3 636,5	4 350,2
695,3	316,7		2,2	4 251,9	0,6	29,7	1 126,3	6 422,7	7 547,6
318,6	271,1	2,9	4,5	1 560,4	6,9	19,8	558,1	2 742,3	3 206,2
213,4	195,8	37,4	13,7	755,6		5,6	390,4	1 612,0	1 927,4
356,0	324,2	45,4	29,7	2 524,9	0,6	29,0	704,8	4 014,6	4 782,3
465,5	398,5	137,6	3,5	3 245,9	2,3	74,6	787,1	5 114,9	6 210,1
324,5	295,0	61,3	18,2	2 118,1	0,7	31,6	621,7	3 471,1	4 175,5
285,3	282,2	3,9	25,1	1 051,6	15,5	0,5	416,7	2 080,8	2 565,1
391,1	318,3	0,1	27,8	1 832,3	3,7	6,3	577,0	3 156,7	3 960,9
730,1	653,0	23,6	21,4	3 148,1	10,1	5,4	775,6	5 367,2	6 546,4
386,9	345,0	4,9	29,6	1 755,0	8,8	3,8	521,1	3 055,2	3 763,7
118,6	37,1			440,9	11,6	3,2	212,5	823,9	975,9
279,6	183,1		32,5	563,1	1,3	4,8	343,9	1 408,3	1 722,4
461,0	194,6		19,6	1 564,6	2,4	15,2	513,5	2 770,9	3 318,4
731,1	443,4		35,0	3 144,7	1,8	2,2	831,5	5 189,6	6 195,7
420,9	226,2		23,6	1 491,9	3,2	7,2	494,7	2 667,9	3 197,9
77,4	109,9		17,9	1 343,1	3,5	43,7	442,3	2 037,7	2 213,6
126,8	129,3		10,0	499,3	7,3	28,6	492,5	1 293,8	1 364,7
178,8	165,3	12,2	12,0	901,2	8,0	8,5	326,1	1 612,2	1 864,5
281,7	230,0	14,3	16,2	1 266,4	5,7	11,2	518,0	2 343,5	2 753,2
390,6	305,2	15,1	17,2	2 004,2	3,9	18,2	722,7	3 477,1	4 138,4
704,3	407,3	84,1	21,2	3 018,7	9,1	56,6	1 289,0	5 590,1	6 718,8
381,9	275,9	28,6	16,8	1 802,3	6,2	24,3	718,4	3 254,5	3 859,1

Hovudtabell 10 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvestering i jordbruket, 1000 kroner per bruk
Investments, depreciation, sales, grants and net investment in agriculture. NOK per holding

Regionar Regions		Storleiks-		Maskinar, reiskapar			Traktor			Yrkesbil, skurtreskar		
		grupper, daa	Machinery, equipment			Tractor			Farm car, harvester			
			Farm size,	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot
			decares	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	19,1	17,1	2,0	21,2	24,5	11,6	6,2	10,2	5,4		
	200-299,9	57,4	23,7	7,7	27,3	23,1	12,1	17,9	8,9	1,9		
	300-499,9	67,8	32,2	11,8	45,4	31,5	13,1	1,7	8,6			
	500-	202,9	87,3	42,1	144,4	50,4	48,2	75,7	27,6	38,4		
	Alle All	104,7	47,2	20,2	72,2	34,9	24,7	31,6	15,4	14,8		
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	14,8	21,8	3,2	24,5	22,6	4,8	14,0	2,2	9,3		
	200-299,9	67,5	35,0	16,7	47,9	35,8	18,6	2,7	2,5			
	300-499,9	70,8	41,2	9,0	99,9	42,0	29,9	9,6	3,5	3,7		
	500-	140,5	66,8	9,4	113,2	48,0	46,6	23,3	11,0	10,8		
	Alle All	73,6	41,4	9,3	74,3	37,4	25,6	12,3	4,8	5,9		
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9	30,5	30,9	5,6	62,5	33,8						
	200-299,9	58,2	39,1	5,1	5,6	31,1		1,4	3,9			
	300-499,9	160,0	59,5	33,5	14,2	40,9	0,8	6,7	1,7			
	500-	107,9	57,0	40,3	10,2	16,0	29,5		0,4			
	Alle All	98,7	47,5	22,9	15,6	30,2	5,6	2,9	2,4	0,2		
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	25,8	27,9	5,4	55,8	18,2	10,8		2,0	6,0		
	200-299,9	37,5	27,3	8,8	49,6	25,2	12,3	15,4	2,7			
	300-499,9	116,5	53,1	15,5	21,9	39,9	18,6	0,9	1,2			
	500-	182,9	63,2	27,0	28,8	44,8	26,9		4,4	0,8		
	Alle All	88,0	42,2	13,4	35,2	31,9	16,3	4,0	2,7	1,3		
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	9,1	11,5		93,8	18,8	33,2		0,5			
	50- 99,9	14,7	21,3	1,7	37,0	18,6	11,7		1,1			
	100-199,9	66,8	25,8	7,9	42,3	24,1	6,9	0,4	2,5	4,8		
	200-299,9	80,1	37,9	15,4	94,3	33,9	22,3	1,7	0,6	0,2		
	300-499,9	83,6	42,7	6,4	87,3	45,1	21,4		1,8			
	500-	138,0	79,4	14,6	29,9	36,6	13,3	0,9	0,3			
	Alle All	71,8	37,0	9,0	68,1	32,0	17,3	0,6	1,3	1,1		
Trøndelag Flatbygder Lowlands	200-299,9	31,4	26,5	12,3		24,6			5,3			
	300-499,9	121,6	39,1	40,3	48,4	35,4	12,0	6,1	7,9	0,3		
	500-	169,6	50,6	18,4	172,4	44,4	11,4	35,9	13,8			
	Alle All	101,8	36,3	26,2	65,0	33,0	9,9	10,4	8,1	0,1		
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	51,7	31,3	11,1	15,8	30,9	12,3	13,8	3,3			
	300-499,9	129,0	41,8	37,7	83,1	35,0	41,4		3,1			
	500-	182,8	77,0		184,2	67,4	114,1		6,0			
	Alle All	101,9	41,8	34,8	66,8	37,9	38,1	11,0	3,8			
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	11,9	13,4			5,8	0,3					
	200-299,9	53,9	33,4	9,6	61,1	24,2	19,0	12,8	3,0			
	300-499,9	83,5	53,5	19,4	30,7	24,8	7,1	10,1	3,0	3,9		
	500-	148,6	83,0	33,4	126,6	50,6	36,2		3,9			
	Alle All	79,5	48,6	17,0	57,2	27,8	16,3	6,8	2,7	1,3		
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	10,1	11,0	4,5	45,4	13,7	15,9		3,3	0,7		
	50- 99,9	12,5	20,2	1,1	24,3	15,6	7,7		1,6			
	100-199,9	31,5	21,9	4,0	32,6	21,6	7,2	7,1	3,6	4,9		
	200-299,9	58,4	32,0	11,5	46,2	29,0	14,4	8,7	3,6	0,3		
	300-499,9	97,9	43,9	19,9	57,2	36,7	18,5	4,3	4,2	1,0		
	500-	168,9	75,4	33,2	112,6	46,9	41,0	31,8	13,3	14,7		
	Alle All	88,1	42,7	17,2	61,3	33,3	20,2	11,6	5,8	4,4		

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Driftsbygninger			Grøfter, vassanlegg			Jord, mjølkekvote etc.		I alt			
Outbuildings			Drainage, water supply			Farmlands, milk quota etc.		Total			
Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Netto inv.
Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Net invest
122,5	53,0	1,6	2,2	1,8	1,2	17,9		189,1	107,3	21,7	60,1
20,5	94,6			0,6		30,6	52,9	153,7	150,8	74,6	-71,7
200,4	96,7	7,0	7,5	1,5	1,1	17,3		340,0	170,7	33,0	136,3
432,4	170,4	53,6	48,6	7,6	11,0	27,6	3,8	931,5	344,0	197,2	390,4
232,6	116,8	22,9	19,7	3,8	4,4	22,8	10,9	483,6	218,6	98,0	167,0
30,3	40,2	3,2	1,3	1,1		0,2	8,3	85,2	88,0	28,8	-31,6
49,3	70,9	27,3		1,8		16,1	14,1	183,5	145,9	76,7	-39,1
245,0	78,2	16,0	3,8	1,1	0,5	9,0	3,0	438,0	166,1	62,1	209,8
381,5	143,2	59,1	11,6	3,9	8,0	95,9	34,2	766,0	272,9	168,2	324,9
186,9	84,1	25,7	4,3	1,9	2,1	30,2	14,0	381,7	169,6	82,6	129,5
105,6	117,1			3,7		3,6		202,3	185,5	5,6	11,1
640,1	188,8	1,9		3,2		53,0		758,3	268,0	7,0	483,3
332,9	199,1	28,1	2,5	3,6		86,9		603,3	305,1	62,4	235,7
62,8	230,7		28,8	4,7	3,2	68,7	2,2	278,4	308,7	75,2	-105,5
301,9	193,2	11,5	6,1	3,6	0,6	65,0	0,5	490,2	277,4	41,2	171,5
169,1	74,1	31,1		2,3		2,0	0,4	252,6	127,9	53,8	70,9
279,8	72,6	51,0	2,5	1,3		9,5	0,4	394,4	129,9	72,5	192,0
802,5	123,2	78,4	3,9	2,0	1,1	47,3		992,8	220,0	113,6	659,3
585,5	192,5	5,5	5,2	2,0		37,8		840,2	307,3	60,2	472,8
478,1	118,1	44,1	3,6	1,8	0,3	25,2	0,2	634,2	198,0	75,6	360,6
5,2	19,1		2,2	0,9		81,3	10,3	191,6	69,5	43,5	78,6
13,2	22,2		7,9	2,8		42,5		115,3	77,0	13,4	24,9
96,4	67,4		3,6	2,0		32,3		241,7	123,4	19,6	98,6
238,3	89,7	11,3	6,4	2,4	0,8	34,2	0,1	454,9	164,6	50,1	240,2
99,2	122,2	22,2	0,6	2,1		37,4	0,5	308,1	214,1	50,6	43,4
609,6	249,5	489,3	4,4	2,5		33,0		815,7	368,7	517,2	-70,2
170,6	96,5	57,5	4,1	2,2	0,2	38,3	0,8	353,5	171,9	85,8	95,7
69,1	55,0			0,4		0,3		100,8	111,9	12,3	-23,3
584,4	154,0	83,6	8,8	2,4	1,3	0,8	2,1	770,1	238,8	139,7	391,7
59,8	196,2	6,3	18,0	4,6	7,3	50,1	34,9	505,7	309,6	78,3	117,8
312,1	131,9	42,0	8,0	2,3	2,2	13,2	8,3	510,6	211,5	88,7	210,4
134,6	63,6	13,9		1,2		25,7	0,1	241,5	130,3	37,4	73,8
85,3	111,7	7,0	2,1	0,8	2,1	4,1	0,2	303,6	192,5	88,4	22,7
310,5	164,4	20,4		1,2		16,3	0,1	693,8	316,1	239,4	138,4
189,3	103,9	11,1	0,9	1,1	0,9	15,6	0,1	385,5	188,5	85,0	112,0
20,9	33,8	1,5		0,7		0,5	1,3	33,3	53,7	3,2	-23,5
56,5	41,6	0,5	1,3	0,7	0,5	20,6	1,9	206,1	102,9	31,5	71,7
70,9	99,3	9,9	10,3	1,2	1,6	2,6	0,4	208,1	181,7	42,3	-15,9
258,1	180,1	68,5		0,5		43,7	20,2	577,0	319,1	158,3	99,5
104,0	92,6	20,2	3,7	0,8	0,7	17,1	5,7	268,3	172,7	61,2	34,4
58,8	109,3	0,6	4,1	3,4		57,2	5,3	175,6	149,8	26,9	-1,1
9,1	39,5	9,4	5,2	2,0		31,1		82,3	87,0	18,2	-23,0
113,2	61,1	4,9	1,6	1,7	0,2	14,5	1,9	200,5	111,0	23,1	66,4
160,1	80,1	13,2	1,8	1,4	0,2	24,6	10,3	299,7	146,4	49,9	103,4
281,4	117,5	28,9	5,1	1,8	1,0	22,5	0,8	468,4	204,1	70,2	194,2
376,3	181,3	82,7	21,9	4,3	5,7	45,7	12,3	757,2	321,7	189,7	245,8
230,9	110,5	31,7	7,4	2,3	1,6	28,0	5,9	427,1	195,5	81,0	150,7

Hovudtabell 11 Nyanlegg, avskrivingar, sal, tilskot og nettoinvestering i skogbruk, anna næring og privat, 1000 kroner per bruk*Investments, depreciation, sales, grants and net investment in forestry, other occupations and private, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa	Skogbruk			Tilleggsnæring		
			Forestry			Other, farm-based		
			Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot
			Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants
		Farm size, decares						
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	9,6	0,6		3,3	4,0		
	200-299,9	3,4	2,1		10,8	8,5		
	300-499,9	5,2	1,6		45,1	15,1	3,7	
	500-	12,4	1,0		48,7	13,9	21,6	
	Alle All	8,0	1,3		34,7	11,7	8,7	
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9		1,7		35,8	6,9	4,3	
	200-299,9	70,1	1,8	8,3	3,1	11,7		
	300-499,9	6,4	2,5	0,8	40,7	4,2	2,6	
	500-	94,3	2,5	3,0	15,0	11,9		
	Alle All	39,3	2,2	2,7	25,0	8,2	1,8	
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9				1,4	5,2		
	200-299,9		0,1		15,4	21,0		
	300-499,9				49,8	14,4		
	500-				1,5	12,8	7,3	
	Alle All				24,6	17,2	1,3	
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	1,3	2,9		53,8	16,9		
	200-299,9	10,9	1,9	5,0	41,7	8,9		
	300-499,9	35,5	2,9	1,2	36,6	20,8		
	500-	5,1	4,0	8,2		1,8		
	Alle All	16,3	3,7	3,2	32,4	14,3		
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	2,7	0,6		32,0	8,0		
	50- 99,9	27,1	0,4	1,6	15,2	54,8	3,2	
	100-199,9	0,3	0,8	1,3	13,9	7,5	3,1	
	200-299,9	3,6	1,7		23,1	8,4	6,2	
	300-499,9	2,1	0,9	0,1	8,0	7,8		
	500-		1,3		1,9	6,8		
	Alle All	4,9	1,0	0,5	15,0	13,3	2,7	
Trøndelag Flatbygder Lowlands	200-299,9		0,6		6,8	3,0		
	300-499,9		1,1		1,8	13,8	0,1	
	500-	0,7	2,6		13,9	7,6	1,7	
	Alle All	3,3	1,2		5,3	9,0	0,4	
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	6,0	2,1	0,6	3,9	3,9	14,0	
	300-499,9	8,0	1,7			4,8		
	500-	1,9	1,6		6,0	0,6	5,3	
	Alle All	6,0	1,9	0,4	2,3	3,5	6,0	
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9					1,3		
	200-299,9	19,0	1,2			4,1		
	300-499,9	0,1	1,5		12,4	13,9	13,2	
	500-	0,9	1,1		1,8	6,3	1,2	
	Alle All	6,2	1,2		6,5	7,5	4,6	
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	2,1	0,3		27,1	17,4		
	50- 99,9	23,8	3,6	1,1	27,7	43,5	2,1	
	100-199,9	3,7	1,1	0,4	18,2	6,6	1,7	
	200-299,9	14,7	1,6	1,6	13,3	8,1	3,2	
	300-499,9	6,6	1,6	0,3	24,5	11,5	2,6	
	500-	20,4	1,7	1,3	20,5	9,5	8,2	
	Alle All	11,6	1,6	0,9	20,1	10,7	3,7	

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Anna næring			Privat			Nettoinvestering
Other, off-farm			Private			S+Tn+An+P
Nyanl.	Avskriv.	Sal/tilskot	Nyanl.	Avskr.	Sal/tilskot	Net
Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	investment
16,0	14,0	11,3	52,4	60,7		-9,3
0,6	6,3	0,4	97,5	73,3	22,8	-1,1
21,0	6,0	1,7	81,5	66,8	1,1	56,8
17,3	17,4	2,1	286,9	77,1	36,5	195,7
14,5	11,3	3,0	162,7	71,3	18,6	94,0
37,5	10,6	0,7	85,0	60,9	73,2	
35,7	6,2		184,4	63,6	6,0	195,7
3,5	4,1		117,3	68,6	18,8	66,3
	2,0		338,5	58,4	38,9	331,1
16,7	5,4	0,2	175,9	63,2	32,8	140,4
21,5	3,9			49,1		-35,3
	7,0		171,8	50,1		109,0
4,0	9,1		190,1	66,2	0,8	153,4
			140,6	44,4		77,6
4,0	5,5		213,4	64,0	0,3	153,7
19,4	1,5		19,4	46,9		25,7
			19,8	37,1		19,5
118,4	11,8	19,8	168,5	65,3		237,2
7,4	0,5		168,5	49,7	0,4	116,4
59,6	4,4	6,2	100,8	53,4	0,3	123,6
	3,7		56,1	48,2		30,3
2,2	2,1		60,9	63,3	1,6	-21,6
5,4	3,7		144,0	52,6	0,6	94,0
45,0	4,9	4,5	134,1	51,8	1,0	127,3
13,3	7,5		159,4	52,8	2,9	110,8
19,4	6,6	3,3	137,2	58,1		82,4
18,4	5,0	1,5	129,3	54,0	1,3	88,3
	0,6		41,0	50,2		-6,6
3,7	3,4	0,1	75,9	63,1	4,5	-4,7
			26,3	44,6	0,9	-16,5
1,8	3,0	0,1	55,9	57,3	2,4	-7,1
23,7	1,7		47,9	47,9	3,7	7,6
	2,7		118,3	40,0	17,2	59,9
			115,5	53,8	4,0	58,1
8,9	1,8		84,5	43,8	9,1	35,2
42,6	16,2		191,2	48,4	0,2	167,7
29,3	10,4		62,2	41,6	18,0	35,2
22,9	3,9		73,1	51,2	4,8	20,0
41,1	5,2	1,1	94,1	58,0	6,2	58,8
31,5	7,7	0,3	93,0	49,8	8,0	58,1
70,3	3,2		280,0	83,3	10,1	265,2
1,5	5,3		102,1	67,0	1,0	31,5
20,0	7,9	2,3	90,7	53,9	15,0	43,7
21,3	4,9	1,0	97,5	53,0	7,4	66,0
21,7	5,9	2,3	118,0	59,6	6,4	80,6
13,7	7,5	1,1	208,0	61,7	19,7	151,9
20,1	6,2	1,6	131,9	58,4	10,9	89,7

Hovudtabell 12a Eigedelar 31.12, 1000 kr per bruk

Assets on 31 December, NOK 1000 per holding

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Omløpsmiddel Current assets								
			Kontantar Cash deposits	Bank- innskot Bank deposits	Skog- fond Forest Trust Fund	Andre krav Other claims	Lettoms. verdpapir Securities	Varelager og slak- tedyr i jordbruket Agricult. stocks+ anim. f. slaughter	Skogbruk, varelager Forestry stocks	Tilleggs- næring Other, farm-based	Anna næring Other, off-farm
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	0,1	782,3	20,2	178,3	193,5	126,8		7,9		
	200-299,9	0,1	990,8	39,4	161,8	949,8	302,7	0,1	0,4	3,0	
	300-499,9	0,4	533,8	29,5	285,5	648,5	259,4	0,2	14,4		
	500-	0,2	851,4	45,8	612,1	645,6	873,6		3,1	19,2	
	Alle All	0,2	771,9	35,4	373,5	666,4	460,6	0,1	9,3	7,4	
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	1,6	1 308,6	19,1	156,6	482,8	81,0		1,1	9,5	
	200-299,9	0,2	547,7	38,0	296,1	318,2	146,1	0,1	25,3	4,7	
	300-499,9	0,8	820,0	35,1	286,5	287,0	253,8	1,7	4,2	11,3	
	500-	6,0	749,9	54,1	488,2	452,2	513,3	0,1	8,4		
	Alle All	2,1	843,4	36,3	305,1	373,1	255,5	0,6	8,8	6,6	
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9		1 316,3		162,5	950,1	280,2				
	200-299,9		510,2	0,5	298,2	134,5	293,7		46,7		
	300-499,9	2,1	465,8	0,4	389,4	241,1	419,0			3,0	
	500-	287,4	437,1	2,5	678,2	234,4	443,0		7,8		
	Alle All	51,8	545,7	0,7	411,7	293,7	354,8		75,1	1,2	
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9		305,8	12,8	359,7	267,3	107,5	1,7	7,9	0,4	
	200-299,9	2,5	314,9	10,8	175,9	116,0	130,0	0,3	0,2		
	300-499,9		378,8	28,1	507,0	170,8	318,9	10,6	61,6	13,0	
	500-	0,1	290,9	26,7	452,5	201,1	456,2	0,7	27,2		
	Alle All	0,7	330,6	21,1	379,5	189,6	245,2	3,9	31,5	4,2	
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	0,7	2 151,5	19,6	255,1	289,7	13,9	0,2	2,8	4,4	
	50- 99,9	7,9	655,9	13,6	473,7	308,0	22,7		286,1		
	100-199,9	0,2	1 026,2	5,1	310,0	704,1	138,3	0,2		0,7	
	200-299,9	0,1	674,8	6,3	352,9	307,3	155,2	1,4	2,5	1,2	
	300-499,9	0,1	526,1	4,5	230,7	371,4	304,2	0,1	1,4	4,5	
	500-	2,9	713,1	9,3	525,3	157,1	478,2			20,5	
	Alle All	1,4	808,0	7,6	339,7	393,1	195,5	0,5	34,7	3,9	
Trøndelag Flatbygder Lowlands	200-299,9	0,1	876,2	12,9	193,7	209,6	179,0	0,7			
	300-499,9	0,2	477,5	12,1	441,7	353,2	433,2	0,6	0,8	1,8	
	500-	0,1	851,5	14,6	449,8	378,4	552,2	1,0			
	Alle All	0,1	694,5	14,7	363,2	302,9	384,1	0,7	0,4	0,9	
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	0,8	983,4	12,9	249,9	201,9	207,0	0,3	0,1	0,5	
	300-499,9	0,3	493,0	11,9	360,4	336,7	346,3	0,1	12,9	0,4	
	500-	0,1	442,1	6,2	667,4	179,5	554,2	0,3	0,9		
	Alle All	0,4	713,9	11,1	359,5	273,3	317,8	0,2	5,5	0,4	
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	0,6	225,0	5,1	259,8	78,6	78,3	0,4			
	200-299,9	0,3	753,5	4,7	229,2	410,8	146,8	1,4	1,0	6,5	
	300-499,9	0,4	325,8	4,1	279,4	162,2	243,3	2,2	1,2	2,6	
	500-	1,2	527,8	10,4	379,5	224,3	452,8	4,1	4,6		
	Alle All	0,6	475,6	5,9	283,6	230,1	240,6	2,1	1,8	2,6	
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	0,5	1 332,2	18,8	431,4	604,0	93,6	0,1	22,8	2,1	
	50- 99,9	5,4	492,3	12,7	383,4	298,9	28,2		327,4		
	100-199,9	0,5	888,9	12,8	241,5	424,2	128,6	0,3	2,7	2,2	
	200-299,9	0,5	725,2	16,6	252,6	369,8	190,3	0,6	6,9	2,2	
	300-499,9	0,5	516,6	17,1	334,5	345,5	312,2	1,7	11,3	4,5	
	500-	17,2	680,8	30,5	532,2	403,5	618,0	0,7	6,1	8,2	
	Alle All	4,3	682,0	19,1	347,2	381,5	304,9	0,9	19,0	4,2	

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Anleggsmiddel <i>Fixed assets</i>							Eigedelar
Jordbruk	Skogbruk <i>Forestry</i>		Tilleggs-	Anna	Privat <i>Private</i>		i alt
	Skog og vegar	Anna	næring	næring	Hovedbyggn.	Anna	
<i>Agriculture</i>	<i>Forest and</i>	<i>Other</i>	<i>Other</i>	<i>Other</i>	<i>Farmhouse</i>	<i>Other</i>	<i>Total</i>
	<i>forestry roads</i>		<i>farm-based</i>	<i>off-farm</i>			<i>assets</i>
1 736,8	233,8	3,9	64,8	190,8	807,7	275,3	4 622,2
2 751,9	375,1	17,7	202,8	41,4	1 150,6	337,0	7 324,6
3 227,2	336,9	18,3	418,5	137,1	1 087,3	341,9	7 338,9
6 169,8	393,0	8,9	391,3	402,3	1 247,0	510,2	12 173,6
3 926,7	341,3	12,1	314,8	222,0	1 103,3	403,6	8 648,6
1 352,8	167,6	12,2	148,2	207,5	684,9	380,3	5 013,8
2 322,4	280,5	15,7	265,4	251,0	837,0	350,8	5 699,2
2 836,1	299,8	16,8	122,9	78,9	851,3	321,6	6 227,8
5 165,9	1 017,1	14,8	276,8	17,2	903,3	334,4	10 001,7
2 954,6	436,5	15,2	195,4	126,6	818,4	343,0	6 721,2
2 968,5			26,7	57,6	655,3	279,4	6 696,6
5 424,6		0,7	320,4	288,7	976,9	307,7	8 602,8
6 316,6	1,7		245,9	311,0	1 509,5	231,8	10 137,3
7 824,8	4,9		333,7		862,3	177,3	11 293,4
5 737,5	1,5	0,2	287,3	192,1	1 318,8	369,5	9 641,6
2 001,1	269,4	19,9	326,4	52,1	793,5	403,0	4 928,5
2 676,1	316,4	26,1	182,4		1 006,2	152,3	5 110,2
4 492,4	274,0	32,1	332,2	177,8	1 078,9	647,8	8 524,0
6 487,6	188,0	24,9	127,6	6,9	813,0	264,5	9 367,9
3 879,7	260,3	35,6	260,0	84,1	955,5	451,0	7 132,6
1 072,6	23,1	0,3	88,3	57,6	603,0	171,8	4 754,6
1 194,0	94,6	0,9	764,2	25,8	851,1	275,8	4 974,3
1 900,6	41,3	7,6	101,6	55,8	780,2	306,5	5 378,5
2 695,5	123,1	13,2	204,6	55,4	727,0	301,7	5 622,2
4 046,1	62,3	10,1	131,5	103,2	839,3	236,7	6 872,2
7 069,3	85,9	8,3	113,9	67,9	1 021,1	173,2	10 445,9
3 010,7	77,4	8,5	214,0	64,9	802,1	263,2	6 225,2
1 748,3	57,1	3,3	59,3	8,8	796,6	270,9	4 416,5
4 349,2	127,4	9,5	214,9	91,8	801,8	350,2	7 665,9
5 657,9	155,8	10,9	142,6		734,4	197,7	9 146,9
3 791,3	118,1	7,7	148,0	56,5	806,7	311,5	7 001,3
2 358,1	157,7	18,7	93,1	86,9	614,5	208,8	5 194,6
3 614,6	192,9	15,6	106,6	32,8	500,7	238,5	6 263,8
5 992,2	153,6	14,2	80,2		624,9	283,5	8 999,3
3 445,8	169,7	17,0	91,3	46,4	545,8	225,1	6 223,2
897,6	10,9		26,7	234,6	640,5	147,3	2 605,4
1 575,6	79,3	8,9	100,1	115,5	318,2	244,0	3 995,8
3 075,0	33,7	13,6	266,3	66,7	532,0	275,6	5 284,1
5 742,9	98,4	13,1	119,0	124,0	619,2	309,2	8 630,4
2 957,3	58,0	10,9	148,3	116,8	511,3	253,0	5 298,6
2 120,0	42,1	0,9	295,2	96,5	1 251,5	774,4	7 086,1
1 336,5	100,3	36,4	595,4	67,4	936,7	382,9	5 003,9
1 735,9	132,2	8,5	113,4	127,3	722,7	309,8	4 851,4
2 562,9	188,0	14,2	177,7	96,0	785,8	275,9	5 665,2
3 826,2	180,3	14,9	234,2	116,7	885,0	327,4	7 128,7
6 100,9	357,0	11,9	247,4	160,3	951,7	347,0	10 473,3
3 554,1	206,8	13,4	218,2	120,7	860,6	329,6	7 066,5

Hovudtabell 12b Gjeld og egenkapital 31.12, 1000 kroner per bruk

Liabilities and own capital on 31 December, NOK 1000 per holding

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Gjeld Liabilities					Eigen- kapital <i>Own capital</i>	
			Kortsiktig Short-term			Langsiktig Long-term			Gjeld i alt <i>Total liabilities</i>
			Driftskreditt <i>Working credit</i>	Skattefuten Anna <i>Indirect Other taxes</i>		Familien <i>Family</i>	Anna <i>Other</i>		
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	46,9	38,1	175,9	101,2	1 831,3	2 193,4	2 428,7	
	200-299,9	154,3	77,1	195,2	83,0	2 127,3	2 636,9	4 687,6	
	300-499,9	166,6	38,8	274,2	131,0	3 122,3	3 732,8	3 606,0	
	500-	373,8	92,6	590,0	324,6	4 516,2	5 897,2	6 276,5	
	Alle All	215,0	65,4	363,2	189,9	3 245,1	4 078,6	4 570,1	
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	25,0	24,2	92,5	96,2	944,2	1 182,0	3 831,7	
	200-299,9	59,9	22,0	134,1	160,7	2 097,0	2 473,7	3 225,7	
	300-499,9	52,9	36,5	260,6	83,4	1 726,9	2 160,3	4 067,6	
	500-	227,1	54,4	537,9	198,5	3 860,8	4 878,7	5 123,0	
	Alle All	98,5	34,6	280,8	128,8	2 159,3	2 702,0	4 019,2	
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9	53,2	58,9	277,8		1 979,0	2 368,9	4 327,7	
	200-299,9	125,3	117,1	473,4	200,3	3 982,8	4 898,9	3 703,9	
	300-499,9	272,0	48,7	525,6	75,2	4 482,8	5 404,3	4 733,1	
	500-	336,7	130,0	474,1	38,6	5 998,0	6 977,3	4 316,3	
	Alle All	217,8	80,6	507,9	86,0	4 495,7	5 388,0	4 253,5	
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	138,1	28,8	296,3	202,7	2 517,4	3 183,4	1 745,0	
	200-299,9	61,9	21,1	370,8	54,0	1 960,9	2 468,7	2 641,4	
	300-499,9	107,4	41,9	643,4	151,2	3 611,9	4 555,8	3 968,1	
	500-	166,4	61,1	718,9	128,0	4 326,2	5 400,7	3 967,2	
	Alle All	133,0	36,3	500,7	130,0	3 085,4	3 885,4	3 247,1	
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9		16,9	62,1	5,2	262,6	346,8	4 407,8	
	50- 99,9	18,4	53,7	333,3	52,2	1 379,0	1 836,7	3 137,7	
	100-199,9	58,2	38,7	140,4	80,9	1 277,9	1 596,1	3 782,3	
	200-299,9	102,3	20,2	230,8	18,0	1 677,0	2 048,3	3 573,7	
	300-499,9	275,1	37,6	439,9	201,4	1 932,1	2 886,1	3 986,2	
	500-	268,3	75,8	580,8	130,6	4 412,2	5 467,7	4 978,1	
	Alle All	134,8	37,7	298,2	90,3	1 804,5	2 365,5	3 859,6	
Trøndelag Flatbygder Lowlands	200-299,9	65,5	50,4	180,6	20,0	1 712,9	2 029,3	2 387,1	
	300-499,9	190,4	68,2	349,1	39,3	3 690,8	4 337,8	3 327,9	
	500-	134,3	93,8	276,6	31,1	4 200,7	4 736,6	4 410,3	
	Alle All	147,9	70,9	278,6	30,0	3 197,6	3 725,0	3 276,3	
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	56,5	37,0	132,0	16,7	1 392,7	1 634,9	3 559,8	
	300-499,9	146,4	61,9	248,8	11,0	2 445,3	2 913,4	3 350,2	
	500-	180,2	59,4	544,0	12,7	4 122,1	4 918,4	4 080,7	
	Alle All	107,9	52,9	240,1	12,8	2 246,1	2 659,8	3 563,4	
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	25,5	46,5	126,8	62,9	1 076,4	1 338,1	1 267,3	
	200-299,9	90,3	37,8	145,1	5,0	1 310,8	1 589,0	2 406,8	
	300-499,9	156,4	43,0	296,6	131,3	2 660,6	3 287,9	1 996,1	
	500-	270,2	56,8	712,1	13,8	4 322,3	5 375,2	3 255,3	
	Alle All	144,5	45,7	327,7	56,4	2 438,5	3 012,8	2 285,8	
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	204,7	24,3	363,8	49,8	2 593,9	3 236,5	3 849,7	
	50- 99,9	15,9	52,0	343,8	71,4	1 610,1	2 093,2	2 910,5	
	100-199,9	57,6	39,4	161,2	91,5	1 499,6	1 849,2	3 001,9	
	200-299,9	91,9	42,2	214,8	59,6	1 890,7	2 299,2	3 366,1	
	300-499,9	167,8	45,9	363,2	108,0	2 843,6	3 528,4	3 600,0	
	500-	276,3	77,4	577,0	171,6	4 391,3	5 493,5	4 980,0	
	Alle All	151,2	50,5	341,1	104,9	2 687,4	3 335,1	3 731,4	

Hovudtabell 13a Variable kostnader, 1000 kroner per bruk

Variable costs, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Så Korn <i>Cereal</i> <i>seeds</i>	Andre såvarer og planter <i>Other</i> <i>seeds/plants</i>	Handels- gjødsel <i>Fertilizer</i>	Kalk <i>Lime</i>	Plantevern- middel <i>Pesticides</i>	Konserve- ringsmiddel <i>Preserva-</i> <i>tives</i>	Krafftør <i>Feed</i> <i>concentrate</i>	Meieri- produkt <i>Dairy</i> <i>products</i>
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	18,7	0,7	35,1		10,1		207,0	0,5
Flatbygder Lowlands	200-299,9	25,3	2,4	46,4	1,7	18,1	-0,1	411,6	2,8
	300-499,9	40,1	0,7	70,0	6,4	17,5	2,7	314,5	17,6
	500-	100,0	10,1	178,5	12,0	64,4	6,2	401,1	4,7
Alle All	54,5		4,3	96,7	6,4	32,8	2,9	362,8	7,2
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	6,6		25,0	2,4	2,0	1,0	68,8	4,9
Andre bygder Other parts	200-299,9	8,7		33,5	2,4	2,8	3,9	157,2	8,4
	300-499,9	15,3	3,5	59,4	4,2	6,5	3,4	224,4	7,4
	500-	43,6	9,5	137,3	8,2	20,3	15,5	389,0	19,1
Alle All	18,7		3,4	64,6	4,4	8,0	5,8	219,7	9,9
Agder og Rogaland	100-199,9	16,0	1,4	27,4	3,3	14,7	2,7	611,8	8,3
Jæren	200-299,9	12,5		54,6	3,5	4,6	7,0	735,8	15,6
	300-499,9	13,4		60,2	6,2	5,7	9,0	618,1	14,7
	500-	17,5		92,5	5,5	6,1	12,4	1 052,9	38,8
Alle All	21,1		0,2	61,0	4,5	7,6	7,6	781,5	17,0
Agder og Rogaland	100-199,9	6,9	3,7	36,1	3,5	3,7	1,9	177,3	16,2
Andre bygder Other parts	200-299,9	5,4		38,5	2,3	1,6	3,4	221,7	10,6
	300-499,9	16,5	32,9	71,5	6,9	6,9	8,8	421,3	19,5
	500-	18,5	3,6	108,6	8,4	8,9	6,7	697,9	24,7
Alle All	14,1		11,8	63,1	5,2	6,8	5,3	381,5	16,7
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	18,7	0,7	8,4		16,8	0,6	10,7	0,8
	50- 99,9	0,6	3,8	15,1		21,8	0,8	11,3	2,6
	100-199,9	2,6		24,1	1,7	2,2	6,1	261,8	8,1
	200-299,9	4,2		41,5	3,9	1,8	8,8	265,1	12,5
	300-499,9	6,6		74,0	4,0	3,7	10,9	411,0	17,8
	500-	10,1	-0,2	106,3	5,8	3,3	15,2	631,3	33,6
Alle All	5,5		0,5	46,9	3,0	5,8	7,9	290,8	13,0
Trøndelag	200-299,9	12,3		46,8	2,3	8,1	2,7	330,8	2,6
Flatbygder Lowlands	300-499,9	27,0		72,8	5,8	11,2	4,3	561,3	8,8
	500-	33,5	2,6	114,9	4,5	11,0	9,2	442,9	11,1
Alle All	23,9		0,5	72,1	4,8	9,9	4,9	468,4	8,7
Trøndelag	200-299,9	7,3		42,7	3,5	1,6	9,4	214,9	10,7
Andre bygder Other parts	300-499,9	10,7	3,4	69,1	4,8	4,8	15,2	335,2	22,8
	500-	20,7		113,9	10,1	3,5	15,0	460,3	25,8
Alle All	10,6		1,4	61,8	4,8	3,2	12,6	319,9	18,1
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	2,3	0,5	29,7		0,3	4,2	114,3	10,4
	200-299,9	4,3		51,6	0,3	0,5	3,0	151,2	5,4
	300-499,9	8,9	0,5	71,7	2,1	0,8	6,3	324,5	20,4
	500-	25,6		105,6	2,9	2,2	14,2	555,0	23,4
Alle All	10,6		0,2	67,5	1,4	1,0	6,9	299,9	15,5
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	38,7	0,3	28,5		18,1	0,3	438,8	1,3
	50- 99,9	5,0	2,5	15,3	0,7	16,9	0,8	192,4	2,8
	100-199,9	8,1	0,7	28,3	1,8	4,3	3,0	216,9	7,9
	200-299,9	9,7	0,4	43,7	2,5	4,8	5,0	282,0	8,6
	300-499,9	18,5	4,4	68,8	5,0	7,7	7,1	383,7	16,0
	500-	51,2	5,4	135,9	8,2	27,6	10,7	510,5	17,6
Alle All	21,9		2,9	68,0	4,3	11,4	6,3	354,9	12,4

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Anna	Veterinær, insem.	Fjæskontroll + anna	Innkjøp av dyr			Purchase of livestock		Andre	Variable
fôr	og medisin	til husdyrholdet	Storfe	Grisar	Sauer	Fjørfe	Geiter o.a.	forbruksart.	kostn. i alt
Other	Vet, insem.	Miscell. costs of	Cattle	Pigs	Sheep	Poultry	Goats,	Other varia-	Total variable
fodder	and medicine	livestock prod.					other	ble costs	costs
3,4	1,3	2,4		62,5	0,3	44,1		14,0	400,1
5,7	20,0	4,4	11,5	23,4		103,4		27,8	704,4
15,6	24,7	5,4	32,3	10,4		64,5		36,4	658,8
10,3	27,8	8,5	39,0	82,9	0,6	52,3	0,1	63,2	1 061,7
9,6	20,9	6,1	24,9	51,3	0,2	71,5	0,1	42,2	794,4
9,6	14,5	4,9	10,8	0,2	1,1			16,3	168,1
23,7	20,9	11,0	33,1	0,4	2,1	13,0	0,6	33,4	355,1
24,2	32,9	11,9	42,7	5,0	1,0	8,6	0,2	47,0	497,6
37,1	50,5	17,0	43,2	3,1	1,0	39,8		80,8	915,0
23,7	30,6	11,3	33,2	2,5	1,2	15,0	0,2	45,3	497,5
5,0	56,5	9,2	16,3	54,2	8,3	99,6		31,2	965,9
39,6	52,1	18,5	52,7	126,7	2,9	186,2		84,9	1 397,2
47,5	61,8	16,3	58,1	137,9	1,0			53,1	1 103,0
84,7	103,9	36,8	21,8	191,9	2,0	98,3	0,8	100,7	1 866,6
43,4	60,8	18,3	40,1	122,2	2,3	126,3	0,1	127,9	1 441,9
17,8	29,9	5,5	14,0	19,2	3,8	6,9		28,2	374,6
31,8	30,4	9,6	36,6	17,5	2,7		0,4	39,5	452,0
60,6	50,1	13,9	39,0	14,5	1,4		0,2	57,0	821,0
114,7	61,5	20,5	190,9	50,5	5,5	66,2	1,1	78,0	1 466,2
53,5	41,2	12,4	62,0	22,6	2,9	22,0	0,4	65,6	787,1
0,6	1,9	0,8						24,5	84,5
6,0	2,7	2,6	4,6		0,5	0,2		54,0	126,6
18,3	25,9	4,9	24,4	2,6	1,1		0,2	25,1	409,1
21,8	42,4	10,6	28,7	9,7	1,2			40,1	492,3
35,2	57,3	11,3	44,8	25,3	2,7	8,6	0,7	64,6	778,5
70,9	81,8	16,2	80,9		1,5			79,6	1 136,3
26,0	39,2	8,5	32,3	9,2	1,4	2,1	0,2	47,4	539,7
9,6	21,7	8,4	19,1		1,7	80,2	0,9	51,7	598,9
13,7	39,6	11,7	30,3	64,0	0,7	164,9	0,7	58,9	1 075,7
24,7	68,1	17,7	30,8	26,9				51,3	849,2
14,6	41,5	11,5	25,6	36,7	0,7	98,0	0,5	53,1	875,4
11,0	40,2	11,8	29,4		0,4			33,7	416,6
47,0	58,9	17,5	32,6	8,7	0,3		0,2	52,4	683,6
58,2	54,4	20,2	39,1		9,3		0,2	83,0	913,7
32,5	50,8	14,7	30,8	8,7	1,7		0,1	47,5	619,2
6,4	15,1	6,9	2,3		2,8		1,0	25,3	221,5
14,1	21,7	5,4	16,0		0,7		1,2	39,7	315,1
13,5	58,4	10,5	19,2	5,7	2,0	0,6	0,6	67,5	613,2
37,6	73,3	17,3	27,8	82,2	0,4			102,3	1 069,8
18,3	44,9	10,1	17,6	21,8	1,3	0,2	0,8	61,5	579,5
0,5	6,7	6,8		43,9		150,9		246,0	980,8
6,3	3,2	2,5	3,5		0,4	78,4	0,6	65,4	396,7
11,0	21,2	4,7	11,7	20,1	1,8	13,9	0,2	21,8	377,4
18,4	31,0	9,4	26,6	15,6	1,3	35,2	0,3	40,1	534,6
29,8	45,8	11,6	36,6	28,2	1,1	33,5	0,3	53,7	751,8
41,4	54,3	15,8	54,8	56,5	1,7	35,6	0,2	76,5	1 103,9
25,0	37,7	10,5	32,1	29,4	1,3	35,7	0,3	55,5	709,6

Hovudtabell 13b Faste kostnader og kostnader i alt, 1000 kroner per bruk

Fixed costs and total costs, NOK 1000 per holding

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Leigd arbeid Hired labour		Drivstoff o.l. <i>Fuel etc.</i>	Vedlikehald Maintenance				
			Avløysar, m.m. <i>Regular paid labour</i>	Sos. utg. <i>Social costs</i>		Mask., reisk. <i>Mach. and equipment</i>	Traktor <i>Tractor</i>	Yrkesbil, skurt. <i>Farm car, harvester</i>	Driftsbyggn. <i>Out- buildings</i>	Grøfter, vassanl. <i>Drainage, water supply</i>
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	34,2	4,3	17,9	16,9	13,6	6,6	19,1	4,0	
	200-299,9	66,0	4,3	22,1	22,1	15,4	4,3	25,9	5,4	
	300-499,9	77,3	3,9	33,8	35,3	26,1	6,4	37,3	4,5	
	500-	174,5	17,1	77,2	65,8	45,1	14,9	55,3	9,8	
	Alle All	106,4	9,1	44,2	40,1	28,4	9,2	39,4	6,5	
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	54,9	1,7	15,6	20,5	13,3	1,7	27,4	1,4	
	200-299,9	87,7	3,2	26,6	32,6	28,4	2,0	36,4	2,9	
	300-499,9	92,3	3,0	36,4	42,6	27,3	5,1	47,4	1,7	
	500-	218,1	13,0	65,7	65,0	40,9	13,3	77,3	6,8	
	Alle All	113,6	5,2	36,5	40,7	27,4	5,6	47,7	3,1	
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9	121,2	2,3	17,0	36,2	6,7		41,0	3,4	
	200-299,9	144,9	4,0	22,9	43,5	20,8	5,3	68,1	2,1	
	300-499,9	165,6	3,0	25,5	44,8	13,5	1,1	86,2	11,1	
	500-	240,6	8,7	44,6	66,5	34,4	3,8	169,8	6,8	
	Alle All	209,0	5,2	26,1	45,4	16,8	2,7	89,2	6,5	
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	66,7	6,0	14,3	27,2	5,5	4,4	24,6	3,8	
	200-299,9	69,5	0,9	20,6	37,2	8,5	0,3	44,8	0,4	
	300-499,9	144,3	5,4	34,4	49,2	14,6	5,4	55,2	4,8	
	500-	221,2	13,9	54,8	66,4	23,5	2,9	73,3	3,4	
	Alle All	143,4	10,1	30,3	43,7	12,8	3,5	50,3	3,2	
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	102,6	7,4	10,3	25,0	6,2	1,0	7,9	0,1	
	50- 99,9	134,7	7,5	12,8	27,3	9,8	2,2	15,3	2,0	
	100-199,9	105,6	4,7	14,4	29,4	12,0	2,4	33,2	1,2	
	200-299,9	105,8	2,7	25,0	43,6	16,2	0,3	42,3	2,6	
	300-499,9	120,2	3,1	39,7	59,3	27,9	2,7	61,9	4,1	
	500-	183,7	3,1	75,7	73,5	40,9	12,9	119,8	1,7	
	Alle All	120,2	4,1	29,0	44,3	19,2	2,9	47,5	2,3	
Trøndelag Flatbygder Lowlands	200-299,9	45,5	1,7	22,4	28,4	16,0	3,5	39,2	2,5	
	300-499,9	74,5	1,1	37,4	40,6	31,1	6,0	66,5	1,0	
	500-	112,7	3,3	48,6	48,7	31,7	5,6	86,0	2,4	
	Alle All	74,1	1,9	34,8	38,1	26,5	4,9	61,5	1,6	
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	101,4	1,1	26,6	34,4	18,5	4,0	42,5		
	300-499,9	134,1	2,8	38,0	47,1	25,0	4,2	75,8	2,0	
	500-	114,5	2,8	65,3	55,6	60,4	4,7	109,2	1,5	
	Alle All	118,1	2,6	36,0	42,3	26,4	4,1	64,4	1,1	
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	63,8	1,2	13,3	25,8	9,0	0,1	20,6		
	200-299,9	96,3	2,2	28,3	33,6	17,4	3,4	40,6	0,9	
	300-499,9	182,4	1,6	39,3	47,0	30,1	3,8	54,1	1,2	
	500-	212,6	5,2	58,3	76,9	39,2	4,1	107,4	1,2	
	Alle All	147,8	2,6	36,6	47,1	25,5	3,2	57,9	0,9	
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	305,1	24,3	10,9	19,2	5,0	3,3	38,5	2,2	
	50- 99,9	131,3	8,4	14,2	23,8	8,7	3,0	16,8	1,9	
	100-199,9	71,9	3,8	15,4	24,7	11,2	2,8	27,0	2,0	
	200-299,9	89,8	2,6	24,7	34,6	17,5	2,6	40,5	2,2	
	300-499,9	118,4	3,0	36,0	45,4	25,3	4,5	57,9	3,5	
	500-	187,8	11,0	65,9	66,1	40,4	10,0	84,9	5,7	
	Alle All	124,3	5,5	35,1	42,6	23,4	4,9	52,7	3,3	

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

	Vedlikehold	Sum	Maskinleige	Jordleige	Annan leige	Forsik-	El. kraft	Privatbil	Admini-	Faste kostn.	Kostnader
Jord, vegar	i alt	avskrivn.				ringar		i jordbruket	strasjon	i alt	i alt
Farmlands	Total	Total	Rented	Rented	Other	Insurance	Electricity	Private car	Admini-	Total	Total
etc.	maintenance	depreciation	machinery	farmland	rent			in agric.	stration	fixed costs	costs
2,2	62,4	107,3	44,2	4,4		21,7	13,9	8,6	32,5	351,4	751,5
6,5	79,6	150,8	60,4	11,0	28,1	33,7	20,9	10,7	38,4	526,0	1 230,4
9,1	118,7	170,7	82,7	32,8	9,9	39,4	30,8	11,7	49,0	660,7	1 319,5
14,7	205,6	344,0	163,8	164,4	27,9	54,4	46,3	13,2	82,8	1 371,2	2 432,9
9,4	133,0	218,6	101,0	70,4	17,7	41,0	31,4	11,6	56,6	841,0	1 635,4
2,6	66,9	88,0	24,4	2,2	1,3	19,7	13,1	13,8	30,8	332,4	500,5
10,0	112,3	145,9	42,0	6,8	6,7	25,3	20,9	14,9	40,8	533,1	888,2
7,9	132,0	166,1	64,7	21,0	6,4	30,3	28,1	14,4	42,5	637,2	1 134,8
10,7	214,0	272,9	130,1	57,2	15,9	44,9	42,8	13,3	69,1	1 157,0	2 072,0
7,8	132,3	169,6	66,3	22,4	17,5	30,8	26,8	14,1	46,2	681,3	1 178,8
6,4	93,7	185,5	91,3	26,5	9,5	34,0	23,3	9,3	49,7	663,3	1 629,2
11,4	151,2	268,0	104,1	15,8	16,9	40,7	40,7	7,4	74,6	891,2	2 288,4
13,3	170,0	305,1	135,1	47,5	21,8	38,5	53,3	8,4	69,8	1 043,6	2 146,6
9,0	290,3	308,7	203,7	94,8	31,2	53,8	61,1	9,2	89,3	1 436,0	3 302,6
10,9	171,5	277,4	129,8	41,9	18,8	42,2	59,2	8,9	77,2	1 067,2	2 509,1
3,0	68,5	127,9	74,2	13,2	0,8	27,1	27,8	13,8	51,1	491,4	866,0
6,3	97,5	129,9	44,4	13,1	3,7	26,1	22,5	13,1	43,1	484,4	936,4
10,0	139,2	220,0	71,4	33,5	23,9	33,5	28,9	12,8	59,4	806,7	1 627,7
9,4	178,9	307,3	168,8	60,1	17,4	52,2	43,3	13,0	71,7	1 202,6	2 668,8
7,3	120,8	198,0	82,1	28,2	12,1	34,8	35,2	12,7	56,1	763,8	1 550,9
4,7	44,9	69,5	1,9	1,5	0,2	12,4	7,5	10,4	37,3	305,9	390,4
8,6	65,2	77,0	18,7	5,2	1,8	17,2	10,8	10,5	33,2	394,6	521,2
5,9	84,1	123,4	21,8	4,3	19,0	23,7	20,6	11,5	45,5	478,6	887,7
7,6	112,6	164,6	38,0	8,1	25,4	23,9	25,2	13,4	43,8	588,5	1 080,8
10,9	166,8	214,1	83,6	14,7	13,9	33,7	35,0	12,0	55,6	792,4	1 570,9
7,8	256,6	368,7	157,8	33,7	23,8	45,6	57,6	17,0	76,4	1 299,7	2 436,0
8,0	124,2	171,9	53,0	10,7	16,8	26,9	27,0	12,5	48,6	644,9	1 184,6
7,0	96,6	111,9	57,6	13,7		27,0	19,5	7,4	43,1	446,4	1 045,3
6,7	151,9	238,8	115,9	22,3	3,1	43,4	36,2	9,2	62,7	796,5	1 872,2
18,5	192,9	309,6	188,4	72,2	17,0	56,9	43,1	8,9	75,1	1 128,7	1 977,9
8,8	141,4	211,5	110,3	29,0	5,0	41,4	32,9	8,8	58,9	750,0	1 625,4
3,5	102,9	130,3	59,3	11,4	7,2	31,2	22,6	14,5	46,1	554,6	971,2
6,0	160,1	192,5	117,0	17,6	16,3	37,8	35,7	11,8	59,6	823,3	1 506,9
13,0	244,4	316,1	140,2	40,2	11,5	47,6	49,0	14,2	76,5	1 122,3	2 036,0
6,1	144,4	188,5	92,2	17,4	11,1	36,6	32,1	13,0	55,7	747,7	1 366,9
0,3	55,8	53,7	54,0	0,4	1,6	23,1	17,7	10,9	28,7	324,2	545,7
1,2	97,1	102,9	93,4	2,7	4,1	31,9	23,9	10,8	40,6	534,2	849,3
3,9	140,1	181,7	100,1	5,0	8,0	39,8	38,6	13,5	59,2	809,3	1 422,5
8,3	237,1	319,1	155,5	17,9	35,2	53,2	53,9	11,5	78,4	1 237,9	2 307,7
3,7	138,3	172,7	103,8	6,8	12,6	38,1	35,0	11,9	54,0	760,2	1 339,7
4,1	72,3	149,8	26,9	1,8	58,8	37,5	72,6	11,1	63,9	835,0	1 815,8
7,6	61,8	87,0	27,7	3,4	1,5	17,7	14,5	9,9	36,9	414,3	811,0
3,5	71,2	111,0	39,6	5,3	6,0	24,1	19,0	11,5	38,8	417,6	795,0
6,4	103,8	146,4	58,5	9,5	13,5	29,1	23,8	12,1	44,3	558,1	1 092,7
8,4	145,0	204,1	93,1	23,4	12,0	36,9	34,8	11,9	55,8	774,4	1 526,2
11,9	219,0	321,7	159,8	88,1	24,0	51,5	48,2	12,8	77,8	1 267,6	2 371,5
7,8	134,7	195,5	86,8	30,1	14,8	35,5	32,8	12,0	54,6	761,7	1 471,3

Hovudtabell 14a *Inntekter frå planteproduksjon, 1000 kroner per bruk*

Output from crop products, NOK 1000 per holding

Regionar	Regions	Storleiks- grupper, daa	Bygg	Havre	Kveite	Oljefrø, ertar anna korn o.a.	Grasfrø	Poteter
		<i>Farm size,</i>	<i>Barley</i>	<i>Oats</i>	<i>Wheat</i>	<i>Oilseeds, peas,</i>	<i>Grass</i>	<i>Potatoes</i>
		<i>decares</i>				<i>other cereals etc</i>	<i>seeds</i>	
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	87,8	34,2	53,5			8,9
		200-299,9	98,1	48,3	77,0	16,0	9,0	29,9
		300-499,9	91,5	68,8	109,3	30,2		6,8
		500-	284,3	146,1	317,2	53,7	63,9	116,5
		Alle All	158,4	84,9	165,2	30,4	24,4	50,1
Austlandet	Eastern Norway	100-199,9	8,9	11,1	9,6	-0,4		6,2
		200-299,9	3,0	15,5	9,7			0,4
		300-499,9	22,1	18,1	9,9			62,0
		500-	119,6	54,4	62,7			85,2
		Alle All	38,6	24,6	22,5	-0,1		41,7
Agder og Rogaland	Jæren	100-199,9	18,2					11,3
		200-299,9	8,0					
		300-499,9	14,2		0,7			2,2
		500-	16,5					
		Alle All	13,0		0,3			2,1
Agder og Rogaland	Andre bygder	100-199,9		0,6			8,5	34,0
		200-299,9						1,1
		300-499,9	4,0				0,9	42,4
		500-		2,7			6,6	3,1
		Alle All	1,3	0,7			3,2	20,7
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9						
		50- 99,9						
		100-199,9	2,2					
		200-299,9						0,1
		300-499,9	9,9					-0,5
		500-						
Trøndelag	Flatbygder	100-199,9	2,2					
		200-299,9						0,1
		300-499,9	9,9					-0,5
		500-						
		Alle All	2,9					-0,1
Trøndelag	Flatbygder	200-299,9	148,6	5,9				0,5
		300-499,9	196,0	13,4	6,5			
		500-	243,3	7,7	2,6	0,6		29,1
		Alle All	185,0	10,5	3,7	0,1		6,2
Trøndelag	Andre bygder	200-299,9	8,8	3,2				0,2
		300-499,9	20,7	1,3				48,3
		500-	31,3					
		Alle All	18,8	2,3				20,1
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9						2,2
		200-299,9						1,1
		300-499,9						6,9
		500-	11,0					0,5
		Alle All	2,7					3,0
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9	2,2					
		50- 99,9	5,2					
		100-199,9	24,0	9,6	12,1	-0,1	1,0	7,9
		200-299,9	27,9	10,2	13,1	2,5	1,4	5,0
		300-499,9	47,9	16,5	21,5	5,3	0,1	20,7
		500-	136,7	58,5	116,2	17,9	21,9	55,4
		Alle All	56,0	22,1	37,4	6,2	5,3	21,2

Gren- saker	Frukt og bær	Grovfôr	Andre planteprod.	Planteprod. i alt
<i>Vegetables</i>	<i>Fruit and berries</i>	<i>Coarse fodder</i>	<i>Other plant prod.</i>	<i>Total plant prod.</i>
0,5	84,9	0,3		270,1
9,6		3,2		291,1
		14,1		320,7
119,3	4,4	23,1	1,5	1 130,0
46,0	17,7	12,7	1,0	590,8
		7,5		42,9
	39,3	8,5	0,1	76,5
		18,8		130,9
		35,4		357,3
	8,1	18,0		153,4
164,3		14,7	0,1	208,6
137,2		20,2		165,4
8,9		40,0		66,0
		24,9		41,4
230,2		27,5	14,0	287,1
92,8	11,8	22,6		170,3
		17,1		18,2
28,0		31,8		107,1
42,2		20,1		74,7
121,1	5,9	22,7		175,6
	303,5	1,5	108,4	413,4
	383,7	0,6	38,6	422,9
3,5	68,1	4,1		77,9
0,8	0,4	13,6		14,9
		17,9		27,3
		30,8		30,8
1,0	78,6	12,0	11,2	105,6
		9,2		164,2
		14,1		230,0
		36,3		319,6
		16,7		222,2
		18,3		30,5
		22,0		92,3
		23,6		54,9
		20,3		61,5
		3,8		6,0
		13,7		14,8
		25,8		32,7
		36,6		48,1
		21,5		27,2
811,4	148,6	1,4	89,5	1 053,1
25,7	281,0	3,7	27,9	343,5
20,1	35,4	7,0		117,0
10,3	5,1	12,5		88,0
3,6		21,5		137,1
43,8	1,5	28,4	0,5	480,8
37,6	20,7	17,4	3,3	227,2

Hovudtabell 14b *Inntekter frå husdyrproduksjon, eksklusive pristilskot. 1000 kroner per bruk**Output from livestock products, price support not included. NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Storfe Cattle				Grisar Pigs		Purker/rånar Sows and boars
		Mjøl	Livdyr	Kuslakt	Anna slakt	Smågris	Slaktegris	
		Milk	live	(cows)	(other)	Piglets	Pork	
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9		5,1	0,4	3,3	-2,2	145,6	
	200-299,9	39,1	24,7	25,2	29,8	201,4	242,4	13,8
	300-499,9	230,2	17,9	49,1	84,9	142,6	100,4	11,5
	500-	330,6	55,9	80,5	148,8	53,7	206,6	6,2
	Alle All	188,6	30,1	46,9	82,4	94,3	185,0	7,9
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	100,6	15,2	26,5	52,8		1,7	
	200-299,9	189,7	20,5	42,0	91,2		1,0	
	300-499,9	318,6	54,0	79,3	176,1	15,0	30,1	2,7
	500-	749,9	70,8	169,6	254,5		4,1	0,7
	Alle All	343,9	41,8	80,7	147,9	19,9	11,4	1,1
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9	401,0	9,1	82,7	121,5	318,6	222,5	33,2
	200-299,9	685,9	77,7	155,9	87,2	255,9	357,8	14,5
	300-499,9	1 115,0	55,5	179,6	252,5	40,9	451,5	9,8
	500-	1 392,9	123,2	184,2	143,5	182,8	523,9	31,7
	Alle All	878,9	61,9	146,7	156,6	142,0	373,6	16,4
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	68,9	44,9	27,0	16,7	281,7	15,4	34,2
	200-299,9	385,0	47,7	84,6	49,9	-0,4	83,6	4,0
	300-499,9	628,4	57,3	126,7	179,8	44,2	207,1	32,7
	500-	860,1	143,9	150,9	468,2	-1,7	232,2	3,1
	Alle All	476,7	66,9	95,8	165,6	66,9	135,0	18,4
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9							
	50- 99,9	10,8	8,5	4,6	1,9			
	100-199,9	272,9	32,7	46,3	66,7	29,5	174,5	2,3
	200-299,9	567,0	42,8	87,3	64,9	34,4	86,7	0,2
	300-499,9	736,6	48,6	134,1	229,5	21,6	59,6	2,2
	500-	1 507,0	36,7	234,5	359,4			
Trøndelag Flatbygder Lowlands	Alle All	538,1	34,7	89,4	123,1	20,7	75,1	1,1
	200-299,9	183,1	15,9	50,7	43,4	-0,6	150,7	4,7
	300-499,9	410,4	32,1	89,4	177,0	39,8	288,4	5,8
	500-	699,9	126,5	162,1	266,1	39,9	223,0	113,7
	Alle All	405,1	48,0	91,5	151,9	27,8	266,5	30,3
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	476,2	42,2	93,6	110,8	-1,2	52,5	0,7
	300-499,9	784,5	79,9	140,4	144,8	-1,1	84,7	3,5
	500-	1 109,5	26,1	192,7	393,0			
	Alle All	663,9	52,8	121,5	161,4	26,3	78,2	32,8
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	119,3	3,7	20,6	23,6			
	200-299,9	251,8	18,4	48,2	69,8			
	300-499,9	623,5	12,5	89,6	108,2	147,6	13,9	19,1
	500-	1 169,6	47,4	204,5	256,7	-4,3	152,6	
	Alle All	572,0	21,1	94,8	119,8	46,8	41,6	6,2
Alle bruk All holdings	0 - 49,9					86,9	149,8	0,3
	50- 99,9	7,1	6,3	4,9	3,2			
	100-199,9	141,8	20,0	28,3	40,9	71,0	120,9	23,9
	200-299,9	344,1	34,6	68,9	67,8	54,3	105,0	3,9
	300-499,9	558,9	42,5	104,0	162,8	60,9	133,7	10,3
	500-	795,9	71,1	150,1	251,5	30,1	157,3	12,7
	Alle All	458,8	40,9	87,4	130,2	52,7	125,7	10,9

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Sauer Sheep			Geiter Goats		Fjerfe Poultry		Hestar og	A. inntekter,	Husdyrprod.	
Livdyr	Slakt	Ull	Livdyr/slakt	Mjølk	Livdyr/slakt	Egg	hestehald	husdyrhald	i alt	
Sold	Mutton and		Sold live/		Sold live/			Livestock,	Livestock,	
live	lamb	Wool	meat	Milk	meat	Eggs	Horses	other	total	
0,2	12,7	1,0			226,7	66,2			459,0	
	2,4	0,2			289,2	104,5		112,0	1 084,7	
5,3	19,5	2,2			58,7	157,2		59,7	939,2	
0,2	18,0	1,7			154,7	114,1		67,6	1 238,6	
1,6	14,1	1,4			188,7	122,9		60,9	1 024,8	
1,7	53,9	6,3	1,0	23,0				0,9	283,6	
3,5	78,6	10,9	5,0	55,5	7,0	70,0	0,7	1,8	577,4	
2,3	57,2	5,5			-10,7	100,8		5,4	836,3	
1,9	41,6	3,7	0,4		98,5	61,0		2,4	1 459,1	
2,3	57,4	6,4	1,3	16,5	22,0	61,1	0,1	2,9	816,7	
	30,3	3,6			239,9	260,6			1 723,0	
8,4	74,9	7,5			388,9	0,6		300,6	2 415,8	
0,7	56,4	7,5						0,1	2 169,5	
43,8	178,8	21,8			435,5			37,8	3 299,9	
9,9	73,9	8,8			429,7	29,6		74,6	2 402,6	
2,4	36,3	3,9			22,5			24,5	578,4	
4,3	61,2	6,3			0,1	0,1	0,3	0,6	727,3	
4,2	76,4	7,6				0,1		10,5	1 375,0	
5,9	143,5	16,2			284,8			15,7	2 322,8	
4,0	75,9	8,0			65,1	40,6	0,1	11,2	1 230,2	
	3,2	1,0	0,2	26,9				2,3	33,6	
0,3	17,8	1,3						7,1	52,3	
1,2	27,5	2,5	1,3	50,2	-9,6	55,6	0,3	0,4	754,3	
2,9	52,6	5,7				0,3			944,8	
4,3	68,1	7,9			1,7	49,3		0,4	1 363,9	
2,8	37,8	4,0						0,7	2 182,9	
2,4	42,3	4,5	0,3	12,6	-1,7	24,0	0,1	1,2	967,9	
0,2	81,4	7,8			362,1			1,9	901,3	
1,0	27,7	2,6			430,4			103,9	1 608,5	
								0,7	1 631,9	
0,5	31,5	3,0			289,7			51,1	1 396,9	
6,7	64,1	5,9							851,5	
1,5	40,5	5,5						0,4	1 284,6	
	83,2	13,3							1 817,8	
3,3	57,2	6,8						0,2	1 204,4	
0,4	37,8	3,5	2,1	154,0					365,0	
2,9	70,2	8,6	1,9	92,0				3,6	567,4	
1,8	47,9	5,5	0,8	60,1		3,8		0,1	1 134,4	
1,9	44,5	4,8						0,1	1 877,8	
1,9	50,8	5,8	1,1	73,1		1,2		1,0	1 037,2	
	1,6	0,5	0,1	12,9	431,1	249,1		1,1	933,4	
0,3	20,4	1,7	0,2	22,7	345,7			4,6	417,1	
1,1	32,8	3,3	0,8	34,5	54,4	39,5	0,1	3,3	616,6	
3,3	56,5	6,2	0,9	19,5	96,2	25,0	0,1	37,2	923,5	
2,9	47,6	5,3	0,1	7,3	60,1	50,1		24,8	1 271,3	
3,8	50,1	5,6	0,1		118,5	48,1		26,6	1 721,5	
2,7	45,8	5,0	0,4	13,7	99,8	45,1		23,4	1 142,5	

Hovudtabell 14c Tilskot, andre inntekter og produksjonsinntekt i alt, 1000 kroner per bruk*Grants, other income and total output, NOK 1000 per holding*

Regionar <i>Regions</i>	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size,</i> <i>decares</i>	Refusjon av avløysarutg. <i>Refunding of</i> <i>expenses for</i> <i>substitutes</i>	Produksjonstilskot <i>Production allowances</i>						Drifts- og pristilskot <i>Basic</i> <i>Deficiency</i> <i>payment</i>	
			Arealtilskot			Kultur- landskapstilskot <i>Cultural</i> <i>landscape support</i>	Husdyr <i>Livestock</i> <i>support</i>	Botn- frådrag <i>deduction</i>		
			Acreage support							
			Grovfôr <i>Coarse fodder</i>	Korn <i>Cereals</i>	Salsavling <i>Crops for sale</i>					
Austlandet Flatbygder	Eastern Norway Lowlands	100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	14,6 29,9 39,2 43,1 35,8	1,9 5,0 12,6 19,7 11,7	20,4 28,4 33,2 93,7 51,0	6,0 0,8 0,6 8,2 4,4	28,1 45,7 66,4 163,2 89,5	19,1 36,6 62,1 84,8 57,3	-6,9 -6,0 -6,4 -6,5 -6,4	15,6 23,4 59,9 70,9 49,1
Austlandet Andre bygder	Eastern Norway Other parts	100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	42,1 53,8 60,5 85,9 62,4	24,3 41,0 57,0 75,0 50,1	4,9 7,0 9,6 39,7 15,2	0,1 1,0 0,4 1,4 0,7	27,4 39,7 63,3 123,5 64,3	75,8 102,8 109,1 144,2 108,3	-6,2 -6,3 -6,0 -6,0 -6,1	99,8 149,4 162,0 197,5 152,3
Agder og Rogaland Jæren		100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	64,9 69,3 75,7 83,3 70,8	4,1 5,5 6,8 24,1 8,6	3,2 1,1 1,0 2,8 1,6	6,0 0,3 0,8	26,3 39,5 60,6 94,9 52,7	87,4 134,2 162,1 252,7 147,7	-6,9 -13,6 -6,3 -6,5 -7,7	66,6 116,5 132,4 167,8 127,7
Agder og Rogaland Andre bygder		100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	43,9 54,7 69,1 79,1 60,8	25,4 42,4 62,0 101,0 55,1	1,9 0,5 2,1 0,9	4,9 1,2 3,1 2,2	27,8 38,9 60,3 94,7 53,0	75,3 107,3 138,0 231,2 132,1	-6,2 -6,0 -6,2 -6,3 -6,1	61,1 139,5 182,5 282,6 164,0
Vestlandet	Western Norway	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	6,6 13,7 58,2 69,4 75,1 86,6 59,7	1,6 7,2 27,5 45,7 69,5 111,0 46,8	 0,7 0,1 1,7 0,6	31,8 54,1 3,9 0,2 0,1 9,2	5,7 13,3 25,3 40,4 62,7 96,1 42,7	14,4 29,0 96,2 108,6 151,6 175,4 107,8	-5,5 -6,0 -6,5 -6,1 -6,2 -6,8 -6,2	114,0 149,8 177,7 177,7 239,5 342,0 201,9
Trøndelag Flatbygder	Lowlands	200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	41,0 58,9 56,8 53,1	12,0 21,1 45,0 23,1	33,0 43,4 54,4 41,3	 0,4 0,1	46,0 71,2 114,0 71,1	63,8 91,8 130,9 90,1	-6,6 -6,3 -6,0 -6,3	62,0 105,3 154,7 101,9
Trøndelag Andre bygder	Other parts	200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	85,8 82,7 82,8 81,6	42,1 67,9 93,3 58,9	4,4 3,9 4,7 4,8	 0,3 0,1	45,2 67,4 111,7 63,1	108,0 136,3 188,3 128,8	-6,0 -6,0 -6,9 -6,1	156,7 200,1 272,5 183,1
Nord-Noreg	Northern Norway	100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	51,5 58,4 94,0 85,4 75,9	34,8 57,5 93,5 141,1 85,5	 2,5 0,6	0,5 0,5 1,0 1,3 0,8	26,9 45,2 66,1 108,8 64,2	101,7 115,3 127,2 163,6 129,1	-6,1 -6,0 -6,1 -6,1 -6,1	241,8 233,7 355,1 502,1 342,4
Alle bruk	All holdings	0 - 49,9 50- 99,9 100-199,9 200-299,9 300-499,9 500- Alle <i>All</i>	40,6 20,9 43,8 58,4 67,3 68,5 59,4	1,1 7,2 20,6 34,6 48,8 67,1 42,2	1,8 0,8 6,6 8,3 13,2 42,8 16,7	15,2 37,8 3,1 0,4 0,5 3,4 3,2	5,6 13,3 27,3 42,6 65,0 126,7 63,7	15,8 35,2 72,5 95,9 117,4 145,4 105,7	-4,4 -6,2 -6,4 -6,6 -6,2 -6,4 -6,3	100,1 135,6 109,7 139,0 175,9 216,5 162,0

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Tilsk. økol.	Miljø-	Andre	Tilskot	Leigeanntekter <i>Income from hiring out</i>			Sal av	Andre	I alt	Produksjons-
drift	tilskot	tilskot	i alt	Traktor i skogen	Maskinar	Yrkesbil	mjøllekvote	inntekter		inntekt i alt
<i>Grants for</i>	<i>Environ-</i>				<i>i anna næring</i>	<i>brukt privat</i>				
<i>organic</i>	<i>mental</i>	<i>Other</i>	<i>Total</i>	<i>Tractor used</i>	<i>Machinery used in</i>	<i>Farm car</i>	<i>Sales of</i>	<i>Other</i>	<i>Total</i>	<i>Total</i>
<i>production</i>	<i>grants</i>	<i>grants</i>	<i>grants</i>	<i>in farm forestry</i>	<i>other occupations</i>	<i>used privately</i>	<i>milk quotas</i>	<i>income</i>		<i>output</i>
	10,3	6,5	115,6	0,4	15,6	0,8		7,1	23,8	868,5
4,4	11,7	9,6	189,5	1,5	20,0	1,6		13,8	36,9	1 602,2
10,2	19,9	35,9	333,6	1,4	37,6		1,5	10,7	51,3	1 644,8
29,0	40,7	39,2	586,0	2,3	56,8	1,8		32,6	93,5	3 048,1
14,0	23,7	26,6	356,7	1,5	36,7	1,1	0,4	20,9	60,7	2 033,0
	13,5	30,0	311,7	3,2	10,2			5,5	18,9	657,1
1,5	16,6	40,3	446,8	3,9	13,2		13,2	4,9	35,2	1 135,9
6,2	24,1	40,2	526,4	1,9	20,4	0,5		3,5	26,2	1 519,8
0,1	42,1	54,6	758,0	2,2	28,7	5,4		10,8	47,0	2 621,4
2,3	24,3	41,2	515,0	2,6	18,4	1,5	2,7	6,7	31,9	1 517,0
	1,3	11,2	264,1		0,5			28,3	28,9	2 224,6
	7,9	35,4	395,8	0,2	6,1			17,7	24,0	3 001,0
	5,8	38,5	476,9		7,5			6,5	14,1	2 726,5
20,8	20,0	62,6	722,5		14,4			14,3	28,7	4 092,5
3,7	7,7	35,3	448,9		7,1			14,9	22,1	3 160,7
	5,8	29,8	269,7	0,7	12,5			36,0	49,1	1 067,5
6,8	9,2	40,1	432,9	0,5	18,8			4,4	23,7	1 202,1
2,8	14,7	71,9	596,8	1,2	23,3			18,6	43,1	2 122,0
	20,7	86,2	894,4	0,2	34,5			7,2	42,0	3 333,9
2,5	12,1	55,8	532,4	0,7	22,9	0,4		16,1	40,1	1 978,3
	12,0	27,8	208,4	0,7	3,8			2,4	6,9	662,3
4,9	15,5	71,1	352,6	0,4	3,1			6,5	10,0	837,8
3,1	10,0	37,7	433,8	0,9	5,4			0,9	7,2	1 273,2
5,7	11,2	44,3	497,2	1,7	17,1			4,4	23,3	1 480,2
0,1	15,3	51,6	661,0	0,9	21,3			3,4	25,6	2 077,8
	18,8	63,7	886,8	8,2	40,6			10,1	58,9	3 159,4
2,8	13,2	48,7	527,2	1,8	15,5			4,1	21,4	1 622,1
	8,9	36,8	296,9	0,8	7,7			1,2	9,7	1 372,1
4,3	10,2	25,1	425,0	2,7	30,1	1,5	26,3	24,0	84,7	2 348,2
18,0	19,8	50,1	638,1	5,3	25,3		122,6	9,8	163,0	2 752,6
5,8	11,4	31,6	423,2	3,1	21,6	0,8	38,3	14,0	77,8	2 120,1
	17,2	38,0	493,3	2,8	6,0	0,6		1,1	10,5	1 385,8
3,2	15,4	41,7	612,9	2,3	19,2	1,2		1,9	24,6	2 014,4
13,7	15,2	64,8	840,1	10,1	11,6	3,0		17,5	42,2	2 755,0
3,9	15,2	43,3	576,7	3,8	12,2	1,2		4,8	22,0	1 864,6
	10,2	30,0	491,3	0,5	9,0			1,8	11,2	873,5
0,2	7,2	51,1	563,1	1,7	23,0	0,2		5,7	30,6	1 175,9
1,9	6,9	47,2	786,8	5,0	14,0			11,5	30,5	1 984,4
0,5	14,6	59,7		1,1	48,6		0,9	12,3	62,8	3 062,2
0,8	9,2	48,4	750,8	2,4	23,8	0,1	0,2	8,5	35,1	1 850,3
	5,8	13,3	194,9	0,5	2,9	2,6		32,4	38,4	2 219,8
3,2	10,3	51,8	309,9	0,5	7,4			9,7	17,6	1 088,1
0,8	9,4	26,1	313,5	1,5	9,1	0,1		9,2	19,9	1 067,0
3,1	11,6	37,0	424,3	1,8	15,2	0,4	1,7	6,3	25,3	1 461,1
4,1	14,9	43,4	544,3	2,0	23,0	0,4	3,4	9,8	38,6	1 991,3
13,0	29,5	54,6	761,1	3,0	40,4	1,6	9,3	18,3	72,6	3 036,0
5,1	16,0	41,1	508,8	2,0	21,7	0,7	3,5	11,3	39,1	1 917,6

Hovudtabell 15 Netto mekaniseringskostnad, 1000 kroner per bruk

Net mechanization costs, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa	Avskrivningar og vedlikehald <i>Depreciation</i>	Drivstoff <i>Fuel</i>	Utgifter til leige av maskinar og reisk. <i>Costs of rented machinery</i>	Rente krav, 2,0 % <i>Required return on capital,</i>	Brutto mekani- seringskostnad <i>Total mechani- zation costs</i>	Leigeinntekter <i>Income from hiring</i>	Netto mekani- seringskostnad <i>Net mechani- zation costs</i>
	<i>Farm size, decares</i>	<i>and maintenance</i>			<i>2.0 %</i>		<i>out machinery</i>	
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	90,7	17,9	44,2	7,5	160,3	16,8	143,5
Flatbygder Lowlands	200-299,9	97,4	22,1	60,4	8,1	188,0	23,2	164,8
	300-499,9	140,1	33,8	82,7	11,6	268,2	39,1	229,1
	500-	291,0	77,2	163,8	28,6	560,6	60,8	499,8
Alle All		175,7	44,2	101,0	16,1	337,0	39,4	297,6
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	82,1	15,6	24,4	7,5	129,6	13,4	116,2
Andre bygder Other parts	200-299,9	138,9	26,6	42,0	13,4	220,9	17,1	203,8
	300-499,9	161,7	36,4	64,7	14,4	277,2	22,7	254,5
	500-	245,1	65,7	130,1	21,2	462,1	36,2	425,9
Alle All		157,9	36,5	66,3	14,2	274,9	22,4	252,5
Agder og Rogaland	100-199,9	107,5	17,0	91,3	10,8	226,6	0,5	226,1
Jæren	200-299,9	143,8	22,9	104,1	11,7	282,5	6,3	276,2
	300-499,9	161,5	25,5	135,1	16,9	339,0	7,5	331,5
	500-	178,0	44,6	203,7	14,6	440,9	14,4	426,5
Alle All		145,1	26,1	129,8	13,4	314,4	7,2	307,2
Agder og Rogaland	100-199,9	85,2	14,3	74,2	7,6	181,3	13,2	168,1
Andre bygder Other parts	200-299,9	101,2	20,6	44,4	9,3	175,5	19,4	156,1
	300-499,9	163,2	34,4	71,4	15,2	284,2	24,5	259,7
	500-	205,1	54,8	168,8	19,1	447,8	34,8	413,0
Alle All		136,2	30,3	82,1	12,6	261,2	24,0	237,2
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	63,0	10,3	1,9	4,9	80,1	4,5	75,6
	50- 99,9	80,2	12,8	18,7	6,0	117,7	3,5	114,2
	100-199,9	96,1	14,4	21,8	8,1	140,4	6,2	134,2
	200-299,9	132,5	25,0	38,0	11,6	207,1	18,8	188,3
	300-499,9	179,6	39,7	83,6	15,4	318,3	22,2	296,1
	500-	243,4	75,7	157,8	20,0	496,9	48,8	448,1
Alle All		136,6	29,0	53,0	11,5	230,1	17,2	212,9
Trøndelag	200-299,9	104,3	22,4	57,6	9,6	193,9	8,5	185,4
Flatbygder Lowlands	300-499,9	159,9	37,4	115,9	14,7	327,9	34,4	293,5
	500-	194,7	48,6	188,4	17,7	449,4	30,6	418,8
Alle All		146,7	34,8	110,3	13,3	305,1	25,4	279,7
Trøndelag	200-299,9	122,4	26,6	59,3	12,0	220,3	9,4	210,9
Andre bygder Other parts	300-499,9	156,0	38,0	117,0	14,2	325,2	22,7	302,5
	500-	271,2	65,3	140,2	28,6	505,3	24,7	480,6
Alle All		156,3	36,0	92,2	15,1	299,6	17,2	282,4
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	54,1	13,3	54,0	3,2	124,6	9,5	115,1
	200-299,9	115,1	28,3	93,4	9,5	246,3	24,9	221,4
	300-499,9	164,3	39,3	100,1	13,7	317,4	19,0	298,4
	500-	257,7	58,3	155,5	23,5	495,0	49,6	445,4
Alle All		155,5	36,6	103,8	13,2	309,1	26,3	282,8
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	55,4	10,9	26,9	4,0	97,2	6,0	91,2
	50- 99,9	71,8	14,2	27,7	5,4	119,1	8,0	111,1
	100-199,9	86,2	15,4	39,6	7,3	148,5	10,7	137,8
	200-299,9	119,6	24,7	58,5	10,7	213,5	17,4	196,1
	300-499,9	160,2	36,0	93,1	14,3	303,6	25,4	278,2
	500-	252,2	65,9	159,8	23,4	501,3	45,0	456,3
Alle All		152,9	35,1	86,8	13,7	288,5	24,3	264,2

Hovudtabell 16 Driftsresultat i jordbruket, 1000 kroner per bruk

Operating results, agriculture. NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Resultat før avskrivning <i>Result before depreciation</i>	Drifts- overskot <i>Net income, agriculture</i>	Rentekrav, 2,0 % <i>Required return on capital, 2.0 %</i>	Familiens arbeidsforteneste <i>Family labour income</i>	
					per bruk <i>per holding</i>	per årsverk <i>per man-year</i>
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	100-199,9	224,3	117,0	36,4	80,6	218,9
	200-299,9	522,6	371,8	61,4	310,4	409,3
	300-499,9	496,0	325,3	68,0	257,3	288,4
	500-	959,2	615,2	137,2	478,0	415,8
	Alle All	616,2	397,6	86,0	311,6	360,0
Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	100-199,9	244,6	156,6	29,0	127,6	143,0
	200-299,9	393,6	247,7	49,6	198,1	205,6
	300-499,9	551,1	385,0	59,5	325,5	287,1
	500-	822,3	549,4	110,2	439,2	361,9
	Alle All	507,8	338,2	62,8	275,4	259,8
Agder og Rogaland Jæren	100-199,9	780,9	595,4	63,9	531,5	568,2
	200-299,9	980,6	712,6	109,6	603,0	528,8
	300-499,9	885,0	579,9	131,7	448,2	297,5
	500-	1 098,6	789,9	166,6	623,3	360,4
	Alle All	929,0	651,6	119,9	531,7	388,1
Agder og Rogaland Andre bygder Other parts	100-199,9	329,4	201,5	41,7	159,8	155,9
	200-299,9	395,6	265,7	54,2	211,5	189,0
	300-499,9	714,3	494,3	88,9	405,4	305,8
	500-	972,4	665,1	133,1	532,0	308,8
	Alle All	625,4	427,4	78,5	348,9	273,6
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	341,4	271,9	20,9	251,0	277,8
	50- 99,9	393,6	316,6	24,1	292,5	273,0
	100-199,9	508,9	385,5	39,9	345,6	268,4
	200-299,9	564,0	399,4	54,4	345,0	239,3
	300-499,9	721,0	506,9	86,3	420,6	278,3
	500-	1 092,1	723,4	150,9	572,5	310,2
	Alle All	609,4	437,5	63,0	374,5	269,7
Trøndelag Flatbygder Lowlands	200-299,9	438,7	326,8	38,7	288,1	315,2
	300-499,9	714,8	476,0	90,9	385,1	320,0
	500-	1 084,3	774,7	123,1	651,6	435,5
	Alle All	706,2	494,7	81,0	413,7	352,2
Trøndelag Andre bygder Other parts	200-299,9	544,9	414,6	50,4	364,2	290,8
	300-499,9	700,0	507,5	79,0	428,5	322,2
	500-	1 035,1	719,0	129,0	590,0	307,0
	Alle All	686,2	497,7	74,0	423,7	307,3
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	381,5	327,8	19,7	308,1	268,9
	200-299,9	429,5	326,6	33,7	292,9	269,8
	300-499,9	743,6	561,9	66,2	495,7	341,5
	500-	1 073,6	754,5	122,1	632,4	406,7
	Alle All	683,3	510,6	63,3	447,3	336,6
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	553,8	404,0	44,1	359,9	368,8
	50- 99,9	364,1	277,1	27,6	249,5	267,4
	100-199,9	383,0	272,0	36,6	235,4	246,6
	200-299,9	514,8	368,4	53,9	314,5	282,9
	300-499,9	669,2	465,1	80,4	384,7	304,2
	500-	986,2	664,5	131,7	532,8	372,4
	Alle All	641,8	446,3	75,5	370,8	310,3

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Lønseivne			Vederlag til arbeid og egenkapital		Vederlag til familiens arbeid og egenkapital		Skattejustert
Capacity to pay			Return on labour and own capital		Return on family labour and own capital		vederlag per årsverk
i alt	kr per time	%	per bruk	per årsverk	per bruk	per årsverk	Tax-adjusted
total	NOK per hour	%	per holding	per man-year	per holding	per man-year	return per man-year
119,1	128,15	70	126,9	252,0	88,4	240,2	299,0
380,7	216,54	122	405,2	425,3	334,9	441,7	471,9
338,5	160,74	87	354,9	310,9	273,7	306,8	351,1
669,6	213,71	117	708,7	417,3	517,1	449,8	453,1
427,1	192,06	105	451,6	374,6	336,1	388,3	413,8
184,2	94,13	53	200,6	189,1	144,0	161,4	228,3
289,0	127,85	72	302,6	247,0	211,7	219,8	283,7
420,8	163,24	90	440,4	315,2	345,1	304,4	352,9
670,3	199,01	107	706,6	387,1	475,5	391,8	418,5
394,2	153,99	85	415,6	299,5	296,8	280,0	334,8
655,0	294,3	147	673,2	558,0	549,7	587,6	603,9
751,9	257,78	135	757,4	479,1	608,5	533,6	511,4
616,8	176,32	93	638,0	336,5	469,4	311,6	362,3
872,6	214,04	107	881,0	398,7	631,7	365,2	428,9
745,9	213,00	110	759,7	400,2	545,5	398,1	429,2
232,5	102,55	56	232,4	189,1	159,7	155,8	230,5
281,9	117,11	65	294,8	226,0	224,4	200,6	264,9
555,1	173,10	92	575,7	331,2	426,0	321,3	362,5
767,1	169,48	95	786,3	320,5	551,2	320,0	346,1
502,4	158,75	87	517,1	301,4	363,6	285,1	333,5
361,0	160,08	93	378,3	309,5	268,3	296,9	350,3
434,7	144,32	100	445,2	272,7	303,0	282,8	298,5
455,9	151,97	86	477,9	293,9	367,6	285,4	328,4
453,5	140,22	79	477,1	272,2	368,6	255,7	305,2
543,9	159,45	91	572,1	309,4	448,8	297,0	342,5
759,3	175,56	99	775,4	330,8	588,6	318,9	356,7
498,8	153,52	89	523,4	297,2	399,1	287,4	329,1
335,3	171,76	98	337,7	319,2	290,5	317,9	362,2
460,7	179,54	97	461,5	331,8	385,9	320,7	371,8
767,6	232,69	127	791,0	442,4	675,0	451,1	476,6
489,7	193,47	105	496,4	361,9	420,4	357,9	401,0
466,7	167,71	94	484,0	320,9	381,5	304,6	359,7
565,4	181,35	100	583,0	345,0	446,1	335,4	379,9
707,3	170,03	98	707,5	313,8	590,2	307,1	338,8
544,4	174,71	97	561,2	332,3	440,5	319,5	366,8
373,1	152,34	86	377,0	284,0	312,0	272,3	324,9
391,4	156,42	89	400,2	295,1	301,7	277,9	338,6
679,7	189,92	108	666,8	343,7	482,8	332,6	375,7
850,2	216,17	122	816,4	383,0	598,6	384,9	414,0
597,7	187,08	106	591,1	341,3	440,7	331,6	376,6
689,3	196,42	105	701,7	368,9	372,3	381,6	396,8
389,2	145,10	96	399,9	275,1	260,2	278,9	304,5
311,1	143,49	80	324,9	276,5	249,2	261,1	315,6
406,9	161,09	90	423,1	309,0	330,7	297,5	347,2
506,1	172,49	95	520,8	327,5	399,4	315,9	361,9
731,6	201,10	111	753,7	382,2	554,9	387,8	413,2
500,6	174,32	97	518,0	332,8	388,2	324,8	367,3

Hovudtabell 17a**Drift og driftsresultat på bruk med***Summary of accounts for*

Regional		Summary of decare data			
Regions		Austlandet Eastern Norway			
		Flatbygder Lowlands			
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	8	21
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	44	48
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	376	745	511
Herav leigd	Of which rented land	" "	188	397	265
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3 693 755	8 463 115	5 402 757
Varelager	Stocks	"	190 737	307 815	233 328
Buskap	Livestock	"	517 340	924 015	659 308
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	412 776	916 642	590 269
Traktorar	Tractors	"	298 351	542 976	378 449
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 565 037	4 301 340	2 544 226
Jord etc.	Farmland etc.	"	709 514	1 470 327	997 178
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 301	4 329	3 657
Herav familien	Of which family	" "	2 409	2 431	2 391
Arealbruk:	Land use:				
Korn	Cereals	daa decares	50,8	103,9	70,9
Poteter	Potatoes	" "			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	323,7	629,4	434,2
Anna	Other	" "	1,8	11,8	5,5
Avlingar pr daa:	Crops per decare:				
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	470	400	431
Poteter	Potatoes	kg			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	368	331	348
I alt	Total	" "	380	335	356
Storfehold:	Cattle:				
Årskyr	Cows	stk. no.	24,5	39,3	30,0
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	41,2	62,5	47,8
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	5,2	1,8	3,6
Mjolk/årsku	Milk/cow	kg	7 908	7 956	7 950
Omsett mjolk	Milk sold	l	170 424	282 378	212 436
Mjolkekvote	Milk quota	"	176 006	304 148	223 901
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	15 274	13 957	14 529
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	13,2	16,0	14,5
Pris: Mjolk utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,56	5,81	5,69
Kukjøt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	44,69	49,78	46,77
Anna storfe kjøt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	52,39	66,56	56,50
Produksjonsinntekt mjolk:	Total output milk:	NOK	947 559	1 639 759	1 208 184
Driftstilskot	Production allowance	"	124 770	124 770	124 770
Distriktstilskot	Other support	"	20 174	38 445	27 069
Prod. inntekt kukjøt	Total output meat (cow)	"	122 830	286 602	186 604
" anna storfe kjøt	Total output meat (beef)	"	221 469	213 083	208 305
Tilskot kjøt	Support meat	"	24 838	27 629	25 669
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	45 436	90 295	66 756
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	7 273	968	4 971
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	798	657	709
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	3 465	2 990	3 203
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	315 754	394 438	351 134
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	322 687	368 800	339 905
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	303 719	349 132	323 273
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	347 978	418 369	380 161

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og storfeslakt*combined dairy and beef farming*

Regionar <i>Regions</i>	Farm size (decares)	daa	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		
			Flatbygder <i>Lowlands</i>		
			300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	8	21
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 975 380	3 284 503	2 460 391
Planteprodukt	Plant products	"	79 741	165 642	111 938
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 344 568	2 230 706	1 674 820
Tilskot	Support	"	518 506	846 972	638 960
Andre inntekter	Other income	"	32 566	41 183	34 673
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	671 739	1 057 224	824 872
Såvarer	Seeds	"	17 911	56 867	32 765
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	60 084	80 336	66 832
Plantevernmiddel	Pesticides	"	7 845	5 153	6 520
Konservingsmiddel	Preservatives	"	7 354	31 460	16 187
Førmiddel	Fodder	"	407 107	561 504	461 210
Div, til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	65 237	125 873	89 281
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	42 347	115 808	81 352
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	63 854	80 224	70 725
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:				
Leigd arbeid	Hired labour	"	140 078	394 773	237 670
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	45 215	79 198	58 634
Traktorar	Tractors	"	44 328	33 329	38 624
Driftsbygningar	Outbuildings	"	59 629	96 048	72 223
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	18 505	20 614	18 513
Drivstoff	Fuel	"	33 309	65 202	44 392
Maskinleige	Rented machinery	"	109 124	162 121	124 169
Jordleige	Rented farmland	"	46 393	122 486	75 455
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	142 277	183 102	159 344
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 310 597	2 214 096	1 653 896
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	664 784	1 070 407	806 496
Avskrivningar:	Depreciation:				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	47 844	96 915	64 761
Traktorar	Tractors	"	37 058	60 949	44 518
Driftsbygningar	Outbuildings	"	103 354	245 220	153 533
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 813	7 636	5 088
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	72 763	157 278	102 684
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	472 715	659 687	538 595
+ " skogbruk	+ " forestry	"	22 594	7 110	15 537
+ " tilleggsnæring	+ " other farm-based	"	34 403	41 625	35 888
+ " anna næring	+ " other off-farm	"	-3 437	-750	-2 250
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	11 185	27 345	17 119
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	307 487	482 762	382 007
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	5 093	64 027	27 302
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		19 575	7 457
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	4 314	22 956	11 232
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	76 971	204 872	128 475
= Nettoinntekt	= Total net income	"	777 382	1 119 465	904 414
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	-18 824	223 807	57 592
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	829 416	2 639 254	1 454 769
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-81 060	-76 071	-106 366
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:				
Jordbruk	Agriculture	"	3 693 755	8 463 115	5 402 757
Skogbruk	Forestry	"	231 657	356 970	270 649
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	412 869	1 382 006	763 055
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	855 614	1 338 092	1 043 601
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	755 716	1 903 161	1 168 500
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 949 611	13 443 343	8 648 562
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	382 245	822 083	576 185
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 745 414	6 231 596	4 094 251
Eigenkapital	Own capital	"	2 821 952	6 389 664	3 978 127

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional Regions	Storleiksgrupper Farm size (decares)	daa	Austlandet Eastern Norway				
			Andre bygder Other parts				
			100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	6	15	12	39
Alder på brukar	Age of farmer	år year	58	41	52	46	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	160	247	376	703	424
Herav leigd	Of which rented land	" "	44	66	135	431	201
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 758 276	4 331 172	3 655 206	6 618 187	4 379 052
Varelager	Stocks	"	92 055	155 067	201 174	330 793	217 176
Buskap	Livestock	"	237 576	386 048	458 629	810 842	521 827
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	299 487	593 648	445 103	641 992	506 135
Traktorar	Tractors	"	294 722	522 499	494 995	440 736	451 720
Driftsbygningar	Outbuildings	"	663 775	2 026 204	1 611 650	3 319 781	2 055 179
Jord etc.	Farmland etc.	"	170 661	647 707	443 655	1 074 044	627 014
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 357	3 152	3 392	4 128	3 576
Herav familien	Of which family	" "	2 691	2 172	2 578	2 703	2 571
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	2,5			49,4	15,6
Poteter	Potatoes	" "		0,2			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	157,5	246,8	372,9	652,3	406,3
Anna	Other	" "			3,4	1,2	1,7
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				435	435
Poteter	Potatoes	kg		653			653
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	371	373	357	263	313
I alt	Total	" "	366	373	354	275	316
Storfehold:	Cattle:						
Årskyr	Cows	stk. no.	13,4	21,0	22,8	40,5	26,5
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	17,3	29,6	37,4	65,0	41,6
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	2,0	0,2	4,5	9,5	5,0
Mjøl/årsku	Milk/cow	kg	6 821	8 098	7 609	7 780	7 688
Omsett mjølk	Milk sold	l	83 398	150 760	155 453	284 658	183 401
Mjølkekvote	Milk quota	"	91 459	157 263	154 154	290 718	187 007
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	13 397	13 796	13 089	13 544	13 413
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	11,7	11,8	16,4	16,1	15,3
Pris: Mjøl utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,59	5,51	5,52	5,51	5,52
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	43,96	45,37	46,72	48,11	46,98
Anna storfe kjøtt u. tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	52,06	55,34	52,03	50,61	51,56
Produksjonsinntekt mjølk:	Total output milk:	NOK	465 977	830 901	858 122	1 568 448	1 012 166
Driftstilskot	Production allowance	"	124 770	124 770	124 770	124 770	124 770
Distriktstilskot	Other support	"	36 675	65 008	70 212	98 317	72 900
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	60 348	127 879	127 521	242 322	152 565
" anna storfe kjøtt	Total output meat (beef)	"	82 725	134 455	180 073	338 822	206 924
Tilskot kjøtt	Support meat	"	24 201	32 829	48 435	71 781	49 489
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	24 299	58 667	42 023	81 296	53 940
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"	14 979	3 650	443	20 772	9 428
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	1 174	1 253	809	617	772
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	4 838	4 498	3 458	3 147	3 473
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	200 270	222 081	322 752	480 062	347 587
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	172 932	177 430	305 963	509 169	333 320
Fam. arbeidsforleneste	Family labour income	"	157 767	159 363	291 998	471 069	310 440
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	233 011	258 123	358 814	509 149	380 689

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjølk og storfeslakt*combined dairy and beef farming*

Regionar Regions			Austlandet <i>Eastern Norway</i>				
			Andre bygder <i>Other parts</i>				Alle All
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	
Tal bruk	Number of holdings		6	6	15	12	39
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 091 613	1 717 850	1 897 540	3 243 346	2 160 001
Planteprodukt	Plant products	"	5 995	12 156	12 864	76 807	31 373
Husdyrprodukt	Livestock products	"	648 328	1 155 552	1 208 181	2 251 660	1 435 023
Tilskot	Support	"	431 464	543 938	639 463	879 492	666 622
Andre inntekter	Other income	"	5 827	6 205	37 032	35 386	26 982
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	317 527	606 915	596 269	1 031 159	688 836
Såvarer	Seeds	"	5 044	9 292	15 408	23 474	15 354
Handelsgjødelse og kalk	Fertilizer and lime	"	27 134	32 737	72 516	122 952	74 933
Plantevernemiddel	Pesticides	"	716	2 215	1 099	7 009	3 030
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	1 440	6 001	7 347	38 088	15 690
Fôrmiddel	Fodder	"	188 595	345 025	324 909	606 306	393 616
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	46 549	70 204	70 330	107 264	78 016
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	10 766	87 449	34 148	36 247	39 397
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	37 286	53 993	70 513	89 818	68 799
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	106 442	146 056	143 525	290 885	183 551
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	26 077	43 451	58 183	60 699	51 751
Traktorar	Tractors	"	28 071	39 891	35 190	37 165	35 426
Driftsbygningar	Outbuildings	"	38 732	70 110	66 714	101 298	73 572
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	6 513	14 419	5 515	28 771	14 194
Drivstoff	Fuel	"	21 982	35 886	49 043	60 449	46 365
Maskinleige	Rented machinery	"	31 938	51 451	79 045	169 188	95 289
Jordleige	Rented farmland	"	8 658	27 059	26 808	84 711	41 871
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	108 519	144 025	134 370	188 776	148 619
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	694 460	1 179 261	1 194 663	2 053 101	1 379 474
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	397 154	538 589	702 878	1 190 245	780 527
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	36 713	61 698	49 495	68 587	55 280
Traktorar	Tractors	"	35 757	60 805	50 215	50 537	49 719
Driftsbygningar	Outbuildings	"	50 540	116 500	103 207	214 696	131 454
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 711	2 742	637	2 313	1 796
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	36 151	87 310	69 962	129 572	85 771
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	271 433	296 843	499 324	854 113	542 279
+ " skogbruk	+ " forestry	"	855	19 664	-4 992	35 488	12 156
+ " tilleggsnæring	+ " other farm-based	"	7 464	28 488	60 156	55 429	45 723
+ " anna næring	+ " other off-farm	"	47 313	57 721	55 439	7 259	39 715
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	8 966	17 153	14 185	40 090	21 809
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	311 828	488 348	331 795	173 367	304 061
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	88 376	7 062	49 579	26 193	41 811
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	6 085	2 434	5 111	609	3 464
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	17 111	13 393	12 119	7 809	11 757
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, pay. to previous owner	"	43 420	114 551	87 952	110 082	92 003
= Nettoinntekt	= Total net income	"	716 011	816 553	934 764	1 090 273	930 772
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	99 008	229 688	169 327	365 593	228 185
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	2 176 022	1 356 080	1 327 042	908 189	1 333 244
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-69 352	-27 186	-39 055	-120 964	-67 093
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 758 276	4 331 172	3 655 206	6 618 187	4 379 052
Skogbruk	Forestry	"	49 163	207 699	86 902	700 785	288 567
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	1 111 951	562 097	361 487	559 938	568 868
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 012 100	1 354 254	1 127 267	1 497 175	1 258 288
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 708 994	1 351 205	1 273 305	889 160	1 234 120
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 640 484	7 806 427	6 504 167	10 265 245	7 728 895
Kortiktig gjeld	Short-term liabilities	"	189 580	315 640	477 102	754 919	493 510
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	851 645	3 319 215	1 727 286	4 444 247	2 673 472
Eigenkapital	Own capital	"	4 599 260	4 171 572	4 299 779	5 066 079	4 561 914

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional				Agder og Rogaland					
Regions				Jæren		Andre bygder			
						Other parts			
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa		300-500	Alle all	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings			12	19	11	14	6	34
Alder på brukar	Age of farmer	år year		43	46	52	50	41	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares		375	367	243	381	605	356
Herav leigd	Of which rented land	" "		162	164	119	212	466	212
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK		7 427 975	6 377 967	3 188 972	4 600 318	5 349 765	4 006 288
Varelager	Stocks	"		230 135	202 670	118 492	175 444	209 639	152 413
Buskap	Livestock	"		797 672	731 419	313 404	521 893	695 886	456 678
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"		648 599	562 582	303 216	398 438	547 519	368 265
Traktorar	Tractors	"		300 097	224 410	198 959	288 299	263 350	231 689
Driftsbygningar	Outbuildings	"		3 466 263	2 924 772	1 538 670	2 160 758	2 877 281	1 965 435
Jord etc.	Farmland etc.			1 985 208	1 732 114	716 231	1 055 485	756 091	831 807
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours		3 525	3 420	3 068	3 490	4 110	3 436
Herav familien	Of which family	" "		2 519	2 556	2 366	2 655	2 691	2 589
Arealbruk:	Land use:								
Korn	Cereals	daa decares		8,3	5,3		3,2		1,3
Poteter	Potatoes	" "		1,0	2,0		0,1		0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "		361,8	356,5	240,6	375,9	604,7	353,5
Anna	Other	" "		4,2	3,1	2,1	2,0	0,2	1,5
Avlingar pr daa:	Crops per decare:								
Korn	Cereals	FEm FUm ¹		494	494		406		406
Poteter	Potatoes	kg		2500	2162		750		750
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm		544	503	368	373	280	342
I alt	Total	" "		537	499	365	371	280	340
Storfehold:	Cattle:								
Årskyr	Cows	stk. no.		35,3	35,8	18,6	25,7	36,9	24,1
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "		55,9	53,4	22,4	39,6	54,9	34,3
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "		14,0	10,0	2,5	8,0	3,3	4,8
Mjølkk/årsku	Milk/cow	kg		8 220	7 791	7 156	6 979	7 455	7 153
Omsett mjølk	Milk sold	l		262 940	252 276	122 600	162 203	249 177	157 068
Mjølkekvote	Milk quota	"		272 224	259 922	132 472	177 586	269 378	171 437
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK		14 397	13 287	14 328	13 447	15 192	13 983
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares		10,3	10,0	13,0	14,7	16,4	14,7
Pris: Mjølkk utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l		5,69	5,77	5,50	5,50	5,64	5,54
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg		47,80	47,52	48,01	47,23	48,65	47,81
Anna storfe kjøtt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"		51,68	52,01	51,17	53,49	53,03	52,84
Produksjonsinntekt mjølkk:	Total output milk:	NOK		1 496 124	1 456 439	673 803	892 048	1 405 807	869 855
Driftstilskot	Production allowance	"		117 770	117 770	124 770	123 879	124 770	124 403
Distriktstilskot	Other support	"				34 009	39 060	76 219	42 558
Prod. inntekt kjøtt	Total output meat (cow)	"		237 864	223 814	93 931	153 772	204 501	134 050
" anna storfe kjøtt	Total output meat (beef)	"		323 025	230 984	94 134	224 249	220 421	163 168
Tilskot kjøtt	Support meat	"		19 083	14 499	21 536	35 427	46 148	30 386
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"		57 402	85 418	42 664	46 344	216 227	73 399
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"		3 385	3 987	273	22 644	9 490	11 087
Netto mek. kostr./daa	Net mechanization costs/decare	"		941	915	671	561	661	630
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"		4 789	4 749	3 871	3 417	3 104	3 440
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year		400 182	406 233	266 692	329 169	352 153	301 744
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"		391 213	404 088	250 251	322 549	345 286	286 395
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"		371 584	390 459	237 912	301 838	356 032	274 649
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"		428 755	438 172	305 139	358 396	381 393	333 891

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og storfeslakt

combined dairy and beef farming

Regionar		Agder og Rogaland						
Regions		Jæren		Andre bygder				
				Other parts				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	300-500	Alle all	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	19	11	14	6	34
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 658 800	2 544 087	1 412 755	1 946 189	2 892 145	1 844 668
Planteprodukt	Plant products	"	77 855	56 895	23 506	20 382	28 399	21 514
Husdyrprodukt	Livestock products	"	2 117 800	2 000 642	904 805	1 339 058	2 056 446	1 251 559
Tilskot	Support	"	445 206	457 181	445 775	546 076	749 160	531 102
Andre inntekter	Other income	"	17 938	29 370	38 669	40 674	58 141	40 493
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	861 259	801 779	473 582	643 359	1 014 529	618 755
Såvarer	Seeds	"	13 361	11 995	5 547	11 502	18 246	10 493
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	68 901	63 606	39 779	67 503	115 777	63 998
Plantevernmiddel	Pesticides	"	7 867	6 909	1 766	3 260	10 699	3 837
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7 369	8 460	5 720	11 793	7 500	8 307
Førmiddel	Fodder	"	570 692	539 607	301 451	410 324	602 562	384 025
Div. til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	72 550	76 124	47 412	59 604	76 305	56 011
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	68 129	48 616	26 243	23 470	127 323	42 213
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	52 391	46 462	45 665	55 902	56 117	49 871
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:							
Leigd arbeid	Hired labour	"	165 884	148 491	78 264	158 577	215 388	133 785
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	60 054	53 530	47 963	45 072	91 011	52 311
Traktorar	Tractors	"	17 873	20 885	9 017	12 183	8 566	9 825
Driftsbygningar	Outbuildings	"	94 547	99 260	46 896	61 740	96 705	60 123
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	25 418	21 842	5 859	17 705	6 007	10 418
Drivstoff	Fuel	"	28 329	28 216	22 888	31 712	57 393	32 002
Maskinleige	Rented machinery	"	135 497	141 816	54 194	60 477	164 922	79 210
Jordleige	Rented farmland	"	65 868	81 789	24 226	56 052	77 962	45 046
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	167 311	156 739	110 397	123 023	193 692	130 986
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 622 039	1 554 347	873 286	1 209 900	1 926 175	1 172 461
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	1 036 761	989 741	539 469	736 289	965 970	672 207
Avskrivningar:	Depreciation:							
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	69 834	59 469	30 984	45 467	67 375	42 094
Traktorar	Tractors	"	38 909	30 204	25 615	32 819	37 973	28 980
Driftsbygningar	Outbuildings	"	209 045	184 674	73 511	130 451	165 550	110 169
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 234	5 189	2 484	3 309	2 356	2 685
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	146 017	126 114	59 684	89 903	105 859	77 733
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	714 739	710 205	406 874	524 243	692 716	488 279
+ " skogbruk	+ " forestry	"	721	613	4 369	20 148	-18 624	5 704
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	62 354	69 519	48 405	22 243	52 531	36 782
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	27 529	17 387	7 941	8 044	22 945	9 930
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	2 225	6 963	-8 210	2 832	703	-1 148
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	326 174	287 616	254 407	258 105	231 130	251 325
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	82 686	54 243	52 077	47 963	16 512	49 198
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		855		1 119		461
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 893	4 954	3 232	3 553	3 896	3 351
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	163 028	148 956	70 117	98 104	164 392	96 223
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 059 293	1 003 399	698 979	790 145	837 417	747 659
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	296 963	237 519	176 221	256 937	-153 305	122 877
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	756 225	600 632	371 246	485 251	-390 448	297 627
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-41 963	24 117	-414 432	-43 016	47 737	-144 639
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:							
Jordbruk	Agriculture	"	7 427 975	6 377 967	3 188 972	4 600 318	5 349 765	4 006 288
Skogbruk	Forestry	"	3 333	2 105	198 125	341 794	262 701	266 461
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	831 171	713 725	276 286	599 292	37 899	371 618
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 149 975	1 035 412	1 076 446	1 302 287	1 009 588	1 157 255
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 029 127	856 663	625 229	665 646	457 162	604 639
Eigedelar i alt	Total assets	"	10 441 582	8 985 873	5 365 057	7 509 336	7 117 114	6 406 261
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	884 819	796 635	634 006	631 493	1 182 488	688 477
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	4 190 832	3 904 921	1 741 318	3 275 959	4 525 410	2 943 666
Eigenkapital	Own capital	"	5 365 931	4 284 317	2 989 734	3 601 884	1 409 216	2 774 118

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regional Regions		daa	Vestlandet Western Norway				
Storleksgrupper	Farm size (decares)		100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		15	26	21	12	75
Alder på brukar	Age of farmer	år year	56	49	45	50	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	163	248	377	679	334
Herav leigd	Of which rented land	" "	51	114	192	411	169
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 799 515	3 132 734	4 275 055	8 596 317	4 027 410
Varelager	Stocks	"	97 360	135 499	200 089	353 266	179 780
Buskap	Livestock	"	265 267	349 269	554 772	923 598	479 688
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	218 271	372 879	432 005	717 487	410 862
Traktorar	Tractors	"	167 250	314 159	406 292	266 890	300 738
Driftsbygningar	Outbuildings	"	547 810	1 382 384	1 904 787	5 123 123	1 942 325
Jord etc.	Farmland etc.		503 558	578 543	777 110	1 211 953	714 018
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 866	3 706	3 591	4 141	3 555
Herav familien	Of which family	" "	2 348	2 762	2 561	2 963	2 643
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares		0,5			0,2
Poteter	Potatoes	" "	0,1	0,1	0,1		0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	161,9	247,3	375,1	673,7	332,2
Anna	Other	" "	0,7	0,2	1,6	5,0	1,5
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹		429			429
Poteter	Potatoes	kg	650	2000	1500		1178
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	408	370	366	363	371
I alt	Total	" "	406	370	365	361	369
Storfehold:	Cattle:						
Årskyr	Cows	stk. no.	15,8	20,8	28,8	45,2	25,8
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	20,0	26,2	43,0	72,3	36,9
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	1,1	1,3	3,7	10,9	3,4
Mjøl/årsku	Milk/cow	kg	6 981	7 990	8 155	8 341	8 001
Omsett mjølk	Milk sold	l	96 077	149 347	213 618	347 096	186 969
Mjølkekvote	Milk quota	"	102 442	155 123	224 060	346 617	193 085
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	12 417	15 103	15 406	16 818	15 316
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	10,3	11,9	13,0	14,9	12,9
Pris: Mjøl utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,49	5,44	5,41	5,32	5,40
Kukjøt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	46,81	46,79	45,61	46,94	46,43
Anna storfejøt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	54,97	51,93	51,90	52,36	52,33
Produksjonsinntekt mjølk:	Total output milk:	NOK	527 447	812 827	1 156 028	1 846 978	1 009 507
Driftstilskot	Production allowance	"	124 770	124 770	124 770	124 770	124 770
Distriktstilskot	Other support	"	40 951	64 815	92 181	144 689	79 895
Prod. inntekt kukjøt	Total output meat (cow)	"	74 235	113 857	177 356	291 455	151 068
" anna storfejøt	Total output meat (beef)	"	54 553	98 602	135 691	379 784	143 964
Tilskot kjøt	Support meat	"	15 064	23 276	39 833	97 416	37 856
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	57 532	48 562	65 131	49 861	55 354
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"		10 913	6 351		5 561
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	792	804	849	758	802
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	5 017	4 445	3 898	3 364	3 978
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	305 128	284 343	355 432	351 011	322 025
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	290 292	270 050	358 797	336 851	313 381
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	273 568	253 880	346 728	338 389	299 128
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	343 808	314 592	387 316	378 145	353 647

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar		Vestlandet					
Regions		Western Norway					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		15	26	21	12	75
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 146 627	1 654 686	2 223 839	3 560 790	2 003 670
Planteprodukt	Plant products	"	12 243	16 034	17 025	41 705	19 447
Husdyrprodukt	Livestock products	"	713 767	1 084 762	1 540 557	2 568 078	1 365 454
Tilskot	Support	"	411 632	522 581	641 870	892 198	589 681
Andre inntekter	Other income	"	8 985	31 310	24 388	58 809	29 088
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	330 147	552 060	755 124	1 277 815	675 325
Såvarer	Seeds	"	3 805	4 173	6 156	12 241	5 906
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	26 786	58 966	77 105	124 055	67 429
Plantevernmiddel	Pesticides	"	1 185	1 865	2 353	3 629	2 123
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7 356	11 885	12 940	21 761	12 756
Førmiddel	Fodder	"	203 795	336 970	481 170	813 255	423 763
Div, til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	41 089	64 474	83 546	107 359	71 452
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	18 554	25 960	12 509	103 888	32 835
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	27 577	47 768	79 344	91 627	59 063
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	90 896	134 323	108 864	176 167	124 012
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	28 169	51 764	69 572	100 193	59 391
Traktorar	Tractors	"	15 680	17 892	33 470	46 842	26 274
Driftsbygningar	Outbuildings	"	31 943	50 389	79 798	157 075	71 424
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	6 983	13 396	13 303	10 499	11 445
Drivstoff	Fuel	"	15 089	29 376	46 628	88 733	40 582
Maskinleige	Rented machinery	"	22 233	37 543	86 863	203 137	74 285
Jordleige	Rented farmland	"	7 340	12 902	22 654	67 283	23 049
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	104 080	113 437	144 453	222 989	137 060
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	652 560	1 013 081	1 360 729	2 350 733	1 242 848
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	494 067	641 606	863 110	1 210 056	760 822
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	27 841	40 323	47 584	78 352	45 680
Traktorar	Tractors	"	19 342	35 868	44 297	30 980	34 142
Driftsbygningar	Outbuildings	"	47 944	92 111	122 686	307 957	125 229
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 893	2 270	1 492	2 396	2 367
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	34 106	60 411	83 640	175 923	79 517
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	395 047	471 033	647 050	790 372	553 406
+ " skogbruk	+ " forestry	"	18 691	19 061	4 108	25 701	15 668
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	14 020	52 763	28 228	91 018	43 797
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	17 730	1 434	22 712	27 835	14 856
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	14 145	5 211	5 658	20 260	9 516
+ Lønnsinntekter	+ Wage income	"	360 302	321 644	274 276	349 455	316 533
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	75 781	47 961	3 827	20 538	36 140
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	4 164	12 908	15 798	3 042	10 218
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	14 950	6 691	4 791	6 007	7 614
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	37 851	56 788	102 832	241 406	95 100
= Nettoinntekt	= Total net income	"	876 977	881 917	903 616	1 092 822	912 647
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	245 831	290 389	105 666	335 914	233 117
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	2 653 542	761 042	750 303	1 065 285	1 177 282
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-52 414	-60 014	-198 577	974 024	68 226
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 799 515	3 132 734	4 275 055	8 596 317	4 027 410
Skogbruk	Forestry	"	77 100	118 113	107 976	76 139	98 875
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	1 177 435	266 468	631 640	391 938	567 816
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	991 225	907 439	1 009 473	1 285 632	1 004 715
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 612 477	768 259	841 707	1 261 818	1 028 101
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 657 752	5 193 012	6 865 852	11 611 844	6 726 916
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	182 779	348 315	910 544	935 879	563 053
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	970 104	1 615 748	2 494 435	5 764 901	2 374 973
Eigenkapital	Own capital	"	4 504 869	3 228 949	3 460 873	4 911 063	3 788 891

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional Regions			Trøndelag					
			Flatbygder		Andre bygder			
			Lowlands		Other parts			
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	300-500	Alle All	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		8	19	17	21	7	45
Alder på brukar	Age of farmer	år year	52	49	47	46	50	47
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	433	402	250	388	713	386
Herav leigd	Of which rented land	" "	136	159	74	188	429	182
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	5 121 750	4 900 044	2 852 037	4 404 779	7 771 011	4 341 824
Varelager	Stocks	"	281 222	278 441	161 619	235 549	426 998	237 401
Buskap	Livestock	"	663 733	585 843	403 918	555 915	1 015 073	569 918
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	458 838	391 110	336 757	375 469	889 353	440 782
Traktorar	Tractors	"	515 988	402 097	323 506	321 310	830 204	401 301
Driftsbygningar	Outbuildings	"	2 075 189	2 275 735	1 089 342	2 165 088	3 619 805	1 984 984
Jord etc.	Farmland etc.	"	1 126 781	966 817	536 896	751 448	989 577	707 437
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	4 352	3 919	3 294	3 538	4 530	3 600
Herav familien	Of which family	" "	3 458	3 077	2 471	2 601	3 656	2 716
Arealbruk:	Land use:							
Korn	Cereals	daa decares	41,3	27,8	3,7	4,5	45,6	10,6
Poteter	Potatoes	" "	"	0,4	0,1			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	392,1	373,0	243,5	382,1	646,1	370,8
Anna	Other	" "	"	0,6	0,2	1,7	21,3	4,2
Avlingar pr daa:	Crops per decare:							
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	446	434	388	226	393	359
Poteter	Potatoes	kg		2529	1500			1500
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	465	431	446	409	383	411
I alt	Total	" "	463	431	443	405	372	405
Storfehold:	Cattle:							
Årskyr	Cows	stk. no.	34,7	32,3	20,9	30,6	43,9	29,0
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	54,1	46,3	31,1	42,1	79,3	43,7
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	5,8	4,7	3,7	3,3	15,1	5,3
Mjølkk/årsku	Milk/cow	kg	7 790	7 890	7 720	7 884	7 710	7 799
Omsett mjølk	Milk sold	l	245 031	230 547	146 569	218 385	313 353	206 028
Mjølkekvote	Milk quota	"	240 326	227 649	153 451	221 849	324 446	211 969
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	14 351	13 784	13 981	13 998	15 959	14 455
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	11,3	11,6	11,7	12,5	14,7	11,6
Pris: Mjølkk utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,47	5,43	5,52	5,47	5,56	5,51
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	46,38	46,22	45,86	45,54	46,65	45,89
Anna storfe kjøtt u.tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	51,23	51,78	51,06	50,36	51,95	51,16
Produksjonsinntekt mjølkk:	Total output milk:	NOK	1 340 581	1 251 245	809 124	1 195 489	1 743 451	1 134 767
Driftstilskot	Production allowance	"	124 770	124 770	124 770	124 770	124 770	124 770
Distrikstilskot	Other support	"	32 215	38 811	45 564	75 839	109 158	69 584
Prod. inntekt kjøtt	Total output meat (cow)	"	198 291	187 735	126 170	184 427	282 953	177 745
" anna storfe kjøtt	Total output meat (beef)	"	219 202	191 944	118 048	126 790	482 535	178 825
Tilskot kjøtt	Support meat	"	40 339	36 080	28 338	39 269	92 604	43 436
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	40 232	52 120	41 246	57 633	38 088	48 402
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	14	5 103		2 526		1 179
Netto mek. kostr./daa	Net mechanization costs/decare	"	772	719	868	810	756	809
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	3 892	3 936	4 573	3 832	3 201	3 832
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	359 598	362 049	349 429	339 665	405 074	356 735
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	353 397	357 893	337 862	325 488	407 899	348 024
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	344 830	349 170	317 967	316 590	394 479	333 263
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	388 042	393 533	386 214	372 413	428 506	389 055

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og storfeslakt

combined dairy and beef farming

Regionar		Trøndelag						
		Flatbygder		Andre bygder				
		Lowlands		Other parts				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	300-500	Alle All	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		8	19	17	21	7	45
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 450 848	2 311 836	1 656 154	2 265 400	3 491 691	2 225 997
Planteprodukt	Plant products	"	54 902	57 404	21 473	31 141	70 276	33 576
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 798 320	1 688 146	1 094 587	1 566 865	2 547 027	1 540 919
Tilskot	Support	"	580 859	551 608	527 580	641 296	840 031	629 251
Andre inntekter	Other income	"	16 767	14 678	12 513	26 098	34 358	22 251
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	763 983	730 544	513 889	777 861	1 209 126	745 224
Såvarer	Seeds	"	11 723	11 027	7 389	10 607	27 560	12 029
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	81 069	76 671	55 273	81 632	148 080	82 011
Plantevernmiddel	Pesticides	"	1 452	2 068	2 136	1 377	5 533	2 310
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7 133	13 387	12 830	21 025	23 408	18 300
Førmiddel	Fodder	"	515 187	461 900	303 083	478 674	768 764	457 465
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	86 072	87 272	73 311	99 712	102 522	90 175
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	4 809	22 510	16 221	24 161	41 473	23 855
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	56 538	55 708	43 647	60 673	91 787	59 081
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:							
Leigd arbeid	Hired labour	"	108 053	108 635	131 086	160 292	130 674	144 652
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	36 230	38 855	37 695	54 928	76 378	51 754
Traktorar	Tractors	"	27 119	27 441	18 365	28 511	60 918	29 719
Driftsbygningar	Outbuildings	"	76 437	79 518	52 079	95 678	154 767	88 399
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	8 586	22 435	3 850	9 825	18 905	8 980
Drivstoff	Fuel	"	40 383	37 686	28 854	40 662	75 625	41 640
Maskinleige	Rented machinery	"	120 013	99 257	55 442	122 530	124 264	97 455
Jordleige	Rented farmland	"	39 794	45 849	22 767	43 135	64 038	38 692
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	147 149	149 137	122 872	154 055	200 374	149 480
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 367 747	1 339 358	986 899	1 487 477	2 115 068	1 395 995
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	1 083 101	972 478	669 255	777 922	1 376 624	830 002
Avskrivningar:	Depreciation:							
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	50 873	42 009	38 474	42 264	97 853	49 479
Traktorar	Tractors	"	57 582	43 216	36 280	36 537	88 137	44 466
Driftsbygningar	Outbuildings	"	146 172	143 206	71 771	132 429	202 017	120 339
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 113	2 609	2 036	845	1 672	1 423
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	102 111	97 212	56 908	88 295	151 560	86 279
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	824 361	741 437	520 695	565 847	986 945	614 294
+ " skogbruk	+ " forestry	"	37 271	35 389	1 593	2 319	5 568	2 550
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	84 519	67 221	88 182	56 107	24 185	63 259
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	-1 819	827	36 103	12 531	31 417	24 374
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	-1 332	3 230	8 288	7 926	16 890	9 457
+ Lønnsinntekter	+ Wage income	"	346 780	225 640	200 117	236 635	363 311	242 545
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	67 759	75 051	45 593	35 850		33 954
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	4 894	3 091	6 333	3 918	19 575	7 266
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	8 727	10 648	18 473	5 918	6 445	10 743
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	134 564	127 803	55 329	113 639	166 146	99 779
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 236 596	1 034 730	870 047	813 412	1 288 190	908 662
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	314 523	245 357	377 314	143 930	402 440	272 310
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 314 090	1 355 235	1 790 627	1 029 595	1 496 376	1 389 706
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-74 499	377 969	51 400	-39 077	-344 089	-52 343
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:							
Jordbruk	Agriculture	"	5 121 750	4 900 044	2 852 037	4 404 779	7 771 011	4 341 824
Skogbruk	Forestry	"	217 795	176 722	119 176	208 113	189 415	171 606
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	210 430	152 624	416 815	545 609	300 427	458 814
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 261 699	1 118 329	823 473	638 665	781 194	730 652
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 376 901	1 372 226	1 446 763	888 262	1 442 933	1 185 533
Eigedelar i alt	Total assets	"	8 188 576	7 719 944	5 658 264	6 685 427	10 484 980	6 888 430
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	668 320	521 894	183 732	527 704	888 482	453 880
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 799 684	3 040 397	1 218 398	2 882 995	3 960 443	2 421 750
Eigenkapital	Own capital	"	4 720 572	4 157 652	4 256 134	3 274 729	5 636 055	4 012 800

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional Regions	Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	Nord-Noreg Northern Norway			
			200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	24	20	61
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	48	48	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	260	395	667	438
Hervar leigd	Of which rented land	" "	99	198	392	229
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2 053 763	3 494 878	6 580 714	4 031 733
Varelager	Stocks	"	132 494	189 032	320 332	213 576
Buskap	Livestock	"	297 554	435 244	754 218	490 753
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	332 075	522 708	733 661	525 116
Traktorar	Tractors	"	161 771	225 409	465 369	277 707
Driftsbygningar	Outbuildings	"	640 629	1 535 437	3 386 572	1 874 072
Jord etc.	Farmland etc.		489 241	587 048	920 562	650 509
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 112	3 642	4 133	3 660
Hervar familien	Of which family	" "	2 402	2 633	2 925	2 689
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares			15,8	5,2
Poteter	Potatoes	" "	0,1	0,1	0,6	0,4
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	256,2	391,5	649,2	429,4
Anna	Other	" "	3,3	3,6	1,6	2,6
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹			474	474
Poteter	Potatoes	kg	2500	1100	2167	1811
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	362	300	288	304
I alt	Total	" "	357	298	292	305
Storfehold:	Cattle:					
Årskyr	Cows	stk. no.	16,5	23,0	36,2	25,1
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	24,0	33,1	57,6	37,6
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	1,8	4,1	8,2	4,7
Mjølkrårsku	Milk/cow	kg	7 589	7 441	7 503	7 469
Omsett mjølk	Milk sold	l	115 773	160 423	253 663	174 802
Mjølkekvote	Milk quota	"	125 392	176 622	274 788	190 032
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	13 505	14 805	15 566	14 905
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	15,5	17,0	18,0	17,1
Pris: Mjølke utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,44	5,50	5,32	5,41
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	45,55	46,29	46,83	46,39
Anna storfe kjøtt u. tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	49,37	49,03	50,82	50,04
Produksjonsinntekt mjølk:	Total output milk:	NOK	629 492	882 236	1 349 824	944 809
Driftstilskot	Production allowance	"	132 770	132 770	132 770	132 770
Distriktstilskot	Other support	"	77 856	171 817	259 403	171 877
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	108 124	115 722	239 574	150 748
" anna storfe kjøtt	Total output meat (beef)	"	86 860	137 087	294 727	170 276
Tilskot kjøtt	Support meat	"	48 580	63 618	123 835	77 103
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	27 889	18 800	52 814	31 159
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"		2 021	5 362	3 019
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"	733	714	717	717
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decares	"	3 784	3 487	3 194	3 400
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	310 487	369 265	401 639	361 832
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	300 499	362 991	404 331	355 495
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	305 310	356 320	424 324	359 709
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	348 753	402 398	431 499	394 527

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og storfeslakt*combined dairy and beef farming*

Regionar		Nord-Noreg				
Regions		Northern Norway				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	24	20	61
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 406 623	1 977 347	3 129 776	2 155 775
Planteprodukt	Plant products	"	15 314	30 352	57 157	34 561
Husdyrprodukt	Livestock products	"	852 364	1 155 866	1 942 301	1 300 010
Tilskot	Support	"	533 958	779 308	1 071 280	794 995
Andre inntekter	Other income	"	4 986	11 821	59 038	26 208
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	424 710	599 329	999 003	668 117
Såvarer	Seeds	"	5 079	10 548	21 961	12 969
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	60 888	77 802	119 419	84 291
Plantevernmiddel	Pesticides	"	931	964	2 597	1 484
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	5 616	6 030	13 336	8 549
Fôrmiddel	Fodder	"	231 185	354 376	600 061	393 231
Div, til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	49 962	69 733	95 888	71 137
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	20 145	14 505	32 569	20 971
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	50 904	65 371	113 174	75 484
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	107 471	165 327	212 724	161 564
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	41 222	49 894	83 229	57 357
Traktorar	Tractors	"	15 079	30 620	42 252	30 118
Driftsbygningar	Outbuildings	"	44 037	49 281	122 660	70 354
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 745	5 342	10 349	6 245
Drivstoff	Fuel	"	31 005	36 768	58 818	40 943
Maskinleige	Rented machinery	"	36 028	73 269	173 269	95 343
Jordleige	Rented farmland	"	10 262	13 696	54 021	25 162
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	120 552	145 064	190 862	150 337
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	834 110	1 168 591	1 947 186	1 305 540
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	572 513	808 756	1 182 590	850 234
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	40 245	58 883	87 568	60 970
Traktorar	Tractors	"	22 162	29 848	52 226	33 656
Driftsbygningar	Outbuildings	"	47 091	96 462	191 189	112 401
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	751	1 139	1 524	1 211
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	39 422	69 124	129 044	79 160
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	462 264	622 425	850 084	641 996
+ " skogbruk	+ " forestry	"	7 660	-131	5 160	3 265
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	2 676	17 079	77 022	33 119
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	16 311	37 097	16 293	23 146
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 023	-3 793	13 836	4 512
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	191 043	172 864	223 211	202 507
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	81 114	54 919	41 132	51 050
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	9 767	1 977	13 272	7 050
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 914	4 420	4 496	4 511
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	78 582	88 125	219 540	123 747
= Nettoinntekt	= Total net income	"	703 191	818 733	1 024 964	847 410
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	123 697	118 527	532 967	257 439
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	561 871	616 457	457 064	543 690
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-31 970	41 215	-10 544	8 070
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	2 053 763	3 494 878	6 580 714	4 031 733
Skogbruk	Forestry	"	70 101	74 212	65 003	66 837
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	306 541	367 821	425 290	347 326
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	505 395	782 027	981 021	753 551
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	566 091	522 051	810 380	618 518
Eigedelar i alt	Total assets	"	3 501 891	5 240 989	8 862 408	5 817 964
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	381 384	389 558	1 108 048	598 323
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 428 722	2 317 254	4 436 261	2 684 424
Eigenkapital	Own capital	"	1 691 785	2 534 176	3 318 099	2 535 218

Hovudtabell 17a

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional Regions		daa	Alle All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)		100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		33	80	127	72	313
Alder på brukar	Age of farmer	år year	55	49	48	47	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	163	250	386	676	393
Hervar leigd	Of which rented land	" "	44	95	181	411	197
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 746 588	2 910 529	4 408 038	7 321 247	4 402 909
Varelager	Stocks	"	96 962	141 337	208 340	331 425	207 309
Buskap	Livestock	"	252 233	354 383	543 671	838 984	531 344
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	210 492	348 264	457 983	726 709	464 722
Traktorar	Tractors	"	165 616	273 775	342 204	443 455	328 753
Driftsbygningar	Outbuildings	"	617 177	1 199 138	1 997 798	3 867 734	2 071 988
Jord etc.	Farmland etc.		404 109	593 632	858 042	1 112 942	798 794
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	3 046	3 358	3 572	4 159	3 592
Hervar familien	Of which family	" "	2 515	2 524	2 632	2 903	2 652
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	1,3	2,9	9,3	29,4	11,4
Poteter	Potatoes	" "	1,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	160,0	245,1	374,1	640,9	379,1
Anna	Other	" "	0,3	1,0	2,4	5,0	2,4
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	370	466	443	416	428
Poteter	Potatoes	kg	1769	2224	2066	2167	1964
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	400	394	383	318	361
I alt	Total	" "	398	393	382	320	360
Storfehold:	Cattle:						
Årskyr	Cows	stk. no.	14,8	20,2	27,5	40,8	27,3
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	18,4	27,0	41,7	64,4	40,6
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	1,6	1,9	5,5	8,2	4,8
Mjølkrårsku	Milk/cow	kg	7 030	7 741	7 776	7 787	7 727
Omsett mjølk	Milk sold	l	92 861	141 747	194 374	290 939	191 964
Mjølkekvote	Milk quota	"	98 830	148 163	202 385	303 273	200 319
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	12 207	14 196	14 407	14 956	14 423
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	10,8	12,1	13,6	15,7	13,9
Pris: Mjølke utan tilskot	Price: Milk excl. support:	NOK/l	5,51	5,49	5,51	5,49	5,50
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow), excl. support	NOK/kg	46,14	46,30	46,22	47,40	46,63
Anna storfe kjøtt u. tilsk.	Meat (beef), excl. support	"	53,13	51,64	51,45	52,20	51,85
Produksjonsinntekt mjølk:	Total output milk:	NOK	511 657	777 645	1 070 590	1 597 079	1 055 202
Driftstilskot	Production allowance	"	125 558	125 708	125 522	126 798	125 864
Distriktstilskot	Other support	"	35 487	52 987	76 786	139 185	80 523
Prod. inntekt kjøtt	Total output meat (cow)	"	74 702	120 289	160 276	254 061	162 205
" anna storfe kjøtt	Total output meat (beef)	"	59 932	96 142	180 554	314 600	176 546
Tilskot kjøtt	Support meat	"	16 952	27 134	41 419	82 880	44 602
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	40 337	47 138	46 176	80 810	53 817
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	3 663	5 152	5 406	6 339	5 355
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	878	803	779	702	757
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	4 905	4 291	3 746	3 237	3 685
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	268 807	301 040	350 192	402 618	345 885
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	250 860	287 463	344 399	401 645	336 834
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	235 639	276 524	331 623	397 134	325 191
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	304 940	335 895	382 097	430 728	377 891

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og storfeslakt

combined dairy and beef farming

Regional		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		33	80	127	72	313
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 114 929	1 593 681	2 146 906	3 267 622	2 149 639
Planteprodukt	Plant products	"	12 044	20 075	35 816	69 487	36 917
Husdyrprodukt	Livestock products	"	690 291	1 046 366	1 463 001	2 252 889	1 453 125
Tilskot	Support	"	402 062	505 691	622 821	896 910	631 559
Andre inntekter	Other income	"	10 532	21 549	25 268	48 337	28 037
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	317 094	522 639	701 067	1 080 769	700 570
Såvarer	Seeds	"	5 676	5 962	11 546	23 953	12 321
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	29 796	52 613	74 251	116 943	73 663
Plantevernmiddel	Pesticides	"	1 824	1 904	2 864	4 633	2 907
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	5 668	9 610	10 764	22 551	12 623
Førmiddel	Fodder	"	188 695	310 245	434 134	655 489	426 445
Div, til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	42 331	61 880	76 799	104 978	75 663
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	13 484	32 653	26 167	62 033	34 654
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	29 622	47 773	64 542	90 189	62 294
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	91 659	118 294	145 898	224 819	150 956
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	27 736	43 727	54 085	80 011	54 523
Traktorar	Tractors	"	16 475	17 929	29 120	40 397	27 444
Driftsbygningar	Outbuildings	"	33 289	49 817	72 397	127 335	74 931
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	5 704	9 322	12 128	18 152	12 081
Drivstoff	Fuel	"	16 753	28 052	39 038	65 711	39 922
Maskinleige	Rented machinery	"	35 784	45 883	95 147	172 709	93 834
Jordleige	Rented farmland	"	9 360	19 145	35 926	80 220	38 910
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	101 902	120 348	144 727	196 579	145 636
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	655 756	975 157	1 329 533	2 086 702	1 338 807
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	459 173	618 524	817 373	1 180 920	810 831
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	25 320	38 493	51 166	80 741	51 907
Traktorar	Tractors	"	20 013	32 514	39 361	49 619	37 920
Driftsbygningar	Outbuildings	"	46 107	75 557	125 709	228 512	127 764
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 819	2 096	2 061	2 906	2 338
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	34 203	56 530	86 771	144 134	86 462
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	364 914	469 864	599 076	819 142	590 903
+ " skogbruk	+ " forestry	"	16 494	9 748	7 220	12 803	10 120
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	24 538	47 299	41 196	65 193	46 445
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	16 661	16 384	22 434	15 258	18 557
+ Aksjeytbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	11 686	4 910	4 700	19 440	8 879
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	317 949	265 711	266 507	271 802	272 156
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	74 513	45 613	40 645	33 555	43 725
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	2 999	7 433	4 669	8 599	6 088
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	11 406	9 120	5 943	7 965	7 778
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	35 644	71 042	104 804	191 467	108 585
= Nettoinntekt	= Total net income	"	805 516	805 040	887 587	1 062 291	896 064
Endring i egenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	191 306	230 564	158 087	334 322	220 136
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 948 152	894 257	853 641	964 130	1 002 637
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-51 394	-70 956	-57 180	219 644	3 595
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 746 588	2 910 529	4 408 038	7 321 247	4 402 909
Skogbruk	Forestry	"	85 271	120 472	150 156	237 244	155 304
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	813 690	322 723	503 734	486 843	484 746
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	859 955	904 401	965 994	1 135 819	975 898
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 343 383	888 309	863 862	1 090 655	970 486
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 848 887	5 146 434	6 891 785	10 271 808	6 989 342
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	172 737	376 791	599 223	929 642	571 752
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 008 360	1 696 767	2 723 978	4 974 714	2 789 591
Eigenkapital	Own capital	"	3 667 791	3 072 875	3 568 584	4 367 452	3 627 999

Hovudtabell 17b

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar			Agder & Rog.	Vestlandet	Alle		
Regions			Jæren	Western Norway	All		
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		10	8	9	10	27
Alder på brukar	Age of farmer	år year	47	49	47	51	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	385	221	257	369	341
herav leigd	of which rented land	" "	149	123	85	169	144
Eigedelar i jordbruket	Agricultural assets:	NOK	9 383 305	4 664 464	6 274 022	7 877 742	6 968 978
Varelager	Stocks	"	335 539	136 669	188 036	289 269	241 870
Buskap	Livestock	"	1 101 718	481 190	630 428	964 969	873 433
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	478 345	476 162	526 723	527 745	485 514
Traktorar	Tractors	"	318 744	184 184	93 509	282 884	229 400
Driftsbygningar	Outbuildings	"	5 151 864	2 643 080	3 759 751	4 686 989	3 847 911
Jord etc.	Farmland etc.	"	1 997 094	743 179	1 075 576	1 125 887	1 290 852
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3 588	3 504	3 316	4 221	3 843
herav familien	of which family	" "	2 505	2 700	2 540	2 850	2 691
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	41,5		21,1	36,3	25,3
Poteter	Potatoes	" "					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	343,9	220,5	235,8	332,4	315,6
Anna	Other	" "					
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEmFUm ¹	415		400	416	412
Poteter	Potatoes	kg					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	552	359	404	475	465
I alt	Total	" "	537	359	403	470	461
Storfe- og svinehald:	Dairy and pig farming:						
Årskyr	Cows	stk no.	37,2	18,9	22,2	29	28,2
Mjølkk/årsku	Milk/cow	kg	8 546	7 608	8 128	8 099	7 800
Omsett mjølk	Sold milk	l	286 031	132 266	163 556	213 116	199 438
Mjølkekvote	Milk quota	l	297 659	144 904	165 248	228 428	216 952
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	9,2	11,7	10,6	11,5	11,2
Avlsgrisar (gj.snitt)	Pigs for breeding (average)	stk no.	46,3	12,7	25,2	40,7	33,9
Smågriskull	Litters	" "	93	51	62	58	69
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	1 068	712	766	809	843
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	781	307	377	711	610
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	513 712	59 156	224 120	398 349	329 773
Pris: Mjølkk utan tilskot	Price: Milk excl. support	"	5,47	5,45	5,53	5,47	5,51
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow) excl. support	"	48,04	44,86	45,87	47,54	46,78
Anna storfe kjøtt u.tilsk.	Meat(beef) excl. support	"	54,26	49,87	54,29	52,92	53,43
Svinekjøtt	Pork	"	29,12	28,81	28,42	29,3	28,65
Smågris, sal	Piglets for sale	"	1 012	922	936	1 027	987
Produksjonsinntekt mjølkk	Total output milk	"	1 563 698	720 615	903 805	1 166 520	1 099 113
Driftstilskot	Production allowance	"	111 882	124 758	115 883	122 770	120 585
Distriktstilskot	Other support to milk	"		57 970	34 529	35 072	37 556
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	245 119	147 884	196 151	218 329	208 034
" anna storfe kjøtt	" meat(beef)	"	243 355	82 581	57 226	281 632	170 198
Tilskot kjøtt	Support meat	"	16 910	24 036	15 985	35 705	26 857
Prod.innt. livdyr, storfe	Total output cattle sold live	"	102 106	35 638	71 462	75 407	62 380
" smågris	" piglets	"	659 029	393 085	521 903	336 649	412 972
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	1 832 809	687 990	847 735	1 749 618	1 426 001
" avlsgrisar	" pigs for breeding	"	83 237	8 850	35 808	125 367	76 528
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	4 683		454	36 204	18 826
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	1 164	1 055	1 086	1 141	1 062
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	6 974	6 919	6 716	6 295	6 166
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	594 338	338 031	440 224	412 678	435 405
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	657 639	330 386	456 282	416 189	448 062
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	672 235	296 985	433 199	429 380	447 159
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	623 268	372 932	474 998	438 903	465 444

¹ FUm = Feed Unit milk

kumjølproduksjon og svinehald

combined dairy and pig farming

Regionar		Agder & Rog.		Vestlandet		Alle	
Regions		Jæren		Western Norway		All	
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		10	8	9	10	27
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	5 283 296	2 621 933	3 123 313	4 672 499	4 129 944
Planteprodukt	Plant products	"	96 181	5 594	37 869	81 454	50 985
Husdyrprodukt	Livestock products	"	4 734 035	2 076 643	2 634 546	3 989 725	3 474 052
Tilskot	Support	"	447 229	528 634	441 789	577 391	588 045
Andre inntekter	Other income	"	5 851	11 062	9 109	23 929	16 862
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	2 595 708	1 096 208	1 398 175	2 351 362	2 027 771
Såvarer	Seeds	"	21 922	8 405	12 059	18 622	21 846
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	62 233	36 801	41 640	65 463	53 058
Plantevernmidler	Pesticides	"	5 309	4 400	3 200	7 260	4 756
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	10 536	10 568	6 673	12 329	8 512
Fôrmiddel	Fodder	"	1 681 473	745 505	877 782	1 488 696	1 317 633
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	161 351	69 722	91 492	142 384	120 598
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	569 510	160 964	302 042	522 994	422 746
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	83 375	59 844	63 288	93 612	78 621
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	219 314	102 822	138 206	259 322	207 978
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	56 367	46 206	44 300	58 963	54 883
Traktorar	Tractors	"	24 969	17 484	25 730	20 282	25 027
Driftsbygningar	Outbuildings	"	157 731	76 818	72 149	106 214	106 733
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	21 809	23 619	14 096	31 754	18 776
Drivstoff	Fuel	"	33 388	27 240	29 712	41 133	38 499
Maskinleige	Rented machinery	"	224 347	59 093	99 511	196 128	156 166
Jordleige	Rented farmland	"	119 357	15 158	21 307	96 745	63 001
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	271 616	339 251	241 896	269 994	276 369
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	3 724 605	1 803 899	2 085 082	3 431 896	2 975 202
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	1 558 691	818 034	1 038 231	1 240 603	1 154 742
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	52 131	49 901	51 433	63 363	53 416
Traktorar	Tractors	"	41 711	30 982	22 442	46 334	35 017
Driftsbygningar	Outbuildings	"	327 824	160 990	228 663	275 358	234 437
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 694	5 268	4 540	1 993	3 221
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	176 207	86 300	111 134	147 021	131 097
Driftsoverskots jordbruk	Net income agriculture	"	1 133 332	570 893	731 153	853 555	828 652
+ " skogbruk	+ " forestry	"	295	-133	1 440	-64 280	-23 589
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	428	180 324	142 330	99 627	123 398
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	129 653			140 130	73 717
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	23 870	22 070	28 139	-432	23 219
+ Løsinntekter	+ Wage income	"	281 672	483 179	396 717	310 300	325 064
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	19 299	36 369	3 501	25 173	34 248
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	49 838	5 099	53 383	3 915	21 419
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	12 656	13 443	12 290	6 650	12 151
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payment to previous own.	"	263 069	59 156	127 221	235 898	198 024
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 387 972	1 252 088	1 241 732	1 138 740	1 220 254
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	425 162	350 221	492 237	96 775	338 601
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 440 603	2 279 270	2 187 449	752 564	1 738 509
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-51 195	313 890	359 564	-235 390	27 140
Balance pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	9 383 305	4 664 464	6 274 022	7 877 742	6 968 978
Skogbruk	Forestry	"	1 050	56 467	54 858	120 709	83 770
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	564 682	1 329 120	1 365 881	685 354	1 215 523
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 055 327	1 041 769	1 049 025	1 193 678	998 639
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 526 623	1 585 442	1 476 814	1 136 412	1 374 236
Eigedelar i alt	Total assets	"	12 530 986	8 677 263	10 220 601	11 013 894	10 641 148
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	1 316 490	519 009	688 813	1 339 931	1 039 389
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	6 892 650	1 636 108	3 039 175	6 029 584	4 684 049
Eigenkapital	Own capital	"	4 321 847	6 522 146	6 492 613	3 644 379	4 917 709

Hovudtabell 17c

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar Regions	Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	Agder & Rogaland		Vestlandet Western Norway	
			Jæren	Andre bygder Other parts	300-500	Alle All
			Alle All	Alle All		
Tal bruk	Number of holdings		8	11	7	19
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	51	51	51
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	450	468	362	377
herav leigd	of which rented land	" "	189	220	132	160
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	4 043 302	4 776 759	2 534 186	2 814 327
Varelager	Stocks	"	158 190	137 540	126 441	115 435
Buskap	Livestock	"	521 635	435 111	402 937	388 501
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	411 713	349 499	334 776	416 071
Traktorar	Tractors	"	198 076	257 268	340 306	352 907
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 534 053	2 025 282	962 168	932 668
Jord etc.	Farmland etc.		1 219 634	1 572 061	367 558	608 743
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3 630	3 388	3 735	3 869
herav familien	of which family	" "	2 889	2 516	2 730	2 852
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares		0,7		
Poteter	Potatoes	" "				
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	448,1	467,5	362,3	377,0
Anna	Other	" "	1,6			0,2
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				
Poteter	Potatoes	kg		429		
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	370	261	307	267
I alt	Total	" "	369	261	307	267
Mjølkeproduksjon og sauehald:	Dairy and sheep farming:					
Årskyr	Cows	stk no.	24,9	18,5	16,3	17,1
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	35,8	29,7	24,2	25,8
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	2,3	3,6	3,3	3,1
Mjøl/årsku	Milk/cow	kg	8 105	7 315	7 487	7 626
Omsett mjølk	Milk sold	l	180 699	122 235	109 770	118 957
Mjølkekvote	Milk quota	l	179 582	133 527	119 501	123 351
Vinterfora sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	102	143	109	90
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,4	1,4	1,6	1,5
Omsett saue- og l. kjøt	Mutton sold	kg	2 616	3 916	3 442	2 638
Pris: Mjøl utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	5,33	5,27	5,28	5,29
Kukjøt utan tilskot	Meat (cow) excl. support	NOK/kg	47,51	47,07	47,45	46,99
Anna storfe kjøt u.tilsk.	Meat (beef) excl. support	"	52,01	52,99	54,78	52,99
Saue- og lammekjøt u.t.	Meat (mutton) excl. support	"	50,02	48,58	45,78	45,22
Ull	Wool	"	37,20	31,06	41,47	36,62
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	962 980	644 254	579 852	629 642
Driftstilskot	Production allowance	"	118 645	124 770	124 770	124 770
Distriktstilskot	Other support	"		35 192	47 023	50 282
Prod. inntekt kukjøt	Total output meat(cow)	"	165 045	125 607	110 260	96 826
" anna storfe kjøt	" meat(beef)	"	93 478	126 838	115 647	127 153
Tilskot storfe kjøt	Support meat	"	5 947	34 487	27 718	29 757
Produk.inntekt livdyr storfe	Total output cattle sold live	"	57 694	46 619	32 682	28 652
" saue- og lammekj.	" mutton	"	131 328	175 818	161 248	118 081
Tilskot kjøt	Support (mutton)	"	37 892	63 461	65 405	50 137
Prod.inntekt, livdyr sau	Total income sheep sold live	"	14 350	3 341	13 163	9 002
Prod.inntekt, ull	" wool	"	14 913	17 652	21 669	14 527
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1 845	1 865	-367	768
Netto mek. kostr./daa	Net mechanization costs/decare	"	594	649	718	647
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	3 147	2 725	3 324	3 090
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	363 772	299 609	324 273	307 368
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own cap.	"	332 750	286 001	309 857	296 353
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	320 237	272 402	295 484	277 057
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	389 348	335 357	356 720	338 607

¹ FUm = Feed Unit milk

kumjølkeproduksjon og sauehald

combined dairy and sheep farming

Regionar Regions			Agder & Rogaland		Vestlandet Western Norway	
			Jæren	Andre bygder Other parts		
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		8	11	7	19
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	2 038 007	1 963 547	1 812 791	1 764 902
Planteprodukt	Plant products	"	9 218	35 115	5 834	5 592
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 441 631	1 141 994	1 034 153	1 024 651
Tilskot	Support	"	582 458	772 750	748 940	712 110
Andre inntekter	Other income	"	4 700	13 688	23 864	22 548
Variable kostnader i alt	Total variable costs	"	622 509	687 643	608 656	599 330
Såvarer	Seeds	"	7 230	10 180	3 356	3 580
Handelsgjødse og kalk	Fertilizer and lime	"	82 702	91 660	69 321	64 121
Plantevernemiddel	Pesticides	"	4 026	3 342	1 922	1 465
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	13 861	6 086	13 553	9 025
Fôrmiddel	Fodder	"	385 971	397 769	379 438	387 230
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husb.	"	83 416	69 117	63 629	64 983
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	2 844	41 964	37 861	32 281
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	42 461	67 526	39 577	36 645
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	158 001	111 165	166 705	152 062
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	58 951	65 386	60 481	52 680
Traktorar	Tractors	"	14 817	21 165	22 770	17 659
Driftsbygningar	Outbuildings	"	65 821	51 708	49 223	43 394
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	12 340	17 818	8 785	9 830
Drivstoff	Fuel	"	17 174	34 774	23 827	25 570
Maskinleige	Rented machinery	"	87 244	99 336	71 442	53 751
Jordleige	Rented farmland	"	72 742	46 294	12 291	15 743
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	119 988	126 039	109 529	112 160
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 229 586	1 261 327	1 133 710	1 082 181
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	808 421	702 220	679 080	682 721
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	52 069	41 027	44 730	52 514
Traktorar	Tractors	"	26 358	34 931	47 377	43 066
Driftsbygningar	Outbuildings	"	107 672	117 882	67 651	68 621
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	5 021	1 256	1 868	2 446
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	80 535	88 957	50 446	55 647
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	617 302	507 124	517 455	516 073
+ " skogbruk	+ " forestry	"	7 767	1 879	-138	11 740
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	-26 673	50 559	24 748	32 777
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	1 533		69 291	25 928
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	4 782	6 369	17 297	12 862
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	431 126	424 037	344 854	364 933
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"		59 120	1 408	24 562
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		4 901		2 061
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	14 755	4 428	2 974	7 362
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to prev. owner	"	109 475	113 026	54 930	47 101
= Nettoinntekt	= Total net income	"	941 118	945 391	922 957	951 196
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	164 561	404 207	175 027	274 299
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 268 617	823 795	288 564	1 185 593
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-152 016	286 591	-85 550	40 934
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	4 043 302	4 776 759	2 534 186	2 814 327
Skogbruk	Forestry	"	125	62 054	20 554	101 658
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	910 511	331 177	609 146	538 737
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 167 658	1 953 424	1 132 529	996 149
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 309 872	806 626	723 721	1 170 857
Eigedelar i alt	Total assets	"	7 431 467	7 930 040	5 020 136	5 621 727
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	629 267	486 411	734 043	415 448
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	3 139 832	3 522 262	1 232 758	1 239 418
Eigenkapital	Own capital	"	3 662 368	3 921 367	3 053 335	3 966 861

Hovudtabell 17c

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar Regions		daa	Alle All			
Storleksgrupper	Farm size (decares)		200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	15	20	46
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	52	50	51
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	271	372	624	443
herav leigd	of which rented land	" "	116	139	359	218
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2 781 307	2 854 271	5 384 878	3 749 815
Varelager	Stocks	"	64 229	155 918	200 784	153 061
Buskap	Livestock	"	275 708	444 418	635 763	476 572
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	329 606	377 266	527 132	421 031
Traktorar	Tractors	"	312 732	287 489	304 907	286 984
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 040 134	904 546	2 312 454	1 449 064
Jord etc	Farmland etc.		758 899	684 634	1 403 838	963 104
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 523	3 551	4 500	3 765
herav familien	of which family	" "	2 020	2 664	3 037	2 720
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares				
Poteter	Potatoes	" "	1,2		0,1	0,2
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	269,7	371,1	623,7	442,7
Anna	Other	" "	0,5	0,9	0,2	0,4
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				
Poteter	Potatoes	kg	429		500	500
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	307	339	265	292
I alt	Total	" "	305	338	265	292
Mjølkeproduksjon og sauehald:	Dairy and sheep farming:					
Årskyr	Cows	stk no.	13,6	17,4	27,8	20,6
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	18,1	27,8	45,4	32,4
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	0,4	3,7	4,4	3,2
Mjølke/årsku	Milk/cow	kg	7 258	7 560	7 753	7 603
Omsett mjølk	Milk sold	l	89 636	118 139	197 749	142 137
Mjølkekvote	Milk quota	l	95 989	128 145	202 133	148 080
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	80	103	122	102
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,3	1,4	1,5	1,5
Omsett saue- og l. kjøt	Mutton sold	kg	2 099	2 825	3 594	2 891
Pris: Mjølke utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	5,46	5,32	5,34	5,34
Kukjøet utan tilskot	Meat (cow) excl. support	NOK/kg	48,13	47,10	47,44	47,37
Anna storfe kjøet u.tilsk.	Meat (beef) excl. support	"	51,56	53,67	51,61	52,28
Saue- og lammekjøet u.t.	Meat (mutton) excl. support	"	46,73	46,76	47,55	46,99
Ull	Wool	"	31,19	38,01	33,66	34,89
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	489 695	628 669	1 056 064	758 379
Driftstilskot	Production allowance	"	123 603	123 370	124 920	124 227
Distriktstilskot	Other support	"	24 703	28 678	73 011	46 878
Prod. inntekt kukjøet	Total output meat (cow)	"	106 744	122 680	158 945	127 964
" anna storfe kjøet	" meat (beef)	"	29 988	107 577	197 819	128 889
Tilskot storfe kjøet	Support meat	"	8 586	20 900	51 070	31 377
Produk.inntekt livdyr storfe	Total output cattle sold live	"	42 569	50 109	61 901	50 582
" saue- og lammekj.	" mutton	"	90 796	129 695	166 912	131 808
Tilskot kjøet	Support (mutton)	"	37 297	48 039	65 951	51 886
Prod.inntekt, livdyr sau	Total income sheep sold live	"	3 765	7 876	11 930	8 385
"	" wool	"	9 769	15 969	17 368	14 838
Prod.inntekt, ull		"				
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1 857	224	12 996	6 031
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decares	"	755	707	592	644
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decares	"	3 487	3 216	2 802	3 029
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	320 216	323 261	353 581	331 472
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	303 719	310 765	343 982	318 280
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	290 429	297 567	327 369	303 224
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	360 017	355 209	379 753	361 676

¹ FUm = Feed Unit milk

kumjølproduksjon og sauehald

combined dairy and sheep farming

Regionar		Alle				
Regions		All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	15	20	46
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 357 379	1 769 380	2 673 313	2 012 777
Planteprodukt	Plant products	"	8 496	21 629	19 051	17 163
Husdyrprodukt	Livestock products	"	775 183	1 062 799	1 683 935	1 226 876
Tilskot	Support	"	558 693	665 273	952 545	752 424
Andre inntekter	Other income	"	15 008	19 678	17 782	16 313
Variable kostnader i alt	Total variable costs	"	411 204	572 923	925 242	670 091
Såvarer	Seeds	"	8 829	5 966	9 380	7 259
Plantevernsmiddel og kalk	Fertilizer and lime	"	33 164	75 529	109 324	79 347
Handelsmiddel	Pesticides	"	2 286	3 581	2 513	2 597
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7 887	12 905	9 028	9 905
Fôrmiddel	Fodder	"	253 156	352 505	573 947	413 218
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husb.	"	49 961	55 767	107 596	74 761
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	18 910	19 855	43 948	30 275
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	37 013	46 815	69 507	52 727
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	81 797	132 010	246 392	169 017
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	52 271	62 809	65 774	59 087
Traktorar	Tractors	"	10 887	18 739	32 439	22 280
Driftsbygningar	Outbuildings	"	50 186	51 456	69 793	56 428
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	12 872	10 643	12 538	11 803
Drivstoff	Fuel	"	23 031	24 446	38 169	29 031
Maskinleige	Rented machinery	"	29 817	69 124	130 173	84 236
Jordleige	Rented farmland	"	18 630	24 370	69 363	40 904
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	104 424	115 459	153 735	126 649
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	795 118	1 081 979	1 743 617	1 269 526
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	562 261	687 401	929 695	743 252
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	46 248	47 123	62 156	51 278
Traktorar	Tractors	"	42 262	40 189	36 387	36 694
Driftsbygningar	Outbuildings	"	74 799	72 199	139 382	97 151
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 431	1 816	2 932	2 184
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	55 983	56 686	102 652	72 624
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	396 523	526 074	688 839	555 946
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-177	2 393	12 074	6 221
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	-16 496	21 497	38 487	25 273
+ " a. næring	+ " other off-farm	"		33 154	2 849	12 049
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 608	13 060	6 164	9 153
+ Lønnsinntekter	+ Wage income	"	364 604	405 171	245 974	339 640
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	8 025	13 750	113 030	62 453
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	8 985		1 958	2 023
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	7 234	5 786	9 787	7 835
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to prev. owner	"	80 918	78 120	112 962	88 587
= Nettoinntekt	= Total net income	"	693 388	942 765	1 006 198	932 006
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	154 953	279 586	444 305	342 722
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 063 922	703 863	1 390 846	1 148 822
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-65 523	66 285	24 442	16 598
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	2 781 307	2 854 271	5 384 878	3 749 815
Skogbruk	Forestry	"	252 145	48 434	71 293	85 780
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	983 341	545 273	702 549	649 688
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	639 313	1 914 083	883 538	1 228 172
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	914 497	854 447	1 301 260	1 117 826
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 570 604	6 216 508	8 343 517	6 831 281
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	323 387	578 752	726 656	567 312
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 032 809	2 212 252	3 088 914	2 389 932
Eigenkapital	Own capital	"	3 214 408	3 425 504	4 527 947	3 874 036

Hovudtabell 17d

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional Regions	Farm size (decares)	daa	Austlandet Eastern Norway				
			Flatbygder Lowlands				Alle All
			100-200	200-300	300-500	> 500	
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa					
Tal bruk	Number of holdings		16	13	20	18	68
Alder på brukar	Age of farmer	år year	52	52	51	50	51
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	168	251	392	923	448
herav leigd	of which rented land	" "	16	41	100	470	165
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 313 234	1 477 195	2 393 468	4 802 164	2 569 337
Varelager	Stocks	"	99 019	181 877	168 898	854 041	333 815
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	78 782	147 317	180 092	497 412	231 337
Skurtreskar	Combine harvester	"	52 843	88 519	41 286	327 663	128 233
Traktorar	Tractors	"	87 217	157 214	250 321	254 293	193 573
Driftsbygningar	Outbuildings	"	574 986	308 614	712 707	1 315 494	752 399
Jord etc.	Farmland etc.	"	419 838	593 476	1 040 021	1 553 096	929 732
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	370	580	767	1 527	829
herav familien	of which family	" "	357	510	653	1 170	685
Arealbruk:	Land use:						
Bygg	Barley	daa decares	84,9	62,7	127,8	297,0	149,1
Havre	Oats	" "	39,8	61,8	91,5	163,2	91,3
Kveite	Wheat	" "	38,9	99,9	112,6	330,1	148,8
Poteter	Potatoes	" "					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	2,2	1,9	20,9	17,9	11,8
Anna	Other	" "	1,8	24,6	39,4	115,2	47,2
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Bygg	Barley	kg	477	457	475	525	500
Havre	Oats	"	488	523	507	507	507
Kveite	Wheat	"	493	433	484	414	437
Poteter	Potatoes	"					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	330	59	342	282	308
I alt	Total	" "	450	405	442	422	428
Kornproduksjon:	Cereal production:						
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,61	2,50	2,54	2,66	2,61
Havre	Oats	"	2,24	2,37	2,29	2,32	2,31
Kveite	Wheat	"	3,15	2,85	2,81	2,86	2,87
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	457	501	473	411	441
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	108 573	73 554	150 093	394 626	189 222
" havre	" oats	"	44 199	79 558	107 262	198 605	109 729
" kveite	" wheat	"	63 650	123 568	152 795	406 389	191 113
" oljefrø	" oilseeds	"		6 513	31 985	61 173	26 845
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	537	527	393	445	449
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 358	1 171	1 218	1 375	1 310
Vederf. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	44 445	60 017	203 098	434 647	278 720
Vederf. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	41 881	57 264	200 909	453 080	271 625
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	29 408	5 737	146 510	389 449	218 077
Skattejust. vederf. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	119 767	165 130	281 159	506 629	357 013

¹ FUm = Feed Unit milk

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

korndyrking

cereal production

Regional		Austlandet					
Regions		Eastern Norway					
		Flatbygder					
		Lowlands					
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		16	13	20	18	68
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	304 058	419 514	663 169	1 649 379	784 694
Planteprodukt	Plant products	"	217 426	300 193	463 219	1 173 139	556 335
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1 191	178	301	196	455
Tilskot	Support	"	67 106	91 644	137 206	372 211	172 387
Andre inntekter	Other income	"	18 335	27 499	62 443	103 834	55 516
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	76 503	125 636	185 513	379 746	197 586
Såvarer	Seeds	"	23 986	34 672	54 305	90 806	52 449
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	38 166	60 673	99 495	201 282	103 351
Plantevernemiddel	Pesticides	"	7 703	25 269	23 456	72 770	32 893
Konserveringsmiddel	Preservatives	"					
Fôrmiddel	Fodder	"	1 082	91	1 718	683	958
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	808	213	52		246
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"				833	221
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	4 758	4 717	6 486	13 372	7 469
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	578	1 028	2 408	51 011	14 544
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	17 168	21 972	27 353	74 856	36 100
Traktorar	Tractors	"	11 999	14 315	17 464	40 300	21 478
Driftsbygningar	Outbuildings	"	9 052	6 794	15 920	24 873	14 695
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	6 315	8 781	11 981	26 565	13 994
Drivstoff	Fuel	"	12 245	18 935	31 575	71 882	34 894
Maskinleige	Rented machinery	"	21 858	36 996	53 286	121 053	60 161
Jordleige	Rented farmland	"	3 376	11 052	18 641	151 762	48 562
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	45 436	63 442	83 808	131 882	82 575
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	204 529	308 951	447 948	1 073 930	524 587
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	99 529	110 563	215 221	575 450	260 106
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	21 931	27 989	30 413	97 271	45 204
Traktorar	Tractors	"	14 049	25 300	32 905	33 539	27 110
Driftsbygningar	Outbuildings	"	30 342	25 008	43 792	76 833	45 236
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	812	77	922	7 635	2 498
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	26 545	30 400	47 362	94 909	51 172
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	32 394	32 188	107 189	360 171	140 057
+ " skogbruk	+ " forestry	"	9 426	72 916	-12 391	150 918	52 466
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	10 500	306 479	122 528	102 882	124 420
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	94 391	30 752	2 341	110 421	58 006
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 024	42 188	126 286	20 223	51 846
+ Løsinntekter	+ Wage income	"	697 145	659 398	686 050	661 921	691 392
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	104 469	86 703	105 864	13 579	75 887
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"				1 198	317
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 735	14 464	4 219	16 493	9 727
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	69 797	58 359	75 522	110 263	79 274
= Nettoinntekt	= Total net income	"	889 286	1 186 729	1 066 564	1 327 542	1 124 845
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	-30 752	483 631	140 165	679 300	310 346
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	715 934	2 540 798	1 762 742	2 451 480	1 856 238
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-22 319	-43 269	-99 322	-287 117	-118 735
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 313 234	1 477 195	2 393 468	4 802 164	2 569 337
Skogbruk	Forestry	"	154 233	353 258	489 962	478 114	375 079
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	489 873	1 196 418	1 969 291	1 049 151	1 230 228
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 112 667	1 411 823	1 625 842	1 906 151	1 539 243
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	738 914	1 574 196	709 075	2 032 324	1 226 690
Eigedelar i alt	Total assets	"	3 808 921	6 012 890	7 187 638	10 267 904	6 940 577
Kortiktig gjeld	Short-term liabilities	"	247 510	151 987	248 747	720 763	351 254
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 750 882	1 369 230	2 308 194	3 261 799	2 227 593
Eigenkapital	Own capital	"	1 810 528	4 491 673	4 630 697	6 285 342	4 361 730

Hovudtabell 17d**Forts. Cont.**
Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regional		Austlandet		Trøndelag	
Regions		Eastern Norway		Flatbyder	
		Andre bygger		Lowlands	
Storleksgrupper Farm size (decares)		Alle All		200-300 Alle All	
Tal bruk	Number of holdings		11	6	16
Alder på brukar	Age of farmer	år year	53	53	54
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	308	255	347
herav leigd	of which rented land	" "	89	18	34
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 368 182	1 327 914	1 628 902
Varelager	Stocks	"	79 445	90 206	156 757
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	123 578	192 411	232 467
Skurtreskar	Combine harvester	"	20 407	98 444	113 353
Traktorar	Tractors	"	149 946	177 840	205 546
Driftsbygningar	Outbuildings	"	401 696	329 770	369 188
Jord etc.	Farmland etc.	"	593 111	439 243	551 517
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	661	540	955
herav familien	of which family	" "	621	478	751
Arealbruk:	Land use:				
Bygg	Barley	daa decares	90,3	218,3	284,2
Havre	Oats	" "	126,4	25,5	37,1
Kveite	Wheat	" "	64,7		8,1
Poteter	Potatoes	" "			4,3
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	7,0	11,5	12,8
Anna	Other	" "	19,4		0,3
Avlingar pr daa:	Crops per decare:				
Bygg	Barley	kg	524	436	416
Havre	Oats	"	471	266	328
Kveite	Wheat	"	372		446
Poteter	Potatoes	"			2 504
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	131	410	390
I alt	Total	" "	392	402	392
Kornproduksjon:	Cereal production:				
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,47	2,43	2,53
Havre	Oats	"	2,28	2,41	2,58
Kveite	Wheat	"	3,08		
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	391	320	393
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	117 393	229 374	294 778
" havre	" oats	"	136 737	15 848	31 178
" kveite	" wheat	"	70 759		11 745
" oljefrø	" oilseeds	"			
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	363	629	575
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 288	1 191	1 230
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	347 538	58 342	129 197
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	347 704	56 177	117 101
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	306 692	34 218	95 978
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	452 781	122 466	187 350

¹ FUm = Feed Unit milk

korndyrking
cereal production

Regional		Austlandet		Trøndelag	
Regions		Eastern Norway		Flatbyder	
		Andre bygder		Flatbyder	
		Other parts		Lowlands	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		11	6	16
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	516 774	385 958	562 832
Planteprodukt	Plant products	"	331 597	251 865	373 801
Husdyrprodukt	Livestock products	"			-16
Tilskot	Support	"	150 683	127 157	175 070
Andre inntekter	Other income	"	34 494	6 936	13 978
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	120 355	81 805	136 180
Såvarer	Seeds	"	36 919	14 099	31 687
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	64 952	53 330	81 149
Plantevernmiddel	Pesticides	"	15 661	10 433	17 774
Konserveringsmiddel	Preservatives	"			
Fôrmiddel	Fodder	"			
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"			25
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"			
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	2 824	3 943	5 545
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:				
Leigd arbeid	Hired labour	"	1 311	761	9 096
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	24 214	30 218	26 454
Traktorar	Tractors	"	11 628	9 799	17 408
Driftsbygningar	Outbuildings	"	17 326	17 981	17 397
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	8 802	730	4 145
Drivstoff	Fuel	"	16 344	21 060	21 153
Maskinleige	Rented machinery	"	25 699	39 931	67 181
Jordleige	Rented farmland	"	20 945	4 083	8 515
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	58 199	62 479	74 682
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	304 822	268 848	382 210
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	211 952	117 110	180 622
Avskrivningar:	Depreciation:				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	20 967	30 674	38 992
Traktorar	Tractors	"	25 655	25 082	28 320
Driftsbygningar	Outbuildings	"	25 694	23 688	31 727
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	3 265	557	1 648
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	27 643	27 171	32 591
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	136 371	37 109	79 936
+ " skogbruk	+ " forestry	"	42 994	-63	14 519
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	74 912	44 189	56 134
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	-2 300	-3 924	38 027
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	56 311	10 111	11 586
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	765 759	931 407	759 962
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	78 741	103 040	108 362
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	6 228		
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	6 438	12 687	8 259
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	60 267	66 871	66 942
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 105 189	1 067 685	1 009 842
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	527 160	274 791	328 367
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	2 063 797	1 558 780	1 276 355
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-56 142	-8 069	83 688
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:				
Jordbruk	Agriculture	"	1 368 182	1 327 914	1 628 902
Skogbruk	Forestry	"	930 741	96 753	145 664
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	1 041 342	411 664	763 436
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 677 177	1 169 348	1 363 650
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 275 380	1 264 692	1 016 714
Eigedelar i alt	Total assets	"	6 292 822	4 270 371	4 918 365
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	130 134	106 296	174 356
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 348 598	1 785 332	1 616 042
Eigenkapital	Own capital	"	4 814 090	2 378 744	3 127 967

Hovudtabell 17d

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional Regions		Alle All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		22	22	29	23	97
Alder på brukar	Age of farmer	år year	53	52	52	51	52
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	170	250	383	853	413
herav leigd	of which rented land	" "	12	35	92	400	133
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 215 080	1 410 771	2 170 882	4 288 908	2 263 511
Varelager	Stocks	"	81 209	139 141	165 548	721 777	270 613
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	73 024	157 630	179 989	474 561	218 649
Skurtreskar	Combine harvester	"	40 525	79 155	57 537	297 296	114 838
Traktorar	Tractors	"	93 758	162 947	233 038	268 569	193 018
Driftsbygningar	Outbuildings	"	519 294	321 156	638 059	1 125 624	648 467
Jord etc.	Farm land etc.	"	406 870	550 637	896 572	1 400 953	817 739
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	422	576	721	1 593	821
herav familien	of which family	" "	406	509	620	1 210	681
Arealbruk:	Land use:						
Bygg	Barley	daa decares	86,2	105,7	161,8	314,4	167,1
Havre	Oats	" "	44,6	51,6	82,2	160,4	84,4
Kveite	Wheat	" "	31,9	66,6	91,7	266,6	113,0
Poteter	Potatoes	" "				3,0	0,7
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	5,1	8,0	16,1	17,7	12,0
Anna	Other	" "	1,9	18,1	31,0	90,9	35,3
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Bygg	Barley	kg	473	434	458	505	477
Havre	Oats	"	487	485	493	486	488
Kveite	Wheat	"	491	446	459	412	433
Poteter	Potatoes	"				2 504	2 504
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	193	274	342	307	305
I alt	Total	" "	438	398	428	419	420
Kornproduksjon:	Cereal production:						
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,55	2,43	2,47	2,68	2,57
Havre	Oats	"	2,23	2,35	2,33	2,32	2,32
Kveite	Wheat	"	3,10	2,87	2,86	2,86	2,88
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	441	427	460	410	429
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	105 481	111 430	179 682	407 353	200 212
" havre	" oats	"	48 891	60 663	95 643	186 118	97 573
" kveite	" wheat	"	50 856	85 397	119 614	325 896	143 938
" oljefrø	" oilseeds	"		3 848	22 058	47 875	18 819
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	493	539	427	449	460
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 343	1 167	1 200	1 377	1 295
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	75 519	78 367	199 093	406 040	258 972
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	73 139	76 319	196 124	415 812	251 420
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	53 042	28 749	146 397	360 399	203 933
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	152 042	169 988	288 949	474 500	337 595

¹ FUm = Feed Unit milk

korndyrking

cereal production

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		22	22	29	23	97
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	302 784	398 412	635 218	1 524 269	711 280
Planteprodukt	Plant products	"	209 312	274 332	433 372	1 077 434	495 438
Husdyrprodukt	Livestock products	"	866	105	198	153	316
Tilskot	Support	"	68 026	105 100	151 024	358 652	169 596
Andre inntekter	Other income	"	24 580	18 875	50 625	88 030	45 930
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	74 861	106 670	176 051	349 429	176 999
Såvarer	Seeds	"	23 024	27 379	49 707	86 056	46 815
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	39 011	55 237	95 618	186 569	94 360
Plantevernmiddel	Pesticides	"	7 095	19 197	23 744	63 409	28 159
Konserveringsmiddel	Preservatives	"					
Førmiddel	Fodder	"	787	794	1 185	534	839
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	587	126	49		177
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"				652	155
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	4 356	3 938	5 748	12 209	6 494
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	679	815	2 608	45 235	11 844
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	14 598	22 801	28 977	66 963	33 023
Traktorar	Tractors	"	10 498	13 582	16 062	37 715	19 286
Driftsbygningar	Outbuildings	"	11 844	9 901	15 054	24 695	15 288
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	5 516	6 810	10 633	22 808	11 574
Drivstoff	Fuel	"	10 984	19 624	28 781	62 135	30 335
Maskinleige	Rented machinery	"	25 134	34 501	56 537	109 515	56 557
Jordleige	Rented farmland	"	2 557	7 962	18 549	126 587	37 947
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	48 227	61 583	77 846	125 674	78 115
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	204 898	284 250	431 097	970 756	470 968
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	97 886	114 162	204 121	553 513	240 313
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	18 570	26 909	31 972	91 269	41 515
Traktorar	Tractors	"	14 302	23 653	31 565	37 259	27 169
Driftsbygningar	Outbuildings	"	27 485	24 667	40 270	68 768	40 242
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	988	1 057	968	6 946	2 400
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	24 516	28 965	43 208	84 690	45 172
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	36 540	37 876	99 346	349 271	128 987
+ " skogbruk	+ " forestry	"	1 147	58 481	2 724	124 305	43 816
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	14 142	194 227	120 658	94 867	105 887
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	67 498	17 102	24 111	86 416	46 886
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	27 547	30 656	90 668	18 425	44 749
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	691 958	740 627	692 126	681 661	710 508
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	140 400	81 490	97 656	12 381	82 457
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		3 114		937	929
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 641	13 779	4 695	14 541	9 260
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	67 113	57 541	75 810	95 403	73 765
= Nettoinntekt	= Total net income	"	917 760	1 119 810	1 056 173	1 287 402	1 099 713
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	-54 467	481 781	322 441	568 083	330 879
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	988 088	2 363 975	1 641 173	2 166 173	1 788 853
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-49 194	-20 302	-34 458	-206 130	-74 938
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 215 080	1 410 771	2 170 882	4 288 908	2 263 511
Skogbruk	Forestry	"	239 298	411 554	428 098	537 892	403 558
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	615 521	1 067 334	1 715 347	900 803	1 128 659
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 141 652	1 335 059	1 712 350	1 798 546	1 517 494
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	873 830	1 484 181	790 802	1 771 000	1 194 916
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 085 381	5 708 898	6 817 479	9 297 148	6 508 138
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	233 868	126 154	234 133	588 833	291 280
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 539 911	1 492 908	2 066 521	2 814 371	1 981 109
Eigenkapital	Own capital	"	2 311 603	4 089 837	4 516 825	5 893 944	4 235 749

Hovudtabell 17e

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional		Austlandet		Trøndelag
Regions		Eastern Norway		
		Flatbygder	Flatbygder	
		Lowlands	Lowlands	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		17	8
Alder på brukar	Age of farmer	år year	54	52
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	476	421
herav leigd	of which rented land	" "	235	176
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets	NOK	5 261 087	4 323 880
Varelager	Stocks	"	367 135	272 259
Buskap	Livestock	"	388 225	535 684
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	356 226	380 230
Skurtreskar	Combine harvester	"	173 537	166 674
Traktorar	Tractors	"	198 984	285 018
Driftsbygningar	Outbuildings	"	2 958 578	2 241 532
Jord etc.	Farmland etc.	"	818 402	442 485
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3 087	2 892
herav familien	of which family	" "	2 207	2 292
Arealbruk:	Land use:			
Bygg	Barley	daa decares	147,5	390,3
Havre	Oats	" "	56,1	22,5
Kveite	Wheat	" "	188,6	
Poteter	Potatoes	" "	2,9	
Anna	Other	" "	70,6	8,5
Avlingar pr daa:	Crops per decare:			
Bygg	Barley	kg	562	423
Havre	Oats	"	498	367
Kveite	Wheat	"	494	
Poteter	Potatoes	"	1 880	
I alt	Total	FEm FUm ¹	451	403
Avlisgrisar (gj.snitt)	Pigs for breeding	stk no.	39,8	52,6
Smågriskull	Litters	" "	115	102
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	1 345	1 176
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	608	1 061
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	309 969	325 181
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,72	2,39
Havre	Oats	"	2,42	2,06
Kveite	Wheat	"	2,84	
Slaktesvin	Pork	"	28,12	28,58
Smågris, sal	Piglets for sale	NOK/stk	1 102	967
Variable kostnader	Variable costs	NOK/daa	3 455	4 619
Prod.innt. bygg	Total output barley	NOK	225 126	377 992
" havre	" oats	"	80 416	14 601
" kveite	" wheat	"	246 264	
" oljefrø	" oilseeds	"	32 119	
" smågris	" piglets	"	1 051 598	231 066
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	1 399 307	2 398 347
" avlisgrisar	" pigs for breeding	"	83 760	271 344
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1 947	256
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/daa	"	571	653
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	3 996	4 240
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	460 674	560 626
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	491 143	608 671
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	481 732	614 273
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	498 146	603 430

¹ FUm = Feed Unit milk

korndyrking og svinehald

combined cereal production and pig farming

Regionar		Austlandet		Trøndelag	
Regions		Eastern Norway		Flatbygder	
		Flatbygder		Flatbygder	
		Lowlands		Lowlands	
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	
Tal bruk	Number of holdings		17	8	
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	3 548 726	3 731 905	
Planteprodukt	Plant products	"	655 830	396 325	
Husdyrprodukt	Livestock products	"	2 536 613	2 901 013	
Tilskot	Support	"	290 159	317 248	
Andre inntekter	Other income	"	66 125	117 319	
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:		1 645 501	1 945 713	
Såvarer	Seeds	"	67 329	25 399	
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	85 171	70 650	
Plantevernmiddel	Pesticides	"	39 652	17 769	
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	-59	-2	
Førmiddel	Fodder	"	1 031 372	1 333 390	
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	67 132	110 993	
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	309 969	325 181	
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	44 935	62 334	
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:				
Leigd arbeid	Hired labour	"	159 598	101 598	
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	43 359	58 405	
Traktorar	Tractors	"	25 113	32 242	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	68 937	83 343	
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	16 314	5 254	
Drivstoff	Fuel	"	43 877	42 816	
Maskinleige	Rented machinery	"	106 099	56 456	
Jordleige	Rented farmland	"	80 199	45 254	
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	363 143	213 763	
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	2 552 141	2 584 842	
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	996 585	1 147 063	
Avskrivningar:	Depreciation:				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	60 138	59 770	
Traktorar	Tractors	"	25 250	32 456	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	205 889	180 407	
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 652	3 122	
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	104 123	86 944	
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	703 657	871 308	
+ " skogbruk	+ " forestry	"	692	26 485	
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	96 543	53 975	
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	42 850	5 517	
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	-9 114	19 755	
+ Løsinntekter	+ Wage income	"	416 107	329 972	
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	18 873	23 393	
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	1 151	9 788	
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	14 497	5 662	
- Gjeldsrenter og kår	- Inter. paid, payments to previous owner	"	173 819	147 251	
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 111 437	1 198 604	
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	350 140	182 849	
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 562 681	1 387 004	
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-18 414	90 097	
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:				
Jordbruk	Agriculture	"	5 261 087	4 323 880	
Skogbruk	Forestry	"	194 264	124 881	
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	1 651 116	375 914	
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 351 444	957 174	
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 438 075	984 614	
Eigedelar i alt	Total assets	"	9 895 986	6 766 463	
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	1 200 778	638 793	
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	3 799 816	3 593 223	
Eigenkapital	Own capital	"	4 895 393	2 534 447	

Hovudtabell 17e

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar Regions		daa	Alle All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)		100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	7	11	7	31
Alder på brukar	Age of farmer	år year	55	52	52	50	52
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	160	274	393	830	420
herav leigd	of which rented land	" "	15	70	127	548	187
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets	NOK	4 717 895	4 306 429	5 854 656	5 534 053	5 212 644
Varelager	Stocks	"	132 319	298 891	431 931	460 478	350 346
Buskap	Livestock	"	475 671	463 191	516 356	305 888	448 952
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	202 234	264 765	517 974	443 623	382 898
Skurtreskar	Combine harvester	"	85 366	124 147	81 717	311 973	143 997
Traktorar	Tractors	"	244 605	203 700	193 653	295 706	228 828
Driftsbygningar	Outbuildings	"	3 350 754	2 591 755	3 337 733	2 697 410	3 027 218
Jord etc.	Farmland etc.	"	226 947	359 980	775 292	1 018 974	630 406
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 575	3 182	2 988	3 318	3 026
herav familien	of which family	" "	1 981	2 173	2 208	2 599	2 245
Arealbruk:	Land use:						
Bygg	Barley	daa decares	95,3	165,3	228,9	319,1	209,1
Havre	Oats	" "	24,7	37,6	38,9	95,0	48,5
Kveite	Wheat	" "	13,7	38,1	71,9	295,1	103,4
Poteter	Potatoes	" "		7,1	9,6		5,0
Anna	Other	" "	26,2	25,6	27,4	120,3	47,7
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Bygg	Barley	kg	450	508	469	471	475
Havre	Oats	"	365	317	504	480	447
Kveite	Wheat	"	657	479	467	500	494
Poteter	Potatoes	"		1 880	2 453		2 269
I alt	Total	FEm FUm ¹	428	434	442	420	430
Avlsgrisar (gj. snitt)	Pigs for breeding	stk no.	48,4	47,9	55,6	32,6	47,3
Smågriskull	Litters	" "	95	139	124	84	113
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	1 100	1 685	1 403	936	1 303
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	904	732	753	637	751
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	365 796	113 632	293 391	369 418	283 981
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	2,38	2,96	2,44	2,46	2,55
Havre	Oats	"	3,02	2,33	2,31	2,27	2,36
Kveite	Wheat	"	3,80	2,86	2,85	2,78	2,84
Slaktesvin	Pork	"	28,21	28,32	28,35	28,76	28,39
Smågris, sal	Piglets for sale	NOK/stk	974	1 102	1 096	1 037	1 073
Variable kostnader	Variable costs	NOK/daa	11 295	5 663	4 614	2 011	4 099
Prod.innt. bygg	Total output barley	NOK	105 005	246 177	249 372	375 446	249 177
" havre	" oats	"	35 603	28 290	44 085	125 509	57 263
" kveite	" wheat	"	34 126	58 081	98 146	356 510	135 048
" oljefrø	" oilseeds	"		16 247	25 563	21 584	17 613
" smågris	" piglets	"	347 886	971 653	842 919	610 433	723 678
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	2 085 364	1 726 824	1 755 337	1 382 454	1 728 575
" avlsgrisar	" pigs for breeding	"	441 225	78 379	92 805	296 794	203 046
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"			3 161	54	1 134
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/daa	"	841	938	761	395	629
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	9 110	7 066	4 700	2 544	4 411
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	572 855	576 591	519 042	397 167	511 281
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	594 005	650 383	570 341	403 957	548 873
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	570 157	643 565	567 896	403 080	542 345
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	620 718	615 498	559 973	429 397	550 718

¹ FUm = Feed Unit milk

korndyrking og svinehald

combined cereal production and pig farming

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	7	11	7	31
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	3 261 490	3 484 077	3 660 528	3 778 260	3 570 036
Planteprodukt	Plant products	"	189 520	435 672	568 260	959 259	553 306
Husdyrprodukt	Livestock products	"	2 874 476	2 776 856	2 694 222	2 289 735	2 656 433
Tilskot	Support	"	180 914	224 751	299 984	436 255	290 721
Andre inntekter	Other income	"	16 582	46 798	98 062	93 011	69 575
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	1 805 374	1 550 082	1 813 347	1 668 227	1 719 588
Såvarer	Seeds	"	16 534	34 623	51 840	97 353	51 396
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	22 897	34 815	70 842	148 671	71 001
Plantevernmiddel	Pesticides	"	4 344	15 932	33 633	62 346	30 450
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	8 679	-143	-1		1 647
Fôrmiddel	Fodder	"	1 271 547	1 217 446	1 210 155	884 901	1 150 239
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	78 501	90 504	93 475	61 790	82 752
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	365 796	113 632	293 391	369 418	283 981
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	37 076	43 273	60 013	43 748	48 121
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	139 730	157 266	155 119	119 564	144 597
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	36 603	28 253	73 824	49 662	50 874
Traktorar	Tractors	"	7 029	17 580	26 992	36 308	23 107
Driftsbygningar	Outbuildings	"	36 668	63 820	71 541	93 606	68 030
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	6 699	10 123	15 719	10 483	11 527
Drivstoff	Fuel	"	22 936	31 607	40 770	65 879	40 919
Maskinleige	Rented machinery	"	14 577	109 934	82 673	116 699	83 332
Jordleige	Rented farmland	"	2 000	18 854	27 239	189 902	57 191
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	190 884	326 048	256 237	405 510	293 059
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	2 262 499	2 313 567	2 563 462	2 755 840	2 492 224
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	998 991	1 170 510	1 097 066	1 022 420	1 077 812
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	28 185	40 818	68 714	82 752	57 741
Traktorar	Tractors	"	26 878	26 872	21 342	36 263	27 032
Driftsbygningar	Outbuildings	"	224 910	186 823	207 918	197 501	204 091
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 804	143	2 885	1 355	1 711
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	84 066	87 516	113 666	111 179	101 471
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	717 213	915 853	796 205	704 548	787 237
+ " skogbruk	+ " forestry	"	2 490	18 296	47 344	-22	21 408
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	15 868	13 181	69 664	181 550	71 762
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	2 350		51 769	61 706	32 758
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	13 637	-51 760	24 802	21 739	4 661
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	349 424	432 955	403 076	333 926	383 824
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	40 136	29 667	5 295	178	16 386
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	6 425		7 118		3 769
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	26 600	11 324	5 928	4 733	10 878
- Gjeldsrenter og kår	- Inter. paid, payments to previous owner	"	98 928	140 536	165 163	223 366	159 925
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 075 216	1 228 980	1 246 040	1 084 993	1 172 759
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	232 153	348 173	188 227	537 804	311 782
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	2 699 134	1 815 853	897 515	1 074 594	1 493 568
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-97 821	47 434	95 008	-210 335	-22 005
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	4 717 895	4 306 429	5 854 656	5 534 053	5 212 644
Skogbruk	Forestry	"	86 796	85 150	512 397	127 689	246 678
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	364 846	720 676	507 694	2 919 505	1 072 741
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	551 787	1 153 445	1 179 279	1 825 853	1 197 996
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	2 383 800	1 420 675	678 696	841 790	1 213 088
Eigedelar i alt	Total assets	"	8 105 124	7 686 376	8 732 723	11 248 889	8 943 147
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	553 413	976 715	961 466	1 161 601	931 123
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 497 549	2 912 957	4 016 906	5 278 426	3 758 418
Eigenkapital	Own capital	"	5 054 162	3 796 704	3 754 350	4 808 862	4 253 606

Hovudtabell 17f

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional			Austlandet				
Regions			Eastern Norway				
			Flatbygder	Andre bygder			
			Lowlands	Other parts			
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	100-200	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	11	10	6	29
Alder på brukar	Age of farmer	år year	47	55	52	53	54
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	396	151	243	432	252
herav leigd	of which rented land	" "	226	50	72	142	82
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2 290 329	1 238 129	1 545 939	2 063 627	1 727 581
Varelager	Stocks	"	171 224	49 251	83 484	107 808	77 625
Buskap	Livestock	"	93 955	49 776	75 329	123 085	79 027
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	219 393	183 243	219 578	372 941	242 198
Traktorar	Tractors	"	114 191	129 832	252 630	157 654	179 855
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 047 803	633 330	670 634	1 071 108	912 073
Jord etc.	Farmland etc.	"	643 763	192 696	244 284	231 031	236 803
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 154	2 029	1 905	2 800	2 186
herav familien	of which family	" "	1 509	1 544	1 534	1 940	1 579
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares	82,7		5,8		2,0
Poteter	Potatoes	" "					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	286,7	151,5	234,6	432,2	249,1
Anna	Other	" "	26,7		2,1		0,7
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹	445		115		115
Poteter	Potatoes	kg					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	221	249	260	211	242
I alt	Total	" "	253	249	254	211	240
Sauehald:	Sheep farming:						
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	173	85	137	245	146
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	71	31	48	83	50
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,4	1,6	1,6	1,5	1,6
Kjøtvfs	Meat per wfs	kg	29	34	33	33	33
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	4 634	2 758	4 497	7 939	4 755
Omsett ull	Wool sold	"	601	436	700	997	671
Grovfôr/vfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,7	1,8	1,7	1,8	1,7
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 392	1 221	1 345	1 288	1 354
herav kjøp	of which purchase of fodder	"	457	525	576	640	644
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	50,68	47,74	48,01	46,88	47,66
Ull	Wool	"	40,31	35,82	39,70	35,33	37,27
Prod.inntekt, kjøtt	Total output, mutton and lamb	NOK	237 800	131 835	215 903	351 682	227 026
Tilskot, kjøtt	Support, meat	"	57 501	52 680	91 468	161 220	95 134
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output, sheep sold live	"	28 083	4 682	9 510	13 200	7 838
Prod.inntekt, ull	Total output, wool	"	24 463	15 555	29 819	34 497	25 553
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"		2 584	1 380	3 816	2 593
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	646	665	634	518	594
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 922	2 466	2 310	1 810	2 192
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	179 164	106 028	201 821	221 047	167 279
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	145 768	70 991	168 622	184 253	125 544
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	144 943	54 427	151 650	165 556	107 684
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	217 746	136 864	236 394	253 420	199 053

¹ FUm = Feed Unit milk

sauehold

sheep farming

Regionar		Austlandet					
Regions		Eastern Norway					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Flatbygder	Andre bygder			
			Lowlands	Other parts			
			Alle All	100-200	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	11	10	6	29
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 001 370	477 229	744 841	1 097 547	750 257
Planteprodukt	Plant products	"	120 527	7 568	15 747	3 700	11 246
Husdyrprodukt	Livestock products	"	290 346	155 633	256 612	403 195	263 381
Tilskot	Support	"	524 167	297 380	436 022	684 160	455 079
Andre inntekter	Other income	"	66 330	16 648	36 460	6 492	20 551
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	240 391	103 810	184 602	315 432	198 122
Såvarer	Seeds	"	26 688	3 300	3 165	4 278	4 993
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	52 198	22 348	34 954	55 957	34 055
Plantevernmiddel	Pesticides	"	12 007	71	147	768	396
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	2 022	1 060	3 529	70	1 847
Fôrmiddel	Fodder	"	84 435	47 371	84 505	160 099	97 908
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	21 499	16 502	28 684	40 151	26 390
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	3 633	2 541	5 909	6 083	4 960
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	37 910	10 617	23 709	48 026	27 572
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"					
Leigd arbeid	Hired labour	"	64 987	49 138	65 787	141 754	84 396
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	47 057	25 364	24 742	42 316	28 811
Traktorar	Tractors	"	21 132	9 434	24 884	18 962	18 487
Driftsbygningar	Outbuildings	"	16 834	29 593	33 110	32 538	35 275
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 153	1 954	3 861	11 403	5 736
Drivstoff	Fuel	"	22 929	12 679	17 174	27 336	18 023
Maskinleige	Rented machinery	"	145 713	21 224	46 296	59 209	38 665
Jordleige	Rented farmland	"	42 886	1 454	5 450	13 330	5 897
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	105 747	68 041	82 662	90 292	79 927
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	711 829	322 691	488 566	752 572	513 340
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	289 541	154 538	256 274	344 975	236 917
Avskrivningar:	Depreciation:	"					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	23 220	22 377	25 709	43 922	28 470
Traktorar	Tractors	"	15 148	18 456	29 106	25 887	23 780
Driftsbygningar	Outbuildings	"	61 066	36 327	41 615	58 879	51 715
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"		615	506	589	563
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	46 708	25 047	31 073	41 662	34 762
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	190 107	76 763	159 339	215 698	132 389
+ " skogbruk	+ " forestry	"	71 895	12 992	4 600	-6 567	16 414
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	120 359	46 264	33 656	49 014	39 431
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	1 306	-1 614	48 950	46 437	25 875
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	6 389	5 310	5 133	8 335	6 067
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	488 463	549 803	509 393	596 599	532 655
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	103 094	144 752	56 430	13 287	86 168
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		2 135			810
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	2 761	18 547	6 328	7 359	10 811
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	115 330	34 883	44 618	53 049	49 414
= Nettoinntekt	= Total net income	"	869 044	820 069	779 210	877 113	801 206
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	129 772	67 870	12 498	88 597	63 630
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	821 146	2 067 389	890 855	1 341 892	1 396 855
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-66 192	-36 254	-41 386	-92 199	-45 586
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:	"					
Jordbruk	Agriculture	"	2 290 329	1 238 129	1 545 939	2 063 627	1 727 581
Skogbruk	Forestry	"	604 442	111 595	226 263	60 723	139 848
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	730 647	428 355	511 962	720 600	492 220
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 391 903	1 014 687	994 825	1 242 270	1 037 617
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	738 423	1 846 911	846 681	887 078	1 199 795
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 755 744	4 639 678	4 125 670	4 974 298	4 597 061
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	162 120	113 869	130 000	171 455	131 357
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	3 510 774	1 057 383	1 146 004	1 034 178	1 208 869
Eigenkapital	Own capital	"	2 082 850	3 468 427	2 849 666	3 768 665	3 256 835

Hovudtabell 17f**Forts. Cont.****Drift og driftsresultat på bruk med***Summary of accounts for*

Regionar		Agder & Rogaland		Vestlandet		
Regions		Andre bygder		Western Norway		
		Other parts				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	100-200	200-300	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		14	8	10	26
Alder på brukar	Age of farmer	år year	49	50	47	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	270	141	229	195
herav leigd	of which rented land	" "	117	41	115	95
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 798 392	1 235 727	1 428 445	1 464 576
Varelager	Stocks	"	51 470	35 000	54 095	45 031
Buskap	Livestock	"	94 213	63 585	81 145	77 311
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	270 322	136 126	227 574	158 614
Traktorar	Tractors	"	161 936	130 636	170 769	155 016
Driftsbygningar	Outbuildings	"	863 545	607 109	655 436	729 079
Jord etc.	Farmland etc.	"	356 906	263 270	239 425	299 524
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 041	2 138	2 414	2 076
herav familien	of which family	" "	1 519	1 535	1 802	1 564
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares				
Poteter	Potatoes	" "				
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	268,9	140,8	228,1	194,5
Anna	Other	" "	1,1	0,5	0,6	0,4
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				
Poteter	Potatoes	kg				
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	211	320	227	246
I alt	Total	"	210	319	226	245
Sauehald:	Sheep farming:					
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	175	121	148	137
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	51	30	47	40
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,5	1,2	1,5	1,3
Kjøtt/vfs	Meat per wfs	kg	30	21	27	24
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	5 187	2 675	3 983	3 384
Omsett ull	Wool sold	"	737	284	620	462
Grovfôr/vfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,5	1,2	1,5	1,4
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 478	858	987	1 042
herav kjøp	of which purchase of fodder	"	725	366	419	457
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	50,37	42,94	45,08	44,53
Ull	Wool	"	33,25	30,14	30,48	30,59
Prod.inntekt, kjøtt	Total output, mutton and lamb	NOK	251 192	106 751	184 144	147 362
Tilskot, kjøtt	Support, meat	"	98 013	49 815	76 534	64 269
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output, sheep sold live	"	15 480	4 686	9 952	6 606
Prod.inntekt, ull	Total output, wool	"	24 519	8 461	18 962	14 053
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1 226	2 305	3 192	5 681
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	508	761	662	590
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1 963	2 516	2 300	2 226
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	155 049	93 620	155 328	140 566
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	115 765	62 610	127 072	109 758
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	102 930	54 037	113 657	93 439
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	190 711	124 107	188 951	175 042

¹ FUm = Feed Unit milk

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

sauehald

sheep farming

Regionar		Agder & Rogaland		Vestlandet		
Regions				Western Norway		
		Andre bygder				
		Other parts				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	100-200	200-300	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		14	8	10	26
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	789 303	459 457	671 783	576 598
Planteprodukt	Plant products	"	3 450	1 723	13 548	8 451
Husdyrprodukt	Livestock products	"	292 417	122 232	216 250	173 710
Tilskot	Support	"	458 295	331 155	432 720	383 577
Andre inntekter	Other income	"	35 140	4 347	9 266	10 859
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	259 368	104 101	145 798	142 526
Såvarer	Seeds	"	1 876	653	1 552	1 581
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	55 177	19 567	25 795	27 956
Plantevernmiddel	Pesticides	"	1 014	854	1 609	951
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	1 531	2 052	2 986	2 821
Førmiddel	Fodder	"	131 449	47 628	64 637	64 549
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	37 235	15 050	23 091	20 076
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	12 694	4 162	5 938	5 103
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	18 392	14 136	20 191	19 488
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	69 597	43 691	61 692	51 525
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	29 863	24 820	26 764	23 845
Traktorar	Tractors	"	8 555	6 386	16 508	10 218
Driftsbygningar	Outbuildings	"	40 709	19 386	22 125	21 993
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	6 274	3 178	5 217	4 851
Drivstoff	Fuel	"	11 716	5 962	18 243	11 546
Maskinleige	Rented machinery	"	38 785	30 066	29 676	24 772
Jordleige	Rented farmland	"	11 456	167	3 357	3 028
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	78 794	59 060	72 925	66 051
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	555 116	296 816	402 303	360 354
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	234 187	162 642	269 480	216 244
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	30 986	18 019	31 013	20 641
Traktorar	Tractors	"	17 961	21 280	29 298	23 759
Driftsbygningar	Outbuildings	"	55 511	41 738	52 322	49 342
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 767	1 222	1 631	2 432
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	36 318	24 463	28 604	29 255
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	126 962	80 383	155 216	120 070
+ " skogbruk	+ " forestry	"	5 173	-1 374	-2 570	-1 453
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	85 188	40 871	37 736	32 653
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	51 802	21 227	29 104	78 469
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 118	6 486	56 765	25 081
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	421 959	543 642	577 929	578 015
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	26 373	87 519	15 098	53 314
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		6 080	196	1 946
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	2 684	12 256	9 769	10 465
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	66 996	48 836	44 556	40 810
= Nettoinntekt	= Total net income	"	658 262	748 254	834 685	857 751
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	74 588	124 905	246 138	351 145
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	687 189	908 214	1 679 176	1 253 441
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-147 548	-47 366	-86 475	-78 130
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	1 798 392	1 235 727	1 428 445	1 464 576
Skogbruk	Forestry	"	323 428	43 754	85 243	61 847
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	974 406	418 596	1 224 968	782 768
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 148 200	1 245 163	920 637	1 119 042
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	572 177	927 014	1 000 172	1 033 987
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 816 603	3 870 254	4 659 465	4 462 219
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	277 175	208 378	185 322	198 594
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 061 262	1 404 673	1 208 661	1 183 633
Eigenkapital	Own capital	"	2 478 166	2 257 203	3 265 482	3 079 992

Hovudtabell 17f

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar Regions			Trøndelag	Nord-Noreg Northern Norway		
				Andre bygder		
				Other parts		
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	10	6	22
Alder på brukar	Age of farmer	år year	46	53	43	48
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	336	246	420	317
herav leigd	of which rented land	" "	102	129	279	193
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2 479 667	1 162 701	1 663 078	1 431 129
Varelager	Stocks	"	105 180	97 648	85 880	91 827
Buskap	Livestock	"	119 660	96 417	112 460	114 587
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	465 142	284 771	474 032	318 478
Traktorar	Tractors	"	323 808	267 060	134 033	204 980
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 196 941	265 459	624 487	501 731
Jord etc.	Farmland etc.	"	268 936	151 347	232 187	199 526
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 847	2 050	2 531	2 200
herav familien	of which family	" "	2 152	1 603	2 102	1 791
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares	" "			
Poteter	Potatoes	" "		0,1	0,2	0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	335,5	242,6	407,8	312,1
Anna	Other	" "		2,8	11,5	4,6
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm ¹				
Poteter	Potatoes	kg	3000	1000	800	1000
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	226	257	175	201
I alt	Total	" "	226	254	170	198
Sauehald:	Sheep farming:					
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	206	167	211	171
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	73	59	64	59
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,5	1,3	1,4	1,4
Kjøtt/vfs	Meat per wfs	kg	31	28	29	30
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	5 726	4 769	6 201	5 041
Omsett ull	Wool sold	"	955	804	792	712
Grovfôr/vfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,6	1,5	1,9	1,8
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 019	1 147	1 216	1 229
herav kjøp	of which purchase of fodder	"	437	452	431	473
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	46,54	40,43	43,00	41,97
Ull	Wool	"	37,52	32,49	40,37	36,43
Prod.inntekt, kjøtt	Total output, mutton and lamb	NOK	323 942	208 058	262 197	220 458
Tilskot, kjøtt	Support, meat	"	113 447	121 589	166 789	131 755
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output, sheep sold live	"	19 492	3 170	9 933	6 305
Prod.inntekt, ull	Total output, wool	"	38 290	25 682	30 289	25 350
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"		2 832	200	13 237
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	634	814	633	655
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 369	2 551	1 971	2 196
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	213 310	202 213	221 158	225 203
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	179 557	171 943	194 940	201 476
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	180 520	159 718	189 075	192 910
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	251 198	252 329	258 305	270 506

¹ FUm = Feed Unit milk

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

sauehald

sheep farming

Regionar		Trøndelag		Nord-Noreg		
Regions				Northern Norway		
		Andre bygder				
		Other parts				
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		12	10	6	22
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 005 028	818 113	1 083 815	905 636
Planteprodukt	Plant products	"	9 447	10 382	22 302	13 679
Husdyrprodukt	Livestock products	"	381 723	239 741	302 619	265 349
Tilskot	Support	"	586 100	537 166	701 107	587 536
Andre inntekter	Other income	"	27 758	30 825	57 787	39 071
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	209 928	191 722	256 820	209 809
Såvarer	Seeds	"	3 959	4 510	4 843	3 623
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	40 402	50 725	71 571	54 090
Plantevernmiddel	Pesticides	"	522	41	103	90
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	4 349	668	6 639	2 963
Fôrmiddel	Fodder	"	94 300	83 614	93 397	86 749
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	27 299	14 303	19 404	19 952
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	10 567	3 440	10 426	6 527
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	28 531	34 421	50 439	35 817
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	90 927	72 035	78 763	68 403
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	38 170	29 991	42 694	36 835
Traktorar	Tractors	"	20 399	15 156	28 110	18 939
Driftsbygningar	Outbuildings	"	32 664	41 753	43 131	36 276
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 519	1 115	4 295	3 659
Drivstoff	Fuel	"	28 024	25 941	36 461	28 503
Maskinleige	Rented machinery	"	46 385	87 862	107 038	85 966
Jordleige	Rented farmland	"	7 682	2 002	5 816	4 609
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	97 037	98 322	121 362	100 725
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	572 736	565 900	724 490	593 723
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	432 292	252 214	359 325	311 913
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	49 604	31 088	51 209	33 891
Traktorar	Tractors	"	35 602	30 495	14 911	24 366
Driftsbygningar	Outbuildings	"	59 364	25 898	41 128	33 210
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	567	326	512	532
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	47 678	22 575	33 658	28 250
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	287 156	164 408	251 565	219 914
+ " skogbruk	+ " forestry	"	1 619	15 562	191	6 900
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	51 509	103 639	49 372	69 210
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	18 229	143 166	28 280	97 986
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 155	17 322	4 291	10 247
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	404 667	202 497	579 242	344 763
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	18 801	91 857	91	41 778
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	3 042	3 606	6 161	3 319
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 978	13 254	4 368	7 690
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	85 452	36 081	58 381	47 868
= Nettoinntekt	= Total net income	"	710 704	719 230	865 179	753 939
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	-50 658	242 377	174 365	158 738
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	899 402	1 570 669	748 567	1 023 592
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	42 008	-40 142	53 798	-30 488
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	2 479 667	1 162 701	1 663 078	1 431 129
Skogbruk	Forestry	"	178 051	17 463		24 956
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	330 028	590 438	225 089	404 479
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	649 080	435 898	1 018 219	692 180
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	691 478	1 373 485	702 994	917 840
Eigedelar i alt	Total assets	"	4 328 305	3 579 985	3 609 380	3 470 584
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	183 448	204 803	151 878	183 379
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 854 576	946 625	1 400 530	1 182 022
Eigenkapital	Own capital	"	2 290 282	2 428 556	2 056 973	2 105 184

Hovudtabell 17f

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar Regions			Alle All				
Storleksgrupper	Farm size (decares)		100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		32	42	29	9	118
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	50	48	41	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	151	247	393	639	278
herav leigd	of which rented land	" "	55	114	187	271	123
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 071 227	1 596 654	2 252 224	4 346 253	1 793 790
Varelager	Stocks	"	44 668	77 217	93 609	211 020	79 732
Buskap	Livestock	"	56 678	92 426	130 764	205 690	98 791
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	145 841	262 339	364 799	540 142	268 775
Traktorar	Tractors	"	118 001	215 473	211 771	318 906	192 181
Driftsbygningar	Outbuildings	"	505 902	704 382	1 068 658	2 426 506	848 176
Jord etc.	Farmland etc.	"	200 139	244 816	382 623	643 988	306 136
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (agric.)	timer hours	2 000	2 159	2 540	3 276	2 239
herav familien	of which family	" "	1 568	1 674	1 934	1 909	1 688
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares		1,4	6,0	55,1	6,2
Poteter	Potatoes	" "					
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	151,1	244,1	385,0	566,4	269,4
Anna	Other	" "	0,3	1,7	2,4	17,8	2,6
Avlinger pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹		115	423	445	413
Poteter	Potatoes	kg	1200	1667	800		1286
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	255	252	223	171	230
I alt	Total	"	255	250	225	190	232
Sauehald:	Sheep farming:						
Vinterfôra sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	104	166	225	261	167
Sauer under 1 år (gj.s.)	Sheep < 1 year (average)	" "	32	55	72	100	55
Gagnslam/vfs	Lambs per wfs	" "	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Kjøtvfs	Meat per wfs	kg	27	30	30	32	30
Omsett saue- og lammekj.	Mutton and lamb sold	"	2 771	4 835	6 674	7 904	4 821
Omsett ull	Wool sold	"	356	761	934	1 283	709
Grovfôr/vfs	Coarse fodder/wfs	daa decares	1,5	1,5	1,7	2,2	1,6
Variable kostn./vfs	Variable costs/wfs	NOK	1 078	1 143	1 315	1 660	1 249
herav kjøp	of which purchase of fodder	"	455	490	598	736	552
Pris: Kjøtt	Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	45,24	46,50	47,09	48,40	46,66
Ull	" Wool	"	34,28	33,98	36,82	37,09	35,26
Prod.inntekt, kjøtt	Total output, mutton and lamb	NOK	123 645	242 566	315 440	428 633	234 168
Tilskot, kjøtt	Support, meat	"	55 339	98 213	135 128	141 834	96 007
Prod.inntekt, livdyr sau	Total output, sheep sold live	"	4 709	10 855	17 551	8 033	10 116
Prod.inntekt, ull	Total output, wool	"	12 203	26 801	33 884	48 433	25 265
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1 697	2 498	7 705	49 893	7 308
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	717	703	523	439	600
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 424	2 470	1 983	1 650	2 161
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	111 105	198 675	217 690	199 124	181 911
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	79 373	166 795	185 794	172 801	149 166
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	69 140	153 386	176 595	172 931	137 076
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	144 777	236 727	256 126	235 051	218 614

¹ FUm = Feed Unit milk

sauehald

sheep farming

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		32	42	29	9	118
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	478 462	800 411	1 076 277	1 488 503	809 437
Planteprodukt	Plant products	"	4 916	10 325	17 062	91 784	16 363
Husdyrprodukt	Livestock products	"	142 598	282 721	374 580	534 992	276 950
Tilskot	Support	"	319 133	487 906	636 756	813 018	490 213
Andre inntekter	Other income	"	11 815	19 460	47 880	48 709	25 910
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	111 600	189 863	295 980	433 867	208 308
Såvarer	Seeds	"	1 735	3 176	6 597	22 299	5 006
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	23 945	39 187	63 619	75 634	42 504
Plantevernmiddel	Pesticides	"	374	659	1 028	8 335	1 254
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	1 570	2 542	4 109	2 863	2 600
Fôrmiddel	Fodder	"	51 077	87 222	137 740	197 763	96 294
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	16 023	24 556	35 862	42 876	25 717
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	4 330	6 312	7 501	26 198	7 342
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	12 545	26 209	39 526	57 898	27 591
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	44 373	71 744	96 009	124 723	71 706
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	23 745	30 733	40 049	50 766	31 829
Traktorar	Tractors	"	8 175	16 934	17 080	35 011	15 463
Driftsbygningar	Outbuildings	"	19 001	35 793	42 196	38 947	32 129
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	2 032	3 239	8 629	11 063	4 708
Drivstoff	Fuel	"	9 651	19 900	25 654	34 236	19 076
Maskinleige	Rented machinery	"	33 342	55 242	69 604	88 532	53 022
Jordleige	Rented farmland	"	2 204	6 770	11 342	39 415	8 801
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	64 138	86 711	105 593	114 681	85 409
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	318 260	516 929	712 136	971 240	530 450
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	160 201	283 482	364 141	517 263	278 987
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	19 349	30 021	38 384	52 281	30 183
Traktorar	Tractors	"	19 033	27 010	24 961	34 708	24 239
Driftsbygningar	Outbuildings	"	32 770	46 048	60 146	114 427	50 366
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 135	1 302	1 535	464	1 403
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	21 659	31 313	45 469	86 402	35 802
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	87 914	179 101	239 115	315 382	172 796
+ " skogbruk	+ " forestry	"	5 953	3 844	-217	83 165	9 281
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	45 991	45 858	99 299	61 340	57 935
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	22 307	54 561	50 888	17 534	51 778
+ Aksjeutbytte og handel	+ Dividend and stock trading	"	4 723	21 538	7 903	4 348	11 419
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	473 378	463 903	464 301	367 119	462 038
+ Pensjonar/sjuepengar	+ Pensions/sick pay	"	71 638	55 829	30 577	22 927	52 814
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	2 254	1 774	2 287		1 805
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	11 201	8 218	5 620	3 251	7 954
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	39 606	48 671	74 691	135 813	58 223
= Nettoinntekt	= Total net income	"	685 753	785 955	825 082	739 253	769 596
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	39 338	141 256	113 989	102 397	133 012
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 255 413	1 183 161	802 456	838 851	1 085 802
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-38 529	-36 571	-69 150	-76 856	-50 657
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 071 227	1 596 654	2 252 224	4 346 253	1 793 790
Skogbruk	Forestry	"	121 635	156 654	149 581	176 058	141 738
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	439 855	648 674	705 789	262 459	582 296
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	881 894	857 024	1 045 008	1 243 207	975 958
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 064 571	965 988	601 690	790 236	909 545
Eigedelar i alt	Total assets	"	3 579 182	4 224 993	4 754 292	6 818 212	4 403 327
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	134 643	162 107	225 270	282 009	180 775
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 061 404	1 347 575	1 855 179	3 417 519	1 522 812
Eigenkapital	Own capital	"	2 383 135	2 715 311	2 673 843	3 118 685	2 699 740

Hovudtabell 17g

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar	Regions		Nord-Noreg		Alle	
			Northern Norway		All	
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	100-200	Alle All	100-200	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	13	10	20
Alder på brukar	Age of farmer	år year	47	49	47	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	141	194	142	185
herav leigd	of which rented land	" "	61	118	59	105
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 046 214	1 805 003	1 876 271	2 250 316
Varelager	Stocks	"	34 167	57 416	41 403	61 455
Buskap	Livestock	"	17 007	30 346	22 605	36 367
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	95 298	184 282	169 305	231 824
Traktorar	Tractors	"	4 823	35 770	101 977	116 236
Driftsbygningar	Outbuildings	"	614 793	1 015 239	1 193 313	1 311 818
Jord etc.	Farmland etc.	"	280 126	481 950	347 669	492 618
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 535	3 186	2 666	3 103
herav familien	of which family	" "	1 997	2 152	2 164	2 291
Arealbruk:	Land use:					
Poteter	Potatoes	" "	0,2	0,2	0,1	0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	140,2	194,1	141,9	185,1
Anna	Other	" "	0,2	0,1	0,1	0,2
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Poteter	Potatoes	"	1 000	1 700	1 000	1 700
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEM FUm ¹	176	197	215	221
I alt	Total	" "	175	198	215	220
Geitehald:	Goat farming:					
Årsgeiter	Dairy goats	stk no.	91	141	99	133
Geiter i status (gj.sn):	Goats in balance (average):	" "				
Geiter fra IB	Dairy goats > 2 years	" "	95	134	106	132
Geiter under 9 mnd	Goats < 9 months	" "	31	41	30	36
Mjøl/årsgeit	Milk/dairy goat	kg	694	708	756	732
Omsett mjølk	Milk sold	l	59 839	94 823	69 220	91 118
Mjølkekvote	Milk quota	l	67 504	94 597	71 321	89 711
Grovfôr/årsgeit	Coarse fodder/dairy goat	daa	1,6	1,4	1,4	1,4
Variable kostn./årsgeit	Variable costs/dairy goat	NOK	2 714	2 547	2 600	2 580
herav kjøp	of which purchased fodder	"	1 838	1 806	1 773	1 774
Pris:Geitemj. utan tilskot	Goat milk price excl. support	NOK/l	6,86	6,58	6,9	6,74
Tilskot	Support milk	"	4,44	4,42	4,04	4,27
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	410 586	624 199	477 638	613 852
Driftstillegg	Production allowances	"	132 770	132 770	132 770	132 770
Andre tilskot mjølk	Other support milk	"	265 862	419 593	279 626	389 111
Prod.inntekt livdyr og slakt	Total output meat and breeding goats	"	5 591	9 695	8 944	16 258
Tilskot kjøt	Support meat	"	9 447	11 864	9 964	13 120
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"		19 718	5 646	20 581
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	990	1 311	1 003	1 228
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	6 220	6 437	6 987	6 670
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	386 643	391 583	421 312	409 724
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	391 578	399 070	430 482	420 321
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	NOK/man-year	394 389	418 005	424 918	425 284
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on labour and own cap.	"	435 470	430 433	467 751	448 725

¹ FUm = Feed Unit milk

geitehald

production of goat's milk

Regionar	Regions		Nord-Noreg		Alle	
			Northern Norway		All	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	Alle All	100-200	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		6	13	10	20
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 119 890	1 609 242	1 250 317	1 579 432
Planteprodukt	Plant products	"	1 872	8 672	5 594	8 555
Husdyrprodukt	Livestock products	"	416 177	653 612	492 228	650 692
Tilskot	Support	"	690 912	907 031	734 597	885 581
Andre inntekter	Other income	"	10 930	39 927	17 898	34 604
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	245 940	358 454	257 512	343 173
Såvarer	Seeds	"	322	1 806	643	2 146
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	23 925	35 844	23 211	35 200
Plantevernmiddel	Pesticides	"	-5	-2	2	
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	4 109	3 767	5 244	4 065
Førmiddel	Fodder	"	167 179	257 283	177 584	239 113
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	22 194	18 589	21 061	21 289
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	2 417	6 500	4 894	6 347
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	25 800	34 668	24 875	35 014
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs					
Leigd arbeid	Hired labour	"	90 954	198 081	88 153	156 255
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	23 463	38 822	22 505	36 812
Traktor	Tractors	"	7 688	13 883	9 259	14 625
Driftsbygningar	Outbuildings	"	24 570	45 993	24 359	37 851
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	589	1 339	3 718	10 909
Drivstoff	Fuel	"	15 797	26 864	18 461	27 967
Maskinleige	Rented machinery	"	87 121	169 338	67 691	121 894
Jordleige	Rented farmland	"	4 625	11 369	8 363	15 785
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	94 944	117 737	90 387	106 867
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	595 690	981 881	590 408	872 138
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	524 200	627 361	659 909	707 294
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	11 966	19 489	19 582	26 337
Traktor	Tractors	"	1 856	4 560	12 760	14 204
Driftsbygningar	Outbuildings	"	45 799	65 994	76 061	82 204
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"		437	337	810
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	21 060	36 182	37 328	44 724
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	464 578	536 881	551 168	583 740
+ " skogbruk	+ " forestry	"	720	1 633	767	1 396
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	29 644	-16 253	60 345	21 131
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	21 970	19 087	20 505	26 943
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	7 814	6 546	8 158	7 018
+ Løsinntekter	+ Wage income	"	51 670	142 237	64 683	149 122
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	54 565	39 918	65 783	57 613
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"		415	5 635	3 088
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	1 081	1 769	5 514	7 512
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	73 403	137 614	70 124	110 914
= Nettoinntekt	= Total net income	"	558 637	594 620	712 435	746 648
Endring i eigenkapital, sparing	Change in own capital (savings)	"	117 037	68 943	171 356	132 662
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	194 309	180 755	607 580	570 089
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	27 291	-26 315	-3 193	-24 448
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	1 046 214	1 805 003	1 876 271	2 250 316
Skogbruk	Forestry	"	1 000	15 296	13 370	33 511
Tilleggsnæring og a. næring	Other occupations	"	645 252	859 893	506 774	751 902
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 153 428	1 040 114	1 237 566	1 138 626
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	324 606	499 638	665 704	718 253
Eigedelar i alt	Total assets	"	3 170 499	4 219 944	4 299 685	4 892 607
Kortiktig gjeld	Short-term liabilities	"	317 872	480 890	253 674	356 027
Langiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 926 897	2 756 200	2 073 479	2 516 089
Eigenkapital	Own capital	"	925 731	982 855	1 972 532	2 020 491

Hovudtabell 17h

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar		Austlandet				Agder og
Regions		Eastern Norway				Rogaland
		Flatbygder	Andre bygder			Andre bygder
		Lowlands	Other parts			Other parts
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		13	10	6	24
Alder på brukar	Age of farmer	år year	49	46	50	48
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	461	395	712	408
herav leigd	of which rented land	" "	285	156	445	205
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3 601 403	3 035 023	4 591 878	3 049 696
Varelager	Stocks	"	203 370	156 468	292 098	164 628
Buskap	Livestock	"	693 134	626 274	993 623	636 511
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	745 507	345 672	574 429	380 266
Traktorar	Tractors	"	362 913	417 968	269 473	317 531
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 181 341	906 298	1 912 962	1 102 739
Jord etc.	Farmland etc.	"	415 137	582 343	549 293	448 021
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	1 946	1 915	2 844	1 979
herav familien	of which family	" "	1 486	1 610	1 808	1 457
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares	73,5		110,2	27,5
Poteter	Potatoes	" "	"		10,8	2,7
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	372,9	394,4	591,3	377,0
Anna	Other	" "	14,7	0,5		0,7
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm [†]	529		504	504
Poteter	Potatoes	kg			2 661	2 661
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	313	298	309	299
I alt	Total	" "	341	298	343	315
Storfehold:	Cattle:					
Tal kalvinger	Number and calvings	stk no.	29,2	24,9	36,0	25,0
Tal kyr	Number of cows	" "	27,8	22,8	39,0	24,3
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	" "	36,3	37,0	48,7	34,4
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	" "	4,6	3,9	9,6	6,4
Kg kukjøtt omsett	Meat (cow)	kg	1 964	2 018	2 971	1 791
Kg a. storfekjøtt omsett	Meat (beef)	"	5 480	7 367	6 232	6 278
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"	255	377	256	322
Pris:	Price:					
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	47,87	50,95	47,50	49,37
Anna storfekjøtt u. tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	60,06	57,60	59,73	58,30
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	103 395	120 842	220 594	125 369
" anna storfekjøtt	" meat(beef)	"	371 416	452 889	437 993	399 094
Pristilskot kjøtt	Support meat	"	37 113	82 778	78 466	72 296
Driftstilskot	Production allowance	"	76 512	69 968	93 338	66 322
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	155 001	108 362	132 055	93 338
Anna husdyrhold	Other animal husbandry	"	9 783	2 801	16 257	5 231
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	540	705	539	635
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 300	2 202	1 724	2 057
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	404 607	292 729	272 317	274 757
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	412 017	280 611	237 230	253 144
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	368 610	279 690	246 680	244 553
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	450 916	336 135	304 794	317 371

[†] FUm = Feed Unit milk

produksjon av storfeslakt

beef farming

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway					Agder og Rogaland
		Flatbygder Lowlands	Andre bygder Other parts			Andre bygder Other parts	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	300-500	>500	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		13	10	6	24	8
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 392 982	1 263 674	1 862 772	1 238 712	891 011
Planteprodukt	Plant products	"	141 832	29 774	283 000	84 890	38 235
Husdyrprodukt	Livestock products	"	639 596	684 893	806 899	623 032	430 510
Tilskot	Support	"	524 829	531 901	744 706	508 383	395 576
Andre inntekter	Other income	"	86 726	17 106	28 167	22 407	26 691
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	332 647	394 277	634 938	399 509	253 455
Såvarer	Seeds	"	27 210	10 337	31 217	13 232	2 449
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	47 068	58 513	141 730	68 956	47 164
Plantevernmiddel	Pesticides	"	2 582	851	9 179	2 779	3 357
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	4 953	2 395	4 716	3 668	344
Fôrmiddel	Fodder	"	107 371	137 270	208 987	141 145	129 657
Div. til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	33 033	36 489	37 664	27 930	12 387
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	61 518	119 458	112 306	100 650	18 699
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	48 911	28 964	89 140	41 148	39 398
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	66 514	44 377	148 688	71 574	47 724
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	47 616	36 788	84 784	46 318	32 646
Traktorar	Tractors	"	13 262	29 193	31 794	25 987	5 508
Driftsbygningar	Outbuildings	"	46 639	46 768	45 250	36 688	23 006
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	18 324	6 729	6 590	5 837	5 171
Drivstoff	Fuel	"	44 979	29 584	54 212	33 415	27 177
Maskinleige	Rented machinery	"	76 758	84 740	139 814	78 959	67 454
Jordleige	Rented farmland	"	67 597	22 721	51 143	23 651	20 394
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	98 702	101 885	149 890	107 242	93 872
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	813 038	797 060	1 347 103	829 180	576 405
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	579 944	466 614	515 670	409 532	314 606
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	76 076	38 958	55 161	40 702	35 984
Traktorar	Tractors	"	37 396	53 475	30 764	39 369	43 962
Driftsbygningar	Outbuildings	"	72 701	53 980	66 930	55 095	47 043
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	899	2 280	984	1 278	2 793
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	70 536	59 394	80 033	57 557	42 976
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	392 872	317 922	361 831	273 087	184 823
+ " skogbruk	+ " forestry	"	27 978	16 785	47 304	19 627	49 525
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	68 097	39 258	37 955	53 488	113 448
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	101 276	138 465	95 714	136 117	-56 168
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	10 945	6 138	6 933	66 021	3 994
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	654 802	489 106	282 560	448 484	527 307
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	11 987	140 872	27 075	71 740	77 562
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	10 169	1 825	6 085	2 282	8 451
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 565	6 563	5 235	5 635	6 251
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	64 674	107 400	144 631	96 377	94 060
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 219 017	1 049 533	726 061	980 103	821 133
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	590 172	191 182	116 631	159 027	228 756
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 283 703	816 705	1 060 072	1 054 230	685 421
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	317 011	-47 952	-333 138	-117 813	-163 327
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec:						
Jordbruk	Agriculture	"	3 601 403	3 035 023	4 591 878	3 049 696	2 210 803
Skogbruk	Forestry	"	305 062	242 256	299 054	245 435	600 306
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	700 661	477 582	295 658	642 604	335 683
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 667 404	932 587	796 907	984 705	1 613 952
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	874 760	880 475	1 328 495	957 654	749 408
Eigedelar i alt	Total assets	"	7 149 290	5 567 922	7 311 992	5 880 093	5 510 152
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	326 579	402 165	966 840	453 578	383 217
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 022 515	2 508 716	3 928 137	2 512 783	2 657 812
Eigenkapital	Own capital	"	4 800 195	2 657 041	2 417 215	2 913 732	2 469 123

Hovudtabell 17h		Forts. Cont.		Drift og driftsresultat på bruk med		
				Summary of accounts for		
Regionar			Vestlandet	Trendelag		Nord-Noreg
Regions			Western Norway	Flatbyder	Andre bygder	Northern Norway
				Lowlands	Other parts	
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		9	11	11	6
Alder på brukar	Age of farmer	år year	53	49	50	56
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	360	535	407	263
herav leigd	of which rented land	" "	200	262	245	108
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3 681 500	4 700 030	2 741 873	1 478 957
Varelager	Stocks	"	128 557	260 801	155 644	119 755
Buskap	Livestock	"	755 302	1 010 878	647 000	335 956
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	281 342	291 586	294 032	212 485
Traktorar	Tractors	"	275 697	112 860	160 557	69 617
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1 962 466	2 544 804	1 221 560	538 717
Jord etc.	Farmland etc.	"	278 136	479 101	263 079	202 427
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2 270	2 435	1 951	1 405
herav familien	of which family	" "	1 492	1 934	1 428	1 149
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares		75,1	12,1	
Poteter	Potatoes	" "				2,0
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	359,4	453,7	387,5	260,5
Anna	Other	" "	0,2	6,2	7,5	0,3
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEm FUm [†]		424	411	
Poteter	Potatoes	kg				1 417
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	338	356	321	266
I alt	Total	" "	338	362	318	266
Storfehold:	Cattle:					
Tal kalvinger	Number of calvings	stk no.	18,3	38,9	26,0	9,0
Tal kyr	Number of cows	" "	19,7	35,9	26,5	13,3
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	" "	48,6	53,7	33,2	17,9
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	" "	20,5	11	6,7	7,3
Kg kukjøtt omsett	Meat (cow)	kg	1 455	3 824	1 593	430
Kg a. storfejøtt omsett	Meat (beef)	"	13 678	7 595	5 043	2 537
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"	825	294	255	330
Pris:	Price:					
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	47,87	47,81	49,25	47,14
Anna storfejøtt u.tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	54,09	59,94	55,68	53,08
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	76 115	202 274	94 910	34 711
" anna storfejøtt	" meat(beef)	"	800 997	450 084	291 216	124 695
Pristilskot kjøtt	Support meat	"	130 765	67 241	50 330	43 126
Driftstilskot	Production allowance	"	48 133	91 718	74 748	38 713
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	55 930	145 985	99 036	35 986
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	12 884	1 955	1 091	13 758
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	637	647	667	594
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 299	2 116	1 853	1 719
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	178 452	208 842	182 761	138 475
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	107 264	175 361	155 891	99 486
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	98 992	168 309	142 530	84 525
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adj. return on l. and own cap.	"	211 922	241 331	216 961	181 263

[†] FUm = Feed Unit milk

produksjon av storfeslakt

beef farming

Regionar		Vestlandet		Trøndelag		Nord-Noreg
Regions		Western Norway		Lowlands		Northern Norway
				Flatbyder	Andre bygder	
				Lowlands	Other parts	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		9	11	11	6
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1 514 168	1 579 637	1 071 583	614 156
Planteprodukt	Plant products	"	10 187	91 354	27 494	14 697
Husdyrprodukt	Livestock products	"	945 926	800 298	486 254	209 151
Tilskot	Support	"	532 110	640 637	537 338	334 154
Andre inntekter	Other income	"	25 945	47 349	20 497	56 155
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	687 120	447 595	317 578	162 431
Såvarer	Seeds	"	6 310	24 647	7 125	3 373
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	66 143	94 278	49 131	36 900
Plantevernmiddel	Pesticides	"	2 483	3 649	1 851	340
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	4 771	4 717	1 898	-87
Førmiddel	Fodder	"	361 019	197 037	136 573	73 815
Div. til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	26 168	39 952	15 530	2 795
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	165 595	40 435	72 619	17 531
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	54 629	42 880	32 851	27 764
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	115 438	81 302	65 666	38 979
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	48 413	40 151	32 069	24 189
Traktorar	Tractors	"	23 721	33 834	29 399	12 006
Driftsbygningar	Outbuildings	"	34 834	46 276	22 592	17 623
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	6 198	5 335	7 268	482
Drivstoff	Fuel	"	31 887	38 258	30 694	23 445
Maskinleige	Rented machinery	"	83 158	219 279	134 948	81 685
Jordleige	Rented farmland	"	24 675	60 795	20 471	2 439
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	115 617	130 840	127 927	72 757
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1 171 061	1 103 665	788 612	436 036
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	343 107	475 972	282 971	178 120
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	35 882	33 276	28 194	31 620
Traktorar	Tractors	"	25 140	15 236	19 397	12 802
Driftsbygningar	Outbuildings	"	115 068	141 747	63 151	45 707
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 328	4 429	992	1 000
Kalkulert rente: 2.0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	69 590	94 757	54 593	30 527
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	165 691	281 285	171 236	86 992
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-10 769	5 142	4 609	1 196
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	33 652	148 265	16 243	239 735
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	223 427	45 323	30 182	402 892
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	5 080	6 549	18 913	5 161
+ Lønnsinntekter	+ Wage income	"	502 704	781 296	632 662	529 615
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	32 999	12 849	123 424	109 731
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	41 049			902
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	5 839	3 390	25 273	5 126
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	114 854	135 052	86 573	84 013
= Nettoinntekt	= Total net income	"	884 818	1 149 048	935 969	1 297 336
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	637 745	312 055	184 853	474 255
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	871 628	1 290 648	1 473 459	2 590 606
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-396 980	-93 536	-114 252	19 423
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec:					
Jordbruk	Agriculture	"	3 681 500	4 700 030	2 741 873	1 478 957
Skogbruk	Forestry	"	112 414	137 584	125 246	266 559
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	539 103	695 252	242 563	1 534 241
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 260 910	1 001 235	937 776	1 084 393
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 274 749	766 829	1 389 405	1 687 130
Eigedelar i alt	Total assets	"	6 868 676	7 300 931	5 436 863	6 051 279
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	1 068 252	448 749	389 152	285 924
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	2 810 404	3 843 877	1 864 175	1 982 602
Eigenkapital	Own capital	"	2 990 020	3 008 304	3 183 536	3 782 753

Hovudtabell 17h

Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regional		Alle					
Regions		All					
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		13	19	30	19	82
Alder på brukar	Age of farmer	år year	53	48	50	48	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	171	256	405	760	412
herav leigd	of which rented land	"	68	80	218	502	225
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1 662 912	1 754 191	3 268 747	5 661 139	3 189 824
Varelager	Stocks	"	71 394	110 717	166 185	295 747	167 539
Buskap	Livestock	"	304 360	348 433	746 708	1 099 987	661 619
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	222 417	234 937	322 539	765 288	386 187
Traktorar	Tractors	"	181 499	153 362	298 744	339 205	252 202
Driftsbygningar	Outbuildings	"	680 339	607 706	1 329 098	2 577 062	1 335 851
Jord etc.	Farmland etc.	"	202 903	299 036	405 473	583 850	386 424
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	1 271	1 462	2 134	2 765	1 984
herav familien	of which family	" "	930	1 060	1 687	1 917	1 473
Arealbruk:	Land use:						
Korn	Cereals	daa decares		4,8	11,0	113,4	31,4
Poteter	Potatoes	" "		0,6		3,4	0,9
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	171,2	245,9	390,4	633,6	374,9
Anna	Other	" "		4,2	3,5	9,3	4,4
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Korn	Cereals	FEm FUm ¹		385	375	503	483
Poteter	Potatoes	kg		1 417		2 661	2 467
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	293	296	339	300	315
I alt	Total	" "	293	293	337	330	326
Storfehold:	Cattle:						
Tal kalvinger	Number and calvings	stk no.	13,9	15,5	28,2	39,7	25,5
Tal kyr	Number of cows	" "	12,5	15,8	27,0	40,6	25,1
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	" "	16,4	18,1	44,7	57,0	36,6
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	" "	8	3,6	9,2	11,9	8,2
Kg kukjøtt omsett	Meat (cow)	kg	558	1 354	2 035	2 983	1 869
Kg a. storfekjøtt omsett	Meat (beef)	"	4 458	3 117	8 179	8 175	6 316
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"	362	288	362	281	321
Pris:	Price:						
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	48,01	46,41	49,31	48,30	48,38
Anna storfekjøtt u. tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	54,78	57,41	56,74	59,48	57,42
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	60 317	66 459	116 433	180 397	110 098
" anna storfekjøtt	" meat(beef)	"	230 395	186 492	498 910	537 574	387 605
Pristilskot kjøtt	Support meat	"	46 679	36 400	80 060	75 144	62 693
Driftstilskot	Production allowance	"	33 433	47 250	76 760	99 525	67 879
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	56 910	93 543	101 357	197 668	113 848
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	355	6 624	5 982	9 200	5 912
Netto mek. kostn./daa	Net mechanization costs/decare	"	694	679	699	516	618
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2 454	2 148	2 172	1 901	2 072
Vederl. til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	180 496	237 312	234 814	291 713	249 375
Vederl. til fam. arb. og EK	Return on family l. and own capital	"	143 037	225 303	198 393	274 709	223 062
Fam. arbeidsforteneste	Family labour income	"	106 142	201 884	189 454	276 070	207 831
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	233 900	290 116	270 382	326 820	289 505

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av storfeslakt

beef farming

Regionar		Alle					
Regions		All					
Storleiksgupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		13	19	30	19	82
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	630 774	731 166	1 347 839	2 030 081	1 237 095
Planteprodukt	Plant products	"	4 937	28 261	32 338	215 702	69 198
Husdyrprodukt	Livestock products	"	347 977	353 119	722 682	924 839	617 462
Tilskot	Support	"	266 036	321 997	567 980	796 719	511 466
Andre inntekter	Other income	"	11 824	27 790	24 839	92 820	38 969
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	210 779	182 262	468 517	585 856	384 340
Såvarer	Seeds	"	2 694	4 147	12 331	33 244	13 627
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	29 900	29 179	71 498	100 915	61 443
Plantevernmiddel	Pesticides	"	945	1 022	2 204	6 012	2 586
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	1 463	2 944	3 906	3 819	3 297
Førmiddel	Fodder	"	100 987	62 207	211 794	225 987	160 760
Div. til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	6 542	14 783	30 689	40 476	25 139
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	50 912	48 095	95 568	91 966	75 659
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	17 337	19 885	40 526	83 438	41 828
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	44 216	26 510	83 941	116 218	71 387
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	27 526	27 114	38 098	70 508	41 062
Traktorar	Tractors	"	8 704	17 391	27 580	28 950	22 210
Driftsbygningar	Outbuildings	"	21 469	23 435	34 779	56 450	34 728
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	4 404	5 324	6 970	13 130	7 524
Drivstoff	Fuel	"	14 497	19 816	34 536	61 596	34 027
Maskinleige	Rented machinery	"	15 463	74 071	120 193	174 922	104 482
Jordleige	Rented farmland	"	1 647	8 776	25 394	94 220	33 417
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	84 560	76 665	112 395	156 046	108 920
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	433 264	461 362	952 404	1 357 896	842 096
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	197 510	269 804	395 435	672 185	394 999
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	30 571	27 781	34 992	76 518	41 982
Traktorar	Tractors	"	24 214	20 101	35 372	37 309	30 082
Driftsbygningar	Outbuildings	"	48 952	40 135	79 526	126 529	75 701
Jord, grøfter og vassanlegg	Farmland, drainage and water supply	"	1 140	1 400	1 925	2 269	1 735
Kalkulert rente: 2,0 %	Required return on capital: 2.0 %	"	33 153	35 644	64 393	107 073	62 128
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	92 634	180 386	243 620	429 560	245 499
+ " skogbruk	+ " forestry	"	23 291	4 235	11 095	26 045	15 225
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	75 585	97 413	57 735	108 225	80 822
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	297 860	50 840	80 246	97 996	114 546
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	109 609	12 132	8 916	10 135	25 799
+ Lønnsinntekter	+ Wage income	"	534 624	652 182	536 699	567 369	570 123
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	79 594	35 241	96 311	18 886	60 396
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: Investments	"	6 781	1 783	2 809	22 269	7 676
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	9 439	5 997	11 360	4 131	8 002
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	40 382	56 693	98 372	169 515	96 121
= Nettoinntekt	= Total net income	"	1 189 035	983 518	950 420	1 115 102	1 031 967
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	369 397	325 337	169 681	590 003	333 782
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1 656 671	1 788 281	890 586	970 254	1 234 957
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	5 634	-11 933	-98 694	-132 378	-70 182
Balanse pr 31/12:	Balance on 31 Dec:						
Jordbruk	Agriculture	"	1 662 912	1 754 191	3 268 747	5 661 139	3 189 824
Skogbruk	Forestry	"	299 576	373 514	147 067	246 701	245 865
Tilleggsnæring + a. næring	Other occupations	"	765 036	798 178	457 401	624 731	629 145
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	1 271 384	1 158 911	1 008 890	1 319 837	1 187 859
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	1 382 840	1 190 240	866 400	979 066	1 044 694
Eigedelar i alt	Total assets	"	5 381 748	5 275 035	5 748 505	8 831 475	6 297 387
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	204 714	162 347	501 774	935 651	472 486
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1 519 184	1 450 120	2 251 689	4 710 144	2 534 632
Eigenkapital	Own capital	"	3 657 850	3 662 568	2 995 043	3 185 680	3 290 269

Hovudtabell 18 Rekneskapssamandrag, 1000 kroner per familie

Summary of accounts, NOK 1000 per family

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa	Driftsoverskot				Lens- inntekter	Pensjonar o.l.	Aksje- utbyte	Fam. arb. nyanlegg
	Farm size, decares	Jordbruk Agriculture	Skogbruk Forestry	Till.næring Farm-based	A. næring Other	Wages	Pensions etc.	Dividend	Fam. lab. investment
		A	+ B	+C	+ D	+ E	+ F	+G	+H
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	117,0	3,0	36,8	53,9	640,1	65,9	7,0	2,4
Flatbygder Lowlands	200-299,9	371,8	30,1	148,0	12,8	632,8	40,1	35,5	
	300-499,9	325,3	-0,9	108,6	11,8	492,9	84,0	59,8	
	500-	615,2	58,7	96,1	69,3	473,2	26,7	18,7	6,5
Alle All		397,6	26,5	98,6	38,3	545,3	54,3	33,0	2,7
Austlandet Eastern Norway	100-199,9	156,6	1,1	40,2	54,1	510,7	117,9	68,8	2,0
Andre bygder Other parts	200-299,9	247,7	21,0	15,2	37,7	542,0	29,6	12,5	3,0
	300-499,9	385,0	20,1	63,3	63,1	479,5	67,5	10,0	14,0
	500-	549,4	93,4	58,1	21,5	291,9	53,7	21,5	3,1
Alle All		338,2	33,5	45,9	44,9	452,7	69,3	26,3	6,2
Agder og Rogaland	100-199,9	595,4		59,4	109,4	467,3	34,5	43,2	
Jæren	200-299,9	712,6	1,9	34,3	8,2	364,1	3,4	7,9	31,4
	300-499,9	579,9	1,2	30,1	48,7	392,6	49,0	3,5	
	500-	789,9	5,0	65,5		313,3	0,9	3,9	6,8
Alle All		651,6	1,9	41,0	33,1	390,7	26,7	9,9	8,3
Agder og Rogaland	100-199,9	201,5	15,2	126,4	10,9	361,4	42,9	4,8	2,2
Andre bygder Other parts	200-299,9	265,7	5,3	39,9	14,1	406,3	59,3	-0,9	3,6
	300-499,9	494,3	-7,1	88,3	12,0	327,4	60,1	4,0	16,8
	500-	665,1	-6,9	82,2	21,1	330,6	39,9	4,4	0,5
Alle All		427,4	3,2	84,1	13,1	356,3	49,5	2,5	6,7
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	271,9	12,8	40,1	34,1	361,3	146,9	4,8	10,6
	50- 99,9	316,6	5,7	51,8	74,3	391,0	63,9	4,5	2,0
	100-199,9	385,5	7,6	32,9	54,8	411,8	61,8	9,9	5,3
	200-299,9	399,4	9,0	68,5	16,2	427,3	30,5	16,9	7,8
	300-499,9	506,9	-0,2	31,9	39,8	358,1	18,1	8,0	9,0
	500-	723,4	28,6	70,4	13,5	318,6	38,6	15,7	18,9
Alle All		437,5	8,3	48,4	37,9	388,0	46,2	10,9	8,1
Trøndelag	200-299,9	326,8	1,2	36,0	19,4	563,5	54,3	8,5	7,5
Flatbygder Lowlands	300-499,9	476,0	17,0	107,5	36,3	499,4	33,7	10,9	15,4
	500-	774,7	10,3	155,6	9,0	502,7	28,1	10,4	0,4
Alle All		494,7	15,3	93,8	28,0	494,5	54,8	9,8	9,2
Trøndelag	200-299,9	414,6	-0,3	58,8	37,5	342,6	34,0	7,1	5,0
Andre bygder Other parts	300-499,9	507,5	6,2	51,1	12,6	316,6	51,6	12,1	2,6
	500-	719,0	-1,3	45,8	20,0	413,0	4,9	19,4	12,5
Alle All		497,7	3,0	50,4	22,2	336,3	40,4	10,8	5,0
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	327,8	1,0	15,8	127,3	203,0	20,5	6,4	
	200-299,9	326,6	8,1	89,0	62,7	272,7	85,0	9,7	5,5
	300-499,9	561,9	1,0	11,1	70,2	218,7	43,5	-0,6	2,3
	500-	754,5	2,8	108,6	17,9	235,6	59,1	11,5	9,8
Alle All		510,6	3,3	56,4	62,4	235,9	54,6	6,2	4,6
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	404,0	15,9	46,3	14,7	420,3	110,4	22,3	5,1
	50- 99,9	277,1	5,3	50,7	57,5	468,5	58,2	4,0	1,3
	100-199,9	272,0	7,1	44,4	56,0	436,8	74,5	21,5	2,6
	200-299,9	368,4	11,0	68,0	27,0	445,0	42,7	13,9	6,3
	300-499,9	465,1	4,9	64,1	36,5	394,5	52,3	16,4	7,5
	500-	664,5	38,1	87,9	34,0	374,4	35,3	15,2	6,8
Alle All		446,3	14,3	66,2	37,0	412,3	51,5	16,1	6,0

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Rente- inntekter	Arb. ved. + forenting	Renter av gjeld	Kår Payments	Netto- inntekt	Netto verdi- regulering	Privat forbruk	Betalt skatt	Sparing
Interest income	Family payment	Interest on liabilities	to previous owner	Total net income	Extraordinary items, net	Private consumption	Tax paid	Savings
+ I	= J	- K	- L	= M	+ N	- O	- P	= Q
8,4	934,5	65,4	5,5	863,7	25,3	571,0	282,9	35,1
10,6	1 281,7	75,5	13,0	1 193,2	137,2	619,6	326,9	383,9
5,3	1 086,8	102,7	5,9	978,2	36,0	646,2	297,6	70,4
12,6	1 377,0	163,3	6,2	1 207,4	380,1	664,3	350,7	572,5
9,5	1 205,8	114,1	7,2	1 084,4	179,5	633,9	322,8	307,2
12,6	964,0	37,9	6,0	920,1	-27,7	555,2	255,7	81,5
9,9	918,6	72,9	10,3	835,2	95,9	511,6	226,6	192,9
10,3	1 112,8	67,6	12,8	1 032,7	200,4	629,5	267,7	335,9
9,0	1 101,6	117,7	12,4	971,3	309,7	603,4	258,2	419,4
10,3	1 027,3	75,9	10,7	940,6	152,2	581,7	253,0	258,1
11,8	1 321,0	77,1	17,2	1 226,8	-1,8	540,1	260,3	424,6
6,4	1 170,2	148,6	8,0	1 013,0	133,1	601,9	266,2	278,0
6,8	1 111,8	154,0	12,3	946,1	16,1	605,4	263,8	93,0
15,5	1 200,8	209,0	7,1	984,9	70,0	666,1	265,5	123,3
8,9	1 172,1	157,0	10,9	1 004,8	52,4	630,5	265,6	161,1
6,5	771,8	96,7	0,9	673,9	71,8	505,3	195,0	45,4
3,0	796,3	72,9	2,3	721,0	36,9	458,5	161,8	137,6
5,8	1 001,6	118,8	2,2	881,0	113,2	517,0	194,1	283,1
7,9	1 144,8	148,4	5,3	991,1	77,1	649,6	231,6	187,0
5,6	948,4	107,9	2,5	839,1	73,8	537,8	202,5	172,6
23,1	905,6	10,4	5,3	889,8	573,7	657,0	208,1	598,4
8,6	918,4	48,5	7,2	862,6	-2,5	547,0	214,1	99,0
11,8	981,4	39,3	7,9	934,3	127,7	508,6	272,1	281,3
8,1	983,7	52,8	7,9	923,0	213,8	559,0	229,8	348,0
5,8	977,4	85,0	6,8	888,1	39,1	573,7	209,7	143,8
7,6	1 235,3	182,9	3,7	1 051,3	58,2	529,7	234,9	344,9
9,3	994,6	67,6	7,0	920,8	134,2	553,2	231,5	270,3
11,4	1 028,6	70,3	12,8	945,2	112,8	642,7	270,0	145,3
6,1	1 202,3	134,8	9,7	1 057,9	107,9	619,1	305,7	241,0
9,3	1 500,5	133,0	13,8	1 353,6	126,0	627,1	340,3	512,2
8,2	1 208,3	113,1	11,4	1 083,7	103,6	622,5	296,9	267,9
14,1	913,4	53,7	13,4	846,0	129,3	516,6	198,8	259,9
11,4	971,7	91,6	5,5	874,9	90,6	597,8	204,5	163,2
4,8	1 238,1	158,4	18,7	1 061,1	19,1	584,2	278,2	217,8
11,9	977,7	83,8	10,7	883,3	89,3	555,2	218,5	198,9
1,7	703,5	38,7	3,4	661,3	-13,0	358,3	146,6	143,4
8,0	867,3	56,6	1,2	809,4	46,6	452,3	203,6	200,1
3,9	912,0	125,4	0,6	786,1	23,0	502,4	229,7	77,0
5,4	1 205,2	215,6	1,6	987,9	188,0	511,5	231,6	432,8
5,0	939,0	114,4	1,4	823,1	63,9	467,7	210,4	208,9
16,3	1 055,3	97,0	4,6	953,7	330,5	694,9	267,9	321,4
6,4	929,0	54,3	7,8	869,0	-0,8	551,2	242,9	74,1
9,7	924,6	53,0	6,3	865,8	39,9	515,8	245,3	144,6
9,1	991,4	68,9	8,6	914,2	122,5	540,6	234,9	261,2
6,9	1 048,2	106,2	6,9	935,3	79,6	590,8	249,7	174,4
9,6	1 265,8	163,2	7,6	1 095,5	229,5	613,2	288,5	423,3
8,7	1 058,4	99,1	7,3	952,2	119,7	572,8	254,1	245,0

Hovudtabell 19 Opplysningar om skogane og eigarane
Some characteristics of the forests and their owners

Some characteristics of the forests and their owners

	Eining Unit	Storleiksgruppe, balansekvantum m³/år Size group, sustainable yield m³/year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2016	2015
Landsdel Region							
Austlandet Eastern Norway	Tal No	14	29	27	27	97	95
Agder	"			4	6	10	10
Midt-Noreg Central Norway	"	10	9	10	5	34	33
Heile landet All regions	"	24	38	41	38	141	138
Produksjonsgrunnlag Basis of prod.							
Prod. skogareal Productive forest area	daa	366	622	1 521	3 112	1 511	1 561
Stående kubikkmasse Growing stock	m³/daa	5,6	6,8	5,4	8,1	6,9	6,9
Balansekvantum Sustainable yield	m³/år yr	71	140	278	854	361	367
Balansekvantum Sustainable yield	m³/daa	0,19	0,23	0,18	0,27	0,24	0,24
Jordbruksareal Agricultural area	daa	408	391	413	439	413	400
Aldersgruppe Farmer's age							
Under 30 år Less than 30 years	%						1
30 - 49 år 30 - 49 years	"	42	32	34	45	38	41
50 - 59 år 50 - 59 years	"	54	32	49	47	45	41
60 - 66 år 60 - 66 years	"		32	10	8	13	14
Over 66 år More than 66 years	"	4	5	7		4	4
Alle grupper All groups	"	100	100	100	100	100	100

Hovudtabell 20 Avverking og transport
Volume cut and logging

	Eining Unit	Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år <i>Size group, sustainable yield m³/year</i>				Alle skogar <i>All forests</i>	
		50-99	100-199	200-399	400-	2016	2015
Region <i>Region</i>							
Østlandet <i>Eastern Norway</i>	Avverk. % ¹⁾	502	147	140	93	119	108
Agder	"			67	62	63	163
Midt-Noreg <i>Central Norway</i>	"	30	392	16	51	97	41
Heile landet <i>All regions</i>	"	304	209	103	85	109	104
Salsvirke <i>Roundwood for sale</i>							
Bartre <i>Coniferous</i>							
Spesialtømmer <i>Special timber</i>	%			5	3	3	8
Skurtømmer <i>Sawlogs</i>	%	51	49	44	53	50	50
Sams virke <i>Unsorted sawlogs and pulpwood</i>	%	4			1	1	2
Massevirke <i>Pulpwood</i>	%	45	48	50	42	45	38
I alt <i>Total</i>	%	99	97	99	99	99	98
Anna virke <i>Other wood</i>							
Lauvtrevirke <i>Broadleaved wood</i>	%	1	3		1	1	2
Ved til brensel <i>Fuelwood</i>	%	1					1
Rotsal <i>Standing timber sale</i>	%						
I alt <i>Total</i>	%	1	3	1	1	1	2
Salsvirke i alt <i>Roundwood for sale total</i>	%	100	100	100	100	100	100
Driftsveglengde <i>Logging distance</i> ²⁾	km	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5
Terrengforhold <i>Terrain conditions</i>							
Lett <i>Easy</i>	%		28	26	9	15	28
Middels <i>Moderate</i>	%	100	64	74	89	82	70
Vanskeleg <i>Difficult</i>	%		8		2	3	2
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100
Transportutstyr <i>Transport equipment</i>							
Jordbr.traktor <i>Agricultural tractor</i>	%	9	12	8	11	10	17
Skogstraktor <i>Skidder, carrier or forwarder</i>	%	91	88	92	89	90	83
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Avverking i prosent av balansekvantum. *Cutting as percentage of sustainable yield.*

²⁾ Driftsveglengde for avverking. *Logging distance for the current year.*

Hovudtabell 21 Arbeidskraft
Labour input

			Eining	Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år				Alle skogar	
			Unit	Size group, sustainable yield m ³ /year				All forests	
				50-99	100-199	200-399	400-	2016	2015
Arbeidstimane til familien Family man-hours									
Jordbr. areal Agricultural area		Jord/Skog							
Gruppe	Gj.snitt	Agriculture/							
Group	Average	Forestry							
-99	45	Bruk Property	Tal No						
		Jord Agriculture	Timar Hrs.						
		Skog Forestry	"						
		I alt Total	"						
100-199	159	Bruk Property	Tal No	7	7			20	21
		Jord Agriculture	Timar Hrs.	1 458	973			1 137	1 084
		Skog Forestry	"	80	17			81	105
		I alt Total	"	1 538	991			1 218	1 189
200-299	254	Bruk Property	Tal No	6	10	8	11	35	36
		Jord Agriculture	Timar Hrs.	1 589	1 856	2 227	1 126	1 666	1 763
		Skog Forestry	"	53	31	48	106	62	57
		I alt Total	"	1 643	1 887	2 276	1 232	1 728	1 819
300-	540	Bruk Property	Tal No	15	21	26	23	85	79
		Jord Agriculture	Timar Hrs.	2 385	1 878	2 099	1 628	1 968	2 088
		Skog Forestry	"	27	49	36	113	58	52
		I alt Total	"	2 412	1 927	2 135	1 741	2 026	2 140
I alt Total	403	Bruk Property	Tal No	24	38	41	38	141	138
		Jord Agriculture	Timar Hrs.	2 009	1 795	1 932	1 418	1 770	1 829
		Skog Forestry	"	33	50	35	131	64	64
		I alt Total	"	2 042	1 845	1 967	1 549	1 834	1 894

Hovudtabell 22 Produksjonsinntekter, kostnader og driftsoverskot i skogbruket
Output, costs and net income, forestry

	Eining <i>Unit</i>	Storleksgruppe, balansekvantum m ³ /år <i>Size group, sustainable yield m³/year</i>				Alle skogar <i>All forests</i>	
		50-99	100-199	200-399	400-	2016	2015
Skogar <i>Forests</i>	Tal No	24	38	41	38	141	138
Solgt og brukt virke <i>Wood sold and used</i>	m ³	215	288	288	728	394	381
Utrekningar per skogeigedom <i>Figures per forest property</i>							
Inntekter <i>Income</i>							
Bruttoinnt. sal <i>Income from sale</i>	Kr NOK	69 410	86 200	90 215	238 818	125 641	128 360
Eige forbruk, br.verdi <i>Own use of timber, gross value</i>	"	2 685	4 341	3 921	4 661	4 023	3 555
Driftstilskot <i>Grants for cutting and hauling</i>	"		103			28	361
Andre inntekter <i>Other income</i>	"	18	401	3 918	3 663	2 238	2 387
Produksjonsinntekter <i>Output</i>	"	72 114	91 044	98 054	247 142	131 929	134 663
Kostnader <i>Costs</i>							
Leigd arbeid og utstyr <i>Hired labour/equipment</i>	"	26 675	43 906	33 680	96 473	52 167	48 358
Trekkraft frå jordbr. <i>Hired tractor from agric.</i>	"	1 479	3 150	3 332	6 415	3 798	2 240
Vedlh. utstyr, drivstoff <i>Maintenance equip. etc.</i>	"	3 383	3 208	3 297	5 881	3 984	4 366
Vedlh./anlegg enkle vegar <i>Maintenance roads</i>	"	1 364	5 887	3 170	14 063	6 530	6 433
Salsutgifter, div. trekk <i>Sales expenditure</i>	"	1 432	1 242	1 646	3 442	1 979	1 970
Administrasjon/diverse trekk <i>Administration</i>	"	3 718	4 072	4 346	14 568	6 920	7 047
Avskr. utstyr/diverse <i>Depreciation equip.</i>	"	2 010	2 431	1 476	7 488	3 445	3 620
Avskr. vegar <i>Depreciation roads</i>	"		211	361	1 395	538	698
Kostn. før skogkultur <i>Costs before silviculture</i>	"	40 061	64 107	51 307	149 706	79 361	74 732
Skogkultur (netto) <i>Silviculture, net costs</i>	"	1 711	6 298	5 525	15 322	7 724	5 397
Driftsoverskot <i>Net income from forestry</i>	"	30 341	20 640	41 222	82 114	44 844	54 534
Utrekningar per m³ <i>Figures per m³</i>							
Inntekter <i>Income</i>							
Virkesinntekter i alt <i>Income from timber sales</i>	Kr NOK/m ³	336	308	327	335	328	346
Andre inntekter <i>Other income</i>	"		2	14	5	6	7
Produksjonsinntekter <i>Output</i>	"	336	316	340	340	335	353
Kostnader <i>Costs</i>							
Kostnader før skogkultur <i>Costs before silviculture</i>	"	187	223	178	206	201	196
Skogkultur (netto) <i>Silviculture (net)</i>	"	8	22	19	21	20	14
Kostnader i alt <i>Costs total</i>	"	195	245	197	227	221	210
Driftsoverskot <i>Net income from forestry</i>	"	141	72	143	113	114	143
Tømmerprisar <i>Timber prices</i>							
Spesialtømmer <i>Special timber</i>	Kr NOK/m ³	703	453	404	556	495	419
Skurtømmer <i>Sawlogs</i>	"	453	404	473	444	442	445
Sams virke <i>Unsorted sawlogs and pulpwood</i>	"	231		225	223	227	291
Massevirke <i>Pulpwood</i>	"	215	214	193	192	199	219
Bartrevirke i alt <i>Coniferous total</i>	"	338	311	329	338	331	351
Lauvrevirke <i>Broadleaved wood</i>	"	204	246	180	159	201	185
Ved til brensel <i>Fuelwood</i>	"	298	309	296	332	313	273
Salsvirke i alt <i>Roundwood for sale total</i>	"	337	309	329	336	329	348
Gards- og husbehovsvirke <i>Timber for own use</i>	"	310	296	300	324	306	307
Driftskostnader fordelt <i>Haul/cutting costs</i>							
Eige arbeid <i>Own labour (calc.)</i>	%	7	9	10	9	9	10
Leigd arbeid og utstyr <i>Hired labour/equipment</i>	%	62	62	59	58	60	58
Trekkraft frå jordbr. <i>Hired tractor from agric.</i>	%	3	4	6	4	4	3
Vedlh. utstyr, drivstoff <i>Maintenance equip. etc.</i>	%	8	5	6	4	5	5
Vedlh. anlegg/vegar <i>Maintenance roads</i>	%	3	8	6	9	7	8
Salsutgifter, div. trekk <i>Sales expenditure</i>	%	3	2	3	2	2	2
Administrasjon/diverse trekk <i>Administration</i>	%	9	6	8	9	8	9
Avskrivningar <i>Depreciation</i>	%	5	4	3	5	5	5
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100

Hovudtabell 23 Driftsresultat
Operating result

	Eining Unit	Utan sals- virke No wood f. sale	Storleksgruppe, salsvirke m ³ /år Logging size group, m ³ /year				Alle skogar All forests	2015
			0-99	100-199	200-399	400-		
							2016	
Skogar Forests	Tal	66	19	8	12	36	141	138
Selt og brukt virke Wood sold and used	m ³	15	39	146	326	1355	394	381

Utrekninger per skogeigedom *Figures per forest*

+ Bruttoinnt. v/avverk. <i>Income from cultt.</i>	Kr NOK	4 908	11 465	44 489	105 073	447 890	129 664	131 915
- Eige arb. drift/vedlh. <i>Family labour</i>	"	2 509	8 445	15 923	21 291	11 357	7 928	8 092
- Leigd arb. og utstyr <i>Hired labour/equip.</i>	"	189	3 565	9 115	37 235	187 653	52 167	48 358
- Eige utstyr, vegvedlh. <i>Maintenance</i>	"	7 515	11 112	35 215	38 750	20 389	15 517	14 285
- Sal, måling, adm. <i>Admin., sales exp.</i>	"	3 131	3 313	9 996	9 797	17 166	7 696	7 772
= Var. kost. i alt <i>Var. costs, total</i>	"	13 344	26 436	70 250	107 073	236 566	83 307	78 506
= Rånetto <i>Net conversion value</i>	"	-8 436	-14 971	-25 761	-2 000	211 324	46 357	53 409
+ Andre inntekter <i>Other income</i>	"	1 136	202	8 822	1 139	4 344	2 265	2 748
= Result. før avskr. <i>Result before deprec.</i>	"	-7 300	-14 769	-16 939	-862	215 668	48 623	56 157
- Avskrivningar <i>Depreciation</i>	"	2 517	3 708	1 903	6 022	6 595	3 982	4 318
= Resultat før kultur <i>Result before silv.</i>	"	-9 817	-18 477	-18 842	-6884	209 073	44 640	51 839
- Skogkult., eige arb. <i>S.cult. fam.labour</i>	"	2 067	3 142	6 386	13 071	6 431	4 508	4 073
- Skogkult. leigd arb./planter mv. ¹⁾	"	6 528	7 610	17 003	11 918	30 744	13 910	9 538
+ Skogkult. tilskot <i>Grants, silvicult.</i>	"	1 418	995	14 905	12 204	13 721	6 185	4 140
= Driftsresultat <i>Operating result</i>	"	-16 995	-28 235	-27327	-19 668	185 620	32 408	42 368
- Trekt skogfond ²⁾	"	2 049	2 092	11 833	24 205	106 954	31 280	30 302
+ Utbetalt frå skogfond ³⁾	"	11 149	16 501	25 007	24 236	71 683	29 226	19 426
= Dr.res. etter skgfond. <i>Adjusted result</i>	"	-7 894	-13 823	-14 152	-19 638	150 349	30 354	31 492

Utrekninger per m³ *Figures per m³*

+ Bruttoinnt. v/avverk. <i>Income from cultt.</i>	Kr NOK/m ³	335	294	305	323	331	329	346
- Eige arb. drift/vedlh. <i>Family labour</i>	"	171	217	109	65	8	20	21
- Leigd arb. og utstyr <i>Hired labour/equip.</i>	"	13	92	62	114	139	132	127
- Eige utstyr, vegvedlh. <i>Maintenance</i>	"	512	285	241	119	15	39	37
- Sal, måling, adm. <i>Admin., sales exp.</i>	"	213	85	69	30	13	20	20
= Var. kost. i alt <i>Var. costs, total</i>	"	909	679	481	328	175	211	205
= Rånetto <i>Net conversion value</i>	"	-575	-384	-177	-6	156	118	140
+ Andre inntekter <i>Other income</i>	"	77	5	60	4	3	6	7
= Result. før avskr. <i>Result before deprec.</i>	"	-498	-379	-116	-3	159	123	147
- Avskrivningar <i>Depreciation</i>	"	172	95	13	19	5	10	11
= Resultat før kultur <i>Result before silv.</i>	"	-669	-474	-129	-21	154	113	136
- Skogkult., eige arb. <i>S.cult. fam.labour</i>	"	141	81	44	40	5	11	11
- Skogkult. leigd arb./planter mv. ¹⁾	"	445	195	117	37	23	35	25
+ Skogkult. tilskot <i>Grants, silvicult.</i>	"	97	26	102	37	10	16	11
= Driftsresultat <i>Operating result</i>	"	-1158	-725	-187	-60	137	82	111
- Trekt skogfond ²⁾	"	140	54	81	74	79	79	79
+ Utbetalt skogfond ³⁾	"	760	424	171	74	53	74	51
= Dr.res. etter skgfond. <i>Adjusted result</i>	"	-538	-355	-97	-60	111	77	83

¹⁾ *Silviculture, hired labour and plants.*²⁾ *Fees paid to the Forest Trust Fund account.*³⁾ *Drawn out from Forest Trust Fund account.*

Hovudtabell 24 Driftsoverskot i jord- og skogbruk
Net income from agriculture and forestry

		Storleksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
	Eining Unit	50-99	100-199	200-399	400-	2016	2015
Landsdel Region							
Austlandet Eastern Norway							
Bruk Holdings	Tal No.	14	29	27	27	97	95
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	466 368	360 492	299 398	242 096	325 812	375 415
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	55 530	8 311	60 561	101 355	55 569	62 754
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	11	2	17	30	15	14
Agder Agder							
Bruk Holdings	Tal No.				6	10	10
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK				215 700	179 057	208 478
Driftsoversk. S Net income from forestry	"				38 013	29 164	132 844
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%				15	14	39
Midt-Noreg Central Norway							
Bruk Holdings	Tal No.	10	9	10		34	33
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	622 608	550 965	649 015		561 931	517 610
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-4 923	60 367	-860		18 857	7 139
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-1	10	1		3	1
Heile landet All regions							
Bruk Holdings	Tal No.	24	38	41	38	141	138
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	531 468	405 604	367 567	243 725	372 340	397 321
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	30 341	20 640	41 222	82 114	44 844	54 534
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	5	5	10	25	11	12
Arealstorleik i jordbruket Farm size,agriculture							
-99 daa							
Bruk Holdings	Tal No.						
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK						
Driftsoversk. S Net income from forestry	"						
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%						
100-199 daa							
Bruk Holdings	Tal No.		7	7		20	21
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK		299 536	121 438		176 618	112 291
Driftsoversk. S Net income from forestry	"		18 754	18 457		20 519	77 111
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%		6	13		10	41
200-299 daa							
Bruk Holdings	Tal No.	6	10	8	11	35	36
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	372 313	331 132	338 709	250 443	314 564	296 383
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	52 994	20 994	87 708	40 705	47 923	22 636
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	12	6	21	14	13	7
300- daa							
Bruk Holdings	Tal No.	15	21	26	23	85	79
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	674 790	476 424	442 713	253 514	440 801	520 396
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	25 437	21 100	33 048	109 956	49 563	65 557
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	4	4	7	30	10	11
Alle bruk All holdings							
Bruk Holdings	Tal No.	24	38	41	38	141	138
Driftsoversk. J Net income from agriculture	Kr NOK	531 468	4 5 604	367 567	243 725	372 340	397 321
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	30 341	20 640	41 222	82 114	44 844	54 534
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	5	5	10	25	11	12

Hovudtabell 25 Investeringar og finansiering
Investments and financing

		Storleiksgruppe, balansekvantum m³/år Size group, sustainable yield m³/year				Alle skogar All forests	
						2016	2015
		50-99	100-199	200-399	400-		
Årlige investeringar Investments (annual)							
Skogkultur Silviculture	Kr NOK	5 826	12 911	7 830	43 300	18 417	13 611
Vegar Roads	"			6 098	50 714	15 441	3 754
Anna Other	"	7 846	5 340	8 450	5 989	6 846	14 219
I alt Total	"	13 672	18 251	22 377	100 004	40 704	31 584
Investeringar per daa Investments per decare	Kr NOK/daa	37	29	15	32	27	20
Investeringar per m³ Investments per m³	Kr NOK/m³	64	63	78	237	103	83
Investeringar i % av resultat for kultur ¹)	%	43	68	48	103	77	53
Investeringshyppigheit Investment frequency							
Skogkultur Silviculture	%	63	47	34	82	55	50
Vegar Roads	"			2	16	5	4
Tekninsk utstyr Technical equipment	"	13	2	2	8	5	5
Alle investeringar All investments	"	67	47	44	87	60	58
Balanse Balance sheet							
Omløpsmiddel Current assets							
Balanse 1.1 Balance 1st January	Kr NOK	457	2 458	518	142	929	1 614
Balanse 31.12 Balance 31st December	"	457	1 547	518	1 461	1 039	672
Anleggsmiddel Fixed assets							
Balanse 1.1 Balance 1st January	Kr NOK	269 018	320 166	449 625	1 366 271	631 033	646 133
Nyanlegg New investments	"	7 846	5 340	14 547	56 704	22 287	17 973
Avskrivningar Depreciation	"	2 010	2 642	1 836	8 884	3 982	4 318
Tilskot/sal Grants/Sales	"		19	1 649	6 276	2 176	781
Balanse 31.12 Balance 31st December	"	274 854	322 846	460 687	1 407 815	647 162	659 006
Finansieringskjelde Source of funds							
Eigen arbeidsinnsats Family labour	%	26	18	5	10	11	13
Offentlege tilskot Public grants	%	4	18	6	24	19	15
Skogfond Forest Trust Fund	%	31	60	34	87	72	62
Anna finansiering Other sources	%	39	4	55	-21	-2	11
I alt Total	%	100	100	100	100	100	100
Skogfondkonto Forest Trust Fund							
Innestående skogfond 1.1 Balance 1st January	Kr NOK	17 053	31 088	50 501	123 496	59 248	44 115
Trekk skogfond Fees paid to the fund	"	13 544	10 885	13 566	41 386	20 337	26 339
Off. tilsk. behalde på konto Grants transferred to the fund	"	560	3 164	862	36 156	10 943	3 964
Innbetalt i alt Total payments to the fund	"	14 104	14 049	14 428	77 542	31 280	30 302
Utbetalt til Drawn out to	"	4 164	10 919	7 556	86 754	29 229	18 785
Vegar/Kultur Roads/Silv.cult.	"						
Anna Other	"	50		9	-53	-3	641
Utbetalt i alt Drawn out from fund total	"	4 214	10 919	7 564	86 701	29 226	19 426
Innestående skogfond pr. 31.12 Balance 31st Dec.	"	26 943	34 218	57 365	114 336	61 302	54 991
Utbetalt tilskot til Grants paid for							
Vegar Roads	Kr NOK	3		220	6 079	1 703	417
Skogkultur Silviculture	"	557	3 344	1 201	17 959	6185	4 140
Driftsplan Production plans	"						162
I alt Total	"	560	3 344	1 421	24 038	7 888	4 719

¹⁾ Investments as % of result excl. silviculture.

Hovudtabell 26 **Alle bruk frå 1954 til 2016**
All holdings 1954-2016

Alle beløp er i 1000 kroner All values in NOK 1000

År	Tal bruk	Areal per bruk, dekar	Avling, FEm per dekar	Eigedelar i jordbruket ¹⁾	Produksjonsinntekt	Kostnader	Driftsoverskot i jordbruk	Rentekrav	Familiens arbeidsforteneste
Year	Number of holdings	Decares per holding	Crops yield, FUm per decares	Agricultural assets	Output	Costs	Net income, agriculture	Required return on capital	Family labour income
Gj.snitt 54/59 Average 54/59	1013	127	295	72,3	32,6	23,0	9,7	2,7	7,0
Gj.snitt 60/64 Average 60/64	1030	131	314	83,8	44,3	31,3	13,1	3,4	9,7
Gj.snitt 65/69 Average 65/69	1026	137	307	100,6	67,8	47,3	20,5	4,8	15,7
Gj.snitt 70/74 Average 70/74	1014	149	329	148,5	110,8	75,2	35,7	7,6	28,1
Gj.snitt 75/79 Average 75/79	1019	157	341	279,8	243,5	155,5	88,1	19,1	68,9
1980	1018	159	377	412,4	339,4	221,9	117,5	33,0	84,5
1981	1018	159	369	460,8	373,7	245,4	128,3	41,5	86,8
1982	1012	162	371	519,5	405,3	269,3	136,0	49,4	86,6
1983	1008	164	359	564,1	418,8	282,0	136,8	53,6	83,2
1984	1010	164	403	608,4	459,7	298,5	161,2	57,8	103,4
Gj.snitt 80/84 Average 80/84	1013	162	376	513,0	399,4	263,4	136,0	47,1	88,9
1985	1016	165	373	669,0	486,5	320,2	166,3	63,6	102,7
1986	1005	165	346	720,0	511,2	347,7	163,5	68,5	95,0
1987	1002	166	370	769,9	558,6	380,5	178,1	77,0	101,1
1988	1006	168	355	807,1	568,5	391,7	176,8	80,7	96,1
1989	1030	172	358	846,2	614,3	410,3	204,0	84,6	119,4
Gj.snitt 85/89 Average 85/89	1012	167	360	762,6	547,8	370,1	177,7	74,9	102,9
1990	1040	178	407	890,0	650,2	431,9	218,3	89,0	129,3
1991	1034	180	383	924,7	652,1	439,4	212,7	92,3	120,4
1992	1033	184	322	924,6	637,4	437,8	199,6	92,5	107,1
1993	1051	185	413	935,5	651,3	433,8	217,5	83,8	133,7
1994	1042	188	344	930,9	614,6	430,5	184,1	74,5	109,7
Gj.snitt 90/94 Average 90/94	1040	183	374	921,1	641,1	434,7	206,4	86,4	120,0
1995	1020	194	379	943,0	616,3	433,3	183,0	66,0	117,0
1996	976	198	395	966,0	627,9	440,2	187,7	62,8	124,9
1997	973	204	393	1 007,2	637,5	455,1	182,4	60,4	122,0
1998	974	210	405	1 044,5	667,4	467,3	200,1	67,9	132,2
1999	970	215	382	1 079,4	653,4	482,7	170,7	75,6	95,1
Gj.snitt 95/99 Average 95/99	983	204	391	1 008,0	640,5	455,7	184,8	66,5	118,2
2000	957	223	391	1 133,9	693,0	498,4	194,6	79,4	115,2
2001	948	233	376	1 226,0	735,1	537,9	197,2	84,8	112,4
2002	961	241	366	1 286,9	791,5	549,2	242,3	89,5	152,8
2003	932	247	379	1 355,5	819,6	593,6	226,0	66,9	159,1
2004	947	258	391	1 433,0	838,5	609,6	228,9	56,4	172,5
Gj.snitt 00/04 Average 00/04	949	240	381	1 287,1	775,5	557,7	217,8	75,4	142,4
2005	929	267	371	1 556,6	875,9	647,1	228,6	45,7	182,9
2006	912	278	357	1 674,3	915,4	692,8	222,6	65,8	156,8
2007	902	284	359	1 797,2	1 026,4	743,1	283,3	87,9	195,4
2008	861	296	377	1 987,5	1 148,3	844,0	304,3	115,0	189,3
2009	848	306	349	2 199,9	1 213,2	927,7	285,5	63,9	221,6
Gj.snitt 05/09 Average 05/09	890	286	363	1 843,1	1 035,8	770,9	264,9	75,7	189,2
2010	835	312	346	2 358,0	1 300,4	992,3	308,1	69,5	238,6
2011	857	324	336	2 557,9	1 369,7	1 064,8	304,9	75,2	229,7
2012	870	332	347	2 697,8	1 537,8	1 157,8	380,0	80,9	299,1
2013	888	349	318	3 068,2	1 592,2	1 239,3	352,9	88,9	264,0
2014	912	361	364	3 320,5	1 713,7	1 311,2	402,5	97,1	305,4
Gj.snitt 10/14 Average 10/14	872	336	342	2 800,5	1 502,8	1 153,1	349,7	82,3	267,4
2015	908	368	374	3 610,3	1 842,2	1 396,7	445,5	70,6	374,9
2016	920	379	361	3 859,1	1 917,6	1 471,3	446,3	75,5	370,8

1. I denne tabellen er eigedelar i jordbruket førte opp med gjennomsnitt av IB og UB. *Average of opening and closing balance.*2. Frå og med 1980 er dei oppgitte avlingane kvantumsvegde. *Since 1980 the crop yields are weighted.*3. Frå og med 1993 er avlingane oppgitte i FEm. *Since 1993 the crop yields are measured by FUm.*

DRIFTSGRANSKINGAR I JORD- OG SKOGBRUK 2016
Norsk institutt for biøkonomi 2017

Lønssevne	Arbeidstimer i jordbruket	Lønssevne, kr per time	Nettoinntekt, nominelle kroner	Privatforbruk inkl. skatt	Av dette: Betalt skatt	Sparing	Gjeldsprosent
<i>Capacity to pay</i>	<i>Total labour input</i>	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	<i>Total net income, NOK</i>	<i>Private consumption inclusive tax</i>	<i>Of which: Tax paid</i>	<i>Savings</i>	<i>Liabilities, % of assets</i>
12,5	4 419	2,84	13,9	13,2			25
15,8	3 888	4,06	17,5	17,3			30
22,8	3 524	6,47	26,1	23,7		5,6	35
37,5	3 373	11,12	44,0	39,0		12,3	40
90,8	3 487	26,04	101,4	77,5	29,1	37,0	40
111,1	3 523	32,67	133,4	103,4	35,6	46,3	40
120,8	3 480	34,71	146,0	113,7	38,9	47,9	40
124,5	3 469	35,90	150,9	124,3	39,3	46,5	40
124,2	3 441	36,09	151,1	133,3	41,5	37,9	41
145,8	3 431	42,49	183,0	140,4	40,4	65,1	40
125,3	3 469	36,12	152,9	123,0	39,1	48,7	40
145,9	3 398	42,95	190,3	155,1	42,0	56,2	40
138,9	3 302	42,08	195,8	173,9	50,4	43,0	41
148,9	3 265	45,60	224,4	198,4	59,2	51,8	41
147,8	3 213	46,01	233,7	217,3	66,4	45,7	42
174,2	3 171	54,97	263,4	235,5	73,1	56,6	42
151,1	3 270	46,32	221,5	196,0	58,2	50,7	41
186,5	3 147	59,28	285,9	258,6	79,5	57,3	42
180,1	3 086	58,36	290,1	282,8	89,3	40,5	40
167,3	3 055	54,78	288,2	291,2	90,7	35,9	39
192,9	3 064	62,95	315,0	297,6	89,5	53,8	37
171,0	3 018	56,65	304,8	313,5	93,6	32,1	37
179,6	3 074	58,40	296,8	288,7	88,5	43,9	39
178,1	3 001	59,34	320,0	327,7	100,6	29,9	37
186,8	3 002	62,23	337,1	343,4	104,5	33,6	37
183,8	2 978	61,70	347,5	356,9	106,1	27,6	37
194,1	2 949	65,82	382,6	371,1	108,6	53,6	37
161,8	2 941	55,03	356,2	392,7	120,1	5,4	39
180,9	2 974	60,82	348,7	358,4	108,0	30,0	37
183,4	2 928	62,64	401,0	405,7	120,3	48,4	39
181,7	2 932	61,96	402,6	416,2	122,1	37,5	40
211,0	2 929	72,03	466,9	439,5	127,2	63,1	40
220,3	2 927	75,26	470,6	453,5	131,5	50,3	40
236,4	2 906	81,35	507,9	474,4	137,4	75,4	41
206,6	2 924	70,65	449,8	437,9	127,7	54,9	40
249,0	2 884	86,35	527,3	490,3	135,6	85,0	43
223,9	2 894	77,38	529,2	518,3	144,4	50,7	45
266,7	2 855	93,06	624,1	543,4	143,5	130,4	44
270,1	2 891	93,43	662,6	585,8	162,3	130,1	45
311,7	2 914	106,98	656,0	613,8	173,6	96,9	45
264,3	2 888	91,44	599,8	550,3	151,9	98,6	44
335,4	2 936	114,24	715,2	636,9	180,4	131,7	46
333,4	2 980	111,87	725,5	667,2	179,1	106,7	47
415,2	3 035	136,80	795,0	700,2	199,4	156,6	47
379,7	2 951	128,66	792,0	747,4	214,3	150,0	48
420,9	2 890	145,65	872,5	741,8	222,6	204,8	48
376,9	2 958	127,44	780,0	698,7	199,2	150,0	47
498,7	2 870	173,77	938,7	761,7	226,2	253,8	47
500,6	2 872	174,32	952,2	826,9	254,1	245,0	47

NIBIO

NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

NIBIO - Norwegian Institute of Bioeconomy Research was established July 1 2015 as a merger between the Norwegian Institute for Agricultural and Environmental Research, the Norwegian Agricultural Economics Research Institute and Norwegian Forest and Landscape Institute.

The basis of bioeconomics is the utilisation and management of fresh photosynthesis, rather than a fossil economy based on preserved photosynthesis (oil). NIBIO is to become the leading national centre for development of knowledge in bioeconomics. The goal of the Institute is to contribute to food security, sustainable resource management, innovation and value creation through research and knowledge production within food, forestry and other biobased industries. The Institute will deliver research, managerial support and knowledge for use in national preparedness, as well as for businesses and the society at large.

NIBIO is owned by the Ministry of Agriculture and Food as an administrative agency with special authorization and its own board. The main office is located at Ås. The Institute has several regional divisions and a branch office in Oslo.

